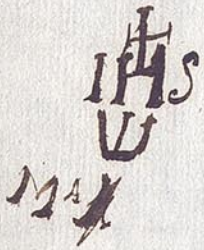
Es de el Col.º de la Comp.ª dellos. Desant.º

92-3



esta aplicada al colegio de Bilbao por el P.

Tractatus.

De Sacramento Pœnitentiæ. Provincial.

Authore R. P. Petro Abarca. Vallis-oleti an-

no Domini 1658.

De isto agunt cum Mag.° in 4.° sent. à d. 14. usque ad 22. inclusive priscini Commentatores Theol, ut Alen. D. Thom. D. Bonauent. Durand. et alij. Recens ipse D. Thom. ut Author in 3.p. a q. 84. usque ad 90. Vbi gloriosa mente præoccupatus incœptum opus perficere non valuit. Eandem cumulatiue disputant huius sæculi DD., ut Magnj Suar. to. 4. in 3.p. D. Vazq. ibi etiam 4.to. Valent. in 4.° ibidem sua Thesa to. Card. de Lugo in egregio opere de Pœnit.ª, aliique plures allegandi.

Disput. 1.ª

De essentia Sacramenti pœnitentiæ.

Pœnitentia duobus modis vsurpari solet, ut Virtus scilt, atque ut Sacram.tum. Virtus pœnit.ª e dolor peccati commissi cum emendationis proposito ex fine Deum offensum placandi. Sacram.tum autem e illud, quod ex Xpi institutione constat dolore, confessione, et satisfactione peccatorij, atque Legitimi Iudicis absolutione. quàpropter Pœnitentia Virtus pars e, quia constat, et componitur Sacram.to, quam ipsa longè antiquior, et independentior sit, nempe à principio Mundi ante Sacram.tum sola exstitit, et modo etiam sæpissimè extra Sacram.tum exercetur. Non prosequemur in hoc tr.tu de Virtute etiam agemus, in eum omnes eius dilucidationes (quod negotium immensum foret, atque ad 3.am 2.dæ nimis spectat) sed tractatui quodam disputandi genere, stemplante videlicet illam Virtutem ut perfectiua, seu constitutiuam pœnit.ª Sacram.ti, quod exit principale nostrum disputandi obtum.

Sec.

Sect. 1a

Definitio et institutio Sacram.ti Pœnitentiæ.

Sacram.m

Hoc unum ex inter septem nouæ Legis Sacramenta à Christo quis dictum, et a Xpo D. institutum, concors omnium Catholicæ doctrina vltimò apud Trident. sess. 14. c. et can. 1.o 2.o et 3. definitu. Nomine autem Sacram.ti nouæ Legis intelligimus, Signum sensibile a Xpo D. institutu ad causandam semper veram sanctitatem omnibus vitæ illud suscipientibus. Et hæc ē vīa cōi, per quam pœnit.a cum aliquis venit vīis Sacramentis. At pœnit.a vērò differt primò ex parte finis, propter quem illa à Xpo fuit instituta, nempe ad remittenda omnia peccata, quæ post Baptismum committuntur, ut docet Trident.m in illa sess. 14. cap. et can. 1.o

Reijcies

Eucharistia, et extrema vnctio &a. satis probabilem, et cōem sent.a aliqđ afferunt 1.a gratiam, ideoque etiam omnium peccatorū remissionem; 2.o ex illo cap.e non satis distinguit. pœnit.a ab omnibus aliis Sacramtis. Distinguo ergo, per se, siue vī propriæ institutionis, nego: per accidens, concedo: nempe quando quis aut immemor peccati, aut existimans, se vel per pœnit.am Sacram.m, vel per attritionē esse benè dispositu, suscipit Eucharistiam, seu extremam vnctionē, adquisit gratiam sanctificantē, et peccati mortalis remissiua. At Pœnitentia ejus additionis ē, ut ad ipsam accedere liceat cum notitia et statu peccati mortalis, ipsumque propterea etiam a Pœnitente cognitum in hoc Sacram.to exhortatur.

2.o differt Pœnit.a a cæteris vīis Sacramentis ratione patiui, ex quibus illa ortum dicitur, nempe hoc vltimum Sacram.m habet pro mat.a, aut quasi mat.a hos illos Pœnitentis actus, attritionē, confessionem et satisfactionē; pro forma verò Sacerdotis absolut.a: ut per singula alia discurrēti euidenter patebit. Inde 3.o etiam differt Pœnit.a vī, siue ex p.te Ministri, quia in hoc dumtaxat Sacram.to Mi-

nister

ter debet ee Iudex, nempe Sacerdos cum sufficienti delictor scientia, et prædictæ supra veram, siue Pœnitentem tamquam sibi subditum.

Quibus præsuppositis dicimus facile ē Pœnit.a tohidem modis definire. 1o Metaphorice in hunc modum, est Sacram.m noue Legis remissiuum omnium peccator, quæ sunt Baptismum sunt minora. 2o physice, est Sacramentum noue Legis ordinans Attritione, confessione, et satisfactione peccatoris, quasi materia, et Sacerdotis absolutione tamquam forma. 3o moraliter, est Sacram.m noue Legis a Christo Deo Iudice administrandum, quas quidem definitiones vel seiungere, vel in vnam copulare pro libito distinguisq; poterit.

Institutio autē huius Sacram.ti facta ē a Xpo post eius resurrectiō verbis illis apud Ioan. 20. quorum remiseritis peccata, remittunt. eis; quorum retinueritis, retenta sunt. Et quidem Xpus D. n. solum instituit forte, ut aiunt, huius Sacram.ti, nempe absoluendi potestatē Sacerdotibus dumtaxat in Ecclesia delicta, veluti eham materiale, siue peccator confessionē: quod fide Catholica ceatum ē, ut definit Tridentina Sess. 14. c. 3. quapropter Alen. et Bonauent., qui n. a Xpo, sed ab Apostolis præceptum confessionis emanasse existimare videntur, pia interpretatione n. de pia præcepti origine, sed de illius 2a promulgatione intelligendi sunt. Verum glossa in cap. Confidenti. de Pœnit. d. 5. apertissimē errauit affirmans, confessionē institutam fuisse a quadam Vniuersali ecclesiæ traditione, potius quam ex noui vel veteris testamenti authoritate. Et qua temerissima assertione insanum illud bene intulit Deg., illud Eccl. 5. Sacrificemini alienum peccata vestra sint dicta primo: addiditque pessimam hanc regulam, Aliquin legaret eham et Magos in docente eos vnetudine: quam scilt ceatē vnctudine et traditione falso supposuerat Glos. ad Magos deriuatam n. fuisse.

Sectio 2a

Quænam sint partes intrinsecæ huius Sacram.ti

Licet

Licet omnes DD. Catholici adversus Hæreticos ponitq; conveniant in assignando definitionem, confessionem, satisfactionem, et absolutionem, ee ad panitt. Sacram.m requisitas: et quidem satisfactione excepta, omnino necessarias secundum earum existentiam et executionem: circa modum tamen, quo illæ requiruntur, præcipuè disputare solent, an prædicti actus sint partes intrinsecæ et essentiales hujus Sacram.ti, ita scilt ut tota Sacram.i substantia nihil aliud sit, quam complexus, seu compositum ex dolore, confessione, et absolutione? Cui dubitationi decidendæ suppono, sapè omnia omnino requiri, et necessaria esse alicui rei, quam tamen intrinsecè non componunt, aut essentialiter constituunt: ex. g. Deus nobis maximè necessarius est, ipse tamen non est pars substantialis nostram essentiam constituens, quandoquidem humana Natura unicè ex cap.o et anima unitis componitur, nec in seipsa infinitam Dei bonitatem claudit, sicut Agnus, qui non solum homo, sed Deus etiam est.

Varia aut. sunt Doctor. sent.ę, quas longius referunt, et disputant Suar. dis. 18. sec. 2. et 3. Lugo disp. 11. sec. 2. et Arriag. d. 10. sec. 4. cum primis S. Scotus credidit totam hujus Sacram.ti essentiam positam esse in absolutione. Soto vero extra, et Enriquez solam absolut.em a num.o partium essentialium excludunt. Durand. et Aureol. duas tantum enumerant partes, confess.em et absolutionem. Marsilius 3.us etiam addidit, nempe satisfactionem, Gabriel vero solas confessionem et satisfactionem admittit. Eandem nam divinam Dei sent.am, quæ vera sit, totum Sacram.m essentialiter consistere in dolore, confessione, et absolutione constitutum esse affirmat: integraliter vero sive cum omni sua perfectionis complem.o etiam satisfactionem cum partibus esse numerandam meritò arbitrat.

Hæc sent.a pr.o 2.o ex dictis Florentino in decreto Unionis, atque ex Trident. Sess. 14. cap. 3. tres panitentis actus panitentiæ partes appellante, absolutionem vero formam (forma autem Sacrum compositi pars est. Necnon ex bulla Leonis X. contra Lutherum, qui in art.o 30.o negabat, tres illos

Pæni-

Pœnitentis actus esse huius Sacram.ti partes. quapropter sent.a Scoti Cajet.g. 90. ar.2. erroneam appellauit, alij vero temerariam, aut plusquam temeraria, ut refert Lugo nu.. melius verò plures Scotum interpretant. tamqm aliter non quidem sentiente, sed loquente, modo quo nos ipsius argum.to respondeximus.

Ad 2.o Ratione apud me omnino certa, et mihi Recentioribus pro hac et aliis Materijs sat familiari. Omne illud e pari essentiali alicuius rei, quo deficiente deficit ipsa res, licet reliqua omnia permaneant. Sed illi tres actus dolor, confessio, et absolutio ita se habent, quolibet deficiente deficiat etiam pœnitentia Sacram.ti, omnis reliqui omnes, aut cuncta alia permanere credantur, ut omnibus e certum, et in praxi notissimum. q.o quilibet illoy actuum e pars essentialis Sacram.ti pœnitentiæ. Tota et minor sunt Evidentes. Maior sine ulla exceptione omnes aliter e Vera: neque aliter haberemus principium firmum, quo sine in naturalibus, sine in moralibus partes rei essentiales designemus, illasque ab alijs puræ requisitis discernere valeamus: Ex. g.o in Baptismo ideo ablutio illius pars intrinseca dicitur, q.a ipsa sola deficiente, omnis cætera omnia apponantur, nullus subsistit Baptismus.

Iam verò quod Satisfactio eodem etiam modo se habeat tamquam pars respectu Sacram.ti accepti totum omnem suam integritatem, et virtutem (qualis e pœnæ temporalis remissio, quæ ex opere operato Sacramentali provenit Satisfactioni) similis præcedenti discursus facilè unicuique comprobabit.

Arguit Scot. 1.o Solus Sacerdos e Minister efficiens Sacramentum pœnitentiæ: Atqui Sacerdos non efficit actus Pœnitentis, sed tantum absolutio: q.o Sacram.tum pœnit.æ e tantum absolutio.

Huic argum.to sat quidem molesto plura respondere solent: Ego Nego distinguo Maiorem: efficiens Sacram.tum Pœnitentiæ secundum partem vltimam essentialem, concedo: totum omnes Sacramenti partes, nego; et nego Sanedes coam. Ra-

no

Dão distans ē, quia scilt ultima pars essentialis ē præcipua forma, principaliusque pars, quia tam a Natura, quàm ab arte intenditur, qui ultima illam partem causat dicit. solus efficere dem: vt in naturalibus n dicitur calefacere ignis, aut lanam, qui eam produxit, sed qui calorem in ipsa efficit: omnis certè lana n minus sit calefactiū, aut calidi pars, quàm calor, in artificialibus etiam n reputat. facere domum terra, qua lignia produxit, sed Artifex, qui aut gubernat, aut exequit. formam ac dispositē artificij; neque reputat. scribere, scripturamue facere, qui atramentū causavit, sed qui calamum gubernat, aut mouet, omnia signa, et atramenta partes sint domus et scriptura. similiter ꝑ. in sacramentalibus ille solum dicetur efficere sacram.m qui eius vltā causat partem essentialē, qualis in panit.a ē absolutio, licet alia etiā sint ē peccatore causata partes.

Hoc ipsum aptissimè eiusdem panit.æ declarat. exemplo: nam absolutio etiam componitur ex aliter ex iurisdictē, a qua obtinetur in forō legitimē sent.æ: et tamen qui mihi dedit iurisdictē super subditos meos, n dicit. absoluere eos, quando ego ipsos absoluo, quia ille n ē qui sent.æ verbas vltimas scilicet sacram.ti partē effecit.

Adiungere etiam possumus, qd ideo solus Sacerdos vocat. minister, et causa sacram.ti, quia solus ille operat. nomine Xpi, præcipua omnium sacramentorum causa, et Authoris; atque ut ipsius vicarius: absoluit scilicet et remittit ea delicta, quæ idem Xpus principaliter donat et etiam ut summus Sacerdos decenter per suam sentē absolueret, aut absoluere posset, si nobiscum visibiliter viueret: at Xpi nec ē neque foret peccatorum dolore, et accusationibus vexare; atque ita non cum ea obligamur, et detestamur pecc.a, Xpus n reperiam, nec vices eius gerimus; ideòque huius sacramenti nec Ministri sumus, neque causæ absolutæ et præcipuo nomine appellamur.

Sequit 2o. secus. scilt absolutio significat et causat gratiā: sed sacram.tū ē quod significatur

causat

sat gratiam. f. Sacram.ti ē vera absolutio. Distinguo Mai. f. tantum pars principua, ultima et nomine Xpi posita excedit ecclia: tamen tota substantia, seu vatio finis, et causa, nego significat enim, et causat gratiam absolutio ut ejuncta cum legitima professione, sicut etiam cum jurisdictione, sine quibus verbo significatio grammaticalis tantum est vana omnino foret.

Arguunt 3.o Solus, et Henriquez. Sacram.ti ē quoddam artificiale compositum: sed in artificialibus forma nō ē essentialis, (ut lignis esse chatedra): f.o forma hujus Sacram.ti, nempe absolutio, nō ē pars ejus essentialis. Distinguo Minore, forma nō ē essentialis materiæ, accedo: ejus entitativo, seu compositi artificiali, nego.

Arguunt 4.o Durand. Aureol. Marsilius et Gabriel, quatenus in excludenda attritione veniebant. Sacram.ti ē signum sensibile: f. negnit dirigere in dolore, qui insensibilis ē. D. Sacram.ti ē signum sensibile, non secundum omnes partes, sed ex.r aliquam, aut aliquas: sicut homo ē qui sentit, et discurrit, nō totum corpus, sed tantū secundum Animam. Accedit etia, in Sacramento partem insensibile, puta sensibilem per aliam, ut dolor per professionem, et corpus Xpi in Eucharistia per verba, aut per species; Jejunium in Matrimonio per verba: atque in hoc nro Sacram.to Satisactio sæpè solet esse aliquid Spirituale, ut oratio mentalis quæ per ipsam professij imporitione, sensibilis denoatur.

Arguunt tandē, seu potiùs disputant aliqui nei Dd., ut Card. de Lugo d. 12. sec. 2. et Arriaga d. 30. sec. 6. et 7. Nonnulli exemplar, quibus probatis mea sent.a Labefactari videtur. f.m sumit. à peccatis præteritis, sine quibus hoc Sacram.tū Attritos nō posset, etiamsi reliqua omnia deessent: et tamen ipsa peccata nō evident. esse pars substantiæ hujus Sacram.ti intrinseca, sed tantū extrinsecè requisita: tum quia nulla res valet ē causa aut pars essentialis causæ, per quam illa destruitur; aliquin seipsa destrueret: tum quia peccata nō movent Deum ad causandā gratiā, aut ipsa moralitē causant, nam etiam ut ejuncta cum

bonis

bonis Pœnitentis, et absolventis actibus sunt mala, et Deo displicent. Nec est a baptismo Pœnitentis, aut Hebræi, qui non videt esse pars Sacram.ti pœnit.æ: non enim omnium Sacram.tum est pars alterius, quoniam omnia totaliter distinguuntur: et tamen sine Baptismo tam pœnitentis, quam absolventis nullum est pœnit.æ Sacram.tum. Nec Ord.is inde accepit a baptismo, et Sacerdotio episcopi, qui me in Sacerdotem ordinavit: atque similiter per Ordines, et Baptismos ascendere possumus usq.ª ad baptismum Apostoli, a quo spualem originem ducimus; ita scilicet, ut innumeri ibi Ordines, et Baptismi vel unum Sacram.tum pœnit.æ substantialiter componere deprehendat. Nec tandem sumus a Xpo Institutore, quo non existente nullum foret, aut perseueraret Sacramentum: At Xpus in nullum aliud distinctius substantialiter intrare Sacram.tum, nisi in Eucharistiam. Mala igitur est illa nra sententiæ probatio.

Ad 2m. peccata realiter præterita sustinuit non ex necessitate ad Sacram.tum, sed tantum ut existimata, atque ita etiam si nulla præcesserint peccata, Sacram.tum pœnitendum nihilominus, de quo punctum agemus disp. seq. Modo præterea dico, etiamsi peccata præterita sint materia pœnitis pro hoc Sacramento gratiæ; imo omnia essent, ut opinat. Lugo) intrinseca Sacramenti pars, aut additio intra ipsius Sacram.ti substantiam collocata, non propterea peccatum foret causa, aut pars causæ ipsum destruentis; peccatum enim non requirit huic Sacram.to, nisi tamquam præteritum, ut præteritum aut. numquam destruit. Sacram.tum quippe non facit, ut peccata non fuerint, sed tantum ne habitualiter perseuerent, vel sint moraliter pœnitæ; existimo etiam peccata non causare moraliter gratiam, etiam ut juncta cum bonis Pœnitentis, et absoluentis actibus, quamvis illa censeant esse pars intima Sacramenti: Nam causare moraliter gratiam, nil aliud est quam esse rem, vel actionem cedentem ex memoria Xpi in cultu Dei, quam rem nec actionem Xpus ad illum finem elegit, et Deus propterea de ipsius bonitate, ac religione, meritis Xpi delegatam, aut nobilitatem promisit producere nobis gratiam, ipsamque videns executioni mandata, et nulli producere,

et

et de facto producit: peccatum autem nullius ēe bonitatis venerentiæ aut cultus, quis ignoret?

Ad 2m, etiamsi absque manifesto abusu multi baptismum, et ordinem tamquam partes pœnit. admittere videant: Ego probabilius arbitror in Baptismum, et Ordine, sed Characteres baptismalem, et Sacerdotalem, qui illorum effectus sunt, dicendos ēe partes Sacram. pœnit.æ: Deus enim decrevit remittere peccata illius, qui ea detestans, et manifestans illis veluti signaculis, qui illustratur, et absolutione suscipit ab eo, qui utroque insignitur caractere. Ideoque Baptismi eius, qui me fecit Sacerdote, requisitus ēt ut ego Sacerdotale caractere habeam; hic autem ut componitur ex illo baptismo, sed tantum infert. Vel causat. aliquo modo ab ipso.

+ virtute alterius, dei creti,

Ad 3. à fortiori cadet ēe adhibenda solutio, qua innumeros illos baptismos et ordines præcidit. processus:

Ad 4m. Verò: Quum esse partem intrinsecam cuiusq. Sacramenti (licet in obliquo, et per modum essentialis additionis) quatenus institutis, seu voluntas Principis præbentis significem alicui signo, aut valorem monetæ, è forma attribuens signum in ordine significantis, et monetam in ordine ita valentis: institutio autem, et Voluntas Dei Domini significionem, et valorem Sacramēti effert. Ideoque causa practicata moralis, sive propter quam Deus per Sacram.ta gratiam elargitur, è maiestas Dei merita sua pro illo beneficio applicantis. Verum Quia longè aliter in Eucharistia, quàm in reliquis Sacramēti existit: tum quia pro illa obtinenda acta exigere debet; pro cæteris autem requirebat, quam aliquo exhibere: tum quia in Eucharā cum signis sensibilibus, quæ Sacram.ta vocant adeo corporalia conjunctur ut in vero Sacram.to appellentur, et corporalia à nobis suscipiant.; in aliis verò ita penitus extrinseca, et distans è signis illis, quæ in recto casu, et præcipuè Sacram.ta dicuntur, ut ipse nec Sacram.ti nomen habeat, neq. nobis cum Sacram.to coniectur.

Disputatio 2a

De Materia remota Sacramenti pœnitentiæ.

Quam

Maam remotam, siue circa quam appellamj in hoc sacram.to peccata, quibus illud dectruendis, siue remittendis destinatur. Duplex autē é materia, sufficiens, et propria: prior complectit peccata venialia, et iam per aliam confessionē remissa mortalia: posterior verò é quodlibet aliud homi baptizati peccum mortale.

Sectio 1.a

An peccata dumtaxat existimata sint mat.a sufficiens huius sacramenti?

Casus é. Cogitat quis per ignorantiā, se in somnijs grauiter peccasse, vel arbitratur, incestum morale, quam rei admisit furtiue peccatū, nel infideli memoriā censet iam olim sub certa occasione Deum offendisse: hic ita quasi bonā fide peccū illud apparens in confessione minimè exponit. Dubitamj 1.o an sacram.tum fiat, ita ut gratia sanctificans, siue per augmentū, siue primò reconciliatiua operatur: atq; proinde iam homo præcepto annua confessionis satisfecerit, adeo ut omnis postea adueniens se deceptum fuisse, noua confessione illo anno perficere non teneatur.

Quæstio noua videbitur; in cuius tamen solutione aliqui Theologi RR. tamqm certam partem negatiuam supponere. Verum quanta sit difficultas, quantaue obscuritas, et affirmatiua sent.a probabilitas, modò videbit.

1.a pr. et negatiua sent.a his persuaderi videt. argumtis. 1.o Pœnit.a dicti reconciliatio, secunda post Baptismum tabula, Medicina, atq; mortuos sacram.tis: at amici reconciliatio, patum tenentibus aut minimè naufragantibus tabula, sani Medicina, atq; viuis remedij mortuos, otiosa omnino, et in nihilo profcua esse possunt. q.d cùm homo ille, vel amicus, nel stlb. non peccati existimati inimicus non sit, neq; naufragus, infirmus, aut mortuus, nullam ex pœnit.a sacram.to tahlit. colligere poterit.

2.o Vbi é impossibilis finis sacram.ti, nullum é sacram.tum, aliquin baptizare possemj iam baptizatos: sed in nro casu é impo-

ti

Lis huius Sacram.ti finis, qui ē peccatoꝝ remissio. g.o etc.
Probatur. absolutio in eo casu nō habet forma, seu verba ad
rem, & significantia: g.o nō perficit rem Sacram.ti

3.o arguō
potest alios Sacram.tos exemplo; qui enim aquā dumtaxat
apparente, aut pane verosimili, aut oleo falso, baptizare, aut
celebrare, aut ungere tentaret, nihil de ipsa ageret, quia fal-
sam materiam (siue proximam, siue remotam appellēs) adhibe-
ret. g.o similiter etc.

4.o Peccatum ante baptismum remissum nō
ē finis Sacram.ti sufficiens materia, omnis a me credatur, post
baptismum habitus, atque ita in confessione exponatur: g.o a fortiori
nec ē materia peccatum, quod numquam euenit.

Ceteris vero
affirmatiuam, atq; benigniorem sent.am tamq̄m probabiliorē hec
videnti. omnino fundam.to L.mo vbi peccata sunt existimata
dolor realis esse potest, atque etiam confessio legitima, ut infra
o manifestabo. Potest insuper absolutionis forma rem sen-
sum habere; nam ut optimē docet P. Suar. disp. 19. a n.o
19. cum Hugo de S.to Victore, D. Thoma, et coiori theo-
logorum sensu, verbum absolvo nō significat actualem remissionem,
sed remissionis virtutem, gratiam scilt et sanctificationem
ex se peccati remissiua. atqui vbi dolor, confessio, et absolutio,
quæ sunt media proxima, et forma Sacram.ti, verificant, at-
que subsistunt, nulla ratione ipsum Sacram.tum impossibile ēe
debet: præcipuē vero cum d.a eorum omnium DD.m sent.a (Jo-
annis de Lugo, et Leandri exceptis) peccata nō sint materia
proxima, neque pars integra Sacram.ti etiam in dolentis mu-
tata, ut fatetur ipse Leander tract. 5. de Penit.a disp. 1. q. 4.
§.o etti)

Probatur. Hoc Sacram.tum illam institutionis rationem specia-
lem habet, ut omnia peccata sint, et nominentur per aliam
confessionem omnino remissa; itaq̄m nō tam.n materia sufficiē-
tia confessionis sine aliis peccatis effectū valeant, et so-
leant: vt in vltimo sequentis.o casu per absolutionem confessarij
tūm, nō qua remittat (nisi forte aliud peccatum per oblivionem

taceatur)

tur) sed qua mise potens è remittere; nec magis capax est donari offensa, lauari macula, naufragium cauare, infirmitas, aut mors remoueri, qua iam n est, nec proximè erat quàm illa, qua numquam fuit. 3.° potuit etiam esse materia sufficiens absolutionis peccati, quod tametsi numqm fuit, fuisse, aut esse existimat.

2.m fundam.m sit. Panit.a sacram.m instituta è per modum tribunalis, et judicij, in quo reus ipse accusator, et testis è: Sed in judicijs nihil interest, vtrum crimina sint vera, vel falsa, sed tantùm qd judicijè allegata, seu opposita, atque probata sint, saltem Verò si probabilis illis Judici innotescant. 3.° etc.

l. illicitas § Veritas ff. de officio præsidis.

3.m Non minus vitalis panit.a ex sua propria et nali editione destinata è ad remissionem peccatorum, ad reconciliationem, seu pacem cum Deo recuperanda, atque ad vitæ emendationem; nec minus actiuè perfecta est naufragantibus tabula, infirmis medicina, et mortuis resuscitatio; quam sacram.m panitentiæ ex vitæ illa compositæ, instituta, atque è pro eiusdem finibus operandis. At vitalis panitentia, nel actiuè n minus affert nobis gratiam, et sanctificationem, vbi eius materia, peccata scilicet, qua detestamur, sunt in aliquo casu per accidens, et extra vitalis intentionem, tantummodo existimata, quam si realiè fuerunt. 3.° etiamsi panit.a sacram.m per se primo instituta, sit propter vera peccata (sicut etiam propter ea qua non sunt penitus remissa) suum tamen effectum, et gratiæ fructum dare credendum è, si forte obstat, culpam in confessione minùs exposita adæquante tantummodo ee.

4.m Sacram.m per se vitæ, ut Eucharistia, et extrema vnctio sit per accidens mortuos &.a probabile plurium sent.a, vbi scilicet quis erat existimando, se nullum habere grave, atque personale peccatum; 3.° etiam sacram.m per se mortuos per accidens sit vitæ, vbi minimè quis erat existimando se peccatum.

5.m Vt sacram.m panit.a valide administretur, satis è, si manifes-

tetur

hur peccum a persona, qua licet de uera n peccauerit, peccate tamen potuit, capaxque e gratiæ ea se remissiuq, atque aptorentis auxilij propria huius Sacram.ti qua scilicet ademedationeq, atque ad pacem cum deo reuanda, specialr ducunt: non enim in Sacramis ubiq; tantum e, ut plerumq; eorum effectus, sed unus, aut alter reperat. Si Baptismus valide tamen fuit administratus, licet ipsa n habuerit peccum originale à quo lauaretur; sed potuit habere sanctitatemq; propterea illius peccati remissiua, necnon Christiana stemata in caractere suscepit. Si extrema unctio administrari potest illi, qui habuerunt unum omnis ad peccandu, quamuis de ipsa nimgnam peccauerint, ut defendit R. Suar. cum maiori theologor parte, quos ipse refert disp. 42. sec. 2. necnon Leander tract. 5. disp. 3. q. 5.: quia scilicet suscipiunt gratiæ ut fortitudinis, et tentationes in illo mortis tempore superent. Si ipsa unzo sanctissima capax extremæ unctionis, ipsamque defacto susceperit dicitur R.a satis probabilem patris Suar. et aliorum sorum citatis sent.ijs, quia potest ipsi dari gratia sufficiens per se ad aliquam peccatorum remissionem, atque ad superandas tentationes, necnon ad nonnullas corporalis debilitatis infirmitatis uel repellendas, si oporteret, uel cum patientia tollerandas. f.

Fabr. Sicut forma huius Sacram.ti e, Ego te absoluo a peccatis tuis, ita forma extremæ unctionis, per hanc sacram unctionem, et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quicquid peccasti per uisum etc. ergo sicut valide hæc forma profertur, ubi multa fuerunt peccata, quæ Deus indulgentia dedat; multò melius forma illa absolutionis, quæ judicialis e, valore suum obtinebit multis precedentibus peccatis, quæ remittenda sint.

6. fundam.to sit, q.a peccata mortalia existimata procul dubio sunt materia grauis, et sufficiens, necessit.e, et sufficientia præcepti diuini, dum tantis videlicet dumtaxat, à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum conscientia habent (sine quorum memoria habeat.) recenseri, ut definit trident. sess. 14. c. 5. et can. 7. cum Scot. neq; opus, ne-

que

que dicta, aut D.ni Maam pro sacram.ti valore sufficiente de qua modo diuertimus, distinxerint a Maa Sdum præcessum, nam ea sufficiens: cædendum e, eam, quæ præcessit sufficit, sufficiet quoq; ad Substiam, et valorem; nam ut nullus parœmia docet, vbi lex n distinguit, neque nos distinguere debemus.

Vltus fundam.tum sit facilis argumor solutio. Ad 1.m enim et 2.m patent instantiæ, et responsiones, primo ab exemplo peccatoꝝ ante absolut.em omnino remissoꝝ: 2.o à parit.e Baptismi et extremæ Unctionis in q.o nro fundam.to satis expensa. 3.o ab speciali actus judiciales forme, quo nom.e absolutionem sacramentalem omnes Catholici cum Trident. sess. 14. c. 6. et can. 9. insigniri solent. 4.o à virt.e panit.æ paritate.

Ad 3. sumitur discrimen ab eâdem etiam judicij traditione. Quasus omnes respondere tenemur: tum quia Dns pro Baptismo, Eucharistia, et extrema Unctione postulat aquam ex. g. quæ tempe Baptismi sit vera, in magna tñ parœmia, et n sufficit, ut olim talis fuerit; sicut etiam quod panis decerandus mense præterito fuerit panis: pœnitentia verò satis extenta e, si peccum aliquo fuerit, quod proximè ante absolut.em n diuaret; neque peribit, iam delendi, aut remitti valeat. similiter ergo licèt aqua tantùm existimata, aut panis solus n sufficiat pro Baptismo aut Eucharistia; sufficiet tamen culpa apparens pro vera penit.a. Dum quia Ecclesia naturales aquam, et panem tamq; Baptismi, et Eucharis.æ Maas passim assignat, advertit, apparentes, aut similes n sufficere (cum quibus etiam ablatis, diuersis, et accid.s panis n perstarent); minimè tñ decrevit nudia, seu vera peccata de pœnit.æ Iniam Maam, sed potiùs peccata existimata indicavit ut a veris, et falsis præsumentia, vt ex sess. 14. Trident. a cap. 3. colligi valet; cum illis enim peccatis a veritæ et falsitæ abhorrentibus; inhæritere possit pœnitentis animo, et desiderio, nec n sacerdotis judicio absolutio quæ sequitur d.a Trident. gratiæ reconciliatrix, et in quibus totum sacram.tum dicit.

Ad 4m negamus ans propter

can

cas satis explatas. de quo puncto iterum sec. sq. dicemus.

His igitur, et aliis locutionibus nasde probabile sententia illam existimis; præcipuè verò cum illam nulli Theologi damnauerint, nulli ad disputandu memmerint aut examinauerint. Cæterùm quia in re grauj et noua sapientiis è timere, quam audere, et dicere, quam docere; ego, si aliter sentiendu esse aduertar, præconceptam sent.m facilè mutabo.

Sectio 2a

An peccata ante Baptismum, et in Baptismo dimissa sint pœnit.æ Materia.

In primis de peccato originali certum fide catholica è ad Pœnit.æ Sacram.m minimè pertinere posse. Accedit ebiq manifesta ratio, quia ea duntaxat possunt esse Sacram.ti huius Materia, quæ Pœnit.æ Actibus Materiæ, aut dictum esse possunt, siquidem Actus ea pars è ipsius Sacram.i; at Pœnitentia licèt dolorem aliquem de peccato originali fortasis exercere valeat, in tm emendationi propositu, sine dolore illu, Pœnit.æ cuius modo aut postea originale prævaricatione impediret; quomodo enim propria voluntt.e impedieq quod nec voluntt.e propria factu è, neq propria, aut aliena iteru ringere iam valet.

2o. de peccatis personalibus quæ ante Baptismum fuerunt, dicoq etiam è Theor. sent.q neque naturam, neque sufficientè naam de Sacram.to pœnitentiæ. imo neque simul cum aliis criminibus post Baptismu gestis ad Pœnit.æ sacram.m assezi debent aut possunt, ut stat ex Trident. sess. 14. cap. 2. cuius certè ego aliam efficacem rationem præter Dei, et Dei voluntatem non inuenio: cum licèt omnia ante Baptismum dimissa delicta plenissimè per ipsum Baptismu idem culpam, et pœnam deleant; at in erat omnino ista tribunalis, et judicij naam, si de crimina post admissa homoram per Baptismu domesticus fidei factus ad ecclesiæ

Judicej

Indices defere posset: sicut etiam debita ab eisdē Ecclesiæ Iudicibus iam plenè remissa iterum ad ipsos deferre solet. Quod etiam fere observavit P. Arriaga disp. 31. n. 1.

3.o celebris è in primis quæstio, An peccata in Bapt.o Baptismi instanti omissa sint panit.e materia? nempe in illa postea homo teneatur, si grania fuerunt, aut possit Lebia confiteri; et ipsorum absolutionem in Ecclesia deipere?

1.a Sent.a affirmat, omnia illa peccata ad Panit.e Sacramentum pertinere. Sic P. Suar. to. 3. disp. 28. sec. 5. vn. 29. 2.o to. disp. 59. Lugo disp. 16. sect. 1. Arriaga disp. 31. a n. 5. Leander tract. 5. disp. 1. q. 8. et cum illis major et melior Theologor. pars. 2.a Sent.a quæ iam mix ab ullo defenditur, vniversaliter negat, existimans omnium illorum peccatorum remissionem ablato postea dolore, ad solum Baptismum præcedentem spectare. 3.a Sent.a inter peccata distinguit, aperens, illa, quæ directè, et propriè n. adversantur Baptismo, et Voluntas suscipiendi, ad ipsum Baptismum pertinere, quæ verò ipsi propriè opponuntur, ut contemptus ritus Sacram.ti, qui fidelium peccum appellari ~~potest~~ et, n. q.a intentio suscipiendi Sacram.ti desit, seu quia baptizatus existens vult n. habere debitam dispositionem pro gratia recipienda, nempe vel actus fidei, vel alterius virtutis, vel a Ministro Ecclesiastico illegitimo baptizari: hæc ingruam peccata n. per baptismum, sed per panit.m deleri dicunt. Si plures Moderni, maximè verò Thomistæ apud Leandrum citatus, atque apud Diana illis dicentiente 3. p. tr. 3. resolut. 28.

1.a dubio.

In praxi fagnendo impossibile videtur casus, in quo si peccum grave fuit in ipso Baptismi Ult.o instanti, n. sit obligatio illud postea confitendi, n. minùs ac si post ipsum Baptismum perpetrasset. In hac sectione, quam Lugo, et alij post ipsum notarunt, aut evenire, aut n. divisepare videntur Authores. Ratio è, quia n. aliter impossibile censetur, ut quis agnoscens se cum peccato illo pervenisse usque ad ultimum Baptismi mo-

dum

virtutem, aut se ipsa aliquantulum in progressu fuerit aut in existimet, vel saltem dubitet se aliquale peccatum, tam exiguum temporis momenta adeo exigua, atque a nobis indistinguibilia sint, quam admodum et minimè supponendi casus, in quo quis adueniat cum suo peccato usq; ad ultimum Baptismi momentum, et vltra peccando intendat: et quamuis se vera ita fingeret, a nemine tamen discerni valeret, q.d. quilibet peccans in illo vltimo instanti liber è ab obligatione exponendi postea in specie illud peccatum, saltem modo, quo alia peccata dubia obligare solent.

2a. obiicis. Omnia illa peccata, siue fictionis, siue cuiusq; generis sint, pertinent ad peccatum. Nam in illo vltimo, et perfectiuo Baptismi momento, quod eius integritis et existentia in homine tam è intralo desia, subalbus ecclesiæ, fidei domestici, atque Dei fidelis, quàm in sequentibus post Baptismum instantibus: Vnusquisque enim in 1mo instanti, in quo suscipit indelebile, beneficium, integram absolutionem, calorem, sanitatem, nobilis è beneficiarius, absolutus, calidus, aut sanus: atque ita etiam in illo primo instanti, in quo recipit homo totum Baptismum, è vere è baptizatus, caractere, seu Dei signate insignitus, domesticus, et admissus fidei, intra ecclesiam collocatus, atque tandem Dei fidelis, vt Tridentinum sess. 14. c. 2. ad doctrinam Pauli 1a. Cor. 5.o dicentis, quid mihi de his, qui foris sunt, iudicare, omnes fidei domesticos ad pœnitentiæ sacramentum obligat; et cap. 5. explicat, vt omnia mortalia crimina deferant, in quo Dei fideles ceciderint. q.d. omnia illa in vltimo gaudio Baptismi, et in 1.o tabulæ eius ejus instanti omnia peccata pertinent ad confessionis sacramentum.

Accedit ex illa ra.o. Baptismus ex sua natura vi habet delere, et remittere peccatum mortale illi coëxistens, et impedire eius Baptismi efficacia, nempe infusione grad. q.d. ad pœnit.e sacram.m spectat peccati illius remissio. Cõ è bona, nam omne peccatum vt remittendum proprie pertinet ad vnum è duobus ~~Baptismi~~ motivo sacramentis. Vnus erat. q.d. Baptismus eam vim habet et exercet ablatõ

postea

postea dicit, seu fictionis peccato, quam fuisset, et eaerari-
set a prio, si in inueniret impedim.z: atqui si Baptismus impedi-
mz in inueniret peccatum in potuisset auferre, eadem peccatum e ipsu
impedz, quod certe in eode illo ult. instr, in quo supponit ee, et impedire
gra sanctificantis ingressu, n pobit simul ab eadem gratia auferri.

Ignunt.

Trident.z ait integram peccator. sfes.z institutu ee tamquam om-
nibus post baptismum sapiri naam: 2. peccatum illud,
quod in e post baptismu, negnit ee ganit.e nat.. R. quam diu
dum Patres existimasse sensu, quo peccata ista post Baptismu, esse
dicant.; quatenus scil sint in eo tempe quo dicunt. carmina
hominis peccantis, n ante quam ipse Christiani, fidei domesticus
in ecclesia collocatus, et qui fidelis sit, in quo certe sensu tam sunt
illa peccata post Baptismu, quam alia sequentibus annis admissa:
atque ita particula post, n semper potituè pro tempe sequen-
te, sed aliquoties negatiuè pro tempe in antecedente usurpat.
Vt, postquam habeo oculos possum uidere): ideoque ulla pec-
cata dicunt. in delictis, et in nra Panit.e deponi post Baptis-
mum accidisse, quae n fuerunt ante Baptismu.

2a tande,
in hac sec. qi. interrogat, An peccatum, quod re uera fuit ante
fine Baptismi, et fudiciarie esse nec in ipso fine, vel post per-
fectu, et celebratu potituè Baptismu, sit apta, et valida Sa-
cramenti Panitentiae materia? R. affirmatiuè 2a probabilita-
tis gradu, quem peccatis existimatis in simili q, et causa
dedimq sec. praced.: Nbique enim peccatum e materia n se-
cundum propria naam, et in ese dei corrupta, sed ut cogni-
ta, atque per modum obiecti; et ideo scientia erronea u-
biqque n minus valet, quam vera; nec tam eventus, qui
falsa relatio, nec tam veritas, quam iusta probatio attenden-
da e; maxime vero in iudicijs, lege L. illicitas. S. veritas
ff. de offic. Praesid. Nec inumpit e, quia eatenus peccata
quae ante Baptismu fuerunt, dicuntur a Trident.o n per-
tinere ad panitiam, quatenus Apostolus admonet, quid enim
mihi de ijs qui foris sunt, iudicare? At proculdubio ca-
su quo peccatum foris factum est, et intra Ecclesia facta

finite

fuisse iudicat., iam Ecclesia esset de illo iudicium ferre: bene enim Deus se accusaret, et Iudex posset, deberetque sentª dicere. Surrexi, illos, qui post Baptismum peccauerunt, quos D. ante hoc tribunal tamqm reos sibi nouit: sed etiam uoluit tamqm reos sibi illos, qui inducant, se intra Ecclesiæ delignitur, graviter enim peccarent, si eorum iudicio non stauerent, et peccata illa ad Sacramentalis iudicij valorem pertinent.

Sectio 3ª

An peccata dubia sint materia necessaria Sacramenti Pœnitentiæ.

In hac grauissima, nec minus utili, atq; doctrinæ fœcunda qª. supponimus 1º., dubium aliud ee positivum, latum, et graui improprium, quod e opinio, siue iudicium probabile: quo nulle affirmamus rem aliqua, licèt cum aliqua formidine, eo in plena securitate, quia rones, quas habemus ad affirmandu, vel innecta sunt cum aliis ad oppositu inclinantibus, uel ea se non omnino efficaces, et integre rincentes apparent. Aliud dubiu dicit negativu, suspensivu, strictu, aut magis proprium; et e illa mẽs intellectus suspensio non solum cª rei, aut oppositi veritª, sed etiã circa eius probabilitª; de quibus nulle nisi affirmat, aut negat; ita enim aliquis e intellectus, ut pro nulla parte sentiª profezat. Quod certè dubiu aliquando oritur, quia ex neutro latere adest rones, aut authoritª pondus, ut cum dubitas, an decem sint pares, uel impares; an septimo tuæ ætatis anno in primis diebus, et hora impatiens fueris: et hoc dubiu vocat. generale (qª. scilicet fundatª in notitia, qua uidemus alios homines sic peccare solere) vocatur etiam speculativu, et methaphisicu, de quo nimiu qª. in nulla rone fundato ad mores, et gradum salt. in præsenti negotio curandu non e; licèt sæpe scrupulosi isto phantasmate genere afligantur.

Aliquando autem dubiu suspensivu et propriu oritur cum rone dubitandi, quia ex vtroque latere graviant vel æqualia rouum ponde-

ra

da (ut simile in bilance experimur) vel quia sint inequalia, sæpè inæqualitas è parum notabilis, sæpè verò licèt sit notabilis; homo tamen propter capitis turbationem nimium metum, scrupulos, ignorantiæ, aut humilem sui diffidentiam, seu potius pusillanimitatem, nescit, nec audet unam partem deserere, et aliquam ex propositis rationibus eligere: quod dubium particulare, et rationabile dicitur, atque ad praxim maximè conducere solet.

Suppono 2°, primam difficultatem in hac circa dubium opinativum: nam ubi probabiliter opinaris te mortaliter non peccaturum, quamvis etiam probabile, aut probabilius sit, te peccaturum esse, non teneris illam in confessione manifestare culpam: quandoquidem tam possessio stat pro tua libertate, et prudenter judicas, nullum tibi libertatem tuam in peccato diuturnum; ut defendit communem sententiam cum P. Suar. disp. 22. sect. 9. et P. Sanchez lib. 1. summæ c. 10. et aliis, quos allegant Leander tract. 5. disp. 5. q. 28. et Diana 2. p. tract. 5. resolut. 107. quarto quæritur de solum de dubio suspensivo.

Suppono 3°. nec etiam versari primam quæstionem circa dubium suspensivum antecedens, quo, inquam, dubitatur, an erit peccatum mortale hoc agere: tale enim dubium certè causa culpæ mortalis est, si cum illo operari audeas; quandoquidem nullo prudenti, aut probabili judicio a culpa graui excusaberis, nisi ad partem dubiam te deserere; ideoque materiam confessioni nullam facit. Neque quæritur hic de dubio subsequente circa confessionem præteritam siue opinativo, siue suspensivo. In primis non de opinativo, nam si probabiliter credis, nam es facta confessione, ab illius obligatione liberari, ut hic quæritur Conninch, et plures alios tenet vulgaris sententia cum Authoribus, et locis nup. citatis: operatur enim licitè, et paudeter qui pro se habet opinionem probabilem, ubi non imminet periculum graue, quale in primis nullum esse supponitur. Deinde neque de suspensivo: qui enim ancipes est, et propriè dubius, vtrum soluerit debitum, aut obligationi certè satisfecerit, ad solutionem, seu confessionem tenetur; nam cum in dubio

me-

melior sit abitio possidentis, et hinc Lex ad effectu obligans ex peccato certo resultans possideat, retinet integras vires suas. Est 2dus quæstio tantummodo de dubio subsequente propria circa præteritu peccati subiectu, quo nimirum modo dubitando habemus, an peccauerimus nec ne mortaliter.

Sancez negat, in primis in disputat, vtrum peccata dubia sint materia confessionis naturæ necessitate medij, sed tantum necessitate præcepti, nempe cum certum est, peccata mortalia dubia, quæ re ipsa fuerunt, non posse remitti, nisi per sacramentum pœnitentiæ in re, vel in voto habito (idemque quoad istam necessitatem de peccatis probabilibus dicimus) in regula, per ipsa nimirum confessionem et absolutionem exercitata, qua directe remittuntur, si manifestantur, sicut alia certa; et indirecte, si ex oblivione aut opinione legitimè excusante reticentur. In voto autem id est, per attritionem perfectam, qua ideo voti confessionis appellatur, quia est propositum saltem implicitum confessionis obligationem vtpote complectens, et ita virtute eius explicitam sacramenti, ut vbi deficit illud, illa pœnitus est nulla circa post baptismum grauiter lapsis, quin vtra vel ignorantia vel oblivio, vel opinio, vel etiam fama de peccato pertinacis ponit ab æterna damnat. liberare: sicut certè in solis præceptis necessitatibus liberare solet. Si verò peccata, quæ nobis aut dubia, aut probabilia apparent, numquam re ipsa extiterunt, iam non indigent absolutione, atque ita sacramento, neque eorum confessio, qui est medium ad salutem æternam quærendam, nullum.

Solum igitur disputamus, vtrum sicut nullo præcepto tenemur culpas graues, quas tam omissionis non omissio probabilis est, in confessione clare ut probabiles explicare (sive ipsa re vera extiterint, sive non), ita omninò similiter, nullum præceptum sit obligans sub nova culpa ad peccata dubia ut talia manifestanda?

Sectio 2.

Nulla est obligatio confitendi peccata dubia etiam ut dubia.

Sent.a

probabilè

Sent.ª istam, appellauit probabilę q propt.ª no non fecit magnus ille pietę, atque sapientiæ vir P. Lessius in posthumis, verbo confessio. casu 7º. Probabilę etiam docuerunt P. Laiman, P. Amicus, Bresæus, Gregorius, Sotus, Martinj de Sancto Torpete, Amadeus Lumenius, Diuus Antoninus, et alios refferens vtt. de Pœnit. propositº 2. illa absolutè defendunt P. Coninch disp. 7. de Pœnit. dubº 8. (licèt cum limitatº mihi impugnandâ) P. Martinon d. 20. sect. 8. atque etiam, vt videtur, P. Enriquez lib. 8. de Euchar. cap. 15. et expressè admodu Joannes Sanchez, Petrus Marchancius, Ferrantinj, et alij plures, quos siue diuitos, siue allegatos refferunt Magna quidem cautione Joan. Caramoel in theolog. mor. fundam. mihi apaec. 559. maiori tamen fide et indicio Magister meus D. Didacus Hurtado in selectis manuscriptis. disputº 1. c. vltº

Probę igitur sectionem 1ª. Xª Tridentinę sess. 14. cap. 5. Stat, nihil aliud in ecclesia à pœnitente eatu, quam vt postquam quisque diligentius sese excusserit, et peccata ostenderit, quibus se Deum mortaliter offendisse meminerit. Sed qui propriè dubitat, an mortaliter peccauerit, nè meminit, aut memoriæ habet illi peccatū, ad memoriæ enim requiritur illa recordatio, et cogitatio, qua affirmamj, nos peccatum à nobis fuisse admissum (vt vulgatè experimur) probatur, docetur, ab Ariete lib. 2. Memoria et reminiscentia) q. ab illis, qui propriè dubitat se mortaliter Deum offendisse, nè exigitur in Ecclesia eorū peccatorū confessio. Deinde ipsum scitum, seu dictum postulat confessionę peccatorū mortaliū, quorū scientiā habent pœnitentes: qui autę dubius peccatorū ę, scientiam non habet, siquidē scius nè ę, aut cordi scientiā habet, sed potius ignorantiā; nam dubius ab ignorante nè distat S. Manifestissimi. 22. Sin autę nescius. Cod. de sanctis.

R. 2º Nulla ę obligatio ostendi peccata mortalia vtique probabilia, sitè opinabilitè dubia, vt sec. prox. in 2ª suppositº adiecimus. q. nec ę obligatio ostendi peccata sitè dubia. nam ex

vera

vera nō ē magis certum, aut maior securitas, ut nō exiterit causa illa, de qua nō esse à nobis factum opinamur, quam ista de qua, an fecerit à nobis omnia dubitamus? Qui enim probabiliter censet, se nō peccasse, etiam habet fundamenta, quibus judicat probabile (aut fortè probabilius) ēe, quòd peccaverit; atque ita potens ē, si velit, sic opinari, Ego peccavi. Nullum igitur ē firmius fundamentum legis ad obligationis in dubio circa peccatum, et innocentiam, quàm in opinione innocentiæ juncta cum peccati probabilitate, seu verisimilitudine prudenter ad peccati præteriti opinionem inclinante.

Quapropter hoc de opinione dicunt exempla manifestè, et omnibus omnino argumentis instantia ab solutis: Neque in alia in hoc casu apparere potest dissentiendi, aut decidendi ratio, nisi fortè quòd probabile ē videatur te mortaliter Deum offendisse, maior apparebat obligationis gravitatis locus, utpote maior, aut vicinior memoriæ, et scientiæ speciei, quam ubi omnino peccati præteriti dubitante et ignorante te ipsum experiris, atque ita nullum argumentum habet, ut tum aliqui sapientes ante me notabant.

Probo 3°. In aliis materiis sive justitiæ, sive cujusvis virtutis, quoties de legis fundamento dubitamus, Lex ipsa et obligatio dubia ē, ideoque etiam nulla, ut cum S. Suar. et aliis plurimis defendit Basseus lib. 5. cap. 5. et reg. Cum gravis peccati mortalis sit nimis fundamentum legis ad gravem obligantis, in peccato dubio nequit lex certa fundari. Patur. cui dubium ē, an mortaliter peccaverit, prudenter interpretari potest, se mortaliter nō peccavisse, ut innumeri DD. tenent, quos sequuntur Bonacina, Valdesius, et Oviedo 2a. 2æ tract. 4. resolv. 2. à n. 27. nam dubia in benigniorem partem sumenda sunt, cap. ult. de transactionibus. et l. de reg. juris. g. etiam prudenter interpretari nequit, nō ēe legem, et obligationem gravem ostendi.

Tribus aliis rationibus multi hujus ætatis patroni nostram sententiam probare

re solent. 1ª. Xª. coem Ddus sensus sola peccata, que remitti, et retineri a confessario possunt dicunt. Materia confessionis nata: ideoque peccata venialia, quia retineri nō valent, nō sunt nata, sed voluntaria materia. 2ª. cum peccata dubia retineri nō possint (nemo enim in dubio condemnari a tribunali valet) nō videnti esse materia judicij sacramentalis nata. 2ª. quia materia, que nō est sufficiens, nec etiam nata est: sed peccum dubium nō est materia sufficiens. aliud enim pro certa absolutionis formâ carmen optari debemus. ergo neque est materia nata. 3ª. nam peccum, pro quo satisfactio certa imponi nō potest, nō est materia nata Sacramenti: sed pro dubio peccato satisfactio certa imponi nō valet, nō enim pro incerto debito grauandi sumus certâ solutione. &c. etc.

Hæc istæ rationes graues quidē, sed nō efficaces mihi videntur. Verum quia nihil, et practica doctrina adversus illas opponi valet, ideo eas referre, et refellere visum mihi fuit. Ad 1ª enim dicimus, peccata dubia retineri posse, sicut certa, aut probabilia: peccata enim retinere 2ª. Xpi verba, quor retinendorum detenta sunt, nihil aliud significat quam portas cæli occlusas relinqui a sacerdote, justè vel iniustè nolente absolvere pœnitentē: at ubi pœnitens accedit cum peccatis mortalibus dubijs, si retenta extiterunt, potest illi sacerdos occludere portas cæli, justè quidem, si pœnitens censeat male dispositus; iniustè verò si ultrò, et sine causa absolvere recusat: cum illis enim peccatis dubijs tametsi nulla adnexit homini obligatio confessionis; evenit verò realis necessitas illius, quia sacramentaliter peccata dubia remittantur, vel perfecta illorum virtus nō habetur sicut etiam homo, qui falsò sibi imaginam certus judicat, se lethaliter nō peccasse, vel omnino peccati debitus est, necessitatē confessionis patitur; nō tamen obligatione; nempe ut nullo dicitur confessio hinc nata est necessitate medij in re, vel in voto: nō tamen necessitate præcepti; si autē peccata dubia nō sunt realiter contrita, hinc incapacia sunt, ut retenta retineant; sicut et peccata probabilia, et nobis certa, quando à parte rei sum-

quam

quam exiterunt.

Nar 3.e in dubia causa, ut retineri aut
non retineri valeant. Ad 2.m dicimj, peccata dubia esse mag
sufficiente; nam ut defendit Joannes Sanchez in Select. disp.
1. n. 12. Probabile judico posse quem explicare aliquando so-
la peccata dubia mortalia, do scilicet qua certa erant ita
per alia confessione sunt remissa et venialia quivis admit-
ad confessione non obligant qua propterea in altera confess. explica-
re nemo tenet. Quid si forte pœnitens, ut puer, nihil nisi
dubia dicere posset, aut inveniret? numquid ideo a secu-
ra confessionis tabula repellendus esset? quid etiam si articulo
mortis absolvendus esset? fateor quidem prudentius esse cum pec-
catis dubiis, sicut etiam cum probabilibus aliquid certum ma-
nifestare, ut benefitium sanctificationis infallibilius sit:
id tamen pravum dicitur non præceptum esse; ut similiter dici-
git quando culpis valde levibus, aut quotidianis aliis
graviores licet antiquas, et iam remissas in confessione ad-
jungimus, ut de vero peccatorum dolore certiores, atque de ip-
sius sacramenti fructu securiores simus.

Ad 3. negamj non posse certam pro dubiis peccatis satisfactionem imponi: imponitur enim
pro illis sive solis, sive aliis certioribus admixtis: neque ma-
jor causa pœnitentiæ injungendi apparet in dubiis pro-
babilibus; quo confessarius tamquam probabile, aut probabi-
lius censet nullam de ipsis fieri culpam; quod in alio
judicio probabilibus, pro debito exacto et dubio solutio certam
imponere, ideo evenit, quia solvere incommodo omnino est: at
sacramentaliter satisfacere maximum modum est; nam si for-
te peccavimj, solvimus longe minori damno pœnas debitas,
denique magis justitiæ cultui satisfacimus: imo si for-
te peccatum nullum fuit, satisfactio ista pro alio exspiravit
esset; et quidem etiam ex opere operato, saltem quando aliqua certa
culpa nostra est manifestata. Dicendo tamen, minorem satis-
factionem pro dubiis, quam pro certis desiderandam esse: ad
verum aliqua debet satisfactio, quod etiam in judiciis humanis,

et Caramuel in Theolog. Mor. Fund. nº 1935.

Vbi nec probabilis animus plena, nec paratio integra ad obligare solet: quia spes satisfaciendi pro culpis veris, quæ nobis dubia videntur, aliquid meritorij; spes videlicet præmio æstimabilis est, emptio enim habetur etiamsi nihil incideret, quia spei emptio est. Ita inquit Pomponius in l. Neque emptio. 8. ff. de contrahenda empt.

Aduersus nram doctrinam adeo nulla sunt magni ponderis argumenta, ut Cardin. de Lugo, Moriaja, et alij nræ sententiæ impugnatores sapientes aduerterint, nisi cum tantæ efficaciæ impugnandi viam ipsi ingressi sint argumentandi; Christus certè instituere noluit tribunal pœnitentis dubitantis etiam pro peccatis dubijs: an aut de facto illud ita instituere voluerit, nullo claro indicio discernere possumus, quam ex ipsis assensu, unctudine, et piaculi fidelium: cum a fidelibus semper in vsu fuerit dubia etiam peccata in confessione exponere, quin alias fuerint mortalia reticere; manifestum autem esse videtur, ut credamus illa sub præcepti obligatione esse vitanda.

Et negando pro tam fidelium fuisse vitari peccata dubia sub obligatione: non dubitamus negantibus accedere, quem nemo Authore, aut quam fidedigna historia adversarij allegare possint, omnino ignoramus: et quidem ipsorum erat utpote affirmantium, nunc probandi onus, quapropter vnus quantus ille fuit pro tota deuotione, humilitate, et animarum securitatis solatio erat: sicut de peccatis probabilibus pro quibus manifestandis longè maior ab antiquis theologis agnoscebatur obligatio, iam communes affirmant. Maximè verò cum hæc inter dubia probabilia, et negativum distinctio originem duxisse videatur ex P. Suarez disp. 8. sect. 9., ante quem videtur omnino ignotissime censeri sententia etiam in probabilibus obligans, quæ tamen postea iam fere relegata ad scholas est.

Præterea fideles dubia peccata prudenter vitent, quia sæpè timent, ne pro superbia, aut victoriâ verecundiæ dubia fingatur, nec crescat, pro quo nulla

vel

vel levia sunt apud intimum fundam.: sepè verò, q. certis et facilibus detectant. peccata mortalia dubia, quam alia certa, maximè si levia sunt: sæpissime tamen certe, aut semper, quia si liberi manent, dum ab scrupulis portea exoriendis, vera quantis, et meritu dubij, vel opinionis: tum ab obligone portea illud peccatum, tamquam certo extendi, etiam si rem certò agnoscatur finisse, ut sec. seq. dicemq.

Dico cum Card. de Lugo disp. 16. n. 67. Deus hoc sacram.to instituit per modum tribunalis, in quo Sacerdotes sui Vicarios designat ad quos propterea Christiani recurrere debent in omnibus casibus, pro quibus in veteri Lege ad ipsum Deum immediatè cum vera attritione recurrere tenerentur, aut modò etiam obligarentur, si Deus instituisset tribunal aliquod in terris, in quo visibiliter peccatores sibi reconciliarentur: pro certis autem dubijs, tam in veteri Lege, quam in dicto illo tribunali omnes ad Deum recurrere deberemq. Similiq. recurrunt modo præcipitur nobis, sponsionis scilicet tribunal in nova Lege loco attritionis antiquitùs necessaria habentibus.

N.o manifestum ex instantia, et solutione in peccatis probabilibus, pro quos deminione in Lege antiquâ omnes ad ipsum Deum per attritionem recurrere tenebantur: non verò in nova per sponsionem ad ipsius Dei Vicarios. Dicimus 2.o, in veteri Lege non exhibite aliud pro dubijs, et probabilibus peccatis remedium præter attritionem: in nova verò ex hac, nempe attritione, sponsione sacramentali directa, atque indirecta. De ipso autem visibili tribunalis casu, pro quo Deus aut Christus sederet, nihil dicere debemus: designaret enim magis aut minus salum Dei instituentis voluntas, quam modò divinare nos licet.

Sexto

Aliqui ex dictis resolvuntur casus.

1. Sit.

qui in articulo mortis absolutus est, et pro vnaq. parte dubium

bium habet circa peccatum mortale praeteritum, n tenetur illud confiteri: ut ibi P. Laiman sentiunt coiter omnes DD. excusantes ab obligat. confitendi peccata dubia. Ratio e, q. moribundus ille n se exponit alicui damnationis periculo. cum nra sententiae probabilitas certissima sit, et habeat homo ille secum remedia tam in absolutione, quam in confessione aliorum peccatorum (quod quidem secundum e, quo ad paenitentiae notitia) quibus directe remissis, remittuntur indirecte alia, quae memoriae n occurrunt, imo quibus etiam dubia comprehenduntur. Idemque omnino Laiman, et alii in casu dubii opinativi etiam in illo articulo stringentis frequenter affirmant.

2°. Si homo per ignorantia, aut scrupulu dubitaret, an opinio illa nra probabilis, aut secura sit; nisi dubitatione, et scrupulu deponat, vel ignorantiam aliquo medio corrigat, tenetur peccata dubia mortalia, maxime in periculo mortis, confiteri. Secum ea obligatio ex ignorantia, et scientia erronea per accidens enasceret: sicut etiam casu quo dubitaret homo, an teneat confiteri peccata mortalia, de quibus per solam opinione judicat n fuisse amissa. Eademque urgeret obligatio, si dubitaret, an etiam peccata venialia, imo imperfectiones morales, debeat confiteri. quocirca nisi dubia illa imprudentia deponat, obligatio omnino ad confessione; et quidem non mam, sed multiplicem 2a. nova nascentia dubiorum capita. Haec tamen dubia, ignorantia, seu scrupuli vincit facile possunt: nempe vel alio authoritas, vel experimento, quo videmus obligationis radice, ee ipsa obligatione dubia, saltem esse, qui propterea quia et multis visionis certe e, utpote ora anteriore, et indubitata Libertatis possessione portenientes.

Dices. cui dubitat, utrum occiderit hominem, irregularis e, cap. Ad audientia. 12. et cap. significavit. 16. de homicidio. q. eam ob radicia obligationis, nempe homicidium, e dubia; obligatio ipsa potest ee certa. R. potius ex

casu

eam ille nram doctram, et decisionē confirmari: ipse enī
primus ex singularis in toto iure ē, de cuius propterea
per quidam velut exceptione exprimitur, quia in regula
generali obtenta decisio obtinebatur. Ideoque in eo dubio
circa factū homicidij iniusti perpetrati, n nego tantū d-
ubitā, aut mandati ab ipso dubitante, irregularitas obtra-
hitur: sicut neque in dubio, quō amoliatur vltum homi-
cidiū factū fuerit grauiter inculpatum, necne, nempe
prater, aut propter inculpatā tutelā, cum sufficienti, aut
insufficienti ignorantia, ut excusatus fuerit a peccato mor-
tali; atque alijs ex capitibus, in quibus culpa mortalis
dubium fundari potest; ut ex cap. ille significauit colligi
natet. Neque incurritur ea irregularitas in dubio mu-
tilationis, hæresis, illiciti ordinis vsus, bigamiæ, illegiti-
mitatis, aut cuiuscunque alterius ex causis propter quas ut
certa imponit a iure irregularitas: ut docet maior doc-
tor pars, quos multos allegat Diana 3. p. tt. 5. resolut.
52. Neque ulla ecclesiastica censura fertur, nisi circa
ius ipsum, aut certa facti, seu delicti dubitat. Nulla
tandē alia præceptū fundamenta, ut votū, iuramenta,
aut rei alienæ detentio, si dubia sint, certa obligationem
inducunt; quin potius etiam in casu dubij homicidij iniu-
sti, nulla obstabit irregularitas, nisi certo constet de aliquo
delicto grauis culpæ, ut de mutilatione, aut veneni ad-
ministratione. Atque ita longè alia ē in nro casu ra-
tio.

3. casus sit. Si Petrus certa scientia habeat, quod
ipse peccauerit, dubiū tamen sit, an leuiter, nec mortā-
liter, n teneatur illud peccatum confiteri. Ita omnes sect.
præc. citati theologi vbi P. Conincks, qui in isto casu sen-
tentiā suam, et nram euidenti rationis argumento limitare
voluit. Nam peccatum veniale n magis e materia confes-
sionis nata, quam peccatum mortale, q. si nos dubitamus
an fuerit mortale, ad eius confessionē n tenemur; neque
etiam vbi dubitamus, an fuerit veniale.

D.

2

2 quando peccatum confitens ut dubium, non debet postea
2 si certus fuisse tali tempore certum confiteri. Ita
probabiliter iudicarunt Laudin. de Lugo. disp. 16. n. 92.
qui pro eâdem probabilit. Nicolaum Riccardum Sacri
Palatij Magistrum allegat, Sessa Zanardinum, Tamburinum et alij.
absolute verò defendunt Leander, Arsmoel, et alij, quos
Laudat noster Valdesius tract. 5. propositi. 3. et sequitur
Arriaga disp. 31. sect. 6. ubi P. Sanchez, Hurtanus, Sa-
yarem Anat. et Diana 3. p. tit. 4. resolut. 91. Ratio apposita
a quia in prima confessione homo directè absolvitur ab omni-
bus peccatis, quæ manifestat eo modo, quo qualicumque
memoriâ vel perfecta, vel imperfecta occurrunt, seu
modo, quo existunt in ipsius pœnitentis scientia, ut omnes
Authores sentiunt. nulla 2. è obligatio procurandi aliam
in posteriori confessione directa absolutionem. Ratio etiam ab
exemplo sequentis casus manifesta erit.

3. casus: quod
Scilt Petrus in confessione dicens. Ego peccavi decies plus mi-
nusve; atque ita undecimus, et duodecimus (imo et
octavus, et septimus) peccatus non nisi sub dubio exprimens; quamvis postea certo recordetur, duodecim fuis-
se peccata, non tenet. iterum tamen certa duodecim
seu quatuor extra numerum certo, qui octavus erat
explicare, ut docent omnes fere Doctores. peccatum enim
semel explicatum prout exstitit in scientia tenemur dicere
dentisse, neque praxis Ecclesiæ aliquando eam
materiam postulavit, ut confessiones à pueris et rusticis
cum multis dubijs, et suspicionibus facta, postea majori
scientia, aut luce adhærente necessario repetantur;
quod tamen certè postularet, si nostra decisio vera non
teneret.

Quinto casus infertur a Card. de Lugo: nem-
pe si Petrus dubius de aliqua censura, irregularit.
voto, juramento, aut præcepto absolutione, aut dispensa-
tione potuit, et obtinuit; quivis postea agnoscat vera

finem

tuisse censura ex. g. existentia, ñ teneatur alia pro cu-
rare absolutione, quandoquidē illa prior ñ alia habere
potest efficaciā, nisi aut vinculū, aut obligatio, si forte
erat dissolutum. Ibi etiam idem Author cum P. San-
chez lib. 4. in decalog. c. 45. advertit, votum Castitatis a-
ut Religionis dubiū, cuius dispensatione ab Episcopo po-
tuisset, ad Pontificē ñ ee Nātio deferenda, etiamsi
postea constet vere fuisse votum; atque in genere omnia
illa, quæ tamquam certa ab aliquo dispensari, aut ab-
solui ñ possunt; possunt verò tamqm dubia, remanent
sine obligone referendi, aut parendi coram Superio-
re potente in casu certo dispensare, vel absoluere.
Quapropter quia nullū mortale peccatum dubiū, remana-
re, aut cum P. Suar. disp. 20. de Censur. sec. 6. tenēt
cum Authore, quem refert, et sequit. idem Card. dis. 2.
n. 18.; ideo, quilibet simplex Sacerdos directē absolue-
re potest ab omni peccato dubio, neque remanet aliqua
postea parendi obligatio, etiamsi tam illud certum fiat.

Septimus
casus. Sacerdos audiens in confessione aliquod, vel plura
peccata dubia ñ tenetur interrogare illoꝝ circumstantias,
etiam mutantes Speciē, quia sub illo dubio ipsa ma-
teria mortalitatis libera est. At ipse pœnitens, si postea cer-
tò agnoscat aliquam ad speciē pertinentē circumstan-
tiam, quæ nec sub dubio in prima confessione relata fuit
tam in alia explicare tenebit.; quia scilicet ad speci-
em, et numerū peccatorū, quibus Deum graviter offendimus
in confessione obligamur. Cum ergo illa mutans speciem
circumstantia, neque sub dubio dicta fuerit, tenemur
illa postea deinceps explicare; etiam nulli, si ita inte-
ligere ipsa dicere possimus, ut violatio voti in fornicatione, vel non
audītione Sacri, junctæ verò si una absque alio inexpli-
cabile sit, ut sacrilegium, impletur.

81. Qui dicit, peccatum sub
dubio, an sit grave, nec ne tenetur postea gravitatem

cognitam

nitam explicare. ita P. Sanchez, Diana, Tanz, et Arriaga disp. 31. n. 50. idemque dicendu, si ignorans nihil aut dubitet, aut dubitare monstret de grauitate, et leuitate sui peccati; cum tamen ita loquatur, ut alij peritior confessarius agnoscere posset, istam culpam ee mortalem: nam si peccatum explicet vel detegat ut veniale, ue adeo in dorbacho, et quia, ut nec dubitare circa grauitate uideatur, neque ab alio Licet sapientiori confessario formari possit iudicium, vel opinio grauitatis, tenebit. poterit de cognita grauitate manifestare. Arriaga vbi sup.

Ex dict. tandem inferendu, quam iniuste probauerit Diana p. 4. tract. 3. resolut. 8. et p. 6. tract. 6. resolut. 32. opinione nram à peccato dubio in confessione excusante improbabilem esse: in qua certum impugnandum etiam fuit, necnon falso asserta Thomas Hurt. tract. 12. cap. 1. a n. 2086. qui post Diana plura vel rationum, vel Sanctorum authoritates in scriptis, in manuscriptis, in libris editis, in rerum publico, atque in publicis academiarum disputationibus, nec non in tam diuina ecclesiæ permissione manifesta probabilitatis argumenta videre potuit, et tamen falso rumore in ductus dicere sentiebat istam speculatiuè improbabilem, et practicè temerariam esse. quod tamen quam ignorantes sit dicta, nemo qui aduertat, ad probabilitatem speculatiuam, et practicam securitatis longè minora cognitionis fundamenta, dubitare poterit. Unus scilicet vir doctus, et pia authoritas probabilem opinionem facit, nisi contra pluresque authores huius examinatis certò improbabiles sentiant: at multos in magno numero percipiat sapientia, atque pios viros authoritas (maximè vbi thesis impugnabilis nidit) tam primam probabilitatis opinionis cuilibet dat, ut diem ab ecclesia, et ritus iudicibus permittit. ista docui; neque mille authores pios thomistarum doctiores possint opinionem secundam probabilitatis explodere. videat P. Bregeuy lib. 3. de Eucharistia. cap. 3.

Sect.

Sectio 6

De imperfectionibus moralibus de peccatis habitualibus, externis, dimissis, et venialibus.

Imperfectio moralis dicit actus liber divina lege, seu statuti in oppositum, sed tantis a maiori Dei beneplacito discrepans: Vt amor Dei remissus, quando potest frequentior haberi, exigua eleemosyna, ubi multa, et facile maior erogari posset, atque electio matrimonij, quando deligio, aut virginitas tamen amabilior appareat. Bifariam autem potest aliquis esse moralis imperfectio: primo si loco perfectionis actionem alias bonam, licet minus perfectam deligas ut in exemplis apponitur. 2° si omittere te actus nec bonus, nec malus exercens, ut cum aliquod devotionis opus animo premittis, et aliud loco praetermissi in supponis.

Dicimus 2° imperfectiones quocumque modo sumptas in se magnum supplicij debitum pariunt. Ipse enim poenas hisce sola pecca erexit, ut ex eius institutione, nec in Scr. Manifestè constat. Inde qui solum imperfectionis in sacramento deferret, nec sacerdotij officeret, neque gratiam iustificantem susciperet, nisi forte tam paenitens, quam sacerdos cadederent, illas graves peccata, saltem venialia; sic enim forent peccata in iudicio confessionis examinata. Si autem solus paenitens fallaret. Censendo eas imperfectiones fuisse peccata, non vero sacerdos; hic absolvet minime posset. Cum quia in hoc foro interiori, aliter ac in exteriori tribunali, sacerdos non solus iudex, sed et instructor agit, animos poenitentis ignorantis velit, et subditi edocere, et cui ipse fides credere et debet, non censentur profanationes, sed allegationes testis et legitimi, ubi si haberet vim persuadendi ipsi iudici, ut in gravi observandi quoque videmus. Cum et. quia nullam satisfactionem imponere haberet sacerdos. Sacramentum dum paenitentis

Incapax

incapax satisfactionis quidam omnino est. Quæ enim virtute damnare Deus: nam et in Achitofel et in suo externo Judæ tenetur omnia media tentare ad liberandum illum, qui dicta adhibita et probata Deus criminis est, quem tum ipse Judæ et certo innocentem cognovit, ut omnes affirmant apud Lugo d. 37. de Just. et Jure sec. 2. dum denique quia forma seu verba absolutionis falsa fundasi ponent vadit dicta coëm sibi sensum ibi reddere videntur. Ego tibi do quam remissionem hui peccati, et quæ si indies remittat: qui a. videt pœnitentem in peccatum recidere, negat suspensum esse, et illa absolutione dicere si indies

Cæterum, quamvis impersonæ in sint huius Sacramti materia non tamen proferenda repellendi sunt, qui eas simul cum peccati manifestate volunt. 1o. quia ad devotionem et humilitatem fidelium praxis in Ecclesia ducit. 2o. quia non raro illis impertitur maxime necessaria ad posterius genus pœnitentiæ, quod incipiens peccata venialia, atque ita præ veluti sub dubio videntur. damnari Ecclesiæ pœnitentiæ. Ipse valde paradoxe ibi laudabilis Deus reprehendit Joannes Sanchez apud Lugo disp. 16. n. 102. illumque sequi nempe quod non liceat in aliquo Sacramto cum nova materia pleno admiscere, nullius momenti aliquum neque peccata dubia asserre liceat, sicut non licet supra dubia, obia dicere; sat qo. si Sacerdos absolutionem non proferat sup. impersonæ morales ut tales, sed tantum sup. peccata.

Verum in primis observare oportet aliquas esse impersonas, quas licet legem propriè talem non transgrediantur aliqui in regula, quam observanda suscepimus, violare solent: ut in aliquibus religionibus, et præcipue in nova societate, apud quam nulla regula ad culpam levem, sed ad pœnam tantum obligat. De tribus 3 impersonis dubitare possumus, an ipse eam sint materia non ita Sacramti sufficiens? Ratio dubitandi est, quia vidi videtur obligare

re

re casus, in quo regula transgressio, saltᵇ. directè volita, vel aduertenter admissa nᵒⁿ sit ꝓiuncta cum peccato veniali, ut docet D. Suar. to. 4. de Religione. lib. 1. cap. 3. ex eo quod fieri numquam propter motiuum honestum, sed tantùm propter aliquam ociositatē, leuitatē, uel delectat.ᵐ regulæ sup. dictæ violentur; et nisi motiuum nᵒⁿ sit honestum, iam actus in individuo consideratus ociosus sit atque ita leuiter culpabilis: potest ꝑ. quis certus moraliter esse, quòd intercesserit peccatum, atque ita fas erit sine ullo dubio absolutè se accusare.

2°. tamen, confessionē illam ita absolutam, licitam nᵒⁿ ee: idemque affirmo casu, quo pœnitens firma memoria recordaretur, se nullum honestum motiuum habuisse in regula violanda: nam admodum probabilius fortasse est, possibiles esse actus humanos individualiter indifferentes, nempe nec bonos, nec malos: ideoque nᵒⁿ fieri potest religiosus quam regulæ transgredi, sine ullo motiuo honesto, ex aduertentia scilt dictante permissum sibi esse absque ulla culpa agere extra regulam: atque ita sacramentum frustraret aut periculo frustrationis exponeret, si aliam materiam nᵒⁿ adhiberet.

Peccatum habituale tribus modis sumpsari solet. 1°. pro consuetudine, et frequentia peccandi: in quo sensu procul dubio est mat.ª sacramenti pœnitentiæ; quandoquidem illa frequentia nil aliud est, quam repetitio, seu ipsa peccatorum multiplicitas et numerus. Accipitur tamen casus, in quo ipsa peccandi consuetudo talis, et tanta est, ut iam actiones exerceant. sine aduertentia, quæ ad peccatum, saltᵇ. mortale idonea sit: nunc enim posteriores illæ actiones saltᵇ. nᵒⁿ sunt necessaria pœnitentiæ materia. 2°. accipitur pro habitu delicto ex multis antecedentibus peccatis: qui habitus est inclinatio, et pondus, quò iam peccatis assueti sentimus nos ad peccandum integrius allici, trahi, et moueri: quo sensu peccatum habituale nᵒⁿ est materia pœnitentiæ; motus enim

naius

necessarium inclinans ad peccum n̄ e peccum. 3°. dicit. peccatu habuale ipsum peccum actuale pretezitu, et inovaliter durans temp⁹ quo n̄ e remissu. De hoc 4°. dubitari potest, an sit huius Sacramenti materia, ita ut quis debeat, et ofiteri debeat, aut possit, quod postquam peccauit, n̄ procurauerit efficaciter sui peccati remissu, et vulneris lethalis remediu.

R°. 1°. ex se, et pacifice loquendo de ipso peccato habuali, et prout distincto ab actuali pretezito, nulla in eo esse nostri Sacramenti materia. Nā est etiam perseuerantia illa moralis, qua homo dicitur esse in statu peccati mortalis postquam blasphemauit, et per attritione perfecta, vel per Sacramentale penitā Deu ofensa n̄ detonauit; n̄ est peccum etiam leue, ut patet in dormientibus, et in illis, qui postquam legem transgressi sunt, transgressionis penitus obliuiscunt, quoniqne sua peccata in Sacramento dicere debent.

R°. 2°. peccum habuale graue etiam ut distinctum ab actuali pretezito, fere semper e mata sufficiens huius Sacram^ti. quasi per accidens et velati per accomitantia. Nā e mihi promptu; nam quoties quis aduertit, se habere Deum inimicu, videtque propterea se in aliquali eterna damnationis periculo peccat venialiter aduersus proximum, et debita sui charitate, n̄ statim procuret illud qualecumque euitare periculu. Sicut enim potest peccum mortale n̄ declinare periculu damnationis graue, ut fide certu e; ita etiam esse culpa leuis illud leue eiusdem damnationis periculu, de immensam quali imminentis magnitudine permittere. et quidē hoc dicu videri n̄ debet: longe enim difficilius est intelligere quomodo periculum illud in cōparatione alterius proximioris et grauioris remotum sit leue appellatu, non sit culpa mortalis, cum experiamur, tot homines degente, aut sine potestate, et opportunitā penitendi e vitā migrare: longe ingua difficilius

sius é, quam credere, pigritia illam, et tanti boni incuria ad peccum veniale spectare. Quapropter inquirique istos propriè charitatis defectus scorsim, et tam quam peculiaria peccata in confessione manifestare poterit.

Peccum externum, si propriè loquamur, numquam é hujus sacramenti materia: nam tametsi quando illud est voluntatis mala effectus, proculdubio confessionis é materia (ut suo loco circa confessionis integrit.§ uberiùs explicabimus); in rigore absolutionis forma n̄ videtur cadere supra illud, utpote quod gratia coloremve theologæ doctrinæ iram divinam nec imitatur, neque haurit. An autem materia, et actum absolutionis dici naleat, ad quæstionem de nomine censetur pertinere, de qua fortassis nonnihil in hoc tit. dicemus. Inde actio materialiter mala, sive illa sit interna, ut voluntas detinendi rem, quam n̄ cognosco esse alienam, sive sit externa, ut actio exterior furandi sine legis advertentia, aut sine libertate, n̄ pertinet ad sacramentum pœnit.æ, neque ad aliquam ejus partem, quandoquidem res ea peccati n̄ é, ut omnibus é manifestum.

Peccata semel dimissa n̄ solum per absolutionem, sed etiam per confessionem antecedentem hujus sacramenti materia esse, indubitatum penitus é, ut nos jam sup. majori cum distinctione notabamus. Illud modò superesse videbatur, an si quis certo cognosceret peccum aliquod sive grave, sive leve jam penitus secundùm culpam, et pœnam ee remissum, posset ipsum etiam solum in confessione manifestare; ego ad affirmandum propendeo, quia si scientia illa peccati certò remissi impediret confessionem, et absolutionem, etiam dubitatio remissionis faceret, ne posset absolute, et sine dubiis (maximè vero nos alia culpa n̄ reperiamus) peccatum confessione manifestari: si enim peccatum certo remissum comparatur pro confessionis, et absolutionis negotio cum peccato certè

tè nullo; etiam peccum, de quo dubitatur, an sit remissum comparari deberet cum peccato, de quo dubitatur an fuerit nullu. Cum ergo sæpissimè dubium prudens sit, an peccata nostra n̄ solum quò ad culpam, verum etiam quoad pœnam (saltem si venialia sint) penitus fuerint extincta; nemini istas culpas denuo fateri liceret, nisi sub dubio; neque illas sacerdos aliter quàm sub ditione absolvere posset: quod tamen aduersus ecclesiæ praxim proculdubiò est.

Sumatur. Si enim Petrus haberet reuelationem sibi esse remissum peccum mortale per attritionē; adhuc teneretur illud ipsum fateri; quandoquidem attritio in noui testamento peccata mortalia remittere dicitur, ut votum, vt Vultus scilicet, et quasi vicaria sacramenti. §. certitudo remissionis illa n̄ datur nouæ confessioni, et absolutioni.

Obicies. Peccata ante Baptismum omissa ideo præcisè n̄ sunt apta sacramenti pœnitentiæ materia, quia fide certi sumus, illa ee omnino remissa. §. remissionis certitudo opponitur veri sacramenti materiæ. Nego ant; sedetq; quia Ipse Dominus voluit ut baptismus esset nativitas, aut regenerationis sacram.ti: atque ita ut omnia, quæ ante ipsum obrepserint crimina, sint tamqm̄ in nrā vitā vel a nobis minimè cōtingentia.

Replicabis. Si sacerdos per aliquam reuelationē certus foret, pœnitenti omnia esse remissa penitus crimina, n̄ posset dare absolutionē: non enim haberent sensum verum absolutionis verba, vt supra circa imperfectiones moxales indicabamus. §. neque Petrus ipse, sed pœnitens posset in casu simili reuelationi portuae absolut.

In primis negare possumus ant: tum q.ia probabilis sit sent. alb. ab author.e e opinio card.is de Lugo affirmantis, eamdem culpam millies in confessione remitti posse; quia scilicet Deus nouis titulis, sicut homo, donare

ve, et obligari valet: nam fieri non potest Sacerdoti in praedicto sub dubio casu absolutè remissione peccatorum elargiri: tum etiam quia ipse Confessarius non debet attendere utrum peccata sint remissa, necne; sed qualia, et quot ipsa Dei remissionem fecerint. Deinde admisso, nel casso antecedenti, negamus eam; quia verba poenitentis se ipsum accusantis non habent significare, remissionem facta non fuisse, sed tantùm peccatum remissionem evenisse: verba verò Sacerdotis licèt ferant gratiam remissionem, eamq; significent absolutè, et sine ulla additione; at remissionem ipsam actualem fortasis tantùm significant tamquam datam sub additione, quòd illa sit necessaria, ideoque Sacerdos praedicta dubitatione illustratus, nullum impedimentum approbandi reum animo absolvendi.

Peccata probabilia dicimus illa, de quibus probabiliter iudicamus, facta fuisse. Dubitatis autè interrogari potest, an liceat ipsa absque ulla dubij expressione petere, et absque ulla speciali interna vel externa additione absolvere. Decisioni suppono, duobus modis contingere posse, ut aliqua peccata probabile dicatur: 1°. Vnicè, vel solitariè, quando sola probabile est me commisisse peccatum, alia verò probabilia non sunt; quia vel nulla sunt rationes persuadentes peccatum non fuisse commissum, vel ita leues sunt, ut pro nullis prudenter reputari debeant. 2°. modo peccatum probabile dicitur disiunctim, siue in ordine alterius partis: quando nimirum, quamuis probabile sit, et ego opiner, me peccauisse, etiam iudicio, probabile esse oppositum, aut video rationes sufficientes ad opinandum me non peccauisse, tametsi modo de ipsa dumtaxat opinor, quòd peccauerim.

Affero §. 1°. quando peccatum est probabile 1°. modo, posse illud sine ulla dubij expressione etiam sine alia certiori materiâ manifestare: Potest etiam Sacerdos sine ulla additione absoluere. Ampliùs facilè videtur, eamq; inter alios RR. tradunt Auersa, et P. Martinon disp. 50.

Sec. 8.

Sec. 8. Vnō autem ē, quiā illa, quæ opinamur facta fuisse sine ulla in abstinēdo grauiter saltem delectante vōne reputantur in negotiis humanis tamquām moraliter certa: tum quia sat sapienter notabat P. Suar. Lib. 5. de Voto. cap. 5. in factis humanis rarò alia nobis occurrit certitudo, aut euidentia: quòd saltem vbi n̄ breue tempus intercessit, aut memoria felicissima n̄ ē, verum omninò tenet. tum etiam, quia habens bonum et rationabile fundam̄ ad affirmandū aliquid; nullum verò ad negandū, pandenter sine ullis dubitationibj, aut oppositionum suggestionibj affirmat: maximè verò cum formido illa, et incertitudo, seu plenissima certitudinis carentia, quam in illis casibj sentire solemus, potiùs ab scrupulis, genio prauo, aut capitis turbatione, quàm à probationis, seu iudicij affirmantis imperfectō, nēc à fundamenti debilitate oriri dicat.

Prædicta tamen assertio nonnullas habet Limitationes. 1ª. licèt quis minimè iudicet probabile quòd peccauerit; n̄ tamen propterea statim, et sine vllo strictō partis examine poterit licitè peccatum illud subticere confessionis tribunali sine alia certiori materia. Sæpè enim aliqua sunt eo modo probabilia, et certa videntur, quia strictā fundandā n̄ examinauimj, aut n̄ vidimj. 2ª Limitatio sit in articulo mortis: tunc enim minimè liceret peccatum illud probabile, eo cum formidine iudicatum sine alijs certioribus dicere, si ad confessionem accedat pœnitens tamquām ad mortalis morbi medicamentum; ut quando nec certus ē, se attritione habere, neque agnoscit aut saltem n̄ curat diligentiā suadente factum fuisse post vltimam confessionem peccatum mortale: n̄ inquam liceret, quia homo ille periculo æternæ damnationis se exponeret; quandoquidē pœnitus certum n̄ ē, per priorē pœnitentiā sacram̄, vbi nullum ex peccatis manifestatis vel veris omissum fuit.

3ª Limitatio sit. omnis

pœniten

Pœnitens possit dicere absolutè peccata ita probabilia, explicare tamen poterit formidine, et incertitudine sua si velit, dicendo, ego credo me blasphemasse, non autem habeo firmam, & omnino certa, aut evidens: Sacerdos vero in eo casu sine ulla additione etiam interna debet absolutionem præbere. Ratio è, quia peccatum de veræ n. est cum dubio morali mixtum, licet cum aliqua incertitudinis specie, vel cum formidinis interna manifestatæ, sinceræque totius animi explicatione: ergo Sacerdos scitu n. è sub additione absolutionem præbere. Maximè verò, nam si vera sit nostra circa casus existimata, supra explicata opinio, tam sacerdos dans sine additionibus absolutionem causat veram gratiam, quam illa additionali absolutione minimè causavit, nisi si peccatum reale fuisset: atque ita magnum pœnitenti incommodum è, absolutionem hanc sub additione illa recidi.

Altero 2°. peccata secundo modo, sive utrimque probabilia n. possunt manifestari, et affici tamquam certa, ex vita Sacramenti materia; atque propterea nec possunt hanc absolutionem, nisi sub dicta suscipere. Ratio è, quia Sacram.m sine ulla necessitate periculo frustrationis exponeretur. Nam si fortè, ut probabile è, pœnitens n. peccavit, Sacram.m certò, aut fortassis nullius esset: quia vera sent.a de peccati existimati ad Sacramenti valorem sufficientis, fortassis vera n. est: et quamvis ipsa vera foret, non ideo extendenda è ad casum in quo peccatum scientiâ saltem moraliter certâ n. existimat. finire.

Altero 3°. Si quis velit peccati ex utraque parte probabilis, aliud certius in confessione adjungere n. tenetur explicare incertitudo, aut dubium illius peccati probabilis. Ratio è quia hinc de materia illam certiorem pœnitens securus è de Sacramenti valore; et abunde ea, quæ fuisse per opinionem agnoscimus, paudenter sine incertitudinis, et dubitationis expressione affirmare solemus;

Ut cum

cum in judicio actor, vel creditor postulat qua sibi debita esse probabiliter censet; et Reus, vel debitor per stratia opinionis debitu negat aut solutionem facta esse affirmat; Judex etiam causa probabiliter extra probabilitatem hujus potest: imo Judex ipse per opinionem aequè saltem probabilem absolvit, vel damnat in civilibus.

Unde infertur, Sacerdotem posse præbere absolutionem sine ulla etiam integra additione speciali seu tempore absolutionis acceptâ, quamvis pœnitens explicet peccata tamquam incerta, et simul aliquod certum referat: nam vbi aliqua materiæ pars certa est, etiamsi multa alia incerta, et dubia appareant, non solemus absolutioni additionem adjungere: nam quia sub parte certo remissâ incerta etiam si extent indigentia remittuntur: tum quia quando audimus incerta illa peccata, sive probabilia, sive utrinque dubia, jam volunti nidemur habere absolvendi potestatem quæ materiæ capacitas.

Disputatio 3ª
De Attritione, quæ dolore ad Sacramentum pœnitentiæ requisita.

Postquam de materia egimus, ipsa naturæ methodus postulat, ut de materia proxima tractemus, maximè vero de ejusdem, quæ tam attritio quam contritio censetur: et illa vero quæ Tridentina doctrina prima ac præcipua agetur, et primo loco examinari meretur.

Sectio 1ª
Quid sit Attritio Sacram.ti pœnit.æ requisita?

Attritio a perfecta et imperfecta in genere abstrahit: nec attritio illa vera attritio simpliciter vocatur: sæpè enim nomina, quæ toti generi sunt propria, uni speciei appropriant. Certum autem est, ut dixi 1. dicemus, attritionem genericam, nempe nec perfectam, nec imperfectam, de hujus Sacramenti parte requisita, et quidem essentiali, et intrinseca: non enim se habet dolor sicut satisfactio, sine qua et tota Sacram.ti essentia, ea præcipu-

ea

ex ignis fluctus scribit. ex quapropter non sunt audiendi Ledesma, Vega, et pauci alij Antiquiores, affirmantes valorem sacram.ti sine dolore, vel attritione permanere, et solum impedire fructu, peccator scilicet remissione; sicut in Adultis baptismi fingit. Praxis enim Ecclesiæ illud observat ut quotquot quis rite ex malitia, sine ex inadvertentia dolore ante absolut.m non habuit, alia de novo eorumdem peccatorum confessione peragere debeat: neque satisfacit obligationi, aut peccatorum remiss.m cognitur, si post primam illam confess.m dolore, quasi obicem auferendo, iteratur.

Neque propterea audiendi sunt Dorela, et Silvester apud Ugo disp. 14. sect. 1. si affirment (ut videntur) ipsum etiam Sacramenti fructu, nempe Iustificationem primam spargi. etiam sine ullo dolore, et cum solo suscipiendi sacram.ti proposito omnem ergo peccata præterita placentia removente, et ergo futura intentione omne impediente. Illud enim esset ultra omnem fidelium sensum, et germanæ, atque ultra satis manifestam Dei voluntatem, maximè verò Tridentini in Sess. 14. definitionem.

Ut g.m attritio prout à perfecta, et imperfecta præscindit de qualis ad hoc Sacram.m requiritur, Detestatio, et dolor efficax de peccato commisso propter motivum supernaale cum proposito etiam efficaci non peccandi de cætero, et cum spe veniam à Deo consequendi, vt colligitur ex Trident. Sess. 14. cap. 4. Particulas seorsim ad praxim explicemus.

Detestatio, et dolor: ad pœnitentiæ enim et peccatorum remissionem non sufficit quæcumque detestatio, nempe quæ à dolore, et tristitia remota sit; qualis etiam in Beatis, qui hac vita peccaverunt, reperitur: isti enim peccata modo detestantur, cum Deum, quem supra omnia amant, offendisse videant: at sine miseria, et imperfectione doloris. Advertere aut. oportet, dolorem non esse actum cum nova libertate à nobis elicitum, sed vel ipsum in hac vita detestationem, vel naturaliter et necessario ab ipsa libera detestatione resultantem: et

ideo

ideo nemo scrupulis fatigari debet quasi nō doleat de peccatis, qua vero animo detestat.; id enim viatori ibi impossibile ē, nam tanti mali, nempe Diuina offensa cognita, & odium, tristitia nasci patiuntur vbi summa beatitudinis, & perfectissimi gaudij excellentia impedim.o nō ē. Atque hinc etiā sanandi sunt illi, qui me sepe turbant scrupulis arbitrantes, se vero peccatoꝝ dolore nō tangi, quia sensibiliter angi, affligi, aut etiam lachrimas effundere nō deprehendunt., sciant enim ipsi, dolorē nō immediatē in sensibo persuaderi voluntati ponere, sed in peccati detestatione, aut in Dei amore excitando. Sciant etiā, nō esse sensi interni doloris, et veri detestationis signu, quia ille doloris quasi nō habiti dolor: imo, ut benè notauit Arriaga Disp. 37. Sect. 5. via moraliter obtingere potest, habere dolorē de carentia doloris, et simul nō dolere de ipsis peccatis, et P. Suar. disp. 20. sect. 1. sapienter observauit, displicentia efficax, illam scilicet, quā cum amore eiusdē dei nō ponitur, de obtritione existimatā quasi nō habita nō ponē in nra voluntē recessit sine vero peccatoꝝ dolore. Alia quoque in disputij discursu notabuntur remedia.

2.o etiam ex eadem definitionis particula inferimus, ad sacram.m pœnitentiæ requisita esse obtritionē, seu detestationē, qua formaliter sit talis, neque sufficere virtualē, nempe amorē Dei super omnia: amor enim ille sine formali obtritione neque dolor, neque doloris causa est. Iterum vera recta tabilis, pœnitentia, et propria a delictis auersio; necnon accusatio, actus, atque ad salutē caminy efficax sine formali detestatione non subsistunt; ut communis Theologoꝝ sensus tenet. Et eandē obtritionis necessitatē affirmamus, etiamsi peccata per anteriorē absolutionē ita demissa denuo ad confessionis tribunal deferantur: et quidē licet absolutē nullum iam extet nouum obtritionis præceptū, ex suppositione tamen detentionis recurrendi iterum ad huius sacram.ti priuilegia, renouatur graue obtritionis mandatū. Similiter præcepto nō satisfacimus

per

per attritionem spiritualē quando illud obligat ad perfectā
attritionē habendam tempore aut extra panitentiæ sacra-
mentū, ut in periculo mortis, saltem si absolutionem
sperare nō possis; necnon in urgente remendi Eucharis-
tiæ necessitate, vbi forsan, quia indigebas, tibi impossibilis
est: atque eam quando ante Eucharistiæ de recenti
tua status supponitur, vel opinatiuè dubitas, et oblitus
nonnisi: tandem in omni alio actu status gratiæ requirente,
ut in vnoy sacramentū recipiendi, necnon in alterius
sacramentū efficiendi administratione ex officio. Sunt in-
tra ipsum sacramentū, ut si attritio vel nō adsit, vel nō ag-
noscatur, vel non intendatur fieri. Legi potest Suarez
disp. 20.

Efficax. ideo efficax dicitur peccatoy detestatio,
quia simplex displicentia, seu inefficax odiy ad sacramē-
talē absolutionē, vel ad nostra sanctificationis propagationē nō
sufficit. Sed autem obstat, quia cum simplici peccati omis-
si displicentiā ponitur efficax voluntas illud iterum
omittendi, ut passim in nouitatis peccatoribus euenit, quoru
qualescunq; panitentias, aut imanes dolores velleitates
appellamy: odio enim inefficaci voluntas hoc modo tendi-
tem nō peccare, nec de cætero peccare ~~si non esset~~
si nō esset maiora peccandi omoda. Dicatur vero, quy ad
sufficiatē disponit, ut frequenter eueniant theologi, et bene
explicat Lugo disp. 7. sect. 2. debet esse omnino efficax effectiuè
ex propria essentia, et effectiuè saltem ex fauore Dei: effec-
tiuè, inquam, quatenus homo ita odio habet peccata, quæ omi-
sisse agnoscit, ut si q̄n in potestate sua modo habituy esset,
faceret ne peccauisset, seu peccata impediret: qui affectus, seu
odiy peccati ita firmy, et efficax est, ut pro duratte impos-
sibile sit, nunc, aut postea ita repetere peccata: atque ita
panitens retractat quantum potest omnia peccata, et iam
ex sua parte nō perseuerat moraliter, et habitualiter in pec-
cato. Effectiuè vero dicitur efficax illa detestatio, quatenus
saltem Deo acceptante, aut sacramento vires augente tanty

valet

valet quoad extinctionē culpæ et divinæ displicentiæ, quantum si de vera homo numquam peccaviset.

De peccato omisso. nō enim utitur circa tantum possibilia, aut circa postea omittenda occupari potest. quis enim pœnitentiā agat, detestetur, doleat, aut se accuset, quod peccare potuerit? Nemo etiamsi per revelationē peccātum futurum præsideret, inde quæ aliqua tristitia caperet, imo quamvis ex se efficaciter postea detestaretur (quatenus scilicet si malo foret, præstaret non postea peccare) nemo, inquam, propterea remissionē illius peccati requireret; quandoquidem nemo remissionē accipit pro illo tempore, pro quo in peccati statu esse nō potest, aut inimicus Dei dici nō valet: quis enim antequam peccet, in peccato aut inimicus Dei sit? et ideo peccata futura nō sunt hujus sacramenti mat.ª

Propter motivum supernaturale. Dixi supernaturale, in quo nōtam scholasticè, quam moraliter, atque ad praxim loquutus sum: Voco enim supernaturale motivum illud, nō quia semper aliquid supra Naturam excelsum sit, ut patet in inferno, et in ipsa peccati turpitudine; sed quia motivum nō est merè humanum, verum pectiones ad ipsum Deum, atque fide divina revelatam, ex. g. detestamur peccata propter Deum ipsum summē bonum, quem super omnia diligimus, et cui illa displicent, et contraria sunt; ut in attritione perfecta; vel propter metum inferni, seu inferni ipsum, quem nobis timemus, et odio habemus; vel de spem gloriæ, quam nobis amamus, aut propter creationis, redemptionis, seu redemptionis beneficium, aut aliud quodcumque, quod a Deo vel accepimus, vel accipere speramus, ut in attritione imperfecta, sive attritione stricte.

Vide infra 1º. detestationē peccati propter infamiam, aut pœnas per judicē humanū inmendas, nō esse attritionē ad pœnitentiæ sacram.ti sufficientē. Sed Salgar dixit, Reginald, P. Tambur.

Sambur. Busembaum et alij limitare solent, nisi videlicet peccator doleamj propter incommoda illa, ut à Dª Prouidentiâ in panam peccati causabilia, causatiue cognita: sic enim iam è dolor de peccato propter motiuum moraliter saltª diuinum; est nimirum cum aliquo ad Deum respectu ut obseruat Lugo disp. 5. n. 141.

Cui Author limitationi istam inde amplectit. et explicat, quod scilicet in peccati detestatione propter ignominiam, aut alia pœna a Iudice humano infligenda, homo licèt auertatur a peccato, nõ tamen conuertatur ad Deum, quandoquidem ista detestatio nec ab amore nec à timore Dei procedit; atque ita nec Deo satisfacit, nec Deum honorat, neque Deum Creaturis præfert, cùm antea Creaturas Deo prætulerit, magis amando, aut timendo illas, quam Deum, quem peccando deseruit: at ubi detestatio nascitur ex timore Dei vindicis, et panas etiam in hac vita à peccatore sumentis, iam homo separat. à peccato accedendo ad Deum, cuius prouidentiã, et Omnipotentiã puniendi maiestate agnoscit, reueretur, et timet, et propterea de peccatis dolet.

Eandem limitationem approbat P. Suar. disp. 5. sec. 2. eo quod timor infamiæ, et panæ ut ab humano Iudice, Magistro, vel Patente prouenientis, solum valet per se tenere hominem ab actibus externis malis, nõ verò ab internis, in quibus totus peccati veneni, et mali origo dicitur, et quam propterea remissionem vnicè, vel præcipuè actibus sacramentalis procurat, verum ab istis etiam retrahere potest timor cuiuscunque pœnæ ut à Deo inflictæ. Eadem ista ratione Lugo defendit P. Arriaga disp. 11. sect. 1. dictam limitationem extendendo etiam ad dolorem de peccatis, quatenus odio habemus, vel timemus scientiã remorsus, tristitiã, et animi perturbationem ex culpis omissis nascentes, omnis reuerã hoc ipsum non solus Suar. sed etiam Lugo, et reliqui limitationis defensores affirmare videntur: quandoquidem remorsus, et inquietudo scientiæ mala quædam sunt ad

ipsum

ipsum Deum, vtra cuius legem peccauimus despectu et ordi
nabentia. Pari probabilitate asserimus limitatione
extendi ad dolorem de peccatis propter odium, vel mali
habitus ex peccatis geniti, magne scilicet inclinationis il
lius, qua ad similes peccandi actiones suaui violentia ten
tare solet, ibi enim etiam odio habet peccatum propter ipsi
us peccati turpitudine, cuius propterea facilius et frequen
tione timemus.

Infero 2°. Contritio animi et cordis tribu
tiones nec n alia nocumenta, quae ex malis actionibus naaliter na
scuntur, praecise ut talia non sunt debitum sufficiens ad sacramenta
lis doloris motiuum. Patet vtra sicut praecedens cor[ollarium] 2° solum
et caput. Ita arg. inde pr. quia horum peccatum propter mala
predicta non detestatur propter malum, cuius odium affectat timo
rem Dei, atque non obtinet conuersionem ad Deum.

Infero 3°. paenas
Purgatorij sufficiens motiuum esse, ut dolore sacramentali requisito
detiamur. Haec illatio valde communis et vtra D. Thom. q. 90.
ar. 1. dub. 3. et Sanct. disp. 6. difficult. 1. Dico manifesta est
tum quia Ecclesia numquam posuisset ad sacramentale
dolorem motiuum aeternae, siue in aeternum durans, sed praeci
se diuinum, seu ad Deum despectu habens: tum quia motiuum
illud Purgatorij non solum arcenare potest a peccatis venia
libus, veruntamen a mortalibus, utpote quae in Purgatorio pa
nis acerbissimis puniunt. Legant. Suar. disp. 5. sect. 2.
et Lugo disp. 5. sect. 9.

Qui, et alij coniter eandem illationem
extendunt ad paenas temporales, ut pestem, famem, bella
paupertatem eo similes, quas Deus inflictas propter pecca
ta in hac vita solet. Et asserunt exemplo Niniuitarum
(ea enim ratione videntur) qui ob timorem euersionis sue
ciuitatis, quam Deus minatus fuerat, territi sunt, pae
nitentiam egerunt, et misericordiam obtinuerunt.

Sed contra. Tempore
pore Niniuitarum nulla erat paenitentia sacramentalis, quia do-

cor

dolor ille, quo veniam decuti sunt, nihil propter timorem pœnæ, sed tantu propter amorem Dei Summè dilecti. illud igitur Niniuitæ exemplo nihil pro dolore accepto ex metu pœnæ temporalis eliditur. Q. Trident. Synodus fuisse illo Niniuitæ exemplo, ut vera Hæreticos probaret, dolore ex metu pœnæ habitu, nonnullam ee, quem tamen illi ut inutile Sacram.to facerent, turpem esse affirmabant: qua attritioni prædictæ nonnullæ semel illo exemplo stabilita dubiũ iam n. vltior, nec indiget Niniuitæ exemplo ad probanda ejus attritionis sufficientia pro ill. Sacram.to statuendo, sed ipsam absolutè affirmat et definit.

Replicabis. q.o Niniuitæ decuti sunt veniam suor peccator sola cum attritione: quod affirmare nefas esset. Nego Coam, quia ipsi vel dumtaxat misericordiam quo ad temitatis tacidiũ decuti sunt, vel si veniam etiã peccator obtinuerunt (ut fieri potest) n. solũ habuerunt dolore peccator ex metu detrimentorũ patriæ decuti, sed ex attritione illa imperfecta, quæ honesta erat, eo Deũ timebat, tacitali sunt, et manu ducti ad attritionem perfectã, qua n. pœnas illas, nec Deum Vindicẽ, sed Deũ Summè bonũ, Summè quẽ dilectu pro motivo habeãt: ut sequentissimè etiam in nobis ad attritione ad attritionẽ præcedentibus obtingit.

Cum proposito efficaci n. peccandi. Propositũ aliquod requiri iam indubitatũ, post expressa Tridentini verba quod nram definitionẽ stentat esse videtur: atque ita qui vel peccandi voluntas haberet, vel sine proposito vel sine proposito recedendi a peccato veniret ad Sacram.tũ si peccatum illud mortale erat, inutilem et sibi nocivam efficeret rem.; si verò culpa erat venialis, sed n. nisi ad culpa biennal allata, iam cæteras remittit in Sacram.to suscipit: nam si 2.a omnem culpam in Sacram.to allatã destruat propositũ n. relabendi, hunc etiam irritũ et cum mala fide sacrilegum quoque est

absolut.

absolut.s procurare, ut nra diligentiùs examinabimus. quod vera proprietas officia esse debeat, colligit Munièra fere Doctor Sent.a apud Suar. disp. 20. sect.3. ea tridentin. in cap. illo 4. dicente, sufficere ad sacram.m pœnitentiæ attritionem, si voluntas peccandi excludat. Excludere enim voluntatem peccandi propriam, et propositi efficacis. quæ certè sent.a iam adeo familiaris est, ut straniæ ad primam saltem pro mortalibus absolut.e n sit tolleranda.

Spe veniam à deo assequendi. sic in citato cap. expressè docet tridentin. Animantem illa spes debeat esse expressa, nec sufficiat implicita et stentata in ordine de peccatis dolore disp. seq. examinabimus.

Sect.

An dolor, vel attritio debeat confessionem præire.

Affirmant P. Conincb disp. 4. dub. 6. Laym. lib. 5. tit. 6. cap. 4. Probantur 1.o quia dolor est huius sacram.ti pars quatenus redditur sensibilis et significativa exteriùs per confessionem: at significari n potest, nisi per verba tamquam per nos effectus et signa imperata, seu interiùs dicta. g.o dolor debet esse ante confessionis verba. 2.o quia nisi hæc doloris præcedentia natura sit, ille qui per modum historiæ sua peccata tamquam amico sacerdoti narraret, et forsan dolorem haberet, quem nullo signo explicaret, tam peccatorum susciperet remissionem, si à sacerdote absolutio super illa narratione bona fide proferretur. quod certè absurdum est.

Practica vero sent.a theoricæ omnimò placuit. magnumq fundam.m habet in praxi fidelium, quos multi confessarii ad peccatorum dolorem post integram confessionem disponere, exhortari, et promovere solet, neque nunc iubet pœnitentiæ ut vel breve illam repetant confessionem, cupio ab istis absolvi, seu de omnibus hoc dictis me accuso. Propterea illi qui confessione generali valde longam efficiunt, et quam perficere n possunt, aut n volent, nisi pluries ad

hoc

hoc tribunal se sistant; illi ingnam, n vrò solent incipere et terminare eas confessionis partes sine dolore peccatorum, vel potiùs nullo designant vltimam diem, seu confessionis finem, vt ipsi tunc tamqm absolutioni suscipiendæ proximiores facilius, reuerentius, et vehementiori dolore peccata sua detestentur; et tñ sacerdotibus familiare n est confessionis epilogum post dolorem portulare, neque ipsi pœnitenti vulgò nel nota é obligatio, vel familiaris praxis post omnes partiales confessiones compendium aliquod spirare. n g.e gratia illa ante confessionis dolorem præcedentis.

Accedit etiam grauis eiusdem sent.æ cons ratio, et quæ aduersationum fundamenta satis euertere videtur, nimpe quod nostra interna attritio per confessionem antecedentem exprimi potest: accusatio enim, vel confessio doloris nel iam habiti asserit, nel postea habendi pronuntiat, et quasi promittit, vt explicat hugo disp. 19. n. 17. Nascitur enim confessio a voluntate, qua pœnitens tamqm lesæ maiestati deum se accusat atque ita saltem desiderat habere requisitum offensæ dolorem, vt per illum sacramentali absolutione, et peccatorum remissione tandem potiatur. ideoque ille, qui prius historicè sua peccata narrauit dolorem postea habitum aliquo signo exprimere debet, et saltem qm breuissimè dicat, se de iunctis præmissis absolutionem portulare.

Sed grauis hæc satis spiritus esse videantur, grauem profectò ingerit difficultatem an salt. in act. mortis homo qui nec attritionis perfectæ certus é, neque ex sola deuotione peccatorum mortalia confiteri, obligatus sit ante confessionem ad dolendum de peccatis.

Ratio dubitandi é, q.a sent.a d. Thomæ, Conincki, et Sym. dolorem antecedentem semper requiriens neque é manifestè irrationabilis, neque a duobus scientiæ moralis peritissimis viris sine ratione videtur authoritatis præditis; neque a reliquis authoribus

bus aliquali censurâ notabur; neque tamen de, in ecclesiâ quidquam adhuc vsu illam certum, aut definitum habemus. ni g.° é moraliter certu dolorie præcedentiam ni esse de vera natura, atque ita nullus fidelis facile secundum præsim potest in mortis articulo regni opinione illa coem.

Huic graui difficultati resp.; in periculo, vel articulo mortis post confessionē et ante dolorē duobus modis se habere posse pœnitentē. 1.° tamquam habentē aliquem sibi propriu actus qui exigebat absolut.m ut si coram Sacerdote se humiliet: vel tamqm aliq.d agentē, quod sit aliquale interni dolorie signu, ut gemitu, percussio pectoris, aut familiaris peccatorum vox, peccaui Domine, aliaue similis.

Quo in casu censeo hominē admodu securu, de sufficientia sui doloris esse posse; q.a ex una parte iam confessario dedit in confessione, seu narratione mortiu peccatoru; ex altera vero dolor satis additur sensibilis, et explicatur per illa peculiare actionem vocem, aut figura, quæ nascit. ex dolore, atque confessionis anteacta complemtu, et veluti recapitulatio est. Neque pertinet ad valorē Sacramenti, quod interni doloris significatio fiat per voces, ut quotidie in moribundis, et aliis vtu linguæ priuatis experimur: neque etiā ex aliquo præcepto naturam e ut quando Sacerdos suscipit plenariā notitiā, suscipiat illā vitæ confessionis supponendis quoniam dolorē, ut patet casu quo Petrus postulat Sacerdoti ut iam confessione, quam scriptam offert, legat ipse Sacerdos (aut si sciat Petrus Sacerdoti sua peccata iam esse abunde nota); et postea accedit cum dolore postulans absolut.m quæ postulatio in immensū dici potest Sacramentalis ipsa confessio, ea enim tota videt. pletē et in rigore esse accusatio utpote quæ tota procedit ex detestatione delicti, et in dumtaxat ex desiderio absolutionis.

quā

opagrotte Magnus Suar. disp. 20. sec. 5. n. 31. Sapienter advertit, quòd prior narratio peccatorum quatenus potest infamatur per sequentem absolutionem, et ut sic informata subjicitur damnis ab ipsomet poenitente, nec expectante absolutis sufficienter animat. in ratione accusationis sacramentalis; cuibus certè verbis satis videtur Dn Suar. se vera cum D. Laym. verisimile censere, secus existimare Dn Cornicl. ut ipse ostendit Justum Card. de Lugo et alijs reclamantibus docuit quippe ille mediam quandam sabi prudentem, et verisimilem sententiam, nempe quòd peccatorum detestatio potest haberi post confessionem secundum praeceptum gratiam, quâ gravitatem, speciem, et numerum peccatorum explicamus, in quo omnes certè theologi veniunt: docuit tamen dolorem requiri ante aliam humanam confessionem pro ipso valore, et meritantia sacramenti satis gratia, quia et dolorem ipsum aliquo signo, licèt non vocali, manifestet habitum esse, et priorem, distinctionem quae confessionem praecipit nullum indicium in memoria sacerdotis deberet. In quo D. Cornicl. voces pro doloris signo requirens tamquam ex praecepto gratiae nullet. a communi theologorum sensu deviare.

2° modo poenitens se habere potest post confessionem illa jacens in terra, vel in lecto tamquam truncus, et nullum doloris post confessionem existentis signum praebendo; et in isto casu censeo gravem obligationem esse ipsius poenitentis, ut conetur dolorem jam habitum explicare. Stat haec decisio, quia praeter authoritatem D. Cornicl et Laym. (quibus accedere videt. Busembaum lib. 6. tr. 3. cap. 1.) magnum de probabilitate momentum adjungitur ex pro eadem et validi doloris necessitate summum authoritatis pondus, nempe Dn Suar. testimonium, quo nihil majus, si humanam sapientiam videremus, produci poterat.

Dices. 3° neque extra articulum mortis licebit absolutis suscipere in habitu prius dolore ante aliquale in verbis, figura, actionibus, aut alio signo exhibitam

tam

tam sessionem: numqm enim licet tanto frustrationis periculo exponere sacram^m. Dicto coam; tamen moraliter videtur vel sepe impossibile, vel saltem admodum stringens: Unusquisque enim extra mortis periculu solet accipere absolutionem, ita ut in corporis situ, genuflexione aut alia actione detestationem etiam post verbalem sessionem sceptam significet.

Replicabis. 3°. nihil occultare dicimus de casu intra mortis periculu stringente, quod etiam extra faciendu n^o affirmamus. Nego coam, n^o solum de illa quae nuper dicebamus, sed praecipue quia extra mortis periculu si fecisti sessionem sine dolore praehabito, habes tamen postea dolore, qdem n^o explicas, et bona fide suscipis absolutionem, gmuis forte de ipsa demissa n^o accepisti n^o teneris postea sacram^m illud renovare, vel sessionem repetere, neque ptritionem perfectam procurare, etiamsi recorderis, dolore habitu non fuisse ante sessionem, et postea alio signo significatu n^o esse, quippe tam n^o de exponis periculo frustrandi sacram^m; quandoqde ignum tam celebratu, et aliunde n^o es in damnatis periculo; at in mortis articulo etiamsi bona fide dolore sessioni postponeris, postea illud adverteris, teneris obligate gravissima ad aliam licet brevem ex spendidis peccatis mortalibus sessionem, nisi alia diversa ratione certo scias vel ex parte velis, aut nisi valde certus sis de perfecta ptritione; quod qdem certitudinis genus difficile admodu e, et fere numquam supponendu.

Quae doctrina et distinctio inter sacram^m ut celebrandu, vel ut ita celebratu maxime observanda e pro innumeris aliis casibus, de quibus probabiliter vtrinque inter AA. circa sacramenti valore disputatur, quippe licitu hinc n^o e antequam sacram^m ut perfectu opinione probabile alia gmuis minus probabili relicta extra necessitatem segui, de dicto silicet frustrationis periculu; postqm tamen

iam

ram Sacram.ti bona fide aut ignorantia effectu ê, n teneris aliud Sacramti celebrate dixi. Excipitur tamen casus, in quo pœnitens ad mortis periculu, sine certioris Sacramenti valore, quo scilicet pro gravis culpæ remissione indigebat.

Ex dictis colligitur 2.ndum omnibus esse, ut ante peccator explicatis de illius dolore habeant, vel ante orationem Confiteor Deo, vel Salv. in ipsa: tum quia licèt communis sententia necessitas illius præcedentia negans probabilior sit, quam potius modo a nobis cum PP. Suarez, &c. Jam. sup. explicato certa judicari debeat; opportune tamen dignatus Matonis pœnitentis specie offerre videbitur; tum et præcipuè quia post confessionem facile ê, ut quis sine ullo labore, sine animi diversione, sine obtrusione, sive temporis brevitate impediat. ne ullum dolorem ante absolut.m formet. Videri possunt RR. apud Lugo disp. 14. sect. 2. et Leandrum tr. 5. disp. 7. q. 3.

Sectio 2.a

An dolor omnis debeat ex confessionis intentione?

In hac difficultate obscure cognoscit evidenter RR. communem 1.am sententiam asserat, dolorem natum ad confessionis Sacram.ti esse referendum, formaliter scilicet, vel virtualiter; ideò detestando peccata, quæ sunt peccator illa confiteri, vel Salv. recogitando peccata cum dolore, ita ut illa recogitatio nascatur ex proposito confitendi. Hoc modo sentiunt, aiunt cognoscunt. Bonacina disp. 5. q. 3. punc. 2. n. 17. Busembaum cap. 4. dub. 2. n. 12. et alij RR. quorum nomina citati a Lugo disp. 14. n. 36. qui etiam hanc opinionem immeritò PP. Suarez. asserre conantur.

2.a sent.

Valde cois, atque ut ego judicio certa, negat necessariam se eam relationem, seu intentionem doloris habiti propter Sacramentum; docetque propterea, peccatorem de suis peccatis dolentem, et nihil hinc de confessione proponentem, aut cogitantem, posse eum dolorem postea ad confessionem habere, et

per

per ofess. significare alig. externum ad absolut. sacram. ste exigere P. Suar. disp. 20. sect. 3. n. 29. adeo ut maxime mirandum sit, illum pro contraria sent. citari à Leandro disp. 7. q. 7. et aliis nonnullis, ut etiam bene animadverterunt Lugo, Arriaga, et alij in primis.

Primus sent. Veritas. 1°. quia dolori illi nō deficit aliqua ex requisitis a Trident. sess. 14. cap. 4. ut disponat ad primam justificat.: est enim cum spe veniæ, seu fiducia Divinæ Misericordiæ, et etiam cum voto saltem implicito serviendi divina præcepta, atque voluntat. peccandi excludit: habetque cognita, quæ 2ª. definitione sect. 1. explicata, pro vero dolore sacramentali necessaria erant.

2°. Modus dolendi malis, aut saltem naturaliter, ut ideo quis doleat, quia vult se accusare, sed potius ideo velit accusare, quia crimina detestatur; ut patet, etiam in humanis iudicijs, nec nō in morbis corporalibus, quos nō ideo detestamur, quia curari nolumus, sed ideo remedia desideramus, quia morbos detestamur.

3°. in offensis dignior quo quis censetur donare, nobiliusque officium præstare quis creditur, qui ea sponte, et sine delatione ad remedium sibi valde detestatur, quatenus offendunt amicum, aut dominum, indeque ad procurandam veniam bonum dignetur, quam si ex donationis desiderio moveatur ad offensas detestandas.

4°. quia Adversarij falsis existimant, quam proxima sacramenti debere esse, aut poni ex intent. ut servient sacramento, vel jungatur cum alijs eius partibus: satisfactio enim 2ª. probabilior doctrina nō debet esse ex intentione satisfaciendi præcepto sacerdotis, et in Eucharistia species panis, et corpus Christi sunt partes proximæ illius sacramenti; neutra vero producitur, aut debet produci animo suscipiendi sacram.

Secundus

Dixi 1°. Sacerdos qui non sit cum animo absolvendi suscipiendo non suscipit Sacramentum. 2°. neque contritio. Nego coam, nam Sacerdos debet ee judex et accusator, atque ita omni debet ex intent.e deferendi delicta ad ritual reflectionis tribunal: at dolor, seu actus ille interni animi motus, qualem nos req. cum Trident. describimus.

Dixi 2°. Absolutio, ablutio, et alia multa actiones non valent Sacramentum nisi sint ex eorumde intent.e 2°. neque actus. Dixerat P. Martinon nobis citatus disp. 88. n. 130. ex parte ministri, inquit, intentio faciendi Sacram.m quodlibet debet praecedere omnes et singulos actus Sacramentales, ee equales, quin sufficiat habere intentionem illam in fine, aut in medio eorum actionum. 2°. etiam ex parte recipientis Sacram.m debet intentio penitus praecedere omnes illas actiones.

Nego utramque coam. Dico enim, ablutionem, et absolutionem esse actiones propias Ministrorum Xpi: Minister autem operatur nomine, et repraesentat.e ejus, cujus e minister, et ideo cum intentione faciendi illud Sacram.m, q.d. Author principalis faciendum instituit. quoddi alia etiam actiones, ut tactus materiae in Sacram.ta ordinis, et suscepto Baptismi, aliorumque Sacramentorum in adultis, requirunt intentionem tangentis calicem ex.g. et suscipientis Baptismum, quamvis nec tangens, neque Baptismum suscipiens sit Minister Sacramenti; id quidem ita evenire censetur ob peculiares illas actionum adiones, quia scilt in ordinatione ee in alijs Sacramentis homo suscipit aliquam potestatem vel donum a Ministro nomine Christi: nemo autem valide aliquid suscipit, nisi ex propria voluntate et acceptatione si adultus ipse sit, ut cum P. Sanchez lib. 2. de Matrim.o disp. 6. n. 15. et 27. plures notarunt. Penitens autem non suscipit donum Sacramenti proprium cum dolet, sed cum absolvitur, sicut illud non portulat cum detestatur, sed q.do petitur.

Sic

sic satis plausibiliter Lugo et alij dicunt. Verum quia eius responsionis species multis nobilitatibus honoria et facilis et generalius dicere possumus, actiones illas, quae nullum habebant ante sacram.m valorem, ad finem supernaturalem debitae ad ipsum sacram.m per antecedentem intentionem referri ut sic ad rationem sacramentalem, et statum sacrum eleuentur: et huius generis sunt omnes praeter dolorem, qui in se bonus supernaturalis, et nobis ante sacram.m commendatus erat, ideoque non indiget alia antecedenti intentione bonitatem praesentem, sed vero alia aliorum sacramentorum actiones quae propterea tam a ministro, quam a subiecto capaci congruè vltra intentionis honestatem postulant.

Sectio 5a

Vtrum pro singulis confessionibus requisitus sit nouus dolor actualis?

Tres sunt in hac valde practica q.e Doctorum sent.ae 1a. Vniuersaliter pro qualibet noua confessione, aut sacram.to noua, etiam requisit dolorem. ita P. Vasq. q. 92. ar. 3. dub. 5. quem sequuntur Bonacina disp. 5. q. 5. punc. 5. Diana 3. p. tract. 5. resolut.e 216. et alij. 2a. Sententia e diametro opposita negat, nullam esse illam doloris repetitionem: ita nonnulli, quos allegant et sequuntur Lugo disp. 15. sect. 3. Arriaga disp. 37. sect. 3. et Leander disp. 7. q. 5. et 5.

3a. sent.a media inter duas priores est: asserit enim requiri nouum dolorem, quando eadem peccata iam antea directè remissa iterum ad nouum confessionis sacram.m referuntur: negat vero alium requiri dolorem, quando quis minus, aut alterius peccati in prima confessione oblitus, et postea recordatus, confessario illud manifestat, denuoque absoluitur: vel quando aegrotus auditis aliquot de mortis periculo peccatis absoluitur, et postea reliquos confessione facit, absolutionemque suscipit: atque in summa, quoties posterior confessio

se habet tamqm̃ pricis appendix, et supplementum, moraliterque propterea n̄ censebit a priori esse diuersa. Sic P. Henriquez lib. 5. de Pœnit.ª cap. 26. P. Martinon d.ª 48. a n. 136. et alij.

Asserо 1.º qui eadem peccata sitet. de nouo n̄ teneatur nouum habere dolorē. Ita 2.ª sent.ª DD. Ratio autem ē: tum quia nec de ratione sacram.ti in genere ēe reputatur, ut pro nouo sacram.to singule etiã materie proxime noue, aut distincte sint; ut patet in Eucharistia, in qua idem Xpi corpus varia obtinuit sacram.ta: patet etiã in matrimonio, pro cuius multiplicitē idem corpus Petri, modo Mariam, modo Antonia dicenti inseruire solet; imò etiam eadē Petri, et Marie corpora nouum ipsor matrimoniū componere possūt, utri priori per religionē dissolutō, posteriusq ex Pontificis dispensat.ē celebrarent: patet denique in ipsa pœnitentia, in qua una satisfactio pro diuersis sacramentis sufficere potest. tum quia etiamsi dolor internus sacram.ti pœnitentiæ ut materia proxima obtinat, n̄ tamen est principaliter et in recto ipsum sacram.tum: hæc enim appellatio soli absolutioni utpote actioni ministri Xpi conuenire videtur; maximè verò cùm etiam dolor non sit pars, sed per ofes.ē signu sensibile: potuit ꝯ. sacram.tū pœnitentia more compositor accidentaliū multiplicari sine multiplicitē obtionis. tum præcipuè et a priori: nam dolor, qui aptus esset hodiernæ confessioni, si n̄ deseruiret hesternæ, nequit fieri in ephū eō quod iam illi deseruierit: n̄ enim dolor exhaustus, aut emmptus ē, suamue amisit vim, quia ipsi adiuncta sint sacra confessionis, et absolutionis symbola.

Objiciunt aduersarij eam ob hoc confessionis, quæ nisi multiplicetur pro diuersis absolutionē n̄ sufficit, ideoque vires suas per 1.ª absolutionem omnino quas tamen retineret, si absolutio prior n̄ fuisset adiuncta. idem etiam ꝯ. de obtione dicendū ē. Verum objectionē

nem efficaciter retorquemus: confessio enim una idemq; vltra vnq; absolutionem progredi non valet, quia nona et valida sententia sine processu nouo judicialiter et rite dati non potest: processus autem in ipsa accusatione, testificatione, et confessione penitentis consistit. at cum vno delicti odio potest ipse processus, seu accusatio, et testificatio multiplicari; accusatio enim est ipsa externa vocalis importuna de delicto facta, et detestatione delicti, cuius detestationis et doloris vitæ, atque memoria sæpè accusatio, et testificatio in judicio multiplicatur. g.e.

Asseres 2.o quòd confitendum peccata, quoq; in priore confessione dolitum erat, non indigeat nouo dolore. Ita 2.a et 3.a sententia Autores quæ nitebant. quæ assertio cùm praxim valdè communem, et certiorem quam 1.a sit, à qua nimium per manifestam coam quasi apostasiam infertur. Patet etiam, quia dolor antecedens, cùm fuerit vniuersalis, ad omnia peccata se extendebat; g.o saltem sufficit pro una confessione directâ cuiuscunque peccati habita mihi: cùm ergo peccati sit memoria accidentis, et ideo in priori confessione non dicti facta non fuerit vel una confessio, potuit postea memoria accedente, virtute præhabiti doloris, de illi confessio, et recipi absolutio.

Opponunt aduersus vtramque assertionem, quòd si dolor ante 1.m sacram.m habitus sufficiat ad 2.m g.o posset quis in primi anni principio dolorem habens, cum isto non renouato singulis diebus per integrum annum eadem peccata confiteri, aut etiam alia, quæ propter oblitionem ab initio debita sunt ex paulatim per dies in memoria redeunt. Respondemus dolorem illum habitu initio anni non minus esse actu et moraliter iunctum confessioni, quæ in fine eiusdem anni fiat, eo titulo, quod scilicet interpositæ sint in medio tempore confessiones, et absolutiones: interruptio enim moralis doloris præteriti non infert in confessione, aut ab-

solut.

aut ℓ, sed tantùm vel in retractat. sine expressa, sive implicitâ (tentâ videlicet in aliqua culpa doloris pertæsio et propositio straria) vel in doloris oblivione: at intermedia sessiones n̄ sunt aliis doloris retractationes, aut oblivione. ideoque nulla difficultas obiicit. quæ in doctrina omnibus communi circa temporalem distantiam, quæ inter dolore et sessione permittitur, n̄ sit ab omnibus enodanda.

Imò absolutè existimo, facilius ee ut dolor antecedens inseruiat nouis sessionibus, quando interseruntur sessiones: tum quia sic memoria pristini doloris magis renouatur, atque ita melius in virtute illius ponamus denuo opera. tum quia sic magis liber e homo à peccatis mortalibus, quæ dolorem illu retractent: tum quia moraliter impossibile nidetur ut homo qui ex memoria antecedentis doloris adhoc reconciliatiuu Sacram.ty accedit, aliquam n̄ habeat nouam peccatoy displicentiæ, quæ certè opportunior e ad moralem doloris renouationē, et renouationis persuasionē, quàm prima veluti omnis: quin potius casus fortassi e eare, in quo homo ille se ipsa, licet minari conatu, aut fatigatione, dolore n̄ renouet.

Negabis quantum ℓ. tempus à dolore vsque ad sess.ℓ intercedere possit, siue dolor renouandus, siue n̄ renouandus sit, sine eham facta iam sit virtute illius doloris opera, siue nulla sit facta? Sotus dist. 7. q. 2. ar. 3. et P. Suar. disp. 20. sect. 3. n. 29. allegantur à Candido, et Leandro disp. et q. 7. tamquam affirmantes, distantiam illam posse esse quinque, si dolor retractatus n̄ sit. Verum neque Sotus, neque Suar. quidquam ibi circa hanc distantiam determinant, quamuis aliquam dari posse tamqm certa suggerat.

Ipse tamen Candidus et Leander, necnon Bonacina, atque Gaspar Hurt. disp. 4. de Sacram. difficult. 4. et Arriaga disp.

37.

37. n. 45. (quibus de vera q̃ dixerunt Joannes Prepositus q. 2. de Pœnitone. dub. 1. n. 30. et Diana p. 5. tr. 13. resolut. 67. qui malè pro termino omnis diei a Leandro citatibus) absolutè admittunt distantiam illam omnis ipsa longissima sit. tum quia in hac Sacram.ti forma absolutionis n̄ significat, aut denotat doloris, vel confessionis præsentia, sive materiæ proximæ coëxistentia, sed tantum ita significat, absolvo te à peccatis tuis, quæ detestatus, et confessus es: alioq̃ verò Sacramentorum formæ significare solent præsentia, aut quasi præsentia, materiæ proximæ, ut Ego te baptizo, n̄ significat quemcunque præteritæ ablutionis, sed potius ex modo dicendi humano, et grammaticali præsentis: ideoque formulæ illæ connexionem postulant, saltem moralem et humanam, paucaque distantiam physicè capacem. tum quia hoc Sacram.tum ad modum judicii forensis institutum é; in judicio autem forensi sæpè post tempus longum à processu facto Index sent.am valide profert nequit in hoc puncto quidquam aliq̃ mutasse nobis nulla vè data.

Propter quæ fundam.ta Ego cum relatis Autoribus dixerim: maximè verò cum multis fere aliis asserere videatur: omnis P. Granad. strictiùs quinàri voluerit controver. 5. tr. 3. disp. 3. sect. 1. n. 7. Laymannus, virtualem doloris permanentiam explicandam esse, sicut in aliis Materiis, intentionibus scilt et voluntatibus; maximè verò ad Sacramenta pertinentibus: quatenus nimirum dolor tamdiu perseverare dicatur, quamdiu si pœnitens interrogetur cur confiteri, possit absque nova deliberatione respondere, se adhuc ut confiteatur, et dolore n̄ retractasse, quia confiteri vult: sicut intendit Sacerdotis Sacra celebrantis perseverare dicitur, quia interrogatus quare illas perficiat cæremonias, statim, et absque nova deliberatione respondebit, quia vult Sacra celebrare.

Deficit tn
hic dicemus 1o, quia ut sup. diximus, n̄ est necesse

habuisse

Salmtic. dolore ex confessionis intent.e 2o q.a minimè requirit, ut ideo ñ sit retractatus dolor, quia volumus, aut volnimus confessionem facere: cerissimè enim sufficit illum absolutè non esse retractatum, ut ex praxi manifestè constat. 3o quia de vera quicumque semel elicuit dolore ex confessionis intentione, quem nec expresse, neque implicitè retractauit, ñ minus sine noua deliberatione respondebit, se doluisse ut oportebat, Vt si longissimum tempus præterijt, quam nos nuper habitis è dolor: nullum q.e ipsa terminus fixum assignat Granados. 4o Author ille ñ satis punctis quæstionis videtur, ñ enim præsens difficultas de intentione faciendi, aut suscipiendi sacramentum tractat; sed tantum de sacramenti materia: dicimus quippe, intentionem ejunctam esse ipsi confessioni, ñ verò dolorem, qui ñ è ipsa sacramenti intentio, sed tantum mat.e proxima simul cum confessione. distinguere

Sectio 5.a

An qui post dolorem peccat teneatur dolere priùs quàm de novo peccato?

Difficultas istam tamen ab Authoribus hactenus ñ expressa movet et satè disputat P. Amicus disp. 12. sect. 5. cuius autem assertiones, et fundamenta nec vacat, nec operæ pretium modò examinare. Nos breviter dicimus 1o. Qui dolet de suis peccatis mortalibus, et postea ante confessionem peccat mortaliter debet renovare dolorem, qui ñ solum detestetur recens peccatum, sed etiam reliqua omnia antiquiora. Ratio est, quia dolor necessarius ad sacramentum debet importare formaliter, aut saltem virtualiter propositum non peccandi graviter: debetque, ut docebat Tridentinum excludere voluntatem peccandi mortaliter scilicet, imò et venialiter in ea materia, quæ pro confessione determinatur: atqui propositum ñ peccandi mortaliter ñ persevenat habitualiter cum peccato mortali, quod proponebat ñ se amittendum: q.e neque dolor. sta igitur retractatum per

mum

vnum mortale, ut omnino habitualiter destruat: atque ideo alius nouus è natiuus dolor sit vniuersalis, et sic ad omnia se extendens, tamquam si nullus antea habitus fuisset dolor.

2° dicimus. qui post dolorem de suis peccatis mortalibus, taliter in aliquam, uel aliquas culpas veniales, vi tenetur ad illoy remissionem sperandam, habere aliquem nouum dolorem. Resolutio certa è: in primis quia aliquin sapissime vera remissione peccatoy mortaliu, de quibus vere dolnimus, et què vi renouanimus, vnitimè suscepeaemus: aut sapissimè ingenti cu molestia, et difficultè nouos dolores passim repetere teneremur, ne fiat Sacramenti fructu, quem bona fide speramus, furtiemur, quia facile admodu, et frequens è post dolorem ante confessionè, in ipsa confessione, et post confessionè ante completa absolutè culpas veniales admittere. Deinde quia dolor ille circa peccata mortalia vi obtinebat necessariò proporitu (maximè vero efficax et firmu) vi peccandi veniali ter; imò componebatur cu voluntate aliqua leuiter tepi: q° habitualiter perseuerat, et moraliter vi è retractatus per aliquam culpa veniale.

Arguet: 1° si dolor et proporitu efficax ad peccata venialia, saltè ad aliqua maioris ponderis, aut certa speciei extenderetur, iam per vnu ex illis peccatis venialibus deperiret virtus, et habitualis perseuerantia eius doloris; natiuq; que propterea è alius nouus, qui pro omnibus mortalibus vniuersalis sit, ut in 1a solutione dicebamus. Si enim dolor de omnibus mortalibus retractatur saltem per vnu mortale, quia è cum illis incompossibilis: etiam dolor de mortalibus et venialibus retractat. plenè per vnu veniale, quandoquide cu vno veniali est incompossibilis, nemo videlt proponè efficaciter in mentis simul mentiri potest. 2 Confirmat. difficultas, qui enim detestat omnia mortalia, et venialia pecca-

ta

peccata propter motiuu minuerale offensa diuinq
ee tamen postea venialiter peccat, iam detestet illam
nidet reuocare quandoqz predicta motiuu offensa dna
quod antea detestabat, modo amplectibitur, cum leuiter
quam offendit atq ita prudenter censeri n potest pecce-
nerare in offensa odio, nam motiuo minerali offensa
diuina tam opponit noua offensa leuis, quam noua of-
fensa grauis, alioquin eha offensa inter graues exigua
n adnumerari. illi motiuo, neque tota pretenta dolorem re-
tractaret, neque natiua esset nisi nouus dolor grauis illa,
sed n adeo magnam culpam detestans. Deinditur 3ª in pre-
dicto casu tratium esse nouu dolore omnia salu. Morta-
lia iteru detestantem.

Hac difficultas grauis admodu Vi-
ris sapientib. meritò visa est, ideoqe expedite illa eno-
dare nobis e procurandu. Card. de Lugo d. 15. n. 136. in
primis admonet, ut cum penitens de suis peccatis ad ses-
sione aferendis dolet discredu habeat dolore, qui nonnis
sola peccata mortalia propter offensa mortalis grauitq, a-
ut propter nocumenta orbui mortaliu communia detes-
tetur, euitareque proponat: deinceps si venialia eh. opteri
ee in sacramento remitti intendit, alio diuino dolore abo-
minetur nel propter motiuu minuerale offensa dna ve-
nialis; nel propter peculiare alicuiu offensa impiosa, no-
bisque inter leues ingratitudo, ut levis fuit, aut mendacij;
detestandq, ut exhibitu, propter minuerabilis motiuu mbe
nimiu reprehendens tam mortalia, qm venialia, saltem
illa, quae ad tribunal sunt deferenda.

Quod sanè dsilium
n adeo in ait. Mortis ebo. euuandu propter maiore necessi-
tate, quam nunc procurare debemus, sed eh. in singulis
confessionibus peccatoru mortaliu, quae antea nec per dnm,
neque per sacramtu remissa sunt, qdodem n facile vi-
detur, ut quis firmo animo, efficacique decreto proponat
deinceps neque mortaliter, neque venialiter peccare: ni-

si

si fortè propositu illud ñ ad omnes cuiusque generis culpas veniales extendebatur, sed tantùm ad aliquas maioris ponderis, et quas uberes ac pœnitę facilius deprimy et eapellimus.

Præterea ipse Card. æstimat, valere illius professionis, de qua in nostra loquebamur, ñ ee in duobus præcipuè deuocandis, quamuis cautele et dubia datam circa dolores requirendos ñ adhibuerit. 1° quia ut in nra relone dicebamy innumeri pœnitentibus iniicerent scrupuli, circa frequentę nrate obligationę, uel a principio distinguendi dolores, uel postea in ipsa confessione, seu proximè ex ante absolutionę illas repetendi: de negotium ipsos quoque confessarios ordinarium illam obligationę admonendi onere valde fatigaret. 2° quia eis fidelium gratis et ruetado qua optima ę legum interpres, pœnitentes, et confessarios ab illis anguistijs liberat, atque ita monstrare censetur per culpas veniales ñ retractari dolorę ut pertinentę ad mortalia.

Ego etia illam prædictæ securitatis causa, eamque efficaciorę adhibendę ee puto; quia pœnitentes raro, aut numquam habent de suis peccatis dolorę, qui ñ feratur vel seorsim circa mortalia; vel aduertenter progenendo Deu salt. mortalitez deinceps ñ ee offendendu; vel ita micè et solitarię mortalia detestando, ut nulla omnino de venialibus cura habeatur; vel tandę ea duntaxat venialia cu mortalibus detestando, quæ post dolorę raro ante absolut. omittuntur.

Quod si fortè unu illorum aliquando omittatur, facili negotio propter suą notabilę malitiæ aduerti solet; atque ita etiam sine graui molestia dolor priorum et venialis iterari valet. Hæc certè vlima nra admonitio ñ tamqm præceptu, sed tãquam prudens dubiu, si casus extra mortis periculum occurrat, præbere intenditur: si verò intra, dubitari posset, an ex. præceptu sit. Ego ad negandu propendeo, sal-

tem

tem si degrani praecepto sermo fat: quia ratio in
argum.o Sup. facto stenta, licet speculative grauis sit.
practice vero leuis momenti ee censetur. 2.o ob scru-
pulos, et fere insuperabiles molestias, qua, ut diximus,
sacram.ty vsus grauarent. 2.o quia illa ratione, et argum.o
nullus Autor deprehenditur usus ee ad rigore illy affir-
mandy: nam P. Amicus, qui primus voluit praesentis
y.e Autor haberi, aut n meminit, aut n explicat illa, sub
hoc nostro et difficiliori sensu, nempe in casu peccati ve-
nialis, omissi post mortalia et venialia iam virtualiter
odio habita: Lugo aute, qui se vera prima omniu quae-
stione expeuit haetenus, et cum ipso Arriaga disp. 38. n.29.
et Martinon disp. 48. n.78. asseuerantiter et sine dubio
affirmant, n ee nobis dolore retractare. 3.o q.a vo- + renouare.
bis, et argum.o illi speculativo promptam dabimus responsionem: practice q. nulla necessitas iterandi confessionem
affirmanda e; atque ita nequa in mortis articulo vi-
detur praeceptu sath. graue illam repetitione praescri-
bens.

Iam q. oportet argum.o et eius affirmationi primis-
sam, desideratamque responsionem adhibere. Ioannes
de Lugo, et alij nuper cum ipso citati respondent ad in-
aequalitatem, qua confessio siue perfecta, siue imperfecta, pec-
cata detestatur, magis scilicet mortalia, quam venialia,
et inter mortalia magis qua grauiora sunt, necnon
etiam inter venialia qua maioris sunt momenti. qua-
propter etiamsi quis peccet venialiter, n ideo censendus
e renocare propositu n peccandi mortaliter, quod sci-
licet exat virtualiter maius est omnibus propositis, sed tan-
tum defecisse in proposito minori.

Habet tamen ista doctri-
na inmodum illud, ne scilt supponat praedicta in confi-
tione circa peccata inaequalitate agnoscibilia, qua et inse
dubia e, et mihi tam inutilis, quam falsa absolute teneri
detur. inutilis quidem, nam circa venialia licet retrac-

tetur

tur detestatio maioris, n ideo censetur retractata minoris (ut in sequentibus ex nra illationibus videbimus) et extra revocata detestatione peccati mortalis minus gravis censetur revocari etiam detestatio aliorum graviorum in ordine ad sacram.m, ut omnes fatentur. falsa autem est, quia neque inaqualitas illa a nobis in dolore semper exprimitur, imò circa mortalia varò, aut numquam expressis stringit, et prudentius é, quam n stringere, ut ita fugiamus periculum amplectendi, vel approbandi incautè aliquò amore additionali peccum mortale minus grave. Neque etiam ut virtualiter etenta, et implicita in dolore inaqualitas illa possibilis, aut explicabilis é: nam conditionalis illa, quâ declarari solet, Si committenda esset a me altera ex istis peccatis, potius emitteretur minus grave, quam gravius, Casum impossibilem in actu asumit, quia propterea à viris sapientibus potius videnda quam emendanda videbatur. Hæc tamen modò relinquo, q.a longiora, et in tract. de Scientia Dei satis a me explicata.

Quàpropter nra totius quæstionis, necnon argumenti sup. citra 2.m solutionem facti solutio sit. Deus primò, et per se in ordine mortalium, et venialium ut sacramenti Author solum mortalium detestationem respicit; et secundariò dolorem venialium. tum quia sacram.m primò et expressius à Deo institutum é pro solis mortalibus, pro venialibus verò ni nisi per quamdam extensionem, ut diligenter explicat P. Suar. disp. 17. sec. 2. n. 23. Est enim instituta pœnitentia tamquam tribunal remittendi, et retinendi peccata; venialia autem retineri nequeunt, quandoquidem Sacerdote negante illorum absolutionem, vel peccator per alia media se ab illis liberante, nulla remanet obligatio confessionis. tum quia hoc sacram.m propriè mortuos est: at nemo dicitur mortuus propter venialia, sed tantum infirmus. ideòque ad distinctionem quamdam sacra-

mentalem

lem, qua dolores à Deo reliqui distinguantur, quum in se mirum sit voluntatis motus, duo requiruntur, unus ut excitant illa proposita, illique dolores, qui pertz sint realiter separabiles, et per accidens in uno actu ejungantur: alterum vero ut terminentur circa peccata, quæ in remissione separari possint; qualia sunt mortalia dumtaxat ejusdem speciei venialium, necnon plura venialia interse comparata; non tamen venialia si fiat ad mortalia comparatio.

Sectio 6ta

Non nulla illationes ex dictis apponuntur.

Infero

1°. qui post dolorem de mendaciis venialibus, quæ tanquam habet, habitur in novam diversæ speciei à prioribus culpam, ex. g. in aliquam iram, non teneatur alium universalem, aut particularem habere dolorem, ut mendacia remittantur. Hæc declaratio cōis est, et ejus veritas patet, quia homo ille proposuit non mentiendi minimè retractavit per iram: hæc enim non est ira, aut repugnans voluntati mendacij, et iracundiæ, quatenus pars Sacramenti pœnitentiæ, siquidem non retractat illam ultra quatenus mendacia detestante, atqueita quatenus sufficiente ad Sacramtⁱ mendacium remissium: quapropter ipsi obitis habualiter, moraliter, vel Sacramentaliter perseverare censetur.

Infero 2°. si Petrus post universale dolore circa mortalia, et venialia, aut circa sola venialia, quibus dumtaxat hinc maculatur incidat in mendacium; potest sine alio dolore suscipere remissionem priorum culpaum venialium. quia nimirum in dolore illo primo, et proposito non peccandi venialiter multa virtualiter proposita continentur, quia propterea Deus ut Author Sacramenti acceptatione sua non minus distinguit, quam si ipsa distinguerentur, vel diversis temporibus sccpta essent: itaque quum pro-

posito

sibi dnum, ex. g. n mentiendi in illo dolore implicite á peccatore per mendacium revocetur, cetera tamen proposita ad sacram.ti sufficientia perseverare Deus agnoscit, Vt si Petrus dimittat, vel proponat ea aliqua Vniversali sive humano, sive divino motivo dare alicui personæ, aut templo omnes suas divitias; omnis promissio dispensetur, aut irritetur, vel facta propositi per dispensationem, aut per novum testamentu revocetur quantum ad aliqua prædia à deo facta è dispensatio vel revocatio quò ad reliqua omnia in illis divitiis stentat: Nisi fortè ex primi fundatoris, vel alia superiori voluntate cum prædiis cetera essent unita.

Infero 3°. si post dolore de mendaciis denuò ante sacram.tu similiter mentiaris, n poteris ab illis sine alia detestatione abstinere. Ratio è, q.a licet priora mendacia sine posteriori remitti in hoc sacram.to possint et soleant (Venialia enim etiam solo num.o distincta, remissione n raro separantur); Deus tn n potest videre, vel acceptare in illo dolore duo proposita; gdogdem num ibi dumtaxat è, quod ut aliqd pro sacram.to valeat omnem mentiendi similem voluntate excludere debet: quapropter propositò illo per novum mendacium revocato, et enervatò, nihil valoris apud ipsum permanet.

Infero 4°. qui dolore suo proponit n relabi in magnas ex. g. impatientias, si postea advertenter aliquam minore admittit, potest sine novo dolore impatientias magnas vitare, ab illisque abstinere. Nam propositu [illegible] nec erat propositu excludens impatientias leviores, neq determinabatur circa peccata, quæ n possint abstinere etiam n remissis peccatis impatientiæ leviorib.; omnia omnia venialia dumtaxat, et eiusdg speciei sint.

Infero 5°. si aliquam minoris speciei culpæ

venialis

minuta; illamque detestetur proponendo numquam peccare venialiter, etiamsi postea intendat in aequale, si forte potest, aut vel maiorem eiusdem diversae speciei novo proposito in indigesto; nam omnis fastus, ex. g. minus arrogantiae, vel detractio aliqua levis sit in genere venialis, maior culpa quam impatientia vel ira. At proposito ne peccandi venialiter ita stricte tenet multa proposita, ac si expresse omnes peccata venialia specie memoraret, et in singulari detestaretur. quis autem credat proposito ne negligenter displicere et retractari aeque fastus, vel detractio?

Infero 6.° Si autem prior culpa venialis minor et iam detestata eiusdem speciei sit cum 2.a posteriori maiori, novus dolore indigere videris. Haec decisio in primis stare posset a fortiori ex illatione 3.a: si enim par eiusdem speciei culpa, ut voluntas mentiendi, aut impatientia dolorem antecedentem retractat, quanto magis alia intensior, seu fortior impatientia? deinde impatientia minor ne spectatur ad maiorem sicut ad fastum minimi arrogantiae: impatientia enim minor 2.a prudenti aestimationem habet se ad maiorem, sicut numerus exiguus vulnerum ad maiorem, quem ponit; aut sicut febris remissa ad intensiorem: at impatientia ad fastum seu spectatur, sicut ex. g. infirmitas ad ignominiam, quae alterius speciei malum est: nemo autem fere parvum minorem detestatur, nisi maiorem etiam odio habere reputetur; neque minoris detestatio cum amore maioris componitur: secus vero aliquis aegre infirmitas odio habet, et tamen ignominiam permittit, vel avertere ne procurat. igitur qui intra eandem speciem vehementius peccat censetur revocare 1.am proposito, omnis illud ne revocet, qui inter diversas species tempore post satis dolore Deum offendat, quam offenderat ante dolorem.

Sectio 7.a

An probabile sit, dolorem de peccatis venialibus sacramentalem generare ex. g. post alia venialia tam aequalia, quae materia eiusdem speciei?

De peccatis venialibus diuersas species diximus in illatione 5ª n posse per ista antecedentem dolorem inutilem fieri sacramento sine ijs equalia, sine longè maiora sint. Verùm de illis, quæ ad eamdē speciē pertinent in 3ª et 6ª illatione asserebamus, efficaciam habere ad extinguendum sacramentale prætériti doloris valorem: hoc autem ideo profitebamur, ut in re grauj et morali, quæ certiora saltem ab authorit. sunt, primò loco, vobis proponeretur, maximè cùm etiam n leues rationes authoritati adjungantur. Sed modò n inuitos, neque grauj importuna quæstione diligentius examinare libet: an scilicet doctrina asserta cum veritate, vel tamquam probabile defendi possit.

Asserta 2ª dubij quæstionis affirmatiua, quam etiam a ratione probabiliorem existimamus. Monemus, quia propositu n mentiendi n solum erat voluntas firma n mentiendi primâ post ipsum dicie, sed etiam numquam mentiendi. g. omnis homo post habitu propositu mentiatur una, aut altera dicie, n ideo censetur illud detractare, et extinguere quo ad mendacia sequentia; nam sicut in proposito generali n peccandi venialiter multiplex in specie, aut diuersas species propositu obtinetur, et omnis secundum ea speciem postea detractet: perseuerat habitualiter adhuc alius; ita in proposito specifico n mentiendi multiplex quasi innumeræ obtinetur propositu; quapropter licet adhuc unum individuum aut numerus postea reuocetur, perseuerat habitualiter adhuc alius: cùm ij in sacram. ponit. p minùs remitti possint quæda venialia peccata sine aliis eiusdem speciei æqualibus, vel maioribus, quam sine aliis diuersas species. sicut propositu sacramentale rigorem, siue sufficientia pro sacram. obtinet, quando post totalem de omnibus venialibus dolorem incidimus in aliqua venialiu species, sic etiam eumdē rigorem et sufficientiam obtinere debet quando post dolore cùa mendacia specialē relabimur in aliqua mendaciu individua.

Dices

propositum

Propositio n mentiendi inuste e sacram.to, nis. ad omnia mendacia sine ulla excep.e se extendat, nam qui de mendaciis doleret, et tamen adhuc vellet semel mentiri ipse omnia mendacia efficaciter n detestaretur: quando quidem efficax omnis peccati odium ideo praecise n facit ut n extendit peccatum, quia n potest; at inefficax dumtaxat quia nulla; et propterea inefficax voluntas, aut velleitas n mentiendi minime sufficit ut in hoc sacram.to praeterita mendacia demittant.r, ut tenet cum vera sent.a apud Suar. d. 20. sec. 6. et Card. de Lugo disp. 14. sec. 8.

Sed vera,

nam dolor efficax et actualis de mendaciis maiore repugnantia habet cum voluntate mentiendi, qm dolor ipse efficax et habitualis: sicut etiam dolor efficax venialis, quo actualiter omnia venialia detestamur n potest stare cum voluntate alicuius venialis in specie vel aequalis, vel superioris praecedentibus, ut in 5a illatione dicebamus. Eo similiter licet dolor actualis de mendaciis innatus cum voluntate aliqua vice mentiendi nec sit efficax, neque valeat sacram.to; secus vero si illa mentiendi cum dolore innato fiat postea in statu, quem habitualem appellamus. Praeterea illi etiam, cum quibus disputamus, affirmant, de venialibus praeteritis dolore remanere valorem sacramentalem, si alia post dolorem venialia diversa, aut eiusdem speciei minora sint, et in nemo actualiter dolere efficaciter potest de cunctis mendaciis, autem impatientiis, et similibus habere voluntatem postea impatientias minores admittendi; similiter etiam non in casu mendacii, aut impatientiae aequalis assentire possumus. Ergo doctrina exemplis notata, quae semel violantur, aut pro una vice dispensantur, facile affirmari poterat.

Respondetur

et replicatur, propositio n peccandi venialiter, ideo etiam veniente alio peccato aequali, vel maiori, detinet aptitudinem ut sacramentum pacificet, quia ad sacram.tum per accidens omnino fuit, ut propositio fuerit mortale, nam poterat esse particulare

circa istam aliqua culpæ præcedentis speciem, et de eadem causa propositu n̄ mentiendi poterat sola mendacia maiora detestari, et ideo per minora sacramentalem virtutē n̄ perdidit. ergo cum dolor efficax de mendaciis necessariō fuerit pro sacram.to efficiendo propositum numquam in similia mendacia veniendi, si postea contigit par mendaciu, iam extinguī censetur propositum ut vtile erat sacram.to

Verum adhuc n̄ra dubia subsistit. 1.o quia dolor ille detestari poterat mendacia, vel impatientias tamq̄m ex leui causa admissas: atque ita per alias, vel maiores, vel equales ex grauiori causa nascentes n̄ censebitur moraliter extinctus. 2.o quia potest quis mendacia ut frequentia detestari, et hic proponere deinceps n̄ mentiri, ut saltem aliqua sit emendatio, et minor per sequentes dies mendaciorū numerus: quod certè + Vt sentit Lugo Disp. 14. n.o 130. proposito d.a præcipuam salt. eius partē n̄ reuocabitur per minorē mendaciorū numerū; sicut neque apud Aduersarios dolor de magna impatientia per alia minora n̄ extinguitur. 3.o quia sanctè proponere homo potest in vanum n̄ iurare saltem die Sabati, aut Dnica: quapropter si postea die Veneris iuret, licèt omittat culpa eius dē speciei cum prioribus, maiorē illam propositi intentionē, et fœmitatē n̄ detractat. 4.o a priori, nam in quouis proposito n̄ mentiendi (sicut in votis, et promissionibus) ea est imbibita additio qua homo intendit deinceps n̄ mentiri etiamsi prima, aut 2.a nec mentiatur, et à proposito incipiat deficere: quod quidē præcipuè locum habet, quando homo ni propositi iam immemor mentitur. omnis igitur post dolorē noua, et similis culpa dicat ille pro sacramenti valore vigere censendus est.

Assertio 2.a Doctrina præcedentis assertionis ante receptū sacram.tū n̄ è ad praxim scienter deducenda: ipso tamen usu potest esse fidelibus vtilis, modi scilicet illis, quos in casu omnino simili circa varias de sacramenti

valore

Valore opinionis sec. 2. explicabamus. Neque vrae sent. probabilitas labefactare potest authoritas tanti Viri qui dixerit Viatores et Nones nras negue examinasse, neq. eas notasse deprehendunt.

Disput. 3ª

An ex defectu doloris possibile sit sacramentum penitentiae informe?

Sectio 1ª

Praesupponuntur quaedam ad decisionem.

Quaeritur 1º, an ex motivo generali possimus detestari unum peccatum non detestando reliqua formaliter? 2º negative cum sententia longe communi, quam docuit D. Thomas q. 86. ar. 3. et optime illustrat P. Suar. disp. 3. sect. 8. quem segnit. Lugo disp. 5. sect. 6. Fundamentum praecipuum est, quia voluntas nra odio habens finem ex. g. propter timorem inferni, vel quia dissolvit amicitiam Dei, efficaciter detestabitur infernum, vel dissolutionem illius amicitiae, atq. ita etiam odio habet efficaciter in virtute omnia infernum, et illius dissolutionis media, seu merita, qualia sunt omnia peccata mortalia. Experimento enim notissimum est, necessarium esse amanti efficaciter finem amare etiam omnia media ad illum requisita, et detestanti finem malum similiter necesse est detestari omnia illa media, quae carentiam requirit ad carentiam mali finis.

In contrarium disputant Joannes de Medina, Tanneus, Regalda, et Martinon disp. 22. sect. 5. quos arguit, quod scilicet quamvis aliqua motivi generalis ratio sufficiens sit ad amanda omnia objecta, quae sub illo apprehenduntur; non tamen tanta efficacia habet, ut non possimus unum sine reliquis amare: ut patet in eo, qui vult operare pro eleemosyna, quia ipsa Deo grata est, vel quia proximis caro, vel de alio majori eleemosynis, et aliis sanctis operibus etiam generale motivum: quin propterea necesse

sit

sit plures eleemosinas erogare, ieiunare, aut alios impedi. 2°. similiter in detestatione peccatoy efficaci dicere possumus.

2°. nullam ee paritatem. qui enim amat bene eleemosinam propter honestate, necnon ad miseris, aut propter diuinam complacentia; iam assequitur cum eleemosina mã illa honestate, et complacentia, qua finis sibi proponitur erat. atque ita amor eleemosina n'é natiõ amor alioy bonoy operu. at qui odio habet fratre quia infesti causatiuum, amat carentia infesti, quam assequi n'poterit, nisi cu oium peccatoy mortaliu carentia.

Exigitur 2°. in detestatio peccati mortalis commissi, qua simul n sit virtualis saltz. detestatio alioy, qua commissa n sunt, valore habeat ad mortalia, et fructu huius sacramenti. Responsioni nobis, tribus modis posse obijcere casy: 1°. qd impossibile sentz illoy, qui in precedenti quæstione affirmabant, possibilem esse illa detestationu diuisione, etiam ubi motiuum é commune: 2°. qdo motiuu é ita particulare, ut solis peccatis de nera omissis adaptet: 3°. si n solum qui odio habeat blasphemia dumtaxat (quam ex.g. commisit) verum et etia illam precasse deinceps vitare proponat.

Sn omnibus istis casibus negatiue. sn 1°. quidem, et 2°. in quibus eade decisionis ratio, qa Tridentinu sess. 14. cap. 4. postulat in attritione, qua huius sacramenti pars esse dicitur, n solu ut sit animi dolor, ac detestatio de peccato omisso, verum ut voluntas peccandi excludat. 3°. debet esse talis, qua per se excludat omne voluntas peccandi, qua impediret remissione culpæ omisse; cu igitur peccatu mortale impediret illa remiss. f, omne eiusdem mali doloris excludi debet, atque ita virtualiter odio haberi.

Praterea in detestatione omisso mortalis preteriti,

nisi

nisi illa virtualr ad omnia eg. extendat, n potest fundari proposity vitandi in futuru omnia mortalia, sicut ex dolore mortalis n potest oriri proposity n peccandi venialiter; neque odiu preteriti mendacij, precise ut talis valet ee valio et fundam.m in nihilo deinceps peccandi venialiter. nam eatenus proponimj in futuru n peccare, quia efficaciter non penitet peccauisse. Sed proposity vitandi omnia mortalia requiritur tam ad substantia, quam ad fructu huius Sacramenti, ut statim in 3°. casu explicabimus.

?

In 3°. igitur casu dicimus non longè certior é, imò ea indubitata inter DD. uidetur. nam iuxta citatu Tridentini caput, contritionis motus ita demum preparat ad remiss.m peccatoy, si cum fiducia diuina misericordiy, et boni propositi cetera ejusdem sit, que ad rite suscipiendu hoc Sacram.m requiruntur. At que potest esse diuina misericordiæ fiducia, que n fundatur in proposito n abutendi eâdem misericordiâ: abusus aut. ille gâlibet peccu mortale est, et quomodo potest esse boni, seu proposity prestandi omnia, que ad hoc Sacram.m requiruntur, ubi n é propositum numqm grauiter peccandi; cu grauiter n peccare sæpe dolorę, penitu ad hoc Sacram.m requiratur. Dandu d.a ee dolor dellu odibilis, que pars é Sacramenti, ohneze debet vite nouæ proposity: vita aut. noua moraliter, et in ordine ad Deu, n foret, si antea blasphemus fuisti; et postea latro.

Quæritur 3°. An probabile sit, dolorę de mortalibus dumtaxat preteritis sine omniu mortaliu formali, aut virtuali odio, et cum proposito vitandi omnia in posteru mortalia sufficere ad valorę et fructu huius Sacramenti? R.o affirmatiue, nam D. Suar. Lugo, et alij sect. seq. pro Sacram.to infirmi citandi, opinant. illu qui latro, et blasphemus fuit posse ex pura oblivione ita detestari sola blasphemia propter sua speciale malitia, cum proposito mortaliter non peccandi, ut illa detestatio valeat Sacram.to.

Sufficiens

sufficiens sit, n tamen temp. salt. ab. omnis fauchoris
Quia scilt n extenditur ad finaly, quod sine detestatione
remitti n potest, et quo n remisso blasphemia irremissibi-
lis est. Quapropter secundy hanc opinione, qui tandy blas-
phemus fuit, et dolet de solo speciali illo peccato cu pro-
posito salt. virtuali, et generali circa omnia mortalia, ita
requitur sacramenti finaly, qui e blasphemie remissio.
Cui propterea opinioni vna quinq; acquiescere potest
modis illis et limitationibz, quibz simile difficultate
ke probabili. Annuq sacramenti valore disp. praced. sect. 2.
explicabamz.

Quaritur 3°. Vtru qui memor suoz peccat
mortaliu admittat, ex. g. blasphemiz, aduertenter illam
praecise detestabitur, peccaret mortaliter accedendo ad
hoc sacram^ty. R^o. affirmatiue: tum quia dolor ille in
blasphemia omnia mortalia n detestatur, salt. virtualr
n sufficit ad effectu sacramenti dr probabiliore, et nobis
aliq. probatq sent^q. tum quia nisi memoria felix admo-
dum foret, et tempus ad vltima vsus. exigeret, vt facile
est vt qui in vnam peccati mortalis speciz incideait, in
alia quoq lapsus foret, ipsiusque oblitus foret; quo pro-
pterea vtpote n detestato finaly sacramenti impediret.

Quaritur
3°. quo pacto potest homo dignoscere, an dolor suus om-
nia mortalia detestetur, et omnia vitare proponat salte
virtualr, et modo ad sacram^ty sufficiente, vbi ma tanq
aut altera culpa mortalis speciei praecipue cognos-
citur? Respondeni nobis, detestatione, siue in praete-
ritu, siue in futuru omniu mortaliu alia, dici formalem
et alia virtualem: formalis vocatur odiu illud, quo ego sic
ue in genere et vtpote, siue descendendo supra singula
species, illaue examinando omnia mortalia detestor
et omnia vitare propono. Virtualis, vero dicitur odiu
blasphemia v.g. quod ita exercere blasphemia, detestat.
ut nullum mortalis vtpote odio habeat, respectu suoz.

Virtualis

Virtualis detestatio dicit, sicut satis dictum est blasphemiæ: ideo virtualis appellatur, quia impossibile est in alia eb. præter blasphemiæ specie mortale peccatum amare sine detestatione actuali durante: qui propterea virtualis dicitur, quasi exclusiva omnis formalis detestationis, dicitur esse. quod certè inde proveniat existimat, quia vera detestatio dum fugit blasphemiam in quo vita sit ex. g. offensa Dei aut causalitas infernj, videlicet Dei offensæ et infernj causas detestatur: atque ita reliqua eb. mortalia sub communi motivo comprehensa odio habet.

Jam

Resp. 1°. Re vera impossibile est detestationem omnium mortalium virtualem in blasphemia formaliter detestatam. Nam est, quando voluntas odio habet in blasphemia solam vitiosam vocem specialem, reliqua virtualiter non detestatur, ut cibus est manifestum. quando aut. vitia illa vocem specialem etiam alia reliquis communem, aut non quando de speciali sola vitia communem voluntas detestatur; nam reliqua omnia formaliter licet in opere fugis: nam ratio communis offensæ Dei, vel causæ infernj nihil aliud est, quam omnes offensæ Dei, et omnes causæ infernj; sicut nec cibus hominis aut animalis nihil aliud est, quam omnes hom.s aut animalia: si g.s tunc illo odio offensa Dei in communi formaliter detestor, omnes eb. formaliter offensas Dei odio habeo. Accedit, quod odium blasphemiæ cum amore finali nullam habere repugnantiam, nemo nullam virtutis excludendi finaliter nisi qui tenetur ex suo modo formali tendendi detestandi aliquam malitiam ineptam cum existentia finali, seu voluntatis finandi: sed talis malitia est ipsum finale, g.

Ad 2°, detestationem reliquorum peccatorum, præcedente solius blasphemiæ memoria sine virtualis, sine falsi detestatio appellatur, sufficiens est ad sacram.m et peccatorum remissionem, quod ejusmodi propter
vocem, seu motivum aliquod unum, vel non quæ humanum eundis mortalibus occurrens detestor. Quapropter omnis honestus sit

blasphemia

quia suo nomine speciali si odio habere, Panitet me blasfemare; Panitet me per blasphemia Deu offendisse: ne tamen per infirmu inadvertentia, aut per voluntatis tepiditat fonte sola blasphemia odio habeamus, curandu omnino est ut voluntas etia nomine communi sic tendat, Panitet me Deu graviter offendisse.

Quaritur 6. An propositu de cetero n peccandi quod postulat in obitu Tridentin debeat esse formale et expressu; ita scilicet ut quis n solu doleat de peccatis praeteritis quatenus sunt Dei offensa, inobedientia, infinni dignitas, aut aliud commune motivu impugnant Deu etiam voluntas clara mentione de tempore futuro facere debeat hoc vidlt modo Panitet me Deu graviter offendisse, et firmiter propono deinceps iterum non offendere.

In hac celebri 9ae sentiae inter AA. coirma negat necessitas illius propositi formalis et expressi; et affirmat sufficere virtualem et implicitu, quod nihil aliud est, quam dolor adeo vehemens et serius, quo non panitet peccavisse, ut cum isto dolore licèt nihil formalis aut expresse proponente adversus futura peccata, nemo simul peccare possit, aut futuras culpas proponere. Ita P. Suar. disp. 4. sec. 3. et disp. 20. sec. 3. et plures, quos allegat Leander disp. 7. q. 22.

Verum ego contraria sentio n solu praxi vitiorq, et securitati oppositu, ut omnes fatentur, sed eh. veriore existimo. Ejusdem sunt Alensis, D. Bom. Medina, Bufembaum, et duo nri cardinales Toletus et Bellarm. Nam mihi efficax est, qa obitio Sacramentalis de Tridentini doctrina requisito quoday ad Deu est ad tria tempora extensa: ad praeteritum dolendo de peccatis omissis; ad praesens, excludendo voluntate peccandi; ad futurum proponendo de cetero n peccare. At dolor de praeteritis peccatis, quanvis gravissimus sit, solu habet virtute excludendi praesens peccatu; n vero evitandi futurum, eo salt rigore, qui propriu est efficacis propositi.

Quinq

Cuius speciale munus è obligat. ℈ tantùm à delinquente in
penitente, illamq; propterea firmitatq; generare, per quã
ipse delinquens magis reprehenditur, et denuo inconstantiq; pec-
catq; debito rubore fugiat. ℈ proporitq; n̄ peccandi de cet.
debet esse formale, et expressq;

Ad praxim hîc notandu, è
cui quî (ut sibi videtur) dolet de peccatis, et cogitando tem-
pus futurũ, nihil proponere expressè de cetero n̄ peccare,
ipsq; aut de vera sinceră firmitate n̄ dolere de peccatis,
aut in suo dolore n̄ includere propositu eã virtuale n̄ pec-
candi; ideoque ille nec licitè, nec validè absolut. ℈ expec-
tat: et propterea à Confessario illa diligenter per interroga-
tiones, vel alitunde advertente absolui non potest. Pœte-
rea ille eũ qui firmiter proponit, aut potius proponere vi-
detur de cetero n̄ peccare, si tamen expressè displicere
et dolere nolit de culpis præteritis, ipse conscii n̄ debet
ad Sacram.ũ et remiss. bene dispositus, ideoque neque
absolvendus erit, ut dixere potest in scne facile propo-
nente futurã caritatq;, et de præterita lasciuia n̄ diligi-
cente.

Dubiũ 2.
Nonnulli modi, quibus Sacram.ũ pœniten-
tiæ informè explicatur, rejiciuntur.

Sacram.ũ
informe dicitur illud, quod validũ è, et tamen gratiã
sanctificantẽ, et peccatorũ remissiua, quæ formale, et sub-
christitudo animæ dicitur, ob defectũ alicuius dis-
positionis n̄ ponit: ut dixit in Baptismo adulti acce-
dentis sine dolore suorũ peccatorũ, vel cui ystunt. graui-
ter peccandi; qua gratiã dispositiũ, seu dicem summis-
te vulgo fictionẽ appellant. Ideo aut. Sacram.ũ vali-
dũ vocatur, quia sitat omnibus suis partibus, et ipsum
sine aliqua defectuositate, postquã iam administratũ est
bene sublatõ vel posito dolore qui a principio deperie-
rat, dat gratiã et remiss. ℈ peccatorũ, qua ob dispositio-

nes

nis defum temp. Sacramenti impedita fuit. In hoc igitur omnes negare penitentiæ Sacram.m quod informe sit, nihil aliud est, quam negare Sacram.m suis partibus requisitis stare, quod simul peccator remissionem non speret.

Negne præsens difficultas aliis Sacramtis cois est, suggerunt enim theol. Quemcunque illorum validum et informe esse posse: nulla videlicet est, quod impotet tamen quasi partes essentiales doloris de peccatis præteritis, et ideo Sacram.m existimo ex. g. Petri existens sine ulla sui culpa, aut possibili repetitione sæpe impediatur a reverenda Sanctis: quia scilt Petrus suscipiens cum peccato mortali audet illud celebrare vel accipere, et nulla erat præter partes Sacramenti essentiales attritionis dispositio quasi per accidens propter peccati mortalis stringentis statim. At cum in pœnitentia Sacram.to ipse dolor qui tamen dispositio ad peccatorum remiss.m postulatur sit ex. gratia et indispensabilis eius pars. Neque aliud apparet caput à partibus distinctum, ex cuius defectu Sacramenti fructus impediatur; ideo difficile admodum est hoc Sacram.m informe poni posse.

Primus modus est illorum, qui censebant Sacram.m validum et informe esse quando quis accedit ad hoc tribunal sine ulla peccatorum suorum attritione, aut attritione. Sta expresse videt. sentire D. thom. in 4.o dist. 17. q. 3. ar. 4. ad 1m q. 3. Ubi sic docebat, Possibile etiam potest esse in eo, qui non habet: et quanti time non percipiat absolutionis fructum, tamen recedente fictione percipere incipiet: sicut ex. g. in aliis Sacramentis. Unde non tenetur iterare confessionem qui ficte accedit; sed tenetur postmodum fictionem suam fateri. Hæc in sent.a post Trident.m attritionem tamen 1m et præcipuam unius Sacramenti partem postulant docendi in patet. Neque ab hac D. modo scriberetur: maxime vero cum illa ficta, quam ipse culpam grave esse suggerit, reddat in-

validum

dam dest.ſ, in qua tacebat, sicut ipsam reddebat alterius peccati mortalis silentij granitèr culpabile. Inde mirandum è, eandè doctrinam nouissimè seguntur ée Torrelanca, aut affirmat, et citat Leand. disp. 7. q. 23.

2. Modus docet, sacram.m esse informe, quando pœnitens in ipsa actione in qua de peccatis sit dolet, eam obtinet fictione, dehoc modo dubitando loquunt. Saludan, et Caprecius; asserit è autb. Cajet. et Cano apud P. Suar. d. 20. sec. 5. modum valdè rarum, meritò improbabilem, atque pacis scientiarum valdè nocium, appellat ipse Suar. Neque fundam.m melius è, ubi supponitur tantùm requiri, ad hoc Sacram.m alterius peccati displicentia, cum vellettate n peccandi.

3. Modus sacram.m informe affirmat, quando dolorij defectus innuincibiliter ignorabat a pœnitente. Sta cum sobo aliqui innominati R.R. sentiè dicuntur apud Leandru, ubi sup. Verum abdicit vulgatissimè fidelium praxi, qua absolutionem accepta sine dolore antecedenti; tam credit esse nullas, quam datas sine antecedenti baptismo, actione intentione, sacerdotio, aut jurisdictione, quoy defectu innuincibiliter ignoretur.

4. Modus infirmit.ſ Sacramenti admittit, quoties pœnitens accedit sine peccato nouo, et cum aliquo de præteritis dolore impetrabili, aut propter motiuu diuinu elicibò; qui tamen de ignorantia innuincibile, vel inadvertentia grauiter n culpabile n est ita pectecbo, fatemur, et intenu.ſ, sicut requiritur ad gratia, et peccatoy remiss.ſ. Sta Petrus Sobo, quem videtur imitari noster Reginaldus. Etenim modus iste præxi imponimus, et ritui diuinatorio è; imò etiam aduersus deibia ée censetur. Signidè nullibi maior dolor, aut maior propositi efficacia postulatur ad peccatoy remiss.ſ, qua ad Sacramentale absolut.ē; maximè verò cùm attritio adsit, et extra Sacram.m n habeat virtute delendi pecca-

ta

da mortalia, ~~est~~ omnis &c. ea sola qua sufficit ut sit intra Sacram.m sufficit etia ad Sacramentale remissione.

3 Modus

Sacram.m infame accedit ea defectu per ignorantiam, aut inconsideratu invincibile fidei divina circa Deu ut Iustificatore, et spei iustificationis, seu venia: quia actus nouus et expressi dicuntur n requiri ad sacramen quia n sunt partes illius essentiales, aut intentio illud suscipiendi; secus vero necessariu esse affirmantur adpeccato remiss.m. ita Sayar Anat. d.19. 6. difficult. 8. Ille tamen n est audiendus. 1o quia inter Sacram.m et remiss.m excogitat differentia, a nemine pactenus excogitata, vel alioquo fundamento ab ipso probata. 2o. quia mihi uidetur repugnare casus, in quo intendat quis bono animo suscipere hoc Sacram.m, nisi expresse credat, et speret Iustificatione a Deo reuelatam et promissam in experimenti quotidianis nobis omnibus est.

Unde male praedicta modu impugnauit Leand. d.19. 1. q. 29. inferens illud abundu, quo frustra fatigatur, nempe quod raro, aut nunquam hoc Sacram.m formatu, et frucht.m sonet: affirmans etia homines licet sapientes, et honorata scientia raro aut nunqua de ebrietatis his actibus fidei, et spei curare. frustra, inquam fatigabu: nam potius transire casu, in quo illi actus deficiant, dicere nunquam potest. Significa noua et expressa intentio suscipiendi Sacram.m peccato remissiu, est etia noua et expressa spes suscipiendi peccato remiss.m seu veniam et nascitur a iudicio, seu vera fide, qua credimus ita Deu nobis, aut Ecclesia promisisse. fateor tamen de his actibus speciale curam a Penitentibus non haberi, quia ipsa n requiritur ad agendu quod valde gnaliter adiunctum e, aut ex sedembitate curae ipsa voluntas principali accipiendi Sacramentale peccato absolutu.

2 Sectio 3a

Modus eius habitualis ea defectu extensiuo

dolorus

dolonis desumptus examinat., et defendit.

Suar. disp. 20. sect. 5. viam quandã satis plausibilẽ, facilẽ, quæ probabilẽ primus inuenit, qua Sacramẽtũ istud naliday et informe defendatur. Casus huiusmodi ẽ: Habet quis duo peccata mortalia, furtũ, et detractionẽ, horũ obliuiscitur, illud propter speciale dumtaxat eius turpitudinẽ detestatur, et priuatè fatetur. Vnde ipse dolorẽ sufficientẽ, ut pars Sacramenti videtur habere, nempe dolorẽ, quem furti ꝑs ẽ sensibilẽ reddit; et tandẽ Sacerdoti absoluenti tangm vltã partẽ aduenienti perficit totius etiam Sacramenti. at homo ille per accidens nõ habet dolorẽ sufficientẽ tangm dispositionẽ ut ~~detur~~ remittatur, quia per accidens euenit ut missa fuerit detractio, quæ nõ detractat., et quæ propt. nõ remittitur; quia denique nõ remissâ furti odonari nõ ualeat. Simili ẽq. modo discurrit. casu quo Pœnitens vtrũque peccatũ fatetur; sed inaduertenter, aut scienter ex aliquo errore de solo furto dolet; omnis tunc ẽq. dicta Sentẽ nãtium erit in alia sectione repetere peccata, quæ sine dolore modò fatemur. Dictam Sentẽ sequuntur Salmanticen., Hurtado, Leander, Disp. 7. q. 25. Diana 2. p. tract. 6. 17. Resol. 31. et omnium accuratissime Lugo disp. 14 sec. 6. et 7.

Oppositam verò Sentẽ, quæ vniuersaliter Sacramentũ pœnit. valide et informe negat, probabiliorẽ existimo cum P. Vazq. q. 92. dr. 2. dub. vnico. Toleto, Coninch, Laym. Sa, Enrico, Martinon et aliis a Leand. relatis, pro quibus pectiùs disputat Arriaga disp. 23. de Sacram.

Probatio nra sit. Odium pro ilio Sacramento nãtium debet esse vniuersale de omnibus omissis mortalibus; imò etiam de omnibus, quæ omitti potuerunt: 2º. idem quod ẽ pars Sacramenti, ẽ etiã dispositio penitus sufficiens ad ipsius effectũ. Cõa ẽ manifesta. explico ans 1º. ex dict. sect. 1. q. 2. 2º. quia Trident. porrò

Lang

sang ad hoc sacram.ᵗᵘᵐ ꝓfess.ꝫ satis grauit.ꝫ, specie et numeru peccatoꝝ, quæ memoriæ occurrunt. dolore ñ portulerit precisè ad memoriã peccatoꝝ, sed absolutè illum, qui sit odiu veteris vitæ, et simpliciter de peccatis omissis. 3.º nam propositu vtrale ñ peccandi postea mortaliter ideo requiritur ad Sacramenti valoreꝫ, quia postea possibile est in grauis specie peccare, et magnæque opponeretur amicitiæ et paci illi, quam hoc sacram.ᵗᵘᵐ impetrauit: sed etiã possibile fuit antea peccare in grauis ꝑ. et grauis eidem amicitiæ, seu paci restaurandæ per sacram.ᵗᵘᵐ aduersata fuisset. ꝙ. etiam requiritur odiu circa præterita mortalia.

3.º et præcipuè. Nam cùm hoc sacram.ᵗᵘᵐ primo et per se institutu, sit tanquam grauium delictoꝝ remissiu, et peccatoris cum Deo reconciliatiu; ipsa quoque externa accusatio monstrat, pœnitentẽ detestari quidquid impedire potest illã reconciliat.ᵗᵘᵐ: ideoq; ꝙ. ostendi aliquod, vel aliqua mortalia potiùs intendisse, et reputamus dicere illa quia mortalia sunt, et destructiua diuinæ amicitiæ, et pacis, quàm quia sunt huius vel illius speciei: monstramusq; proinde potiùs illa manifestare quatenus sunt mortalia, quàm ut sint talia mortalia; siquidem licet ob sanctos fines à deo intentos jubeamur species quoque explicare; attamen peccatoꝝ species ut tales ñ destruunt dictam amicitiam et pacem; hoc enim omni mortali euenit. falsa igitur sacramentalis ẽ confessio furti, si ipsa ñ sit accusatio furti potiùs ut mortalis, quàm ut specialis mortalis: debet ꝙ. nasci ab odio furti præcipuè quatenus peccati mortalis. ꝙ.

Arguunt 1.º Dolor peccati ñ occurrentis et ideo in confessione ñ explicati, ñ ẽ pars huius Sacram.ti: siquidem sensibilis ñ ẽ: ꝙ. sine illo valet Sacram.ᵗᵘᵐ. Nego ans. tum quia sæpe dolor, qui ñ ẽ per confessionẽ sensibilis, ut dolor de circumstantijs aggrauantibus, vel de

peccato

to Mortali, quod juxtas de causas modo dessaris ibi reliquimq; Est pars requisita ad Sacramenti valorq, quo-
dem Tridentin. postulat dolorq saltem de cunctis Mo-
talibus, quæ a Nobis commissa sunt, et quoy sempe-
sessionis recordamur. tum præcipuè quia ut in 4ª explica-
ne dicebamus dolor virtualis de Mortalibus per universi-
que ofes: redditur sensibilis.

Arguunt 2º. cui virtus sumta-
dat peccati ofes.ē et alijs de errore, vel oblivione relicti
efficit. Sacram.ti 5º. ex. cui virtus additione. Instamus evidenter
arg.to. nā 5º. cui illa sessione Sacram.ti n solū valida
sed ex. formaliter fit. at sine detestatione omniū gravium cō-
mitto Sacram.ti minime formal., n enim remittit peccata
ut ipsi adhærenti ex. fatentur. nullum igitur assessione
ad virtus producitur arg.to.

Arguunt 3º. Nemo dolere potē
de illis peccatis, quæ certo judicat facta n esse: alioquin
eham doleret quando certus é se in nullo peccavis-
se; Nec magis possibile é, servo dolere de n factis, qm
ipsa vera existeti. 5º. dolor n debet se extendere ad peccata
illa, quoy oblitj sumus, ut Sacram.tū perficiatur.

Hoc arg.to
nimis et absurdè probat, nempe nunquam esse possibi-
le, ut peccata incognita remittant. Virtus cui Sacram.ti
nam de incognitis, seu oblivione latentibus dolere n pos-
sumus, et sine dolore nullu peccatu remittitur: cui tamē
Sacrum Tridentini definitis cap. 5. Peccata, quæ in occur-
runt in universu eādē sessione inclusa esse intelligun-
tur. Ad 5º. dolore in illo casu esse detestatione et odiu
seu virtuale, seu, ut ego existimo, formale omniū mor-
talium in genere; omnia tamen illoy n appellatur dolor, sed
tantū servus peccati, cuius memores sumus. Nisi etiā
velis, ut sit sensus dolor de peccato Mortali generalē sum-
pato ut motivo, vel ratione communi reperta, et splen-
dente in facto ex. g., cuius specialiter memores sumq.

aut

aut tandē dicas esse dolorē seu virtualē, seu vocalem de reliquis, quæ vel ignorantur, vel censentur nō ēe remissa. Ratio decentiæ ē, quia sicut Deus, aut amicitiam et pacē eius peccando propter vnā creaturā deseruimus; ita conversio ad reconciliatē disponens debet propter Deū aut eius amicitiā et pacē omnes item̄ creaturas, atque ita omnia mortalia odio habere.

Dicunt vltimò Baghimij et alia Sacram.ta posse esse informia ex defectu doloris se extendentis ad omnia mortalia personalia, q.ē ha Pœnit.a. Nego cōam, quia reliqua Sacram.ta sicut habēt intrinsecē ex dolore, ita sapè sine vllo dolore formant. et suos effectus: atque ita dolorē, et eius extensionē solū requirunt aliquando et per accidens tanquā dispositē ducis obstantis repulsiuā. at Pœnitentia ex dolore certè componitur, et a.a vna fundam.a penitus vniuersali omnia salt. mortalia detestante.

Disput.o 5

De Sufficientia attritionis ad remissionem peccatorum in Sacramento.

Sect. 1a

Quomodo distinguenda sit attritio a contritione perfecta

Dixit. perfectam et attritū, quam imperfectā dixit. sapè appellamus, inter se distingui tanquam duos vnius voluntatis affectus, quorum vnus excellentior, et alter minùs perfectus est, tamquā certū in Ecclesia dogma omnes PP. tradidere. In primis distinguitur dixit. ab attritē per effectus, quatenus scilicet illa semper et infallibiliter ex extra Sacram.to habita tribuit secum iij peccatoris iustificatē: quod tamen attritio extra Sacram.to accepta, nisi virtute propria nunquam præstare potest.

Discrimen istud indubitatū, et vtrale ē:

negue

neque inde ordy fingens fidelis statim baptizari debet eo quod per intolerabile paradoxa, charitu affirmauerit Franciscus Silvius in 3.ᵐ S. Supplementi S. Thomæ. ar. 1. docens videlicet n̄ semper, neque frequenter, vel ordinariè attritioni facta cu dilectᵒ Dei perfecta, et super omnia adjuncta ee peccatoꝝ remiss.ᵐ ante susceptione sacramenti: sed (inquit) peccatoꝝ justificabilitas vel ante mortem si obex noui peccati n̄ apponatur, vel quando sacerdotem n̄ nisi difficillimè adire potest. quod si attritio vehementissima sit, acris, et magna erga Deu dilectioni junctu dicitur statim affert remissione; n̄ tamen omnib; hominibus, et infallibili Dei Lege, sed aliquibj tantu, quoꝝ sibi ipse Deus misereri voluerit.

Veruntamen tristis.ª huius hominis sentᵃ detestanda penitus est qua alij erroneu, alij sentᵃ catholicæ charitu, alij periculosa, et pauu tuta in fide; alij tandē temerariu, et scandalosa appellant: ideo que nō longam ipsius a sacris et testimonijs petita impugnoem prætermittimj. Sufficiat modō indicare illa ere adhuc nos animos fidelibus omnibus; quibus scilicet sæpe indulgentiæ offeruntur, vel attritis accedentibus, atque ita Ecclesia sibi persuadet, eos ex. cum sola attritione attritos in statu gratiæ ad lucranda indulgentias. sacramᵗᵃ etiā extremū (exceptā Eucharistiā) libenter suscipiunt. sine confessione et cum sola attritᵉ, quod certē n̄ liceret, si attritio semper et statim peccatoꝝ remiss.ᵐ seu tᵃ gratiam n̄ induceret. quid etiā magis à pia fidelium persuasione exorbitare possit, quā à tuos peccatoribus, illum qui ferventius Deu diligit, et vehementius peccata detestatur, relinqui aliquo in suo peccato et Dei inimicitia; alium verò in diligendo, et detestando tepidiorē ad ipsius Dei amicitia redire? ipsum quoque Tridentᵘ sess. 14. cap. 4. eamq; veritᵗ exercere docet: et charitu sentᵗᵃ iam in Michaële Baio Pius V. et Gregor. XIIJ reprobasse merito censentur. Videri potest Hugo disp. 5. sec. 8.

Ex

Ex eodē aut. discrim. oriri. aliud, q. scilt cū attrit. nullū suscipere Sacram. liceat homini habenti, cognoscenti, vel etiā dubitanti statū culpa mortalis: exceptis dumtaxat Baptismo, et Pœnitentiā, quia Mortuor Sacram. sunt, prima vitæ, seu gratiam offerre possunt, atque ideò nō postulant natiō vitam antecedentē virtute dispōnis partā. quāpropter pro quinque viuor Sacramentū ille, qui certō, vel dubio crimine mortali maculatur, tenetur cū bonā conscientiā testimonio se præparare: at pro sola Eucharistia adest obligatio, seu præceptū confessionis Sacramentalis; pro reliquis vero quatuor sufficit status.

Hoc tñ discrimen nō impedit communem, et satis probabilē opinionem, quæ affirmat eum, qui existimat se esse in gratiā, et attritus accedit ad Sacram. vere justificari virtute cuiuscunque Sacramenti, siue mortuor, siue viuor; ut cū D. Th. sentiunt Suar. disp. 7. de Sacram. sect. 2. et alij plurimi quos allegat Leander tract. 1. disp. 3. q. 5. Illud enim nō conuenit pro se, et semper, nisi duobus mortuor sacramentis; aliis verò quinque nō nisi per accidens, et aliquando, vt ne. nimirū judicij falsi nō penetrantis intimū animæ statū. quod ēt sub hac senū et limitat. penitus incertū ē, et a P. Vasq. disp. 205. Lugo disp. 12. de Eucharist. et alijs grauibus Aut. tanqm falsū ē negatū.

2um discrimen quod re verā intrinsecū ē utpote præcipuū, et radicale in ipsa essentiali distinctione et attritionis essentia consistens, magnam apud Authores difficultatē peperit. cōis et vera theologor doctrina differentiā totā explicandā ēe censet per tendentiā, relationē, vel ordinē ad duplicē motiuū obiectionis et attritionis. Nam cum ex parte nrā Animæ cuiq. sit potentia, ex causa vtriusque productiua, et ex parte diuina gratiæ nrām Animæ ad obiect. et attrit. adjumētis vtraque gratia auxiliatrix sit data per opum, et re-

rē

vè supernis esse credat: atque eb. n̄ minus attritio, qm
ohitio intrinsè supernis sit, utpote ad gratiã et gloriã su-
pernis disponens: cùm, inquã, hæc ita æqualiter se ha-
beant in ohitione et attritione, solum superest, ut ex
parte objecti formalis, seu motiui excessus, et maioris ex-
cellẽtiæ ohitionis explicemus, et veram ohitionem ab imagina-
ria, seu apparente diligenter ad praxim discernamus.

Ohitio hic
aut similib; verbis definiri solet: Est actus, quo efficaciter
detestamur peccata salt. mortalia, et ea vitare propo-
nimus propter Deum summè dilectu. Attritio verò di-
citur: Actus, quo efficaciter detestamur salt. mortalia
et ea vitare proponimus propter aliquid supernaturale di-
uinum, seu n̄ pure humanum, quod tamen n̄ sit ipse Deus.
Ni ad praxim confessionis aduerto, eum qui peccata tan-
tùm venialia confitetur, teneri grauiter ad habenda, seu
habitũ, seu attritũ ad unum salt. ex illis venialibus se extendẽ-
te: et ideo si præcisè mortalia detestabitur, sacramentũ iusti-
tiæ n̄ recipit, ut certum è, et n̄ solum venialiter, sed morta-
liter peccat, ut ohra innominata Theologi tuto, et Confes-
sarij ex ipsius sacramenti iustitiæ, quæ irreuerentia
grauis è, bene pidarunt.

Sed ad rem nram redeamus.
Grauis quidã, celebris, et valdè practica circa datas defini-
tiones, et ohitionis, ac attritionis differentias occurrit
obiectio. An scilt ohitio, quæ ad iustificatũ sufficiẽs
est semper debeat esse ex charitatis motiuo, siue propter
Deum summè dilectum? aut aliis clarioribus terminis: An
ad iustificatũ extra sacramẽtũ suscipiendũ sufficiat peccu
detestari, vel ex motiuo obedientiæ, nempe quia Deo in-
obedientes fuimus: vel ex motiuo religionis, nempe quia
ohra Dei cultus egimus: vel ex motiuo, siue pœnitentiæ, si-
ue iustitiæ (et varijs scilicet circa obiectum formale pœni-
tentiæ virtutis opinionibus) nempe quia pacem Dei amisi-
mus, seu ohra pias Dei peccauimus, seu ipsum Deum offen-

dimus

dimus auersu, et inimicu faciendo; vel tandē ex motiuo gratitudinis nempe quia ingrati simus Deo benefactori? ita quidē, ut licet nō sufficiat detestari peccata propter timorē pœnæ, aut propter spem gloriæ, aut propter ipsa turpitudine, et dissonantia peccati ītra rationē, quæ sūt tria motiua attritionis a Trident. assignata; Nostrum tñ sit detestari ex eo præcisè motiuo, quia peccata displicent Deo, quem diligimus: quod certè motiuū rigorosa, et perfecta charitatis propriū ē.

1.a sent.a affirmat sufficere ad ritū perfectū peccatoꝝ veritū remissiuū, motiuū illud obedientiæ, Religionis, Pœnitentiæ, Iustitiæ vel gratitudinis, quam sent.ā defendunt aliqui suggesso nomine relati a P. Suar. disp. 5. sect. 2. n. 13. et ipse etiā affirmat, doctrina ee quidē probabilē, et aliquando illi simpliciter placuisse; et Card. de Lugo aut probabilē ee credit, aut improbabilē dicere recusat. Absolutè tenēre videtur eā. quō ad sent.ā Valent. Sotus Dicast. D. q. 2. ar. 2. Communis nec ipse satis clarē loquitur; neque Bonacina, et P. Granad. à Leand. quō eadē opinione relati, fidelitei allegati sint.

Fundatur hæc sent.a 1.o in aliquibꝰ scripturæ testimoniis remissū peccatoꝝ Pœnitenti, et se ad impietē aucteti promittentibus; ut Ezech. 18. Vbi Dei promissa adeo liberalia, et munificentia sunt, ut nullam de charitatis motiuo mentionē faciant. Fundat. deinde in vulgari fidelium persuasione, qui vbi de charitē loquuntur, dolorē illum intelligunt, quo peccator non mouetur vel ex præmiis, vel ex pœnis, vel ex ipsa turpitudine, et fœditate, qua ipse peccans maculatur: sed propter irreuerentia, inobedientia, aut aliquid simile ita despiciens ipsum Deum, ut indegendenter ab eius detrimentis, et damnis nostris odio haberemus peccata. Fundat. tandē in Trident. sess. 14. cap. 4. numerante attri-

tionis

bonis motiua, nempe timore peccati gehennæ, atque pœnæ metum (ubi etiam timor seruilis attenditur) q. quodcunque aliud motiuum sufficiens ad illa attritionem, quæ extra sacram. in ducit mortalium remissionem.

2a sent.

adeò coit, et adeò constanter negat illor motiuor sufficientia, ut nonnulli ipsius Authores doctrinam improbabilem, aut minùs certam dignam retinendam censuerint: maximè verò P. Vazq. q. 85. ar. 2. doctrinam erroneam appellans.

Nostri autem institutum ad quarum minimè destinati nec, ut modò quæstionibus scholasticis implicemur; sed ut ex illa theologiæ disciplinæ nucleum extrahamus, quo maximè animarum rectores, concionatores, et confessarij possint nutrire in Xto fideles, et veram alimentum à corticè separare sciant: valdè enim timendum est, si verum tenet 2a et cæt. sententia, ne aliqui propter suam ignorantiam, aut alior imperitiam in re tanti salutis negotio miserè decipiantur. quod aug. illa sententia vera sit satis probare videtur communis iam theologorum consensus, qui videri potest apud Lugo disp. 5. sect. 5. et Leandrum disp. 1. q. 12. et quamuis multa scripturæ, et patrum testimonia circa a Theologis adducta satis verisimiliter nullius ex momenti ostendendi P. Arriaga disp. 6. sec. 3. et 4. illud tamen omnibus meritò ne damnum accidit quod ex Trident. sess. 14. cap. 4. sumitur hoc habendum, Docet præterea etsi christus hanc aliquando charitatem perfectam esse contingat, hominem quandoque reconciliare priusquam hoc sacramentum actu suscipiatur &c. Et statim alia distinguit imperfectam christi, quæ attritio dicitur et quæ cum sacramento præparat ad iustificationem. solam timorem, quæ charitati formatur, seu ex Dei amore mouetur sufficit ad iustificationem extra sacramentum suscipiendum.

Præterea si ages, quæ virtus theologica est, et longè perfectior, quam obedientia, vel iustitia, aut

alia

alia grauei Moralis n. sufficit ad remissi. quando minor ipsa obed.a vel subtilis. Tandem opportuna, et cori ignentia é, nam iustum éé videtur, ut pro graui Dei offensa qua plenè ignorare n. possumus, saltem actus in specie perfectiss.s exhibeamus, et ideo Deut. 6. cap. ita docemur: cum quæreris Dominu Deum tuum, inuenies eum, si tamen ex toto corde tuo quæreris eum: Nisi autem propter Deum ipsu peccata detestemur, ex toto corde Deum n. quærimus cum non ipso tunc præcipuè quæramus: Ceterum iam ad nras practicas dilucidationes veniamus.

1.a Sit. Dolere de peccato quatenus é offensa Dei aliquando abitis, et aliquando tantu attritio est. Contritio quidé, si nomine offensa intelligas, vel in offensa videre, quod ipsa opponitur, et displicet voluntati illi Dni, qui in se, et propter se dignus é, ut eius voluntati nihil obstatu, nihil ingratu, aut displicens optemus; sed potius ut a.a eius libitum omnia disponamus. Attritio vero é, si offensa videre in quantu causat, monet, aut meretur diuinam offensionis ideé, iram, indignationé, aut inimicitia. Nam in primo sensu odio habe peccatu ut exhinsecè malu, sine obstatu Deo, atque ita solum, aut præcipuè Deu amare censeris: in 2.o aut. sensu detestaris peccatu quatenus malu tibi, sine ut causa diuina indignationis mala tibi; atque ideo potiùs te quam Deum ipsu diligis.

2 Secunda 2.a pars detestat. peccatu quia é irreuerentia obra Deu, ingratitudo, vel inobedientia n. semper habet attritionem solam, sed aliquando attritu, aliquo vero abit.u. Attenditur quidem, si moueat ex videnda turpitudinis, et fœditatis, sine illius obra donem dissonantia regerta in Dei irreuerentia &c.; quæ certe turpitudo, et macula é malu quoddam nrum, et ita nobis ipsis quatenus tale detestamur, nam sicut amare opus bonu obedientiæ, vel gratitudinis,

2.a

quia nobis honestu, pulchru, et gloriosu, vel bonu hra ytime è Deo obedire, et gratia refrare, n̄ è charitati theologica virtus, sed formaliter et praecipie obedientia, vel gratitudo (alioquin virtutes istae nunqng distinerent in specie propria): sic eg. odio habere malum opus quia hoc nobis est divina voluntati resistere vel ignio beneficii graue respondere n̄ è perfecta ex ado-um dilectio et charitas sed tantu ipsa obedientia, vel gratitudinis virtus. Unicuique enim virtuti proprium è ex suam bonitatem amare, et malitia oppositu detestari.

Observ.o

3a. (qua eg. praecedentia, et sequentia explicatio erit.) qui detestatur peccatu, et offensa Dei, potest ino ex quatuor modis vel titulis detestari. 1o. quia Deum supra omnia diligit, atque ideo detestatur qua Deo amato sut mala, sicut diligit qua ipsi sunt bona. et hic solus modus absolute perfecta obtinet. 2o. qa non ipsos diligimus et ideo offendit Dei, siue peccare ora Deu odio habemus: quatenus scilicet Deu offendisse in se malu è, et peccati malicia etia praescindendo à quocung alio damno causabili, in se digna è, ut fugiatur a nobis, qua detestatio n̄ Dei charitate formatur, sed ex amore rectitudinis, odio habendi Dm quasi pœnam peccati, seu Dm ex immediato peccati nexum incommodu, in ipso scilt peccato existens. 3o. quia Deu irritauit, et eius inimicitia n̄ solu meauit, sed etia incurrit: qua quide mala nobis è extrinsecu, et adhuc praescindendo a pœnis illis intrinsecis ex illa indignatione diuina potentibus, et hac detestatio ex timore Dei, seu filiali, seu reuerentiali nascitur, et non ex perfecto amore, utpote pœna extrinsecam praecipue fugiente. 4o. quia mensuramus diuinam aduersus nos displicentia et indignatione illa, seu pœnam extrinsecam, qua infernu, aut alia propria, et intrinsecam pœna cominari solet.

Observatio 5a. Aliqua sunt ope-

da

ra Mala, que dª probabile, et praxi oportuna opinione capacia erant ex se, ut fierent sine ullo ordine, vel respectu ad Deum: atque ita etiam ut similiter odio haberentur, omnis re ipsa omissa fuerint cum Dei notitia, et eius voluntatis aduertentia. ex. g. furtu, homicidium, detractio, luxuria, mendacium, et alia, que n. se habent sicut Dei inobedientia, ingratitudo, irreligio, aut falsum juramentum, sed precipue per oppositum ad aliquas virtutes tanquam humana scitamenta, dignaque propterea sunt, ut ex illo motiuo fugiantur. odium autem. illud nec e scriptis, signidq Dei nec mentionem facit, nec e attritis saltem. ita propria, qua infallibiliter cum sacramto deleat peccatum demus. 5, quia non mouetur ex considerazione alicuius diuina excellentia, quatenus ipsa semper se malum nobis aut causa mali sit; sed tantum q. ofna justitia, quia malum, aut Deum egimus: ut opinantur Valent., Pesantius, et Coninck, quos sequitur Lugo disp. 5. n. 182. et Leander disp. 7. q. 15. qui Ad. nomine turpitudinis peccati a tridento assignate pro uno ex motiuis attritionis intelligunt in omnino malitia morale, vel peccatum pure philosophicum, sed theologicum, facti scilicet cum malitia, qua aliqua Dei cognita careat injuria, vel irreuerentia, nobis saltem. malum, necnon charitia illi erga Deum justitia, reuerentia, aut obseruantia, qua nobis bona est. omnis P. Suar. disp. 5. sect. 3. opportune probabiliter docuerit, existimans, detestatione turpitudinis peccati etiam ut a deo omnino abstrahentis esse attritionem ad sacramtum sufficiens.

obiecu.

5.a Licet creaturæ nunquam possint esse motiua, propter quod precipue, aut cur peccata odio habeamur: possunt tamen esse impulsiua, vel inductiua odij. Si enim volo Deo gratu, aut obediente esse, quia ita ipsi placet, vel honorificu ei e, iam in gratitudine, aut obedientia propriè, sed charitas erga Deu exercet: atque ideo si do-

Leo

doleo de ingratitud.ne aut inobed.a mea, quia ipsa displicet Deo, vel d.o ipsius honore et gloria, e. eam propter Deum et perfecta xhit.e ingratitud.n et inobed.a detestor. Si etia si pœnitet me peccasse, cum tot Deus in me xhuleait beneficia; exerceo xhit.e, et charit.e, quando ipsa beneficia n sunt motiua, propter quod doleo, sed signa et arg.a vnde bonit.s, et amabilit.s Dei cognosco, et amo, et propterea peccata detestor. imo potest quis per xhit.e detestari peccata, et himeae infamia, quæ illa causare possunt, si eatenus doleat de malis propriis, quatenus Deo ipsi displicent homo maculis intrinsecis deturpetur, infamia merearur, et Deum eumdem quasi necessitet ad puniendu. quia propter ipsa nra mala, vel bona possunt aliquale esse cohiones, et dilectionis Dei motiua, si vltimo et præcipuè ad ipsius Dei volunt.e, seu stemplu, ignominia, honore, et gloria referantur.

Observatio 6.a Licet sent.a Scoti, Caiet. et aliorum affirmantium, vnum, et eumdem actum, qui propter sua remiss.e, vel durat.e brevem attritio e, posse xhitione; falsa penitus, et præxi, communi doctrinæ valde contraria sit: at fideles circa intensione, et duratione xhitionis et attritionis duo præcipuè observare admonendi sunt. 1.m ut totis viribus satio, et frequentius valde conatus mortalia saltem detestentur, et vitare proponant: omnis enim xhitio, vel attritio in quolibet gradu remisso existere integrè possit: sæpè tamen ille, qui remisse, dolore habet, aut proponit, desipit, de veræ efficaciter n detestetur, aut attendat, sed tanta imaginatie, et per modu simplicis displicentiæ: quod certè maximè locu habet in xhitione, et in magnis peccatorib.s, quos scilicet remissis et tepidius solet esse signu, et arg.m amoris erga Deu vel ineficacis, vel ita imperfecti, ut cum attritione sufficiat. 2.o, ut in peccatis detestat.e pœnissimi n simplicium quia ut benè notauit D. Granad. sæpè per attrit.e disponit quis ad xhitione, dum quia sæpe a gravioris

acbus

actus é meßiar, et crescit, vel manuducis ytq; ad
efficatiq. tum quia ad majorq; penaq; satisfactionem
magnâ attritionis, aut obtionis ducadis, sicut etiq; mag-
na intensio multiq; educit

Sectio 2ª

An, et quomodo attritio sufficiat ad justi-
ficat.m in hoc Sacram.to dandam

Asserit.o
1ª Sacram.m Pœnitentiæ virtute hab et justificandi etiq;
cum sola attritione. Hæc conclusio post Trident. adeo certa est
ut opponiq; sine temeritate, et errore defendi non possit. om-
nes Magist. sent. Mensis, Bonauent. Gabriel, Medina
Adrianus, et alij relati a D. Suar. disp. 20. sect. 1. et a D.
Vazq. q. 92. art. 1. dub. 2. in otrariâ dicantur fuisse sent.ª

Assertio-
nis aut. fundam.m cumprimis sumitur ex Trident. sess. 14.
cap. 4. de attritione ita loquente, Quamuis sine Sa-
cram.to Pœnitentiæ per se ad Justificationem perducere pecca-
tore nequeat: tamen eum ad Dei gratiam in Sacram.to im-
petrandam disponit. Loquitur certe ibi Concilium de disposi-
tione sufficienti, et proximâ. tum quia sensu quo affirmat
attrit.m extra Sacram.m sufficere, et disponere ad justificat.m
illud ipsum de attritione intra Sacram.m docet. tum quia
attritio tanquam dispositio remota etiq; extra Sacram.m Dei
gratiam impetrare potest, excitando scilt, vel impetrando
oblationem, cui proxima est ad Justificat.m extra Sacramen-
tum dispositio: q.o vbi Concilium aliquid speciale attritioni intra
Sacram.m tribuit, de proxima, et tesda sufficiente disposi-
tione loquebatur: Maximè verò cùm ad justificationem
intra, et extra Sacram.m requirenda, etiq; eleemosyna, ora-
tiones, et alia honesta opera possint remotè disponere.
tum postremò quia si attritio ex Concilio ad Dei gratiam
in Sacram.to impetranda disponit, necesse est, ut etiam
sine oblatione simul cum Sacram.to gratiq; justificationi

impetret

vret: nam ut bene observavit Hugo disp. 5. sec. 9. sibono post attritu habet ante absolutu sibione. si n̄ per Sacram.m; sed ante Sacram.m vone sibionis justificatur: si n̄ habet illa sibitu, ge. neque suscepto Sacram.o justificabitur, nisi Sacram.m cum attritione justificare cedatur.

Accedit inde tao communis: Sacerdos enim vera, poteste habet absolvendi, et remittendi mortalia quo ad culpa, et panam: ijsumque propterea Sacram.m morbo-rum e et specialiter instituty ad suscitandos homines post Baptismi vitam mortuos, quod certe falsu foret, si sibi his nazia esset, quandoquide tam remissa, et ablata fuisse peccata ante absolutu virtute sibionis supponerentur. Sande, nullu privilegiu nobis ipse meruisset pro remissione peccatoy ogavandâ, sed potius illa longe sibi ciliorem redidisset: quandoquidem preter sibione, qua etiam in vetere Lege nazia, et sufficiens per se erat motertu valde offestionis onus quis adjunxisset.

Assertio 2a. Sacram.m Panit. habet efficaciâ justificandi homine attitu quin naziu sit ut ille virtute, et efficaciâ sacramenti fiat sibitus. Hec sclupio e stra Henrichy, Cajet. Ferrar. et alios apud PP. Suar. et Vazq. ubi sup. adjungitque ille, licet hec assertio n̄ sit tam certa sicut precedens, habet tamen tanta certitudi ut sibazia probabilis non sit, mihi aut. utraq; gauter certa censebur.

1o. quia precedentis fundamenta equali evidentia presente assertione firmare videntur. 2o. q. tridentin. cum dixerit, attritione esse bonum motu, et donu Dei, infert inde, quamvorem falso quida calumniandur catholicos Scriptores, quasi habuerint, Sacram.m Panit. absque bono motu sufficientiu, gratia offerre: q. quae certe illatio nulla et videnda foret, si ad gratia collationem naziu esset sive ante, sive post absolutu alius preter attritu motus, qui a Hereticis, et catholicis honestius

dũ sit, quãdo proculdubio ꝺꝺ ꝺꝺ ee censetur, 3°. quia nullus fere pœnitens, aut ita vel suscepta absolutione experitur mutari hinc ad attritũ in ꝺꝺ, 4°. Sacramtũ non haberet infallibilẽ effectũ; imò nullus fere fructũ ex sacramento percipere, si absolutionem sola cum attritõ reciperet. 5°. quia ex canonici juris dispositõ, et certa ecclesiæ praxim qui sua peccata fitentur, et statim incidunt in amentiã, aut alia rationis privationem, absolvendi sunt: hinc aut. nulla ex fictute absolutionis nascitur ꝺꝺ, imo libera nasci nõ potest.

Asserio 3ª. Attritio etiã cognita ut talis sufficit in hoc Sacram.to ad nram justificatõ: et hoc tenet nanq; nẽ, ut attritio sit existimata ꝺꝺ. Hæc asertio (inquit S. Anar.) ẽ minus certa quàm præcedentes: tñ censeo, esse longè probabiliorẽ, quàm oppositã, et hoc tempe practicæ certam. Aduersant. aut. Sohs, Victoria, Vega, Ledesma, Corduna, et Navarrus. qui duo postremiores aliquantulũ mitius loquuti sunt, asserentes hominẽ cum sola attritõ suscipere in hoc Sacramentũ suscipiatõ, si accedat vel cum ignorantia facti putando se esse ꝺꝺ, (ut alij AA. etiam asserunt) vel cum ignorantia juris, ignorando legem illã, qua postulat ꝺꝺ ex hõne existimatã, vel saltẽ cum opinione probabili docente sufficere attritõ etiã existimatã, ut talẽ ad recipiendã in hoc Sacramento peccatoꝝ remissionẽ.

Nostra 4ª. asertio pr. quia illud præceptũ negativũ nõ accedendi cum ꝺꝺ, vel scientia peccati mortalis nullibi legitur: neque a Xpo in ipsa Sacramenti institutõ expressum aut indicatũ ẽ: neque a Sacramenti scitõ et natura postulatur, sed potius negatur: siquidẽ Sacramtũ hoc pene maximũ ẽ, quibus suscitandis nec præsens vita nec vita præcedens error naturæ, aut obicis est, ut patet etiã in Baptismo Adultoꝝ, quibus in Xpo viuificandis attritio cognita ut talis satis est. Neque ab ecclesia illa necessitas

tas ablutionis existimata adjungi potuit, utpote ad negotium materiæ Sacramenti pertinens. Neque ipsa Ecclesia aliquod præceptum imponere poterat, quandoquidem eius potestas ad actiones puræ internas, et externis minimè necessarias non extenditur. Neque tandem Tridentinum, aut aliud Oecilij eam legem nobis explicuit; aut in ipsa Sacramenti institutione Nob. dubio salt. inclusa ee dignoscuit. quo certe tam Oeconomi, quàm Scripturæ silentio fideles inculpabiliter et misericordiæ decipierentur, si ablutionis existimatio non solum ex præcepto obligaret, sed etiã ad Sacramenti fructũ gratiã foret.

Asserit 4.

Probabilius videtur, neminem in art. mortis teneri sub peccato saltem mortali ad habendam, seu procurandam intra vel extra Sacramentum actualem perfectam, ut certum de peccatorum mortalium remissione fiat. Hanc sententiam diligenter explicat, et defendit Card. de Lugo disp. 7. sect. 13. pro qua allegat Vecan. Coninck, Elsman, Diana, Sayndes, Salas, et alios. Pro gratia vero sahi probabiliter pugnant P. Suar. disp. 45. sec. 4. P. Sanchez to. 1. in Decalog. lib. 1. cap. 9. Valent. Granado, et alij apud ipsum Lugo.

Fundamentum autem nostræ assertionis est, quia doctrina illa in 3a. assert. relata, quæ statuit, Salt existimatam pro ritu Sacramenti, et cuius fructu participabat, adeo improbabilis post Tridentinum est, ut gratia meritis sanguinis certa moraliter, et humano modo infallibiliter reputetur. at nemo tenetur ad procurandam salutis suæ remedia metaphysicè certa: humana enim præcepta etiam circa Sacramenta et media ad salutem gratia exquisita, quamvis diligentiam, et ab omni prorsus formidine libera non exposcunt. alioquin etiam portuam morientium, seu graviter ægrotantium judicat, se fecisse omnium actuum, teneretur ad alias, et alias sine fine ablutiones, et quidem maximam, quam posset cum intentione, et sine ulla, etiã brevissima intermissione, ut ita maiorem acquireret securitatem: teneretur etiam confessionem inculcare, et varios adire confessarios, ut verum sacerdotem

absoluentis

tem tandeq; inueniat, et cohor fiat de potest.e et intent.e Parochus quoque, imo et quilibet alius proximus esset grauiter obligatus ad instruendos, et indoctos in mortis periculo constitutos admonendos, ut scitu necessarium habeant, ne scilicet damnationis periculo exponi permittantur, quin potius teneretur grauj obligatione inuigilare etiam extra mortis periculum statim ac peccat mortaliter vteri, vel optari propter inscitiam subito cum peccato mortali moriendi.

Dixi tamen vtraria sentia esse satis probabilem, nam praeter illa doctrina, quae sententiae satis. existimatam improbabiliter sequebatur (ut scilicet vera et propria fieret Dei offensarum confessio, vel ut sancta sanctae tractarentur) sunt alia multa capita, ex quibus valor confessionis impediri potest. nempe confessio inualida e, si vel ipse paenitens, vel confessarius non sit baptizatus; aut si iste vere sacerdotij, vel satis. absoluendi potestate non fuerit; aut si tandem intentione absoluendi non habuit. Cum autem tam multa sint incertitudinis capita, et istorum vnumquodq; sufficiat ad sacramenti valorem corrumpendum, atque ipsa non semel in ecclesia vigere sciamus; valde omnino esse videtur charitatis erga nos ipsos obligatio, ut per medium illud sententiae inuiolate, nec admodum molestum eam maiorem securitatis speciem in fine vitae, et vltimo vere vnius discrimine procuremus, quod certe omnium non praecipiendum, suadendum omnibus erit

Disput.o
De Confessione.

Non pauca de confess.e in superioribus nobis praemiserimus; plura vero dicenda supersunt. et ne ipsos multitudine obruamur, aut vincamur, in omnibus fere punctis breuiores erimus, potius videlicet discentibus instituentes, quam disputantes.

Sect.

Sect. 4ª

Confessionis explicatio, et natura.

Confessio est, Hominis apti de suis peccatis accusatio coram Legitimo Judice facta ex fine impetrandi remissionem per ejus Judicis absolutionem. Definitio satis clara est atque ex dictis nota, atque infra ex dicendis magis patebit.

Ultima ambs particula, nempe, ex fine impetrandi etc. ideo apponuntur, ut intelligatur, non fieri validam confess.m, si illa cum dolore, et proposito peccata detestante referas, illa Sacerdoti, et non habeas intentum ut absolutionis ab illo, remissionem que compares: non enim is accusatio rei non est voluntaria ut judex sententiam proferat. quapropter si peccata detestando narras illa cum dubio, an postea postulaturus, seu acceptaturus es absolutionem, non fecisti confess.m; dubium enim illud non est intentio, nec intentum permittit. Preterea si peccata dixisti non quidem animo deliberato ut absolutionis, sed indeliberato et vago, ut scilicet vel absolutionis, vel eleemosyna, aut boni consilii a Sacerdote suscipias, sive ut humilitatis exercens, aut infamiam aliquam fugias, legitima confess.m non fecisti, quia intentio vaga non est actus et prima, qualis ad Sacramenta requiritur. Si vero intentio tua fuit copulativa, et determinata ad duos fines, ad absolutionem scilicet, atque ad remedium aliud, sive spirituale sive temporale, sufficit ad valida confess.m: qui enim duos fines simul intendit, unumquemque eorum illorum determinate intendere dicitur.

Majoris tamen dubitationis materia est, an finis levis, ex. g. vana gloria, aut hypocrisis sufficiat ad corrumpendum confessionis valorem? Ego existimo confessionem illam nullam esse, si finis unicus, quem intendis, sit vana gloria, aut alius levis malus: tunc enim non est religiosa, aut sacrata accusatio, sed otiosa, et inutilis an-

fabulatio

fabulatio · imo etiã mortali sacrilegio Deum offendis si velis, ut Sacerdos proferat absolutionis: quando quidem decipis illum in re grauissima circa ipsi Ministerij Sacramti voluntarie fruendo. Quia certe confessionis legitimæ corruptio, et noua sacrilegij macula ibi fingunt, cum quo finis minus prauus fuerit quo ducunq; alium bonum, omnis ipsum nec leuius malum sit, ut humana necessitas, vel turpis infamiæ timor, quin potius ideo omnino dicimus si finis minus fuit honestus, et honestus, sed absoluto Sacramto diuersus, vt sola mortificatio, vel humilitas.

Q. 2°. si finis, qui leuiter turpis est, non sit mortalis, sed admittens in materia tanqm finis partialis absolutionis et remissionis non potest annullare confessionem, neque eius fructum impedire. Quia responsio certa est, si finis principalis sit quia peccatum remittitur, ut tenent communiter omnes DD. Si verò finis principalis sit quia vanagloria, aut aliud venialiter malum sentent inuitare confessionem Angelus, Tabiena, et alij antiqui Summistæ apud Suarez citandus; at longè probabilius est, et certa fere communis sententia valorem dictæ confessionis affirmans. Ratio est, quia Sacramtum fieri potest sat. siue peccatum quia intentum principaliter aliud assequendi, vt. Matrimoniũ ex intento præcipuo parandi honorem et diuitias, et Sacerdotium propter lucrum temporale, nec in Baptismo ad placendum Domino, vel ad placandos inimicos: aliunde alias Pœnitentiæ Sacramentum ex peccatis dumtaxat venialibus nec impedit, nec subtrahat. Q. legitima et accusatio, et confessio principaliter intenta bonis gratia sanctat, etiamsi illi adiungat tanquam finis principalis alius qui leuis malus sit, tum tamen de vera peccatorum quoque intendat remissio, Pignat. Suar. d. 20. sec. 3.

Ex quibus ergo patet non tollitur, patet notare licet causam efficientem confessionis esse peccatorem ipsum absolvendum; non quia alius nomine peccatoris confiteri non possit peccata, ut si ipse lingua impeditus sit, aut etiã si pro sua humilitate, aut alia iusta

ta

ta causâ dumtaxat ipsimet totam relaxem, et accusationē ab alio siue in absentia, siue in presentia ipsius pœnitentis facta: Sed quia illa accusatio cum sit de illis delictis quę sola Dei ipsius possunt, ab ipso Deo petari. & in iudicio debent, et ideo ipse nutibus, aut alio signo debet annuere, et accusationi ab alio facta interius, et exterius denūtie.

Causa aut̄ finalis sessionis, ut mihi videtur proxima est absolutio, remota verò ultima, seu principalior ipsa interna Iustificatio. Causa formalis est ipsa externa locutio, vel significatio, qua pœnitens sua delicta sacerdoti explicat, et qua propriè est in recto appellatur confessio. Causa tandē finalis præter Dei, et Dei voluntatē partim est intentio prædicta absolutionis, et iustificationis, partim peccatorū detestatio: illaq; enim voluntas informat, et tanquā anima vivificat externa confessionē, illamq; consequit in ordine iudicialis accusationis, et confessionis ad finem interum, et animę salutē pertinentē.

Verùm circa prædicta, quam formalem, seu locutionē, qua ora crimina confitemur, pronunciare solet, an illa debeat esse propria, et certis oris humani locutio: an verò sufficiat alia virtualis et equivalens in scripturis, nutibus, aut aliis signis consistens?

Dico 1°. Non est de necessitate, aut substantia huius sacramenti locutio certa, ideoq; ad valorē, et effectū illius non requiritur, ut confessio more humano, seu verbis certis fiat, etiamsi pœnitens facilè loqui possit, nisi forte ipse se recognoscat graue loquendi præceptū habere. Hæc est certa et communis theologorum sententia apud D. Suar. disp. 21. sec. 3. et Lugo disp. 15. sec. 5. Ratio est, quia nec ipse Dominus nostrum necessitatē sacramēti instituendo explicuit, vel etiā indicauit, neque illa traditio, aut ritus Ecclesię interpretata est. Secus verò pro absolutionis formâ quin potiùs fidelium praxis semper obtinuit, ut morituri, et alij im-

Lingua.

lingue priuati per quacung signa ostendant.; ideog ne-
que extra necessitatis casu negligendum verba, siquidem
sacramen. vitata, aut forma n alia est in uno, qua in a-
lio casu. Et omnis Scitus florentinus in decreto Eugenij
circ confessione tamen madam huius sacramenti designaue-
rit, illud tamen de quanis confessione intlendu e, ut ipse
Eugenius statim explicat, et in casu necessitatis omnes
et catholici credunt: quapropter Trident. sess. 14. cap. 3.
ut scrupulos removeret, non omnis confessione, sed praecis-
se confessione postulauit.

Dico 2°. Non solum valide, sed etia
licite potest paniteus confiteri sua peccata sine ulla pre-
suf etia brevissima locutione, seu generali, et spendiosa
confessione verbis expressa, casu quo licet n absoluta impos-
sibilitas, quae tamen difficultas eo modo loquendi habet.
Ita contra Alt. apud Lugo disp. 15. n. 85. Rao est, quia o-
bligans ex natura (si qua est) vel a difficult. quani deges-
tationis accipit, vel certe in oratio illius quangnam mo-
rem, vel usu habuit. ideoque excusantur a verborum pro-
latione: 1°. qui ob infirmitatis malitia voces nisi ma-
gna cu molestia formare n valent. 2°. qui tanta ha-
bent sermonis imperitia, ut melius per scriptura, aut
nutus tam peccata, quam peccator detestatione, et absolu-
tionis desiderium explicarent. 3°. similiter qui confessarius,
vel surdus, vel lingua ipsius paniteutis imperita sortiti
sunt, et alius facile adire non possunt, vel iam sua explica-
care peccata inceperunt. 4°. qui habet temporale lin-
guae impedimentu, quamuis paulo post ab illo sit libe-
randus: n enim teneatur in peccato mortali perseverare
negotio confessionis beneficium sibi differre.

Dico 3°. Nullus
e in ecclesia precepta explicandi peccata per ipsa voces
humana; atque ita quangnique licite potest n to-
tu earum peccator partes sed etia omnia manifestare
per scriptura, quamuis nulla adsit gravis, aut levis cau-

sa

sa prater sua voluntᵗ, et solabum: saltᵉ si in fine
illius scriptæ confessionis, et postquam ipsa lecta a confes.
fuerit, verbi dicat, ego me accuso de omnibus mihi, quæ
legisti.

Resolutio ita defenditur a Lugo disp. 15. sec. 5.
quem sequitur plures sec. 8. et alij sequuntur sta D.
Thom. quodlib. 1. ar. 20. P. Suar. disp. 21. sec. 3. Vazq. q.
91. dub. 2. et alios multos. Eas enim pro nobis efficax
quia scilt explicita, et extensa peccatoy manifestatio
neque verbis proferri, neque intra Sacramᵗ fieri practi-
catur. Sic fatentur ipsi Suar. et Vazq.) Item si pœnitē-
tⁱ, qui in confessᵒ Sacerdoti peccaverat, ita confiteri: ego
me accuso de illis peccatis, quæ tu judicis. Sic pœni-
tenti, qui Sacerdoti amico familiariter narraverat
sua peccata, tandem pro Sacramento dicere licet, ego
me accuso de omnibus, quæ tibi narravi. Sic etiam
qui in vitæ semel, aut plures confessus erat (ea quæ-
stio juridicᵗ defectu) potest Sacerdoti satis cultiorum
recordanti confiteri in hunc modum, Accuso me de omnib⁹
in illa, vel in illis confessionib⁹ dictis. q. Similiter qui in
scriptis sua defert peccata non tenetur ea legere, sed po-
test offerre Sacerdoti, ut hic coram stans, et absens illa
legat, cum tamen peccator postea comparet, et se in-
genua per verba generalia accusando (nempe, accu-
so me de omnibus, quæ legisti) absolutⁿ suscipiat.

Inde
infero 1º. similiter applicare omnino alia peccatoy
explicatᵒᵉ, et notitiæ habitæ, sive per alios relatam,
sive per quilibet viam, cum enim ad illam notitiam
pœnitens prænem suam, eo summaria, intra Sacramᵗ
confessᵒ referre poterit.

Infero 2º. posse fieri confessionē Sacer-
dote per decalogi præcepta interrogante, et pœnitente
per unu verbu cuique interrogationi, imo etiam multis
respondente, annuente scilicet hac voce, etiam. Pro

quo

quo confessionis genere nulla requirit. gravis causa omnis sine aliqua rationabili peccatu veniale illa concordia, eo gaudia foret.

Dico 3.o Valde mihi probabile est, nullam esse gravem obligat.m proferendi aliqua verba etiam generalia, et brevissima: atque ita Pœnitens sine ulla causa potest (quamvis peccaret venialiter) offerre Sacerdoti peccata scripta, aut alio ex cap.e ipsi manifesta, necnon aliquibus signis ut nutibus, genuflexione, aut pectoris percussione absolutu postulare. Ratio est, quia ut citer DD. fatentur, nullum est divinum, aut ecclesiasticu scriptum præceptu loquendi, aut verbis se accusandi in confessione. alunde aut unicuiq loquendi, qua re vera exciti, n potest aliquis quod fuerit introducta, aut obtinuata a fidelibus cu voluntate graviu se obligandi; et in dubiis melior est conditio possidentis. Libertatis quin potius, cum hactenus illa brevis adeo facilis sit, nec difficilior qua esset similis scripta accusatio simul cum gravis Dei compassione, et absolutionis expectatione, aut alia prævia per nutus, aut humiliatione significata: impossibile videtur, ut homines habuerint voluntatem graviu se obligandi ad illam verbalem accusationem quandoquidem quam permittere nunquam aut raro illis in mentem venerit: neque graves CC.

neque graves obligationes, quas introducere unicuiq solet servantur, nisi circa opera difficilia, vel notabiliter difficiliora, qua ex causa: obligationes enim, talis qualis ex assuetudine, aut pia voluntate nascuntur, vincula, quibus firmiori in bono animo exoptamus, et propterea adstringimur, et quasi compedibus voluntarie ligamur: ceterum aut vincula et compedes injiciunt sponte quiescentibus, aut nullo carcere fatigatis.

Ex quibus tria

colligo

go, 2m. causæ relatæ in 2o. Dico, vt quis ab omni verborum prolatione excusetur, nõ sunt necessariæ ad liberandũ à graui talis obligone: dã probabilitas videlicet opinionis nrãe in 3o. dicto explicatæ.

2m. nimia verecundia ut in quibus, et viris gravibus, quamuis existeret præceptum explicandi distincte verbis peccata, posset excusare ab illa obligatæ, ut coiter in præsenti DD. affirmant. at absolute nunqm̃ ea causa grauis, nisi ad nõ loquendũ, in confessione explicita, et distincta, ut patet ex 3o. dicto, nisi ad supplendũ verborũ defectum, per alia signa in generali, et breuiori accusatione, ut statur ex 4o. dicto. quod si forte alicui nõ placeret ea nra in 4o. dicto tradita sententia; sequenti ipse affirmare debet verecundia etiam magna nõ esse sufficiente causa ad excusandũ a graui obligatione proferendi sanca illa verba. Ego de peccatis vitæ tibi vobis one accuso; nisi forte in casu admodũ raro, quando scilicet verecundia valdè turbaret, et propemodũ linguam pœnitentis ligaret.

2

3m. etiamsi quælibet sit verbalis accusatione fieri post lectam papirum, vel post factã cuiusq; relationem hystoricã: at verbalis accusatio nõ solum valebit, verum etiam licebit (atque ut existimo pene loquendo sine peccato veniali) quamuis ipsa antea sat ex quouis modo supponatur grauis ex quotidiana obligatio ad breuem per verba accusationem. In quo discentio à Lugo consente accusationis verba in fine ge nãtia, ut sic peccatorum manifestatio vltimo per humana, et ordinaria accusationis species explicatur. Discentio, ingnam, quia ipsa pœnitentis compariti, genuflexio, absolutionis præsens expectatio, aut postulatio, seu verbis, seu nutibus facta, speciem gerit sacrali confessionis, per quam tanedẽ tota ãs manifestatio, et accusatio iudicialis et in ordine ad sentã sumatur, ut iam sup. cum D. Suar. in simili notauimus

Sect.

De Sect. 2. Confessionis fidelit., seu veracitate.

Fidelitas seu veracitas confessionis virtus et proprietas illius est describere, ut nihil ad eamdem confessionem pertinens vel aliter ac fuit, neque penitens malit, aut formali mendacio decipiat confessarium. Sicut enim integritatis est, nihil veri velitare, ita fidelitatis, nihil falsum dicere.

Falleze

aut, seu ebig mentiri in his, quae non pertinent ad materiam requisitam, vel quoties propria confessionis nunquam est peccatum mortale. ac proinde ex mera fallacia, aut mendacij genere, aut fructus sacramenti minime impedit. nec ex mentiri parte solum nunquam sit peccatum mortale, nisi videlt grave alia alteri a veracitate distincta virtuti opposita malitia importet; ideo quemcumque intra confess. admissum, non confitens, aut non fingens aliqd. ex se peculiare valoris, ex defectu sacramenti nunquam est peccatum mortale. Quapropter regula generalis est: Falleze aut ebig mentiri circa res, quae ipsi absolutioni impertinentes sunt, non est peccatum mortale.

Unde infert. 1°

Mentiri in confessione circa locum, vel tempus, cujus peccati, non est peccatum mortale, aut quid effectui sacram. contrarium. quia enim pro confessione intenerit, quod fuerit factum, fecerit Romae, aut Vallisoleti, anno praeterito, vel quinto. Hoc tamen intelligendum est de loco, et tempore praecisse et per se loquendo: nam aliquando ex ratione loci, vel temporis differentia per accidens adjuncta est cum aliqua malitia, vel circumstantione ita ad confess. pertinente, ut mentiri circa illa, sit peccatum mortale: ut patet in furto, quod saepe unius loci, vel temporis sacrilegium etiam est. Sic ubi praecipue fit in confessione mendax loci, aut temporis narratio omittitur mendacium in negotio confessione pertinens

Do-

extraneo, et ideo culpa illa n̄ minus sui ē, quam si extra cfessū fuisset admissa.

2º a pœnitente inferitur, neminem grauitā, imò nec leuitā teneri ad explicandū locum, aut tempus, in quo peccauit, nempe differentia ista, et notitia per se loquendo penitus ad hoc tribunal impertinentes sunt. Similiter colligitur, neminē teneri, etiā sub leui culpā ad explicandū in alia cfessione locum vel tempus, quod in antecedenti cfessē male narrauerat, siue ex oblivione, siue ex inadvertentia, siue etiā ex formali mendacio narrādo infidelis fuerit.

3º infertur decisio illius practicæ quæstionis, an scilt pœnitens se accusans de aliquibus, vel de omnibus peccatis in anteriori cfessē legitimè delatis, debeat manifestare cfessario, qd illas culpas iam iterum cfessus est? Infertur, in quam ea decisio, ipsa quæ negativa ē, quia, sequuntur communiter DD. quos sequuntur Suar. disp. 22. sect. 9. Sanchez lib. 1. Summa, cap. 10. n. 71. et Lugo disp. 26. n. 46. Ratio in promptu ē: quia nemo tenetur explicare, nisi gravitate, specie, et numero peccatorum: nihil autē istorum est cfessio illa, imò inde etiā arbitror, silentio illud n̄ esse peccatum veniale, quia nulli legi divinæ, naturali, vel humanæ opponitur tacere antecedentes cfessiones, et absolutiones: quin potius ad humilitatē, et uberiorē satisfactionē valde proficere potest. Hinc rursus colligo, n̄ esse peccatū mortale in cfessione ita mentiri, ut pœnitens siue interrogatus, siue spontē dicat illa peccata n̄ fuisse antea per cfessionē manifestata: n̄ enim mentitur circa rem, aut aliquid proprium proprijs cfessionis.

4º infert etiā resolutione alterius, et alterius quæstionis interrogantis, an qui facit cfessionē generalē, si deleret etiā aliqua post ultimā cfessionē omissa peccata, aut alia, quæ nunquā cfessus erat, debeat advertere, et explicare cfessario, eas culpas n̄ fuisse hactenus in cfessione manifestatas?

tas. Remus enim negando illa dolig. cū citatis Suar. Sanch. et Lugo nec non Bonacina, Arriaga, Dzina T. 4. tract. 9. Resolut. 62. et Leandro disp. 5. q. 23. Ratio est quia ut docet Trident. Sess. 14. cap. 5. In Ecclesia nihil aliud a Pœnitentibus exigitur, nisi ut ea omnia peccata in specie, ac sigillatim confiteantur, quibus se Deum graviter offendisse meminerint: 2°. quamvis Pœnitens abstracta illa confessione misceat nova peccata cum antiquis, atque ita desideret, quod confessarius absolvat, sive quod nō penetret illam circumstantiā, et distinctē peccati novi ab antiquo; nō ideo peccat amittit, aut facit aliqd extra dolitatē Sacramenti.

Extra has duas præcedentes illationes D. Ludovicus Torres acrem pro genio suo censuram tulit, affirmans eam doctrinam nō esse probabilē, nec inquisitam, sed potius bonis moribus perniciosam; at ipsum valde excepisse notant in punto coætei RR. ideoque D. Martinon disp. 20. n. 17. veram doctrinam ita deservit ut ipsam probabilē eo tuto sapientiæ appellaverit. Torres auth. ideo ad tantam se excitavit iram, quia sæpe necessarium est manifestare tempus peccati: 1°. propter censuram, de qua et aut speciale malitiā, ut si unus omissum è postigna, ita Pœnitens delirium erat. 2°. propter occasionē peccandi, et relabendi. 3°. si habet pœnitens consuetudinē peccandi. 4°. si a confessario interrogetur, an ea peccata antea confessus fuerit, debet respondere; atque ita etiā si interrogatus debebat eam circumstantiā manifestare.

His argumentis adjungitur 5m nempe confessarius major tenet. debet imponere pœnit. pro peccatis in alio judicio nondum remissis, quam pro novis, et necessario ad præsentē judicē et sententiā pertinentibus. 6°. quamvis pœnitens ponit antiqua peccata cum novis confundere (hoc 3m ponebat illatio) nō tamen potest nova cum antiquis permiscere.

Ad 2m et

2m

2m. respons. g habes in 1a. ora illatione, quin potius responsio necessaria n erat, quia in illis existens n obligamur ad explicanda confessione, vel n confessione praeteritam sed tantum cessantem, recessationem, occasionem proximam, aut habitum, quae si forte exacta est certe a confessione praeterita, vel huius carentia minime pendet.

Ad 3m. Venio, similiter consuetudine peccandi a confessione intermedia n dependere: non enim annus, aut peccandi frequentia maior e eo quod peccata una a principio anni, vel consuetudinis restitus fuerit: praeterea consuetudine peccandi nemo dicere tenetur, ut notat Lugo in prin., nisi de ipsa interrogetur a confessario: imo, ut bene observat Arriaga, nec interrogatus respondere tenetur, et dicet illam antecedenti, et praeiudicata consuetudine, nisi consuetudo tanta sit, quae iuste movere possit confessarium ad negandam, vel differendam absolutionem, nemo enim debet peccata iam directe remissa iterum ad hoc tribunal deferre.

Ego etiam existimo, ut si Paenitens certo, aut probabiliter credat, confessarium posse licite absolute modo accedere, etiam si ipsi peccandi consuetudine manifestaret, poterit quoque licite nihil respondere eidem Sacerdoti circa praedictam consuetudinem interroganti: quia videlicet tacendo, aut etiam interrogationi resistendo n facit contra certum confessarii jus, sed tuetur suum certum, vel probabile: quin potius, si omnibus inspectis Paenitens, vel ipse doctus, nec a sapiente instructus dubitet et suspensus sit circa justitiam causae, quia Sacerdos ex illa peccati consuetudine cognita sumere potest ad negandam, vel differendam absolutionem, n tenetur, salth. gravi obligatione, ad praedictam consuetudinem offenda, seu peccata eam antea legitime judicatae frequentia manifestanda: quia in dubiis melior e conditio possidentis, et ideo respondere poterit, se alios peccatos memoriae n habere; et quidem sine mendacio, et per

mentale

mentaly perfectly, nempe ad manifestandam pñtiam aut eam absolutè similiter perfectè dicat, se non habere alia peccata quando aut possit, aut debeat Sacerdos absolute differre propter peccati circumstantiam absolutionem modius dicemus de absolutione disputando. Nedeo ad argum.to

Ad 2.m resp.o abſolutè nō teneri Pœnitentem interrogatum respondere: et quamvis teneretur, nō ideo recedenda esset similis obligatio quō ille interrogatus nō est: quippe Confessario multa pro suo munere respondere debemus, quæ simplicitate vitæ, et ex nobis ipsis dicere nō tenemur.

Ad 3.m propterea dicimus Confessarium posse imponere pœnitentiam pro omnibus peccatis aut pro magna parte ipsorum, quæ in confessione generali ss. dicta, nō minore certè, quam si illa nouerint, eam tamen si exorbitans, aut irrationabilis præcepit remittere et diminuere potest ipse Deus. Et quamvis Deus huius tribunalis in illis casibus sit imponere longè minorem pœnitentiam: hæc tamen sufficiens erit, quandoquidem pro antiquis peccatis minima omnium sufficiebat, et ideo relinqua portio pro Deo, vel multis recentibus peccatis acceptanda, et exhiberi potest: maximè verò cum D.a D. Suarez d.c 38. sect. 2. Nauarrus, et alios pœnitentia, licet gravis sit, nō obligat magis quam sub veniali peccato, quando ipsa imposita est propter venialia peccata, aut etiam propter mortalia, quæ alia vice legitimè confessi sumus. Imo si confessarius suspicetur, aut dubitet aliquas culpas nouisse, et tamen in confess.e iudicatas, augeat pœnitentiæ impositæ, saltem verò aut præcipiat certa opera, ad quæ pœnitens iam aliunde ex voto, aut præcepto erat obligatus, vel ex pia circumstantia voluntariè adjecit.

Accedit etiam, satisfactis ante, et post ipsum Sacramentum ex opere operantis exhiberi posse, quæ nō levis sit, sed magna, et obligatio etiam gravis: atque ita longè minor ex opere operato satisfactio

tio, siue a Sacerdote præscripta sufficiet: maximè verò cum ipsa generalis peccatorū confessio liberalitè à peccatore facta, si cum perfecta contritione fiat, vel etiam pie vnbor, qui post absolutionē, confessionē, et absolutionē sæpè venaliter (ex memoria scilicet relationis peccatorum) magna è satisfactionis sacramentalis pars, in quidē ab ipsius Sacerdotis arbitrio, et judicio determinata, ex qua ex opere operato propriè dicitur, sed intrinsecæ sacram.ti actionē necessariò comitans. Imò in improbabiliter censeo, posse pœnitentē eam agere pœnitentiā, quam ex vtr, vel alijs capitibus agnoscit verosimiliter imponendam fuisse à confessario, si iste percepisset culpæ nouitatē: tunc enim locū præsumptæ quidam, et interpretatiuæ iudicij voluntas, cui Deus obedire tenetur. Alia tandē sect. seq. adjungemus: nunc videri possunt Lugo, et Arriaga in prnti; quoy doctrina alijs fortassis pro vtb asserendo opportunior, quam mihi videbitur.

Sectio 3ª

Maior difficultas circa mentientē præteritam confessionem examinatur.

Ex dictis

5. Loco disputanda, et decidenda venit grauior quæstio inter AA. Vtrumne, an scilicet vi solum possit occultare pœnitens nouā peccata cum ambiguis, et vndiquaque illa iam esse antea confessioni subiecta, aut in prnti illationem resoluimus; verum etiā sine peccato mortali valeat expressè affirmare, se iam confessum ee hoc, vel illud, cum tamen ipse mentiat, aut falsis restrictionibus internis, vel equiuocationibus, seu dictis vana significantibus decipiat ex industria confessarium.

Huius 9.ni Author expressus videtur ee Card. de Lugo d. 16. n. 52. vbi in sent.ā affirmatiuam multum inclinat (omnino tandē opposita præferre timidè videatur) P. Diduacus Hurt. in manuscr. illa, peculatiuè probabilē judicat. P. Arriaga d. 31. n. 22. ex

dicp.

d. l. p. 34. n. 45. eandem absolutè defendit negue majo-
rem, aut aliam difficultt. agnoscit, quam in sentia. ci-
rup. sec. graced. in 5a illatione nobis probata. Eo deni-
gue ipsa longè probabiliorq, et satis in praxi tuta existimo.

In primis
quia fundam.ta straniâ levia admodu sunt. Ly enim
quod a Theologo authore desumit Leander d. l. p. 5. q. 29.
sentq suq sibi certissimq appellans, nullius prorsus mo-
menti est, tum quia re vera è argum.to ab summum
ab author.e negativâ q.doquidè DD. nihil sante Ego de
hoc puncto cognitu depredendantur. tum quia Theologi
docentes silentiu monitabi peccatoy n. esse otra Jaloty, eo
effectu Sacramenti censendi sunt id ipsum docuisse de
mendacio, aut equivocat.e a fronte exprese illoy antiqui-
tatq, seu confessionq praeteritq legitimq; quandoquidè n. ma-
gis turbat ~~negare~~ veram Sacramenti materiam fingere circa
illa circumstantia, quam abstinere ab ipsis, vel eandem tacere. Imò D. Castro Palao trac. 23. punct. 13. n. 7.
Cum sentq, et Authores omnes pro ipsa in 5a nra illa-
tione allegatos intelligit tanquam locutos n. solum de si-
lentio, abstinentq vel occultatione praedicta circa antece-
dentq confessionq circumstantiq, sed etiam de propria simulatt.e
a mendacio distinctq, qua Panitens indicet, se iam hqc
peccata confessioni subjecisse. quod certè simulationis genq
nunquam sine mendacio facillimu erit, tot enim, et
tam prompta sunt declarationes amphibologicæ, et equi-
nocationes, ut fere tam facile sit simulare, quam dissimu-
lare, et etiam quam mentiri.

2m et praecipuum fundamentu desumunt a diversitate peccatoy, nempe qui
fatetur peccatu ut omissu anno praeterito, quod de vera
fuit hodie, n. fatetur peccatu, quod fecit, sed potius aliud
ut confessis, quia n. manifestat ipsa peccata quibus Deu
enunter offendimus illicita omnino, et invalida
est.

Hoc

Hoc ex. fund.m temp.s ē, quia hor nō peccatu factu anno prætcrito fieri potcrat hodie dā dem talis philosophi sentg (cui paucī AA. cum suis resistunt, singularit opinantes volunts peccandi, et alia quamlibet nostra nō distingui ab intrinseco suo tempore, vel propria duratione) quapropter dicere in cfessione hodiernu fratu tangnā anno prætcrito dimissu nō est aliud peccatu referre.

2.° quia, ut sup. dicebamus locu, et tempu distant valde naāles ad motes, et sacram.m ē: ideoque licet aligna ex tempore ad peccata referrentur, ista tantu phisica, et nō moralis esset. aliquin homo ex oblivione, vel inadvertentia dicens in cfessione, se peierasse fera 2.a, teneretur postea agnoscens errore dicere in alia cfessione, quod feria 3.a peierauit (quod certe oibus ē ridendu): signidē teneretur ipsa vera peccata, et nō alia, seu cognita ut falsa cfitetur: imo si forte ille penitens nō attulit ad cfessionē 1.u aliud peccatu præter dictu peiniu, ipsa cfessio nullius valoris esset (si vera est communis sententia in peccatis existimabilis apta sacramento naam nō agnoscens); quod tamen hemini duru nō est.

3.° quia tempus nō magis, imò minus, et longè incertius, diuersificat peccata, quam objecta; et tamen diuersitas ex objectis phisicè, entitatiuè, seu naāliter tantū differentibus, nō est moralis, seu nāzis ad sacram.m pertinens, et ideo tanta dnt talis nō ē, quę vel occultari non possit, vel etiam fingi sine culpa grauis nō valeat. quapropter sicut nemo obligatur teneatur, an furatus fuerit argentu, auru, vel frumentu; neque an furtu fecerit Petru, vel Joanne; neque utrū cum habuerit cum Maria, vel Antonia: neque an occiderit cu gladio, vel fuste: et sicut quamuis furia aligna ex ictu circumstantiis errauerit, nō tenet cfessionē repetere, ita quamuis ipse vel justa causa argentu pro auro, Petru pro Joanne,

Maria

Ioannem pro Antonio, aut gladium pro fuste suppona: vel eg. ex libito fingat, seu mentiatur, nihil saltᵍ extra grauᵐ obligatᵒ efficit. Videat. P. Suar. disp. 22. sec. 2. nº 3.

2º quia si temporis diuersitas variaret moralitᵉ peccata, deberemus postmodùm explicare tempus, in quo ipsa commissa sunt (quod tamen è extra familiarᵉ Sacramenti praxim) ut primùm nè occultentur ipsa peccata se veræ omissa. Hæc enim occultatio tam est extra confessionis integritatᵉ, quàm fallax declaratio è extra fidelitᵗ, ut apertè erret tam in speciebus, quàm in numero peccatoꝝ. Damnare autᵗ illam temporis occultationᵉ adeo absurdᵘ foret, ut eg. inducerentur similis, et grauis obligatio explicandi annum, mensem, diem, horam, quadrantᵉ, et quadrantis quilibet nobis sensibilᵉ p.ᵗ

Denique totus argᵗ extra diuinatoris scopum è, quandoquidem optimè componitᵗ quod quis in præsenti sui peccati confessionᵉ taceat veram temporis circunstᵃ vel ipsa explicet, et tamen simul fingat præteritᵃ illius peccati confessᵗ. 3º simulare, fingere aut mentiri antecedentᵉ peccati confessᵗ, negnit quis confiteri unum peccatᵘ pro alio, sed tantum falsò extrinsecᵃ confessionis circunstantiᵃ referre; sicut si confiteatur pœnitens sua crimina, vel tacendo illoꝝ tempus, ut fiat semper tacent fideles etiᵃ timoratᵉ conscientiᵉ vel ipsum tempus veræ explicando, licet saltò mentiatur magnas abstinentias, et satisfactiones præteritᵃ, nè ideo unum peccatᵘ pro alio diceret, neque Sacramenti naturᵃ corrumperet.

3.ᵘᵐ alterius sententiæ fundamᵗᵘᵐ sumitur ab ipsa materiæ mutationᵉ. Nam peccatᵘ mortale legitimè confessᵘᵐ nè exponitᵗ materia Sacramenti necessaria est: exponitᵗ verò est materia libera. q.ᵈ licet peccatᵘ esse confessᵘᵐ vel nè confessᵘᵐ sit circunstantia extrinseca, et accidentalis quo ad ejusdem peccati; in ordine tamen ad Sacramenti tribunal substantialis est, et suggerere falsa peccatoꝝ

toy confess. ñ minus è obra graue fidelitatis præceptum quam si peccatu mortale tanquam veniale celebratur: utrobique enim materia necessaria in voluntaria, et sufficiente mutatur.

Hoc etiã argum.to minimè persuadet. 1.o quia salt. de peccatis dubijs mortalibus, et de venialibus certis dicere falsò quòd iam sint confessioni exposita, ñ esset graue obra sacram.ti infidelitatis delictu: sigdem peccata illa semper sunt materia libera, imo etiam fingere de mortalibus certis semel quod ipsa multoties sunt confessioni subiecta, sine peccato graui fieri potesit. confess

Deinde quia ut ita notaui, hoc argum.to æquè etiã militat aduersus eorum sent.am quæ dissimulatione, et aliquale simulatione, seu deceptione circa hoc punctu permittit: vt videre licet in R. Castro Palao, Martinon, et alijs. Falsò autẽ est: nam sicut obra graue fidelitatis obligatione è confessi peccatum mortale tam grũ veniale: ita etiam est obra eandẽ fidelitatis sacramenti occultare peccati grauitatis; maximè verò procurando, ut non appareat tam grauitas, quam leuitas, sed potius ista, vel præscisio quæda, et confusio abstrahens a grauitate et leuitate, et propterea tanta monstrans maiam confessionis voluntariam. q.o ñ magis esset obra fidelitatis, aut integritatis occultare peccata, quæ antea confessu, seu ñ confessu, quam hoc ipsum fingere; cùm igitur ea occultatio et aliqualis simulatio, etiã facta ex desiderio confundendi, et decipiendi confessarium, dicat sent.am longè coiorem ñ sit obra confessionis integritatis; similiter in eode puncto expresse fingere ñ est obra graue saltem fidelitatis legem.

Eandẽ, nam similiter graue delictum esset falsò et expressè negare, quòd peccata sint antea confessario exposita: sic enim infidelitas mutatur mat.a sufficiens et voluntaria in naturam, ñ minus quàm si veniale tanquã mortale explicaretur. Similiter etiam

deprehensa

verso postea per meliore memoria errore, quo negauerat peccatu esse secretis exponitu obligatu esse ad explicandu in 3a confessione, culpa illa sibi esse declarata, in 1a. Quæ tamen valde dura sunt, et minutissimos scrupulos sinere nidentur. Fatet igitur, mutatione materiæ notabilis in Liberg, aut extra si esse graviter prohibitam quando illa mutatio tanta incaute, et omisit extra materiu edit., nempe esse peccatu secretu, vel in confessione: secus verò si varietas intrinseca eiusdè editionis, ut esse peccatu graue, vel leue, de quo iteratu disp. seq. dicemus.

Adjungimus duo extra precedentem doctrinam monita. alterum quod Pœnitens nec fingere confessione, neque occultare confessioni antecedenti carentiæ sine graui culpa potest, si fortè agnoscat se vera illius circumstantia explicat. graviter indigere ad suæ animæ remediu, nempe ad medicina vel consiliu notabiliu mortaliu citandis: at si ipse vel melius, aut medicinâ opus non habeat; vel ære, vel alio similia bona spargere possit, nulla superest causa prohibendi graviter illa seu taciturnitas, seu fictione. aliud est, adeo facilè esse alicuius subsidi, seu indulgentia procuratu, et bona fide executione, (maximè verò in Hispaniâ bonæ bullæ cruciatæ, et aliquæ religioni ob suæ privilegia) ut Pœnitens intendendo lucrari indulgentiam omne prandii genus extra potest. imponendi satisfactiones semper euitet: quandoquidem propter subsidia, et indulgentia a pœnitentiis injunctis liberamur. cetera relegantur in fine sect. proxima, ubi abundantius de hoc aliqua loquebamur.

Quâpropter dicta, et similibus extrinsecis rentæ fundamentis satis et efficaciter rejectis, facile concludimus in esse extra confessionis substantia expresse, et falsò affirmare, una, plures, vel omnes culpas iam esse in alia confessione expositas, quia nihil est, quod graue illa prohibitu ostendat.

Deinde

Deinde mentiri intra sess.s in qualibet re n.n e peccum mortale. Patet 1.o in rebus quantuis ad sess.s impertinentibus, ut si fingas te esse nobile, aut divite. 2.o in temp.e objecto, ministrum.s, et aliis peccatis circumstantijs supra 2.m adnexaria sententiæ fundam.ti indicatis. 3.o si sponte neges aliquod, vel aliqua mortalia, quæ ad istam sess.s n.n pertinent, quia scilicet iam illa sessus fuisti, et ad explicanda quæ modò fateris n.n sunt nativo repetenda: imo sine mendacio, aut culpa leni poteris illa negare. 4.o si justa causa fatearis tui Sacerdoti n.n potenti abstinere a reservatis, sicut ita delicta sine ullo etiam leni crimine vales; ita et eodem modo per equivocat.s, vel restrict.s negare etiam interrogatus poteris; et adhuc formaliter mentiri culpa mortalis n.n erit. 5.o si peccata venialia fingas (cum tamen aliud ad veram materiam cum dolore fatearis) vel quæ omisisti falsò neges: et quidem etiam sine mendacio, aut culpa leni negare poteris, quia Sacerdos jure non interrogat, ut pote de criminibus ad suum tribunal nativo n.n spectantibus. 6.o si fatearis modò peccata venialia, de quibus fallacita affirmes, aut neges esse antea iam confessa. 7.o si caute, vel mendacite inficeris esse peccata tua reservata, aut affirmes, cessam tibi esse ab Episcopo, vel Superiore, facult.s, ut confessarius eligas, qui te a reservatis etiam absolvat, cum tamen hoc fingat, quando tibi probabile est, vel reservat.s n.n incurristi, vel privilegium habere, ut absolvaris; hinc enim juste per illam simulat.s confessarius decipi, ne scilicet ipse vel scrupuli motus, vel ignorantia laborans, vel rigore fatigans recusset in illo seu reservationis, seu privilegij dubio tibi absolut.s accedere. 8.o si verbitus.s aut satisfact.s vel tibi impossibile, vel iniuste imperata, supponas adhibita iam esse. Videant. Suar. disp. 22. sec. 10. Lugo disp. 16. a n. 98. et alios refert Palas tract. 23. punc. 10.

Cum g.a hæc ita se habeant, et aliunde plura ij-

sorum

sorũ nõ sint maxũ, imò aliqua minus aliena a confessione prenti, et peccatis ostendis extrinseca, qua confessio, vel nõ confessio præterita: inferatur, fallacia supradicta, nõ esse culpa mortale.

Dices: si gº tot modis licèt sine sacramenti destructõ mentiri, licebit similiter fingere vnu, aut plura peccata mortalia.

Negandũ e in primis eoã de peccatis fictis, de quibus simul etiã Pœnitens nõ dicit (sive verò, sive falsò) iam antea ee confessioni subjecta, illaque propterea deferat tangm materiã nãziam. Ita cõmuniter DD. apud Suar. et alios nup. citatos: qmuis oppositu insinuaverit Silvester apud eũdẽ Suar. n. 16. et simpliciter voluerint aliqui, quos tacito nomĩe refert Vazq. q. 91. ar. 1. dub. 7. Ratio e, quia fit deceptio, et violatur sinceritas debita sacramenti religioni in materia grani, et necessariã, præstando, ut index certa notitiæ circa graũitẽ, speciẽ, et numerũ peccatoꝝ habeare nõ possit. et forte etiam, ut nonnulli opinantur, quod detrahè falso proferat absolutionis formam, utpotè ea 1ª intentione cadens directè supra omnem maam, quam nãziam Sacerdos existimat. qua certè grauis offendi inordinatio inde præcipuè oritur, gª Pœnitens grauitẽ nõ teneretur examinare sua conscientiam sed temerè posset qmcunq; mortalium numerũ, et qmlibet speciẽ fateri. Hæc tamen decisio intellenda e pcte Logdo: nam bona ignorantia, vel bona fidei sapè licitè, aut saltẽ sine peccato mortali numerũ peccatoꝝ augetur, vulgus enim rudè dicere solet, satius esse confiteri extra se, quam prorse, sine extra Deum.

De peccatis verò nõ solum mendaciõ affirmativo fictis, sed etiã relatis tangm aliã vice iam confessis (sive relatio quo ad hanc circunstantiã vera, sive falsa sit) videbatur affirmandũ, nõ ee grauitẽ prohibitũ mentiri. tum quia Adl. ante Lugo, qui

primus

primus hanc difficultt expressit, de sola mãa natiã asserebant esse peccum mortale tam affirmatiuè quam negatiuè mentiri, ut in Dd. suar. et Salas videri potest. tum quia peccum mortale explicatiu tanquam ia dessu æquiparat veniali nunquam dsso: sicut g.ª Rª sententia, eodem mendaciu affirmatiuu circa culpas veniales nõ est grave sacrilegium, ita nec circa mortales ut iam dssa, et hæc decisio do relata fundamta probabiliu videtur, in illamque maxime inclinat P. Arriaga disp. 31. n. 62. quamuis nescio quo fundamento allegaueit P. Tanneru, qui nimiru disp. 6. q. 5. dub. 12. hoi ab ipso Arriaga citatur nihil omnino de hoc puncto agit. Vbi autẽ de illo egit, nempe q. 7. dub. 2. predicta opinionis nõ meminit. Ego tamen dsequentius censeo, mendaciu illud esse mortale, quia per ipsu etiam enecuaret. tota do grauis obligatio diligenti examinandi dscientia; imo hoc examine aperte deficiente, nec ipse dssarius examinare, aut interrogare grauiter deberet: dogdem adjungendo nona præteritæ dssionis fallacia, mutuquiq; dantes pro licito mentiri valeret.

Regula ergo generalissima et valde Authoriby accepta ea in hoc negotio ẽ, ut mentiri in dssione tunc dumtaxat mortale sit, quando versatur circa mãam dssionis naziam eã necessitate ut Sacerdos recte judicet de omnibus mortalibus legitimè nõ dssis secundum speciẽ, et numeru: in quibus scitu hi exigatis substãtiis, et gravi intrinseca ratio mãa natiæ, nec non regula dssionis integritatis xª dilia, et ecclesia præsim dicit, atq; fundatur.

In fine adueato, si quis in eam ~~xxxxx~~ pusillanimitt, et imperfectione incidat, ut fingere præteritæ dssionis velit, ipsu minori alicuius dubiu dispendio posse vel per æquiuocationes mentales, vel per amphibologias simulare, exp. Accuso me de vitis peccatis vitæ præteritæ. omnia enim

in

in rigore vita praeterita sunt, omnis vulgo nouissima dicant: sine confitatur peccata, et statim adiungat, vita, quia modo confiteor, iam alia vice confessus sum; nempe proxime ante haec verba: quae etiã in rigore vera sunt etiamsi ante peccator explicat, & proferantur, quatenus ipsa Paenitentis prothabio, et humilis compunctio aliqua confessionis specie participat. Sed certè tergiuersationes istae et cauillunculae eludendae minimè sunt: et ubi vulgares fiant, iam confessarius iustè de veritate dubitabit, eumque formauit deceptu, quem formaret, si Paenitens nihil omnino de praeteritis confessionibus diceret. Difficile etiã est, restrictionem à peccato veniali liberare, quamuis minus difficile sit amphibologias excutere, ut in genere videri potest apud Lugo disp. 7. de Fide. sect. 5. In primis verò materiã vix apprehendere possum, quo pacto sine aliqua culpabili simulatione illa intra Sacram.m exerceri possint.

Disput.o 7.a
De confessionis integritate.

Sectio 1.a
Quomodo ad integritatem formalem spectent peccata interna, et externa.

Integritas confessionis materiam materiam complectentis duplex est: Materialis, et formalis: illa est, amplitudo confessionis explicatis specificè, et numericè omnia mortalia post Baptismum omissa, et lactenus legitimè non confessa, ut disp. 2. explicabamus; talis verò est amplitudo seu integritas confessionis omnium, quae Paenitens confiteri tenetur, nempe ea, quae memoria tanquã grauius habet, et a quibus per confessarium absolui potest: atque in summa omnium, ad quae confitenda obligari iudicat. Dicere aut. obligamur ad manifestanda omnia peccata saltem specie, & numero, quibus Deum graviter non offendisse meminimus

mus, ut expresse definit Trident. Sess. 14. cap. 5. et omnes Catholici in pnti affirmant.

Ad integrit. 2.° formale, quæ nihil ex præcepto, eoque divino debeat, et sola ad Sacramenti valorem requiritur, respectant in primis omnia peccata interna, omnes adultus actus externi prodeant, et penitus intra animum remaneant: nam ut Trident.m docet, et per se notum est, Deum quoque offendunt, et sæpe magis animum sauciant, quam alia externa.

Deinde peccata externa, quæ n.° sunt pure materialia, et quasi opera mortua, nempe interiori voluntatis impiæ operatione formata, et vivificata, ea, inquam, externa peccata etiam ad confessionis integritatem pertinent: quod et declarat Trident.m, et certa Ecclesiæ praxis observavit. Cuius auct. necessitatis rationem n.° facile est assignare. Alij ad veram malitiæ partem in actibus externis, quam censent in humanis actibus reperiri, recurrere solent. Alij ad augmentum dignitatis, seu meritipœnæ, quod eis ex actibus externis provenire credunt, respiciunt. Alij longe verosimilius, quia nostræ externæ actiones malæ quod appellantur, actus humana, et moralis significat. peccata dicendos, propriæque prohibentur, et sunt malitiæ interioris partialia subjecta, alij tandem quia peccata externa optime declarant qualitatem et gravitatem voluntatis internæ, a qua illa emanarunt. Del.° quidem certior nobis est, quam ulla ejus rei probatio esse potest.

Illud tamen in pnti n.° levem inseret difficultatem, an scilicet confiteri teneamur n.° solum voluntatem impiam, et actionem ex illa immed.e causatam, sed etiam ipsum effectum secutum; ex. g. n.° solum voluntatem occidendi, et veneni subministrationem, sed etiam ipsam mortem? affirmant Soto, Thomas Sanch. Palao, et alij apud Lugo disp. 16. sec. 9. negant Vasq. ipse Lugo, et apud illum Vazquez, Granad. Mor, Bonacina, et alij

cum

cum Diana tr. 7. Resolut. 65. allegant. etiã à Lugo, Suarez to. 2. de Relig. Lib. 3. cap. 8. n. 5. et à Diana, Laymann Lib. 4. trac. 2. cap. 3. At P. Viriaga qui priorem sententiã defendit, negat in Suar. et in Laym. aliquid reperiri: ceterum, ut de Laym. benè observauit, ita de Suarez malè.

Assero 1°. Effectus, qui obsunt in temp. moraliter, vel sensibiliter alio post ipsam actionem natam, ñ sunt natiõ in ordine ad explicandã Italio è: quia per se loquendo tantùm jubemur obsteri peccata nra; at effectus ex veneni propinatõ sequutus, nempe mors peccatu nõ è, cui nec sit ipsa praua interficiendi voluntas, nec operatio humana à nobis per iniustam voluntatẽ imperata, et per justissima a Deo prohibita, nempe veneni administratio, quæ existens simul cum malitia intrinseca è ipsius subjecti extrinsecum, et ita denoatur peccatu. Neque tandem è effectus ita cum actione nra junctus, ut moraliter, et humano modo pro eodem operæ reputari valeant; quando quidem effectus ille obsingit postquam delinquens, vel iam retractauit, aut forte etiã ipsemet è peccatum, vel saltem retractare poterat. quod maximè patet, cum sæpè, vel mortuus sit, vel cæcus etiã teneat qui homicidium causauit, quando mors causata obsingit.

Infero 1°. qui breuiarium recitauit, vel in mente proiecit, dubitans, aut videns, se alio ñ potuisse, quo per multum temporis recitare valeat, ñ tenetur ad explicandum, se in illo temporis nõ recitasse, si de vera breuiarij habere ñ potuit, q. scilt ñ recitare tunc ñ magis è peccatum, quã si nunquã habuisset breuiarium: sufficietque propterea dicere, se cum illa cognitione, aut dubio breuiarium proiecisse.

Infero 2°. qui ex nimia percandi &c. frequentia generauit sibi quandã velut naturalẽ consuetudinem, qua iam sine perfecta deliberatõe, eo sine plena libertate peccat, atque

que

ita mortalitr saltᵗ. iam nᵒ peccat: ipse nᵒ tenetur ad explicandam ista consuetudinem: satis erit prima manifestare peiuria, si in alia occasione ipsa nᵒ manifestauit. Vtrum teneatur dum illa peiuria explicat, fateri, se ante praedictam, et natalem consuetudine peierasse praesente cognitione certitudinis, aut periculi incidendi in eam necessitatem, et caecam consuetudine; si forte à principio dum grauiter in peierando peccabat, cognitionē illam habuit. Et quidem tam in hoc, quàm in praced. casu, et aliis similibus idem penitet de peccato graui, eademq; propterea fateri obligatio, siue posted effectus ipse sequatur (nempe nᵒ posse recitare, vel naturalis peierandi consuetudo) siue nᵒ sequatur, sed aliquo ex cap. impediatur.

Infero 3°. Nemo, licet grauiter peccans ebrietate causando, ipsam in rigore obligetur: sat scilicet erit dicere, ego tantum vini hausi, quantu iudicaui ad ebrietatē necessario causandā sufficiens, quia nimirum ipsa ebrietas nᵒ ita immed.ᵉ, et ex necessitate post liberam vini sumptionē generatur, ut nō intercedat aliquod tempus: siquidem nisi vapores ad stomachū ad cerebrum ascendant, nulla resultat ebrietas.

Dices. Sequè nōne effectus, qui postea sequuntur peccata illoꝝ causantia habent adiuncta irregularitatis, censuræ, aut reservatis, ut homicidium: ergo necesse è hunc explicare effectus temp.ᵉ subsequentes. Rᵒ. illam adiunctionē per accidens esse, atque ita ut summum obligare dimittatur, quando ipsa subsistit: sicut etiam nemini obligatio incumbitur, si debitum ex homicidio nascens luctando, aut diuendo cum debitore sit. quin potiùs irregularitas ex tollenda à confessario nō ita, vel nunquā inducet obligᵒ explicandi effectus, qui à peccato eodem tempore diuisus è: censura autē si absolui potest, et debet confessario, ut a peccato absolutus valeat, ex-

plicanda

da videtur tanquam per effectu illum obtracta; ne scilicet effectu ignorato, censura quoq ipsa a Confessario ignoretur. Quam licet satis valere soleat formula illa generalis, ego te absolvo in primis ab omni censura, si forte incurristi in quantu possum, et indigeo. At valet ipsa dumtaxat ignorantibus n recordantibus, aut bona fide effectum illum, cui censura é annexa n explicantibus, deligui enim integrè manifestare debent de eius toto eius effectu ut importante bona illam panam, a qua absolvendi sunt.

Reservatione deinde nec peccati effectu, ex quo illa tanqua ex ultima causa, seu additione pendet, explicare n debemus, nisi forte de Sacerdotis potestate dubitemus, quam dubitationem aliis etia diligentiis, aut interrogationibus effectu minimè explicato deserere valemus: tpis enim tempus intendit absolvere quanta potest, cui intentioni, aut eius valori n é nalia reservationis nobtia, quia reservatio nec é peccu, nequa peccati intrinseca circunstantia, nequa est pena aliqua a Sacerdote absolvenda.

Illud quoq modò adverto, Reservatu qua n censuam, sed culpam dumtaxat reservat, minimè incurri, si peccator ante ipsum effectu ad Reservatu requisitum, per dolorem Sacramentale resipiscat, seu culpam retractet: aliqui deligaretur Panitens secunda sui peccati facere confessione; quamvis tamen sit confessione fecerat cum Sacerdote ab illi peccatis Reservatis absolvere n potente; quod tamen nouu confessionis onu minimè imponendu é. An aut. eadu Reservatio Amittatur impediatur per obitu, vel absentia, etiamsi n sit ante effectum interposita Sacramentalis confessio; Maiore habet difficultate. Et quide sentia affirmans, eaque benigna, mihi valde probabilis foret de authoritate Sapientissimi theologi illam in print approbantis, si ipse nulla sua sententia rationem nobis dedisset. Verum salvo debito semper mihi displicet, nempe quod ipsa opinio summatis

(Cō. g. ebrietas, aut pollutio in somnis post totā culpā
sine libertē tamen causata) iam per culpā detractat,
incipiat esse inuoluntaria, et malitia propterea mini-
mē participet. Dicitur, inquam, vulgo dicta sicut a mul-
tis, et antiquis Theologis pro aliis punctis adducta: nam
ut manifestē probant Lugo citatus, et Vasq. t. 2. disp. 92.
cap. 3. effectus ex peccato sequutus in tanta ē denoatiōe
voluntarius, in quanta originem ducit ex illo, siue ex vo-
luntē praeterita regni: detractatio aut. n facit, ut effectus
postea ponitur minus pendeat a voluntē praeterita, neq;
ita voluntas magis, aut minus inflatur in ebrietē. sequ.
eo quod homo n detractet, aut detractet eandē voluntatē
antecedentē: tota enim causalitas dicitur in libera ponit.
causa, nempe himia vini sumptionis, quam iam homo
libere nequeuitare, neque differre, neque fugere po-
tuit. Accedit etiā quod similis actionis, vel attri-
tionis diligentia possit unusquisq; censuras, aut etiam
irregularitates, et debitos effectibus pendentes impedire
quod tamen probabile n videtur, imo si ratio illa ase-
rentium efficax excusaret n solum cū attritione, sed
quouis dolore indifferenti, aut etiam regni possemus cen-
suras, aut alias deseruientes eludere.

Adhuc tamen probabile mihi ē dicta deseruiens ante sumptos operis, seu
ultimum effectus actionē, vel attritionē praeoccupari po-
se. Nam cum exemptio, et libertas deseruiens negotium
sit Ecclesiasticum, ataq; mihi ad favorem spectans, adquiri
posse videtur, n solum per sacramentū panitē completū,
sed etiā per inchoatū, ut in multis aliis materiis fa-
vor de inceptis alicuius additionis temporis n minus deside-
retur, quam propter sumptū. At actus, et attritus sacra-
mentū penitentiē inchoatū ē, ut pote vera illius pars,
et initium, maximē vero, aut saltē. si ea intentione sus-
cipiendi sacramentū nascatur. g. deseruiens illas solitas
peccati per dictū actionē, vel attritū praecidi potuit.

Asserō

Asservo 2°. Pium et laudabile ẽ, effectus etiam illos a peccato separatos in confessione deferre: nam explicatio illa sæpe ad panitentiæ, et debita satisfactionis vel restitutionis notitia, et mensuram deducit: sæpe ad consilia et præservantia medicina: sæpe tandem ad veriorem ipsius peccati manifestationẽ. Ideoq; ut benè notavit Magister cap. 2. Licèt Panitens non sit cogendus ad prædictos effectus declarandos; in tamen impediendus a confessario est.

Asservo 3°. Effectus, qui in eodẽ tempore existunt cum peccato interno, seu cum nra externa libera operatione, magis sunt in confessione explicandi; sicut ipsa malitia interna, et operatio externa. Assertio ita videtur esse utriusque sententiæ Authoribus communis: ipsi enim, qui pro benigniori sententia citantur, nunquam loquuntur, nisi de operibus, et effectibus, qui sunt quando ita remanent in nra potestate, quotiens illi nunquam afferunt exemplum nisi in effectibus post nram libertatem obvenientibus. Deinde quia necesse, aliquod homicidium debere explicari in confessione. Ipsum huc. salt. illud erit, quod ita simul cum nostris vulnerandi, denudendi, aut suffocandi actione exurit, ut per modum unius actio nra et mors ejus causata moraliter se habere dicantur. eodẽmodo, quia nra actiones externæ ut aliter dicunt. peccata et explicari deberent, nisi quatenus procedunt a libertate in eodẽ tempore cum ipsis. Et propter eandẽ rationem idem asserendum de operibus, seu effectibus coëxistentibus, atque ita a nra libertate dimanantibus

Sectio 2ª

De aliis actionibus et effectibus externis necessario explicandis in confessione.

In primis nihil nulla actio, nullumq; opus, etiamsi alioquin detestabile sit, nisi absolutæ nra procedat, explicanda

quam

quam existens debet in ffess.e quapropter si quis vin-
dictæ mortem desideret, ipsaque hinc temporis alia-
de ratione tangat, tantum dicere tenebitur, se desiderauisse il-
la, morte, n tamen quod ipsa succedit. Idemq; affir-
mo casu quo antecedenter venenum, aut alias causas
illi causanda morti applicauerit, et deinde eandem
desideraueit, et tandem gaudio suo ffonet: causa-
rum n libera et prohibita præparatio n fuit in eo-
dem temp.e cum morte: alioquin vero desiderium et
gaudium nullum influxum in illam præbuerunt.

2°

n obligamur ad manifestandum quantum præces-
serit tempus ab vltima ffessione: nisi forte illud ha-
turale ad num.m peccatorum explicandum, ut in indiv.
n nunquam eueniet. Neque eam circa prædictum tem-
pus interrogat.e ne necessit.e aut certa vtilit.e faci-
ent ffidelium, ne scilicet superfluo dolore panitentes
in explicat.e longi temporis grauentur.

Præterea n tene-
tur panitens dicere, se n adimplenisse panit.m in ali-
quo ex ibi casibus. 1°. si levis erat, aut etiam si exigua
magna quantitatis parv. 2. si imposita propter culpa
quæ maam ffectionis naturam n debilitabant. 3. si so-
lum præterm.sa e panitentiæ, aut eius quantitas in-
discreta, seu a forte exorbitans. 4. si adimplere illam
panit.m n potuit. 5. si hactenus fuit magna difficul-
tas, et ides sperat.r postea veniendo, vel panit.a mu-
tari intenditur. 6°. quando dilatio, seu protractio
n e nimis longa, panitens illum defectum debite
valet, omnis ex negligentia hactenus panit.m præter mi-
sit. quando autem dicenda sit nimis longa illa
dilatio ex prudenti judicio pendet: nos hanc verosimi-
lem regulam damus, ut scilicet panitentia per unum
annum libera dilatio n sit peccatum n sit peccatum
mortale, atque ita ad sui debitum minime obligat

mensuram

mensura aut. assignamus: tum quia ecclesia eandem pro sessionis obligat. dedit: tum q.a (ut aliqui probabiliter opinantur) illa videtur tolligi ex cap. omnis. de pœnit. et remiss. Vbi tam pœnitentiæ executio, quam culparum sessio intra annum fieri jubetur. Hesdubio tamen limitat. casu quo Sacerdos tempus exequendæ pœnitentiæ determinaverit: de quo disputantes de satisfact.e agemus. Interim videri potest Lugo d. 25. n. 89.

Quod si pœnitens nulla ex dictis aut similibus causis excusetur a grani pœnit.æ implendæ obligat.e ubi eam suam culpam explicat, jubendus est a sessione cessare, nec permittendus ultra progredi, sed docendus quam sit ad absolut.em indigorichæ (ea quidem non minus ac si rebitut.s cum grani peccato differat) si vero ipse pœnitens ea omittat, seu admonitus sessionis serio offerat promptam pœnit.æ executionem, ille sine dubio absolvendus est; sicut etiamsi sessio in gravi necessitate ab obligat.e fiat, vel sine scandalo differri non potest: cum tamen semper pœnitens in genere saltem culparum emendat.em proponere censeatur. quin potius sessarius ipse etiam ex casum necessitatis sessionis, et quamvis sine scandalo, vel gravi incommodo differri possit sessio, procurare debet disponere pœnitentem ad propositum primum pœnit.æ implendi absq; novis scilicet delictorum reiteratione, ne videat sine absolutionis beneficio peccatorum a se dimittat, ipsumque illa brevi regressa obruat.

2.o actiones, quæ mala sunt ex solo errore, vel conscientia erronea, ut comedere carnes die qui falsò existimat prohibitas non debent explicari ut talis cum illo errore, sed sufficit dicere, Die prohibito carnem comedebam, quod verum est etiamsi ante 15 sess.s peccati error ille dignoscatur. Ita S. Sanch. lib. 1. Sum. cap. 11. n. 5. Valent.

Vsent. et alij quos segnit. Lugo d. 16. sec. 12. quibus desistere debent. P. Suar. d. 22. sec. 4. n. 13. et P. Salas d. 1ma de Scient. sec. 3. n. 28. Nostra autem decisionis ratio è, quia ut vtra Adrian. teneat communis sentia n̄ sunt peccata specie diuersa operari vtra scientiā erroneam, et operari vtra veram: sicut enim vtroq; peccūm, ita vtroque vtra eamdem regulam rectis, et vtra eamdē virtutē operamur. nempe vtrunq; è vtra eadem rectum judicium, et rectū dictamen sine vlla a nobis cognita differentia. Aliunde verò n̄ è diuersum num.° peccatum, sed potius vna actio humana sine exercitium idolatrā credendi carnes enenerit in die re vera prohibito, sive tantum in existimato. g.° nulla è obligatio explicandi errorem vel in 1.a, vel in sequentibus sessionibus.

Dices, g.° qui falsò existimat, se occidere parentem suum, vel baptizare porcum alienum, vel comburere proximi pallium, aut quid simile; absolutè etiam postea cognito illo errore dicere in sess.e potest: Ego occidi parentem meum &c.a hoc aub. sessionis genus absurdum, et vtra fidelitatis Sacramento debita, videtur; quidq; cum verità dicere n̄ possum peccūm, quod re vera n̄ feci, quale cognoscitur fuisse parricidium, ubi parentē occisum a me n̄ fuisse tam scio. R.° in primis nullam esse difficultatē in illa sess.e, si de solis internis actionibus loquamur; verissimè enim dicitur dicere potest, Volui occidere parentē meum. Deinde in actionibus externis errorem prudenter explicare per accidens sapè debemus, ex. g. in parricidio, quid magnum quoddam scandalum, aut certè grauem sui infamiam, vel ignominiam generat dicentis apud Sessarum, non ipso parricidium re vera facto fuisse credit, imo valde de veritate dubitabit, aut etiam sess.r illa stemnet, si fortè vita patris dicentis

tentis sibi cognitam habeat.

In aliis etiam casibus quibus irregularitas, censura, vel aequalis, aut restitutio annexa est, nullum aliquando erit errorem explicare; excusamur enim ab illis paenis, et immodi vel ex ista scientia erronea peccaremus, et fortasse necessarium est ut sacerdos veritatem agnoscat, ne de absolvendi potestate, aut facilitate dubitet.

Similiter qui ex errore judicant obligari ad jejunium ex. g. et non jejunarunt, si personae sint, quae ab illa obligatione excusari apparent, ut infirmi, et pueri, tenentur errorem suum advertere confessario, aliquin hic paenitens nesciret peccatum omissum fuisse, et crederet eam confessionem esse tantum imperfectionis moralis. de eandem vero dicendum qui sine necessitate jurant ignorantes existimantes, omne votum juramenti esse mortale: vel primum errorem suum agnoscant, debet ipsum in confessione explicare: nam si tantum diceret se votum juramenti, confessarius juramenti gravitatem non perciperet; adjungere igitur debent, et tunc existimabam ejusmodi juramentum esse lethale. In aliis vero circumstantiis et genere loquendo nulla est errorem declarandi obligatio. Et quidem si jam facta gravis peccati confessio, non videtur possibilis casus, in quo propter errorem explicandum sit aliam efficere confessionem.

5.o ex m.o

dicto inferri existimo posse paenitentem explicare peccatum occultando scientiam veram speciem, seu additionem, et quasi indicando erroneam habitam fuisse. Ex. g. qui sanguinem aliquam turpiter agnovit potuit in confessione dicere: se peccasse cum famina, quam tunc existimavit sanguinem; sic enim integre gravitatem et speciem peccati explicat; et modus ille dicendi saepe etiam utilis erit, ne confessarius complicem intelligat, et male de illo sentiat. Atque ex praedicta norma innulla

cur-

circunst.ᵃ seu persona ipsq. cum quibus peccatu est occultari facilè potuerunt; quin potius licitum quoque est (saltem sine peccato mortali) errorem seu scientia illa erroneam per dissimulationes, seu ignorationes simulare, aut etiam expressè et per fictionem fabricare, hoc scilt modo: Rem, quam aliena esse cogitani accepi, sed postea agnoui n fuisse aliena. hac enim ficto, vel mentali specie facta circa ipsum peccatu, aut sacramenti nam valuare non deprehenderetur, neguit vtra eius integritᵗ seu valorem esse.

6.° peccata etia illa que in eadem specie ordinariè tam quam effectus ad.ᵗ alicuius seguntur, omnis temp.ᵉ aut oblitione, interrumpantur, n debent seorsim manifestari vbi manifestat. principale; nam licèt re vera ibi diuersa obligant peccata, in ord.ᵉ tamen ad sess.ᵐ omnia per modum vnius se habent quatenus sunt principalium, seu vnius corporis delicti quasi accidentia, et appendices; ideoque sicut nouam declaratᵐ in tribunali humano n postulant, ita neq.ᵗ in diuino. quapropter si proposuisti n recitare hodie, sat erit dicere ma die n recitaui: et minimè necesse est explicare et postea semel, aut pluries (ut obiicit) eam de nouo intentᵐ habuisse. Similiter si furabas ea, n debes dicere, bona aliena in thor. tuum conuertisse, v.g. comedisse carnes, quas furabaᵗ es. Si qui annua offensioni n satisfecit, omnis milliès per annum illa obligatio occurrat, sufficiet hac explicatio: Vidiani legem offensionis annuæ.

Sectio 3.ª

An sit obligatio detendi actiones, quæ sibi sunt mala propter turpem intentionem.

Casus

Sabi. Regnens e. Scilicet intendit qui turpe famine amicitiæ, vel finem, et propter hunc finem, vel intentionem egrediatur domo, vel aliud agat, quod ex se nul-

la

La lege naali aut positiua prohibitum & sed tandem furtum n exequitur, tenebitur ne dicere. Ego procurani, seu aliquid egi ut furtum facerem? an potius sufficiet, Volui furari. Similiter in peccatis omissionis si officium diuinum praetermittere intendebas, et eo fine amicis fabulabas &c, vel breuiarium projecisti, obligatus ne id dicendum in confessione. Ego procurani, seu feci aliquid ut n recitarem, vel sufficiet: Ego proposui n recitare.

Duo in primis in hac q.e certa sunt, alterum, nullam esse obligat.m in sol. explicandi peculiare illud opus, quod tangnam medium eligimus ad finem maxim desiderandu, nelad bonu praetermittendu, n enim explicare debes an ambulaueris, vel vbanit.s exerueris, an fabulat. vel potius venatione recitationem impedieris, nulla videlicet morabis e in illis actionibus differendis.

Alterum e nullam esse obligat.m, actiones illas in genere dicere, si per eas finem intentu parasti: qui enim domo egrediebar ut furarer, et re ipsa furabar, satisfecit sessioni integritati dicens, furatus sum: Et qui breuiarium projicit ne ipse recitet, et re vera officium omittit, solum tenebitur dicere, n recitaui. R.o est q.d explans alicuius finis executiuum, censet. eg. in gen.e media explicare, modo quo semper, aut plerumque adhiberi solent ad ipsum finem, Nam ut furtum fiat, vel officium omittatur aliquod medium satis de se indifferens assumi solet, ut aliquis passus, manus extensio, vel oneratio, atque in summa nemo, aut rarus requit. finem, nisi ipsum per media procuret. Inde c. colligimus non esse in eo casu prorsus dicere, Procurani furatu, furatus sum, ubi furtum ipsum optemur solum igit. nra quaestio procedit de explicat.e quada mediorum in genere casu quo ipse finis turpis n comparatur.

ratur.

Asserv. 1.° in peccatis omissionis, seu transitis praecepto negativo naturam è media etiam esse in mala facta vero turpia propter intentum finem. Asserv. 2.° ita approbare videtur usus fidelium praxis, ut opposita probabile appellari non audeat. quippe qui per aliquales assistg alium adjuvat ad furtum, vel fugiam, (hispanè, guardar las espaldas) procul dubio illud finem debet, ut etiam in vulgatis normis et indiciis rerum videre licet. At actio illa assistendi, seu deambulandi ex.g. apud callem, vel portandi scalam inter mala, aut prohibita non est; et tamen denominabitur turpis propter intentionem furandi, aut saltem adjuvandi ad furtum. g.° Habet. Seanus, qui sub minat.e mortis, aut alterius magni mali portaret scalam, vel litteras turpes non peccabit; si tamen ille non nisi ex mala intent.e operam illam daret, non solum graviter peccabit, sed id ipsum explicare tenebitur, quia de vera turpi operis denominatione praebuit mat.e illius mala intentionis. g.° sola intentio mala sufficit ut actiones ab ipso imperata sint mat.e malae rerum.

Deinde Petrus animo furandi aperiat januas proximi, aut domini sui, numos inquirat, extrahat ab arca, et occulte referat secum: in limine tamen domus, aut paulo postea vel deterretur, vel impeditur, et cogitur reddere ad arcam quamvis, antequam documentum aliquod domino intulerit, aut aliquid egerit, quod independenter ab intent.e retinendi numos domino graviter invito mortale peccum sit: in hoc ingenuam casu quis dicat Petrum non teneri ad restituendum, se procurasse furtum, aut jam fecisse quantum potuit ad furtum perficiendum? et tamen de vera furto ipsum non fecit. g.° sola turpis finis intentio sufficit ad obligationem restituendi media.

Sanchez

tanedem, g.ª 2.ª nulla actio externa naturâ ostenda ē, vel
ē ostenda. 2.m dici n̄ potest. g.ª 2.m explicat.: Nulla actio ext.ª
in se, et indigenter à mala Volunt.ē mala; nulla ita turpis, quæ-
na esse n̄ possit (ut ostat in pijs actionibꝫ et occidendi, quę publi-
cā authorit.ē, aut Deo imperante fieri valent) nulla ab illute, aut
salt. magis quam alia facit maiorꝫ malitiam augendo illa, q̄ ē in actu
interno: nulla enim magis auget demeritu, et pœnæ dignit.ē. ea
alio aut eo.ē vis illa actio oritur à tanta Volunt.ē: vis enim in es-
de tempo.ē cum ipsa: vis inde denoari potē peccum, et subꝫ extiu,
malitia interna: vis tandē ęque explicat efficacia, interna Volunt.ē
ab ista sui effec.ē valdè manifestat Volunt.ē n̄ fuisse, 2.m simplicem
placentia, 2.m meanm desiderium, sed efficax, et ita executiua Vo-
lunt.ē, at nulla alia superē, aut excogitata hactenus ē Vatio
propter qm actiones externa sint natura ostenda. g.ª 2.ª nulla, vel
omnis natura ostenda ē.

Dices, mihi n̄ ē prohibitu deambulare,
prohibitu tn̄ ē furari. q.ª 2.m n̄ potē ee mala natura effectionis, qm
2.m mala natura sit. R.: æquivocatē noibus latere, seu potiꝰ la-
tere, sint n. ambulare sub hoc aspectu, et nomine mihi n̄ ē pro-
hibitum, ita extendere manum meam, habere aurum alienum, ip-
sum q̄ retinere sub istis noibus mihi prohibitu n̄ ē, et sicut fu-
rari mihi semper prohibetur, ita procurare furtu, semper ex-
hibet. sicut g.ª actio illa externa habendi et retinendi aurum alie-
num prohibetur, ex ostenda ē, aut nascitur a Volunt.ē abstendi rem ali-
enam, dñō inuito, ita deambulatio prohibetur et ē ostenda eius.

Asseru 2.º In peccatis omissionis, seu præcepto affir-
mativo straniis ex.ē natura, ostenditur media posita propter turpē intentionē,
si propriè et immed.ē nascant. ex illa mala intent.ē; si verò ea suppo-
sita intent.ē, ut sæpè fingit, voluntas lib.ē adinuenit alia media, q.
absolutè aliqua, quæ ad eundē finē ordinant, n̄ tenemur ea ostendere
media. 1.ª assert.ō p. satis ex præced. ostat: quia propter proficere breuiariu,
ne recitē, aut frequentare ecclam, ne sacra audiā, aut vendere temporalia
bona, ne patienti in natura fames, et similia peccata sūt in gen.e, et sub
nom.e pecuniæ, aut alio simili ostenda. 2.ª p.ª inde patet, q.ª potest
debitum diuinum officiu omittere, etiam si breuiariu proficia, aut aliud
n̄ grauiꝰ malū officiū, ipsum n̄ ē peccū, salt. graue, gaudeę. Et inte

aptum

tu, sit, et ame cognoscat. esse affine n recitandi; cu tu ex ea intent.e a
volunt.e n procedat neq peccum, neque mala natia sessionis densatur,
aliqui semper officiu, pt̃ermittens, deberet dicere se procurasse, aut fecis-
se aliq.d ad n recitandu (q.d falsu) cum certe nunqm aliquis recitat.
omittat nisi faciendo, aut quasi faciendo aliq.d oppositu, cu recit.e et con-
cens ad istius omiss. ut spaciari, sedere, aut quid simile; quaedam ad
sens. n pertinent, d. satis exstant. ubi dicimus non officiu omissum, cu
hac omissio cu illis mediis, aut quasi mediis bnesta moratr sit.

Sect. 4. In circunst.a notabiliter grauantes sint neces-
sario consitenda.

In pecc.o videant Theo.
Subst.a et malia naam, d. specie, et circunst.a, ex. g. in luxuria sub-
st.a dicit. ipsa malia, et dissonantia grauis s.a vnem es nat. castitatis,
qua dison. luxuria, aut fornicat. appellam. at q.a sup. hoc fundam.
edificant. alia malia tangm priori accidentia, ut adulteriu, sacri-
legiu, multu duxare, ardentissime fieri, et alia multa, ideo negociacr
circunst. appellam; s. minimu, quasi accid.a, quae circunstant, et aduc-
niunt cu nova malia substaali illi malia, quae sine ipsis circunstis
posittere in gravit.e potuisset. = Circunst.a a. duplex e, siue ipsam gra-
uet, siue minuat malia quant. s. altera dicit. specifica, i. mutans
specie, altera n mutans specie, sed pure aggrauans aut minuens.
Prior n mirq nauo, aut alitr extenda e, qua ipsa cumulq peccati speci-
es; solum q.o in prnti. de posteriori disputabit.
In genere differe dicuntur circunst.ae mutantes
speciem a circunstis simplicr aggrauantibus, ut ista
tanqm augeant peccati dissonantia, sine oppositae ad
nova, veri. aut sine alia dissonantia mbro ad eandem,
sed pure penes magis et minus eiusdem grauis
malitia, et dissonantia, secus vero illa ex. g. grauis spe-
ci malitia bifaria crescere potest, primo quatenus e
magnae quantitatis preterea, omnis stat maioris et ma-
ioris quantitatis n mutat speciem, sed tanqm suscipit
incrementu intra eandem speciem, nempe dumtaxat explica-
bile per verba maioris gradus; sicut enim in naabili
albedo maior eiusdem speciei e cum minori, sic in

moralibus

bus furtis grave maius n̄ differt sp̄. a grani minoři: nam sint albedo maior semper erit albedo, quin sint etiā calor, frigus, aut aliquid eāt albedinis. Nam ita furtis maius semper è grauiori furtis. 2° crescere potest, quatenus furtis è ea. g. Dei sacra, atque ita suscipit etiā sacrilegij speciem, quod n̄ solum opponit. Iustitiæ sortunæ bona deripiendo, sed etiā Religioni virtuti.

Ad obiecta tamen sciendi circunstantia mutantes speciē debet peti mutatio, seu augmentatio in rōe peccati mortalis: quapropter si occidit hominē propter vanam gloriā, aut superbiā, n̄ debes citari vanitatis, aut superbiæ circunstā.; nam vanitas, aut superbia tantum adjungit homicidio speciem peccati veniali.

Circumst.ā

parē aggrauantes peccatū mortale sunt intensio, seu vehementia actus, ipsius durabio, seu perseuerantia, maior malitia cognita, quantitas nocumenti causati, eorum ad istas reduci possunt. Est vero circunstantia notabiliter aggrauans (de istis enim, et n̄ de leuiter aggrauantibus loquimur) quando ita auget speciale peccati mortalis malitiam, ut per se solam sufficeret ad constituendū talē vnum peccatum mortale: ex. g. si quantitas alicuius furti grauis subsistat in valore dupplicis argenti, qui furatur quatuor peccat cum una circunstantia aggrauante, et qui furatur sex peccat cum duabus, quia quantitas illa ita excedit duos argenteos, ut per se sufficiat ad vnū peccatum mortale.

In vita 29.

q. Ego Authoribus predictis obiectis negantibus adhæreo. Hos aug. sunt D. Thomas, D. Bonau. Soleby, Valent Vazq. et alij supra 50. quos refert, et sequitur Diana 1. p. tr. 7. Resol. 1. et plures adhuc in 5. p. tr. 14. Resolut. 56. nec non Leand. disp. 8. q. 4. de summa cum diligentia Lugo disp. 16. sect. 3. alijq innumeri.

Fr. E.

Ratio dicti ē, q.ª Trident.ª copiosè omnes huius Sacramenti causas, et effectus, et obligones Sess. 14. docendo admonuit, scitum esse nrārio omnia peccata mortalia ostenda, nō tantū in genere, sed etiā in specie, et inde cap. 5. et Can. 7. colligit, circunstantias etiā, quæ speciē mutant, debere manifestari: quō documenti modō alias circunstantias in obligōni regulā nō solū præterminit, imō eā etiā excludit, ita ut per exceptā regulam in aliarū indicauerit. Deinde circumstantia aggrauās nec speciē, nec numerū peccatō facit: de speciē certissimū ē: de num.º aūg. inde stat, tum q.ª vnū peccatū ē vna actio, et multiplex peccūm multiplex actio: q.ª in vna actione, seu volitione nō possunt subsistere multa peccata; tum quia si excessus vnius circunstantiæ notabiliter aggrauantis sufficeret ad soluendā duo peccata (ut in quatuor argenteis) sic etiā excessus vnius circunstantiæ parūm aggrauantis, ut vnus argenteus sufficeret ad faciendum dumtaxat vnum, aut multiplex peccatum veniale fundatū supra mortale, quodin finato duplicis argenteī omittitur: quod certē omnibus ē ridendū. Imo etiā aliud maius absurdum inferri posset, nempe in finato nunquā omitti peccūm mortale, sed tantūm plura, aut quasi infinita venialia multis, et innumeris quātitatis inchoatæ partibus correspondentia. Patet ergo circunstantias nullas aggrauantes posse causari esse, ut multiplicentur num.º peccata.

Sancedem, q.ª d.ª prædim ecclesia, et fidelis inducendus nunquā pœnitentes obligantur ad ostendas intensionis, cognois libertatis, atq; durās: circunstantias. q.ª negue quātitatis aut numerū rei ablata circunstantia nrārio ostenda ē. Patet consequ.ª: tum q.ª eadē omnino ratio militat: tum quia licet intensio, et durabio multoties nō facilē explicari, et designari possint, sæpe tñ

facilē

sem modum sabemus, quo ipsas mensurare possimus
ex. g. si per unam salutationem Angelicam, si per tres,
aut si per dimidiam quadrantis partem, si per qua-
drantem ipsum, aut per horam in mala voluntate
durasse; similiter etiam non solum de duratione, sed etiam
de intensione, vel magnitudine actus facilè dicere pos-
set, te multùm, aut parùm temporis permansisse, te
magna fortitudine, aut vehementia vindictæ ea. g.
exoptasse. 2°. Sicut practicè unusquisque has circun-
stantias prætermittit, ut plures ex authoribus citatis
etiam admittunt, potest etiam quantitatis nocumentum
circunstantia vehiere, enim certè ista non magis au-
geat malitiæ cumulum, quàm illa.

In citatis disputant P. Suar. disp. 22. sect. 3. Sanchez lib. 2. Dec-
log. cap. 32. et plures alij apud Dian. et Leand. ubi
sup. qui tamen omnes simul unam tantam, probabi-
lemque in praxi meritò existimant, nisi quenda
pertæda audaci et ignoranti censura temere locutus
exigitas. illorum autem fundamentum est idem Trident. quod
ideo asserunt, circunstantias speciem mutantes osten-
dasse, quia sine illis peccata ipsa nec a pœnitenti-
bus integrè exponant, nec confessoribus innotescant. simi-
liter idem Trident. asserit, sacerdotes sine illis circunstantiis
de gravitate criminum recte censere non posse, neque
debitam pœnam pro peccati imponenda: at hoc unde militat pro explicandis circunstantiis aggravantibus, quando-
quidem gravitas criminis, atque inde pœnæ meritum
ex illis etiam demuntur. qui enim non videat
furtum quatuor aureorum non tam in gravitate
et meritò æquiparare duobus furtis, quæ simul
sumpta circa duos aureos exercentur. 2°. pari neces-
sitate ubique circunstantiæ genus explican-
dum in confessione est. Nec Tridentinum illa in hoc

precepto

hic dumpasse regulam, ut scilicet omnia peccata declaranda sint. qui aut numerum, et speciem peccatorum dicit, omnia peccata dicit. In rerum enim substantiis praeter speciem et numerum nihil reperitur. Praeterea similiter narrum sonet additionis et intensionis circumstantias explicare; quod tamen fere semper durissimum est. 2°. Videntius dicit, peccata in specie, ac sigillatim declaranda esse, ut Sacerdotes in poenis iniungendis aequitatem seruare possint, 3°. Nulla aequitas poterit adhiberi, nisi illa, quae in explicatione peccati facta secundum speciem et sigillatim fundari potest.

Nihil deest.

Rogo ergo, an Verbum illud Singulos in specie, et sigillatim significet certò, et tutum Videntini definitum circumstantias aggrauantes, vel potius ab illis praescindat. de Verbo illo in specie nullus doctus vel dubitando dicere potest. At Verbo aut. sigillatim similis dumpatio nec ut certa huic valet, neque ut probabilis bona videtur: nec ut certa: tum quia primo videtur intentum, nempe quod Aduersarius sententia sit de fide: tum quia Verbum sigillatim aut istos numeros denotat, aut ei credere patest, aut nec nisi valde ambigue ad circumstantias aggrauantes applicari potest, nec ut probabilis videtur admittenda illa interpretatio, quae cum Videntius facilè potuisset se explicare nominando ipsas circumstantias aggrauantes, tanquam certas credendas esse, ipsas penitus reticuisse, imo nisi Verbum illud praecisse singulos nec sonet, nec possit ex Vident.o aliare obligatio ostendi peccata numero, quoddam ibi nullo alio nomine declinandi definiantur.

Sectio Altera.

Aliqui casus resoluuntur.

Illud in primis supponendum est, apud Theologos moralis septem numerari circunstantias aggrauantes, nempe quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando. Sæpe aut. vna quæque ex istis particulis non significat qualitatem, vel additionem aggrauantem, aut diminuentem, sed puræ impertinentem: sæpe vero circunstantia non solum aggrauantem, verum etiam speciem mutantem: sæpe tandem denotat circunstantia puræ aggrauantem, aut diminuentem; ut per se notum est, et exemplis in decursu magis patebit.

Ceterum non est desideranda circunstantia peccati (siue mutet speciem, siue tantum aggrauet) pro tempore quo pœnitens peccata sua profitetur, sed tantum in illo statu quo ipsa omissa sunt: ut in peccato luxuriæ et voto castitatis antea, vel postea emisso manifestè patet. Cui hoc tamen opponitur, sæpe fore circunstantiam accedentis culpam in duas diuersi speciei pro varietate scilicet temporis: ut si aliquis turpiter delectatus deinceps aut castitatem vouerat, aut votum antiquum recordetur, et tamen turpem illam voluntatem obtinuat: tunc enim duo sunt explicanda eadem speciei in ordine peccati. Sicut etiam casu quo rem secularem spiritui fuisti, et ante restitutem ipsa per donationem aut testamentum, aut alio titulo inter sacras numeretur; iam præter simplex furtum a principio omissum, si restitutem grauiter differas, incidis in sacrilegium.

Deinde in primis magna ingerit difficultatem, an liceat maiorem furti quantitatem, aut maiorem infamiam in confessione occultare, etiam suppositis nostris, et probabili, sententia negante obligationem explicandi circunstantias notabiliter aggrauantes?

Ad 1°. qui furatus est centum potest quantitatem eam occultare, quasi præcisiuè et per abstractam accusationem, hoc scilicet furto, et generatim

dicendi

dicendi modo: furtu grave fui, ut satis ex nostra de circunstiis aggravantibus doctrina constat.

§. 2°. Salvo ille n potest dicere, furatus sum 50. quia decisio Authorum est valde communis: vel q.a, ut Varg. et Tuc. intendunt, esset dicere unum peccatu pro alio: vel quia, ut alij cu Soto q. 10. sec. 8. paulo alit explicant, unusquisque tenebur totu dicere peccatum, et nullam eius partem a beneficio absolutionis subtrahere. quapropter nemo potest partem aliquam, saltem grauem dicere, vel negare: si tamen bona fide illud fecisset, siue circa quantitatem materiæ, siue circa intensione, aut quatitatem voluntatis, postea in alia confessione potest, et debet partem illam negatam, vel tacitam præcise dicere.

§. 3°. Qui furatus est grauem quantitatem, ex. g. decem argenteos, potest sine peccato mortali dicere in confessione: furatus sum saltem nouem. etiamsi manifeste agnoscat, furtum decem. Ratio est quia illo confitendi modo Pœnitens tantum praetermittit p.te leue, et qua ex se n erat materia confessionis materia: atque ita ipse n censetur negare peccatum omnino: qui enim dicit, nouem saltem, n videtur negare decem.

§. 4°.

Probabile saltem speculatiue est n esse grauiter illicitum illi qui centum furatus est, dicere in confessione, furatus sum plusquam, supra, aut saltem sex argenteos. quod certe communis negans obligatione confitendi circunstantias aggrauantes sequenter vt videbitur recusare: quam qui furatus est centum, et in confessione affirmat indefinita narratione se fecisse furtum graue, ita ut. gratis diceret, ego saltem furatus sum sex (si quantitas vera sit certe sufficiens furti grauis materia): n enim potest confessarius aliter formare iudicium. Praeterea, qui furatus est 100., dicere potest, feci furtum in minori quantitate, quam requiratur ad peccatum mortale; vt omnibus constat: sed furtum praedictum

Imperans

superans quantū peccatū mortali requisita ē saltem aut plus quam furtū sex argenteor, ut modo ex. g. supponimus. g°. qui furatus ē 100. dicere potest, Feci furtum saltem, aut supra sex argenteos.

Notandū tamen ē duplicē requirī ad it. ut modus ille ostendi tollerabilis sit. 1°. quod illa quantitas designata, supra quam ratetur in rei facti esse furtum, sit omnino certē, et sine ullo rationabili dubio sufficiens ad peccatum mortale, etiam circumstantiis inspectis circumstantiis: ad ista verò certitudinē generanda semper in illo sermonis modo utile erit, et aliquando etiā necessarium ita dicere, Feci peccatum mortale furti saltem sex argenteorum: nam dicendo et nominando peccatum mortale, iam rationabiliter, etiam audita illa indeterminata quantē sex argēteor excedente, nō poterit de peccati gravitate dubitare. 2°. additio ē gā per illa verba Pœnitens nō intendat dicere, se fecisse furtū in parua quantē excedens sex argenteor: nam cum furtū in magna quantē illa excedat, iam rationabiliter deciperetur intelligendo unum peccatum mortale graviter diuersum ab alio, et potiùs credendo esse longè inferius quàm re vera fuit. Et quia sub illis verbis, saltem, supra, aut plusquam excessus dumtaxat parvus sapit, et in vulgari modo loquendi intelligitur, ideo genus illud ostendi quamuis à me damnandū nō sit, in praxi tamen nunquam audiebatur, aut probabiliter.

Ex. 5°. Ille qui credit, se fecisse furtum decem argenteor, nec licitè, nec validè potest in rei sue parua etiam quantū auferre, videlt, furtum sum 9. argenteor. Ita videtur sentire communis opinio apud Auers. ubi sup. quia scilt illicita et invalida ē restitio, qua unum peccatū pro alio supponit, aut qua partem peccati in re una, et indivisibiliter subtrahit à beneficio absolutionis; sic enim totum peccatū subtrahere videtur. Verùm mihi oppositū probabile esse creditur: quia perte loquendo, si 10. furabar sum, etiā nonem

sustipui

sumpsi: alioquin vero quantitas narrata sufficit ad peccati mortalis notitiam, et quantitas, quae in confessione auferetur adeo parua est, ut moraliter unum peccatum ab alio non differat. Verumtamen cum communi sent. judico de hac confessione, Furatus sum tantum nouem, quia ego de vera non tantum nouem sum furatus.

N.o 6. Si confessarius interroget circumstantias notabiliter aggrauantes sine causa, et necessitate rationabili; non tenebitur Paenitens illi respondere: sed dicere poterit, Confessus iam sum quantum debui. et ratio est, quia confessarius non habet authoritatem obligandi, nisi ad ea, quae sunt ex confessionis diuina, ut bene docuit P. Martin. Peter disp. 27. de Paenitent. sect. 7. n. 22. Si auth. confessarius importune instet pro circumstantiae declaratae; docet gradibus Author cum P. Henriquez lib. 2. de Paenit. cap. 7. §. 6. posse responderi a Paenitente, se iam declarasse quod sufficit, nec opus esse amplius interrogare, quia ex Doctoribus et ratione agnouit, se ad nihil vltra dicta obligari, quippe obligato confessario opinioni probabili Paenitentis acquiescere debet, secum sine Authore ambages illas demmerent., et cum eo atq; modesto illi confessario melius et modius ita responderet., Non habeo aliam scientiam, aut memoriam. nempe ad hibunal illud, atq; inspecta juridica interrogandi facultate.

Dixi tamen, hoc licere vbi interrogatio sine rationabili causa, et sine speciali necessitate facta fuerit. Hanc enim exceptionem adesse solent Authores obligantes scilicet ad ingenuam circumstantiae responsionem, dato in ipsa confessione tacita specialiter judicetur. quamuis, ut verum fatear, ego nix inuenire possum casum aliquem, in quo illa specialis interrogandi, et respondendi necessitas vrgeat. duplex enim, qui excogitari solet, facile vitari poterit. Primi circa dissimulationem, atq; censuras versatur: in quo nimirum Sacerdos nunc dicitur interrogare, quia fuerit quantitas furti, ut ipse sciat,

an

an possit abstinere; at in isto casu, si Sacerdos habeat facultatem abstinendi à recipiendis, atq; censuis in indicendi explicare quantitatem; si verò dubitet de illa facultate sapiat scire, et audire, finitum factum esse in quantitate sufficienti ad casum recipiendi, vel ad censuram incurrendam, genuinum sit amplius, et determinatius circa quantitatem finiti certa explicare. 2. Casus affert solet propter restitutionem. Ceterum sive restitutio obliget, sive non obliget Panitentem, non est nostra quantitatis finiti: quando enim obligat, affert debitum restituendi sub peccato mortali maiori, vel minori independenter a quantitate finiti gravis. quando verò non obligat, quia nec iam effecta restitutio, vel ipsa impossibilis est, vel facta est liberalis a creditore donatio, tunc impertinens omnino est nostra quantitatis ad restitutionem imperandam, vel dirigendam: quapropter Panitens satisfacit dicendo, finitum sum gravitet, et restitui: vel restituere non possum, vel excusatus sum a restitutione propter Domini liberalitatem, nec paratus sum ad restituendum tempore opportuno, aut aliis similibus modis.

Hanc de
in parte circumstantiam puncto pro innumeris casibus resolvendis interrogari solet, an in uno solo actu, vel affectu voluntatis amantis plura objecta repetiri possit multiplex peccatum, ita ut illa multitudinis actorum circumstantia nata explicanda sit non minus, quam si finitus et multiplex voluntatis actus.

Dic. 1°. in illam multiplicationem actorum, ad quam tenetur una mala voluntas, esse sufficientem ad multiplicanda eadem numero peccata interna; atq; ita non esse obligatum explicandi in illis peccatis certum actorum numerum. Ita P. Suar. cum aliis disp. 22. sec. 5. quos sequuntur Lugo disp. 16. a n. 135. et Leander disp. 8. q. 19. et multi sequentibus. ex. g. si uno affectu voluntatis vel quatuor fidei articulos negare, vel maledicere toti familiæ, civitati, aut ordini Religioso; vel non recitare per totum annum sequentem, vel non ieiu-

nare

ieiunare per totam quadragesima, vel occidere dece homines, vel decies cum meretrice, vel decies mulieres accedere, vel a quatuor dominis alia succe-sive furari, vel plura eiusdem generis furta facere, vel decem hominu famam, et honorem ledere, vel scandalum multis causare: atq; in summa per solum numeru objectoru, quæ amantur, odio habentur, aut a nra voluntate despiciuntur, peccatu in uno actu unius generis multiplicatur, neque explicari debet cum certo dctor N.°

Dixi, per solum numerum objectorum, quia sæpè intra illum continetur unum, aut multiplex objectu moraliter in specie diversum, refundens proptexea diversas species in actu voluntatis, et ideo in confess. quam explicadas, ex g. Si quis simul et mô affectu desideret occidere plures homines quos alterius sit Sacerdos, aut Deo sacratus, alius Pater, et alius simpliciter homo, teneretur differentias istas manifestare, quia ipsa inducunt sacrilegiu, parricidium, et simplex homicidiu.

Q.° 2.° Idem omnino, quod de solis unius de peccatis interanis, dicendum é de peccatis exteanis in unica actione distinctis, nempe unum é peccatu, ledere uno verbo unius hominum famam, uno ictu, seu impetu occidere quinque homines; imprecari malum toti familiæ; furari eâdem diligentiâ ex diversis dominis; et alia similia: in quibus nunquam fundatur obligatio declarandi summum objectoru, aut personaru numeru. Quod videri possunt Authores citati.

Q.° 3.° De peccatis modò dictis sive interanis, sive etiam exteanis n'é facienda confessio, quæ ex modo loquendi diversa sit vel a numero certo, vel a multitudine confusâ illoru objectoru: n'enim debet significare, aut potest demostare circunstantias, vel deprimere graviter illa, quæ de vera existit in pec-

cato

cato, ut benè notauit Lugo n. 180. ex. g. Si infamasti decem homines, n̄ satisfacis dicendo, infamaui neminē, neque dicendo, infamaui vnum; sed dicere debes, infamaui aliquos, aut plures, aut decem. Similiter si occidisti simul, aut voluisti occidere 10, n̄ satisfacis dicendo, feci homicidiū, aut volui facere homicidiū, sed hoc modo, volui facere homicidia, aut, feci homicidia.

3°. In pārd. tn casibus, et peccatis eiusdē voluntatis, et actionis Pœnitens potest facere confessionē sub verbis indifferentibus, et finis, n̄ denotantibus magis multitudinē, quam vnitatem Personæ, seu objecti, quæ ab illo vno peccato respiciuntur, quapropter qui semel desiderauit tria facere furta, homicidia, vel alia eiusdē speciei peccata, licet n̄ satis explicet malū illud desiderium dicendo, se desiderauisse furtum, facere homicidiū, aut fornicatū habere; secus tamen iudico, si fateatur, se desiderauisse furari, occidere, n̄ ieiunare, et similia. nomen videlicet singulare furti, vel homicidij significat seqūenter vnum tantum objectum: verbum vero furari, vel occidere præscindit a singularitē, et multitudine actorum, atq; ita significando substantiā peccati, circunstantiā aggrauantem tacet, n̄ tamen negat, aut negat vnam pro alia. Similiter qui semel turpem de castitatē admisit cogitationē, qua plures eiusdē speciei meditabat actiones, aut eiusdem personæ, satisfacit dicendo, se sensisse in vna pugni vna illam castitatis speciem cogitatione: aut se habuisse vnum desiderium illa turpiter agendi: Vna enim vita vna cogitatio, aut illa vnu desiderium, omnino abstrahit a singularitate et multitudine objectorum; vno enim actu cogitare et desiderare vnum, vel multa ea actum ponimus: atq; ita sufficienter manet peccati specifica grauitas prædicto modo explicata.

Admonitio, atque in alium locum remissio

pro

Ad complemento doctr.ae de integritate confessionis.

Aduertat, ergo, in princip. Lector, plura in hac disp.ne posse tractari circa modum distinguendi species, et numerum peccatorum pro confessionis tribunali; necnon circa peculiares circumstantias, de quibus merito dubitatur, an et quando mutent speciem peccati; atq. tandem circa causas abintegritatis confessionis excusantes. Cetarum q.a multorum utilium, et desiderium fuit, ut nostro de Panit.ae tractatui annecteremus actuatu et copiosum per singula Decalogi praecepta peccatorum indicem, quem vulgo Confessionarium appellamus; ideo ego tabulam illa in fine appendere volo et q.eo ibidem brevissime, atq. ut spero minus utiliter, debitum praesenti disputi, et doctrinae complementu quasi in picture n.am tam legentium, quam intuentium oculis proponemus.

Disputatio 8.a
De Absolutione Sacramentali.

Sectio 1.a
Absolutionis Verba.

In primis verba ore hum.o prolata in hoc Sacramento n.ri requisita essentialiter ad formam, senserunt Palludan. Adrianus, Joannes Medina, Petrus Soto, et Navarrus (quos refert Suarez disp. 29. sec. 1. et Arriaga disp. 11. sec. 2.) nempe monebantur ex vone judicij, seu humana sent.a, nec non exemplis Matrimonij, confessionis et impositionis satisfactis Sacrales inhimanis: in quibus verba n.ri requiruntur.

At diuina sent.a 2.i, et penitus certa e, utpote in Florentino, et Tridentino sess. 14. cap. 3. satis fundata; necnon de reliquis Sacramentis praeter Matrimonium (cuius unica exceptionem ipse Florentinus notauit) exem-

plo

plo approbata, atq; tandem fidelibus traditæ et diuturnæ voluntas Dei, et Sacramenti institutæ mentante iam omnibus sine dubio peragnadetur.

Quæres autem ex exemplis in oratione adductis opinioni illi antiquatæ probabilitas asseriri possit. Nam hoc iudicium sacramentale multa habet peculiaria, quæ in ciuilibus non inueniuntur, ut reum ipsum iudicem esse, et accusatorem, nec non ut iudicium, vel sententia proferri non possit inter absentes, neque per aliquam seu præsentem seu absentem procuratorem, aut vicarium.

Exemplum ibi de matrimonij nullius momenti, quia in illo Deus non instituit nouum ritum, sed veterem oratæ ad sacramenti dignitatem elevavit, ideoq; nuptos a matrimonij statu, quem tam Natura, quam lex illos admittebat, excludere nec debuit nec voluit. at pœnitentiæ tribunal de nouo erexit, nouas regulas, nouumq; iudicij modum, et solemnitas alias non cognitas, pro sexo libito fecit, imò ut bene notauit Lugo disp. 23. n. 5. Verba in matrimonio solum requiruntur, ut alteri ejugi detur alterius, adeo quidem ut non significet verbo prolatio, nisi ab altero ejuge percipiatur et intellatur, atq; ita si alia signa, aut nutus, et significa opportuniora sint, non postulantur verba: in reliquis vero Sacramentis verba non requiruntur eo fine, ut qui Sacramentum recipit, audiat, et intelligat Ministrum, quia omnia illa possunt administrari, etiamsi nec intellat, nec percipiat ex. g. ipse pœnitens formam Sacramenti, quin potius dormiens furiosus, et alijs sensibus, et rone priuatus potest potest suscipere absolutionis, et reliqua Sacramenta, si indentis quam antea explicuit. quapropter in ijs verba nata non sunt ad manifestandam Ministro intentionem Ministri, sed ad exercendam eo speciali ritu christianam religionem, atque ad venerandum sui Deum

nomine

nom.e Dei. ex qua duplici disparitate iam facile è absolu-
de, et dubiis solutione ad exempla q.stionis, et satis-
factionis respondere

Deinde forma huius Sacramenti debet stare verbis certis, n.q. quidq. materialiter ex quoad sonum, sed formaliter, ex quo ad sensum, ut patet expressa varietè idiomatis, quibus absolutio fieri potest, nec non ex verbis equivalentia, qua valorem Sacramenti obtineret, ut si Sacerdos dicat. Ego tibi remitto peccata, Dei-cet mihi te absolvere, Do tibi absolutionem et alia similia. quapropter Sacerdos, cui forte n. occurrit forma absolutionis Vitata, n. ideo turbari, aut impediri debet, sed idiomate aut latinè, aut vulgari proferat voce salte demissâ forma, aut verba illa qua significet remissionem, aut absolutionem peccatorum rei, et dei absolutionem. exa casu vero simili, aut maiori necessitatis (qualis foret Sacerdote formam ignorante, et Penitente periculosè egrotante) nemini licet sine culpa veniali in ecclesia latina alias voces prater latinas in absolut.e usurpare quia esset ritum inusitatum inuertere: mutare vero ipsas voces in alias similes pro suo libito semper erit saltè peccu veniale, et sapè etiã mortale, vel propter nimiam mutatã, vel propter dubiã equivalentiã, atq. ideo periculosa formam.

Verba autem absolutionis ordin.a sunt:
ego te absolvo a peccatis tuis in nom.e Patris, et filij et Spiritus Sancti. De singulis AA. minutissimè disputa-re solent. primò enim aliqui illud pronomen ego, omnino bene fatentur n. esse requisitum ad substantiã, et valorem sacramenti, affirmat tamen n. posse delinqui sine peccato mortali, ut Fagundez in præcepto 2.o Eccles. lib. 2. cap. 9. et alij ab ipso relati: quia scilicet ta, in Rituali Romano, quam in Deilijs semper illa particula adhibetur. Alij sentã illa tam pro Pœnitentiæ sacramento, quam pro ceteris rigida coiter, et meritò censetur: probabilique eius fundamentum admodum è; quo=

quidq.

quidem in Scr. et in Delictis etiam ponitur particula illa huius; et tamen ea graviter non obligat, quia satis includitur, et illius significatio intelligitur in particula te: Pronomen autem ego in humana, et communi significatione satis continetur, cum est in omnibus 1ª persona Verbo, ex. g. in Absolvo. g.

Contra vero saltem mihi videtur sententia docens illius pronominis omissione non esse peccatum veniale, ut docuisse dicitur Archangelus apud Leandr. disp. 2. q. 3. Valde etiam miror, quod Leander ipse eam defendat, eam sententiam communem esse, quae certe nec est nec vera est: fortasse non fuit eruditissimi Viri, sed Typographi nugani error.

2º. circa pronomen te non nulli DD. omnino recte fatentur non posse ipsum absque satisfactio gravi praetermitti; censent tamen non requiri ad Sacramenti Valorem: et ita videtur sentire Enriquez, Sotus, et Vivaldus apud citatum Leandr. q. 5. Mazzu tamen miserum theologorum sensum ceteris iam est; satisque monstratur ex ipsa indifferentia Verbi Absolvo, quod ex sua significatione non magis est delatum ad hanc personam passivam, quae abstinenda, quam ad illam: forma autem, quae in Verbis magis est quam dicit, per ipsa verba independenter ab aliis circumstantiis, ex quibus debet haberi delatam significatio, et sensum proprium Sacramenti; ut de reliquis omnibus notari solet.

Ceterum haec decisio vera est, non tollit, ut particula te non possit sufficienter suppleri per aliam sequentem, nempe per tibi; satis enim una in alia videtur, ut bene notavit Lugo d. 13. n. 26. quapropter sine peccato mortali dicere Sacerdos potest, Absolvo a peccatis tibi: vel hoc modo, Absolvo te a peccatis. Similiter de eandem valet quaecunque ex formu-

lis

formulis vbis: Remittunt. a me peccata tua, Absolvuntur, aut Remittuntur a me peccata Petri. Absolvo hunc hominem a peccatis. Absolvere a me a peccatis. Absolvo Dominationę tuam, Vestram Excellentia, aut Maiestatę a peccatis. Magna tñ foret temeritas et imprudentia solitam, et stabilem relinquere forma.

3.o circa Verbum Absolvo disputat, an nam vtinenda sit forma loquendi suo modo indicativo an vero ad valorem sufficiat dicere modo imperativo, aut imprecatorio: Absolvat te Deus, Absolvatur servus Dei a peccatis, Modum istum sufficere affirmasse videntur Bonavent. Alensis, et Scholl, ut refert R. Suar. disp. 19. sec. 1. n. 29. imo Author quidą temp.s D. Thomæ credidit, eam formam magis conuenire esse, quam indicativam, quem ipse S.t impugnat opusc. 22. Tertia q.s sent.a communis, et certa est, tum quia Sacramenta hoc instituta sunt per modum judicij, vbi Judex est ipse Sacerdos: Judicis autem nñ est deprecari, impetrare, aut postulare, sed potestatę suam enunciare, et cum authoritate exercere: tum quia Deus Sacramentum instituendo nñ dixit, Peccata quoy remissionem roganerijs, Remittentur, sed quoy remiseritis, Remittuntur imo notanter nñ dixit Remittentur, sed Remittuntur, vel Remissa sunt, vt scilt monstraret ipsa Sacerdotis sent.a remitti, seu iam remissa esse peccata.

4.o circa idem Verbum Absolvo interrogatur, an illud modo imperativo prolatum valeret ad hoc Sacram.tum ex. g. Absolvat te Deus? Communiter docent Th. esse formam invalidam, q.a Sacerdos habet quidą a Deo authoritatem et missionem exequendi effectum absolutionis, siue viam integram absolut.is non tamen imperandi Deo illum effectum, siue vt Pœnitentem absolvat. De hac tamen forma, Absolvat te Deus pace mea dubitat Card. de Lugo disp. 23. n. 206. Videtur tñ ea significare, vt par.t Deum tanquam principalem causam,

et Authorem potestatis judiciariæ, nec non ipsius absolutionis; eundem verò Sacerdotem, ut delegatum, omissarum, vel instantium ℔ absolvendi. Attenuit cum dubia forma sit, grave foret sacrilegium ipsam proferre: forma tamen ista, Absolvatis ame, Absolvatur ame Jesum Christi: Volo te absolutum ire, Placet ut absolvas sis ame, valorem habent à probabiliorq. sent.ª; sed quia ex tractu etiam probabile é, aut esse videtur, illa sine gravi sacrilegio adhiberi non possunt, quia tractuum sensit Sanchez Hurt. disq. 5. difficult. 3. judicans é tantùm culpam venialem: quæ tñ sent.ª vera mihi videtur de forma istâ: sacram℔ absolutionis, aut remissionis, hoc impendo, confero, vel administro: quam verò probabilit.ª ego non invenio (quidquid alij dicant) in seq. forma, Sententiam absolutionis in te profero, quia solum denotare videtur remissionis declarationem, et in executione ab ipso Sacerdote cum authorª sibi omissâ factam. Videant. Sch. apud Leandr. q. 19. et 20. Noto tñ, inter prædictas formas, quæ probabilissimè valere dicuntur, male ex incautè ab aliquibus Act. recentiori istam, Subeo te absolvi, vel Subeo ut absolvaris. Male, ingnam, nam licèt ista imperativa forma in judiciis humanis procul dubio valeant, in quibus nimium judex habet alium, nempe satellitem, aut carceris custodem, cui jubere possit; secus tñ in Sacerdotali judicio

S. circa verba illa a peccatis tuis in primis aliqui adeo scrupulosi fuisse videntur, ut addiderint vobem omnibus, et propterea multi modo ista absolutis proferunt, Ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis &c. Quod attinet ad necessit.ª improbabile, et temerarium é: idemque de oblitat.ª sentiendum, quod dicam in Rit. Rom.º deformato ablata é illa particula omnibus. Major mihi difficultas é an liceat eam vocem adjungere, et valde dubitandi est, quia Sacerdos non semper absolvit ab omnibus peccatis, nempe a venialibus, quæ pœnitens non detestatur, atque ista particula il-

la

illa totam formam sacramentalem significare videtur. Q.to tñ licite et pro arbitrio adhiberi posse; ea enim reddit hunc sensum. Ego te absolvo ab omnibus peccatis, a quibus ego te absolvere possum.

6.o circa eadem pariter dubitat. an illa verba sint? et quidem de voce his iam suggerimus satis opportune ubi defectum per ly te. De voce autem a peccatis major est apud DD. controversia. Quidam et iam fere omnium sententia docet, nullam ex illis vocibus necessariam esse, sed pro forma valore omnino sufficere istas, Absolvo te. Ita sentiunt D. Thom. D. Antoninus D. Bonav. D. Bazg. et multi alij, quos sequitur Hugo n. 17. D.a Aliqui veteres Theologi. Maiorem ibi et veram sententiam fimitis docuit Catechismus Pij V. De Sacram. Penit. n. 25. eam tradens formam. Ego te absolvo. Ratio autem est, quia ly Absolvo, idem est, ac remitto per anthonomasiam absolutis a culpa, nec offensa significare solet, qui saltem veram et ubi ille se abstinere debet, qui aliquam accepit offensa, aut qui assumpsit ex nomine alterius ad absolvendum ex. g. Dei, offensas ita Deum quam illatas: in quo maxime est ipsa nominare. Deinde Judices humani satis se explicant cum audito culpae processu ita absolvunt, ut ipsas culpas etiam generali vocabulo in memoriam suggerimus hunc hominem absolutum iri: Te absolvimus. Similiter quoque in Panti; maxime quia ut bene observat Suar. in Sacramentis sicut forma solet desinere materiam, ita materia formam. g. Supposita peccatorum confessione sua. quam absolutionis verba cadunt, satis debetur forma Ego te absolvo, ad significandam absolutis a peccatis.

An ang.

Verbum illud à peccatis praetermitti sine culpa possit, practice quaestionis est materia. 1.o enim aliqui nec peccatum veniale esse cogitare dicuntur, si Hemphy, et Scandala secludantur: alij 2.o frequentius existimant esse culpam tantum venialem. 3.o alij etiam esse mortalem. Singulos

singulos citat Leander q. 8. Ego vero de 1ª sentª communi via appellari posse probabilem, neq; talem dicere volo, neque illam docuit Soto, Enriquez, aut Valent. quos videre mihi licuit: Vinaldum enim, Torrecremum, et quemdam Ludovicum de S. Joan. legere non potui. Vae mihi est, quia procul dubio in formula communi verba illa a peccatis tuis adiuvant ad melius explicandam, et perfectius detrandam significationem verbi Absolvo. Praeterea non ita certum est et evidens est, quod voces illae, a peccatis tuis non significantur, ut absque tantum dubium non sit; quamobrem graves Theologi Palludanus, Major Angelus, Bonacina, Gabriel, et Petrus Soto de ipso Leandro q. 5. relati; qui omnes judicarunt, hæc a peccatis tuis esse partem ad formam valore naziam de 2ª sentª non dubio probabile et tutam esse: Excipio tamen morbis articulis, propter incertitudinem muger explicatam, de quam tandem ego universaliter 3ª et portionem magis assentior; Nos sentª affirmamus, verbum a peccatis ad valorem pertinere, improbabile non est, ut cum S. Sanctent. coiter DD. et ideo dicta designantia absolutionis formam post verba ista, Ego te absolvo, adjunxerunt hæc et cetera, ut a Theologorum opinionibus abstinerent, nullamq; desinirent, aut damnarent. Et culpa mortalis est illis quatenus periculum vitandi non evitare.

Ultima verba erant, In nomine Patris etc. ea autem non esse requisita censent coiter Theologi ultra duas. et Marquem, qui vel Trinitatis, vel Dei, vel Jesu invocatione gratia postulabant, et opposita sentª index libros prohibitos et expurgandos egithus anno 1632. edere jussit ex Summa Hieronimi Lamai ut allegat Leand. q. 10. et quidem Trinitatis invocatio in nullo praeter Baptismum et Firmat. Sacram. matrimonii, in Baptismo, quia Deus ita expressit, et fidei professio incipit, in Confirmatione vero, quia Ecclesia tradito declarat, et fidei nostrae firmitas asseritur. Verum praedicta verba sine

causa

causa graui praetermittere peccum veniale sonet: imo in nobis articulo valde scrupulosum esset, et nisi a mortali excusandum illa omittere, ut prudenter observat Granad. tract. 1. disp. 6. sect. 1. n. 9.

Praeter dictam absolutionis peccatorum formam, si adsit, vel timeatur censura, antequam Sacerdos a peccatis absolvat, praebeat censuram absolutę: quod etiam ad maiorem, vel summam cautelam, laudabiliter et pie praestare solent Confessarij, quamvis audiant Poenitentes, de quibus nihil tale timeri potest: et quamvis ex probabiliore sentę valida sit absolutio a peccatis, quae bona fide suscipiatur, etiam non praecedente excommunicationis absolutione. ea autem absolvendi tam a censuris, quam a peccatis forma, ut spectet etiam orare pro nobis, atque subsequentes deprecationes, dicendas vel omittendas pro Sacerdotis arbitrio, et quacunq; rationabili causa (ut Confessarij occupatione, vel Poenitentium multitudine, vel Confessionis brevitate) ea inquam ut traditur in Rit. Rom. ita habet:

Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam. Amen.

Deinde dextera versus Poenitentę elevata, atq; in forma Crucis signante,

Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, et misericors Dominus. Amen.

Dominus noster Jesus Christus te absolvat: et ego authoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, et interdicti, in quantum possum, et tu indiges. Deinde ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris, et Filij, et Spiritus Sancti. Amen. Ego omnia verba in punct. 8. adjecta, nisi aliud necessitas postulaverit, dicant. in singulis absolutionibus, etiam ubi Ritus brevior fuit. Notat Rituale, omittendum esse verbum suspensionis, si Poenitens Lai-

cus

cus sit, utpote incapax ullius censuræ: at grauis ne omitteretur, in ideo absolutione, vel censuræ, vel peccatorum impediret: Multi autem Sapientes (quos ego semper imitatus sum) censuras in specie non explicant, sed in genere facilius et breuius dicunt, ab omni censura. Etiam vltima forma para, nempe deprecatiua pia, qua tanquam accidentalis proprietas, et minimè substantia formæ nostræ profertur, hæc est:

Passio Domini nostri Iesu Christi, merita B. Mariæ Virginis, et omnium Sanctorum, quidquid boni egeris, et mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, et præmium vitæ æternæ. Amen.

Adjungit tandem Sibinale, aliqua graui necessitate urgente in morbis periculosis pro censuris, et peccatis breuiter ita dici posse: Ego te absoluo ab omnibus censuris, et peccatis, in nomine Patris etc. Imò plures DD., ut Tolet, Nauarr. Couarr. Enriquez, et Anila, quos sequitur Bonac. disp. 5. q. 4. punct. 1. n. 10. judicant, validè pœnitentem a peccatis, et à censuris posse nunc absolui per hæc verba, Absolue te, cùm tamen Sacerdos intentionem habeat absoluendi etiam à censuris. In qua absoluendi abillis formâ ipse Bonac. nullum peccum, etiã extra necessitatẽ inuenit. Et P. Granad. trac. 1. disp. 6. sec. 1 n. 2. dixit, id quidẽ licere in valdè urgenti casu; et posse loquendo cum grauem esse plusquam peccum veniale; cùm in mediis illis verbis Ego te absoluo intendat Sacerdos etiam a censuris absoluere. Venit Leand. disp. 2. q. 39. et allegat Borium, idque mihi probabile videtur, nisi in ipsa absolutione adjungatur verbum a peccatis; tunc enim sensus generalis absoluendi restringitur ad solam peccatorum absolutionem; ideoq; arbitror in tali casu posse peccum mortale absolutionem sine præcedente verbo a censuris; quamobrem si habeat Sacerdos intentũ absoluendi abillis, eam externus minimè explicat

Sectio 2a

An et quomodo forma absolvendi sub ditione valeat, et liceat?

Asserо primò Absolutio data sub ditione de praeterito, vel de praesenti valida è, ex. g. Absolvo te si baptizatus es; si dubitandum recidisti: si Deum donis habuisti: si adhuc vivis etc. Ita communiter in hanc Omnes Doctores simul etiam asserentes, Sacramentum validum non esse, nisi ditio apposita verificetur. Ratio assertionis, quia modus iste absolvendi, neque formis judicialibus contrarius, neque humanis definitionibus è irrisoribus, neque verborum sensum delinquit suspensum, neque etiam absolutionis effectum in periculo ponit, ideoque Omnes etiam Doctores affirmant formam illam absolutionis conditionalem factam esse gnobis causa, vel dubitatio rationabili ita portulaneat; imo sæpe forma absoluta. Prosequere ut infra, ga

Nihil hic deest.

imò sæpe forma absoluta proferri sine gravi crimine potest, ut cum Sacerdos de sua potestate, vel de Dentitentis capacitate, aut dignitate graviter dubitat.

Dare autem sub illa ditione absolut. quando nulla causa talis formæ postulat, mortale Sacrilegium foret, atque ita videntur Aut. supponere, ni certè, quia valore Sacramenti corrumperet ille nimium tolle periculum. Sed quia notabiliter esset citra absolutionis formam abiens. Nunquam verò necessarium, aut debitum è, ut ditio exterius proferatur, sed illam interius dirigere sufficiet tam pro Sacramenti valore, quàm pro ejus licita administratione.

An autem peccatum mortale sit, absque ulla causa eam ponere interius ditio

etiam

etiamsi exteriùs ipsa ñ explicetur mihi certe dubium apparet, atq; ad negandum propendeo; censeoq; probabiliter a culpa grauj excusari posse: tum quia extrinsecum sacramenti ceremonia, aut ritus sensibilis ñ immutatur: tum q. omnis Sacerdos virtualiter habere videtur quãdam intentionẽ idealem implicitam, nempe ñ absolvendi, ni si ipse, et Pœnitens capaces sint: atque ita apponere malitiosæ additionis expressionem, illamq; specialiter interius determinare, ñ censetur a natura Sacramenti primùm exorbitare, et propterea neque plusquam venialis culpa imputanda.

Assero 2º. Additio, qua de præterito appellatur, ve vera de præsenti dici meretur, atque talis regulari debet ad valorem, et praxim Sacramenti, si ipsa aliquam eius partem essentialem ñ respiciat: ideoque si hæc de præsenti additio reiiciatur, illa de objecto præterito tamquàm impertinens, et velut ñ adiecta habenda è. Exemplum. Pœnitens dicit, ego furtum, quod feci, restitui, damna e domo iam egressa est, etiamsi hoc inde falsum sit, sed bona fide a Pœnitente ut verum saltem probabiliter existimatur, et dicitur: absolutio data sub additione restitutionis, satisfactionis, aut damnis ejecta, valet procul dubio. Neque Sacerdoti licet in alio sensu prædictas aut similes additiones adhibere. Ipse enim ñ habet ius licitè suspendat absolutionis effectum, quando Pœnitens recte disponitur è, ut in dicto casu dixi. Si quoties illas additiones de præterito absolutioni adjungit, ñ è credendus suo animi decreto, aut intendere aliquam additionem a præsenti diversam ratione distinctam. quapropter etiamsi Pœnitens postea advertat, restitutionem ex. g. factam ñ fuisse, ñ tenebitur ipsam repetere.

Inde etiam quando Sacerdos absolvit sub additione quòd Pœnitens proponat, aut proposuerit relinquere peccandi aliquam occasionem, vel facere restitutionem, aut aliud, ad quod ipse Pœnitens certò,

vel

vel probabiliter agnoscit aliquo de causa ñ obligari, saltem graviter: absolutio tñ, et effectus valent, quamvis tale propositum ñ habeatur, et quamvis affectus habeat. Quia nec Sacerdos censetur absolvere sub odit.e alterius propositi, nisi illius, quod debitus, et absolutioni natus est: neque Pœnitens aliud intendit asserere propositum: imò quamvis fortasse per ignor.am leviter in illa affirmatione mentiatur, ñ ideo absolutionis valore, aut fructu privabitur.

Asserit 3°. si dispositio posita in absolutione partem, aut requisitum Sacramenti essentiale respiciat, nisi illa realiter verificetur (sive de præterito, sive de præsenti temp.e loquatur) ñ poterit suscipere, aut ignorari per statum præsentem bonæ fidei, seu dici existimantis, posita esse parte in odit.e postulatam. ex. g. qui absolvitur sub odit.e quod habeat dolorem de peccatis, aut propositum ñ peccare, vel relinquere (ut debet) talem occasionem, vel facere aliquam iustam satisfact.em; et re vera eiusmodi dolorem, aut propositum ñ habeat, nullum efficit, aut suscipit Sacramentum, quamvis probabiliter, vel etiã certò se habuisse, aut habere prædicty positum existimet, quia hoc d.a communis sent.a requiritur actum realiter existentem, ut diximus disp. 4. sect. 2.

Dixerim tñ ego ñ audere tangm improbabile damnare neminem propter magnam auctorit.em dd. asserentis, illud Sacramentum etiam sine aliquo dolore valere: quam opinionem defendunt aliqui RR. supposito nomine allegati à Leandro disp. 5. q. 23. necnon Rotella, Angelus, et Vega apud Lugo d. 14. n. 66.

At in alio affini casu securius, et longè benignius opinari possumus, nempe quando absolutio datur sub odit.e habitæ attritionis, et de vera Pœnitens non habet, aut habuit, nisi alium dolorem naturalem, quem falsò existimat esse supernaturalem, seu veram attritionem tunc valdè probabile est, verum effici Sacramentum, saltem

validum

Valdum, licèt fortasse infame: nam licèt dª quod alibi
loqr sentiã et veram, sèpe tñ tribus, vel plurib⁹ vera sit do-
ctor sufficiens; tñ una tñ opinio nõ nisi valde imprudenter
his temporibus dici posset improbabilis: quandoquidem
nequit non esse evidenter probabilis sentª illa, quam
tot, tantiq⁹ viri virtute suæ fundamẽtj vidũ, et diligen-
ter examinatis, comprobarunt. quales sine dubio sunt
Navarrus, Victoria, Petrus de Ledesma, Enriquez, Granad. Do
Bonac. apud Leand. disp. 5. q. 6. qui etiam eandem
sentiã probabilem esse ostendit: atque ut absolutè veram
affert Emanc Lib. 4. de Sacram. cap. 6. dub. 6. Ideoque
sapienter improbabilem nõ ese docuerunt S. Fes. in Sum.
q. 1. ad 3. p. D. Thoma n. 20. et Machado Lib. 2. p. 4. trac.
5. docum. 6. quinpotius Durand. Vega, Canus, et alij a-
pertè explicuerunt prædictam absolutionem tunc veram
etiam esse: quod probabile censuit Fagundez in 2um eccle-
siæ præceptu. lib. 2. cap. 5.

Asserо 4º. Absolutio data sub a-
liqua conditione de futuro (ex. g. ego te absolvo, si eras re-
stitueris) è nõ solum illicita, sed etiam invalida. Hæc as-
sertio certis. è propter uniformem in adeo grani negotio
Theologorum consensum (ut etiam in aliis Sacramenti
excepto tantùm matrimonio, de quo utrumq⁹ probabile e
assertionis aut. valde aliqua efficax difficilis è: tum q.ª
matrimonium qª sentiã, qua longè verior visa est Dr. 9
Sanchez Lib. 3. de Matrim. disp. 8. et Lugo, disp. 43. Sec.
5. atque aliis multis, valde celebratus sub conditº defut.
(nempe, si Pater meus consenserit) imo coniter nõ aliter
trahi videtur, nisi sub aliqua conditione in futurum
respiciente; non enim primus habens consensum, ni-
si sub conditº quod secundus etiam consentiat, aut con-
senserit. tum quia humana remissiones sæpe sub illa con-
ditione fiunt: tum quia salv. ea natura rei, et sine ex-
trinseca legis prohibitione nõ è invalida sentª sub
tali conditione à iudice prolata, ex. g. Absolvo te à car-

cere

cere, si pecunias solueris. tum denique 9.a in hoc sacramento absolutio a poenis integrum effectum habet quousque satisfactio imposita peccatori mandetur. 9.a similiter de peccatorum absolutione agendum videbatur.

Propter istas difficultates longa et grauis facta est hac propositio. Ego breuiter dico, ideo irritatam esse, istam absolutionis formam, quia proprium huius Sacramenti est dare remissionem peccatorum, propter quam primò institutum est: at vtra pars Sacramenti, aut alterius medij peccatorum remissiui est vt eius effectus et fructus pendeat ab operibus futuris: nemo enim amittit, aut meritit gratiam, et sanctis praesentem propter peccata futura, si modo causam sanctitatis sufficientem habet. Ex qua ratione iam satis minimus videre potest responsio ad exempla sup. opposita.

Rogabis, An hac forma valida, et licita sit, Ego te absoluo à peccatis, si Deus amouerit, te eas restituam esse. Illicitam grauiter ee supponunt omnes DD. propter dubium sciti, et periculum valoris; validam autem esse opinatur P. Suar. etiam in forma baptismi to.3. in 3.p. disp. 23. sec.3. Lugo n.135. et alij plures. Horum vterius sentio cum P. Conink. q.65. ar. 5. dub.2. Ratio mihi est, quia sicut gratia et remissio patiens non pendet ab opere futuro, neque impeditur propter peccata carnea, ita nec propter scientiam Dei praesentem de peccatis futuris, vt fide certum est: Imago quae forma pariter esse debet Sacramenti nostri.

Sect. 3.
De additionali peccatorum dubiorum absolutione

De hoc puncto iam aliqua diximus disp. 2. sect. 4. §. Ad 2.m et sect. 6. ad Peccata probabilia. Verum quia et alia supersunt, et plura, quia tunc seriosimus, non nisi dubitantibus vocibus sunt asserta, propter aliquam scilicet formidinis speciem, quia peccatis existimatis nomen sufficientis ma-

teriae

tenda decedamus, ideo quodo ad praxim brevitr ista notare oportet, fumiusq; profecto, quandoquidem praedicta de peccatis existimatis opinioni denuo tuq; maiori cum diligentia examinata magnum certitudinis, et utilitatis pondus accessit

Dicimus §.1°. Vniuersaliter licite esse confiteri peccata tantum dubia grauia, vel licita pro sua voluntate aliis certis, quae in antecedentibus sectionibus legitimè sunt narrata, et vel licita etiam venialibus nondum remissis: atque ita a solis dubiis eò in casu absolutio sub audite recedenda est. Ita Joan. Sanch. in selectis disp. 1. n. 12. P. Martinon disp. 50. sect. 2. Joan. Taram. in theolog. fundam. n. 1897. P. Martinj Perez disp. 21. sect. 6. Doctor N.N. in manuscript. allegans, et nominatim Sapientiss.m Nortum Lucam Wadin. Hanc assert.m merito veram esse explicat Martinj Perez n. 7. non solum casu quo Paenitens expectatur difficultate excitandi in se dolorem de peccato veniali; sed etiam quando absq; omni causa difficultatis, aut repugnantia ipse sola dubia grauia fateatur.

Et quidem in primis vbi praedicta, aut alia similis difficultas obsteret, nullum esset absolut.m sub praedicta conditione ferendi, quia graue onus foret relinquere Paenitentem cum dubio peccati mortalis: maxim.e si ipse in haberet aliud certum mortale, eo omnis habeat, obligari n debet ad 2.m eiusdem criminis rem.m Deinde etiam sine ulla doloris de venialibus difficult.e, et sine ulla circa mortalem culpam itaum confitenda repugnantia absolutio illa ferenda foret, quia de. dolorem et hoc sent.m mortalia dubia sunt mala gratia huius Sacramenti: neque autem n esse apta et sufficiens materia ista, ad quam grauiter obligamur, sine ipsa sola, sine omnia aliis recreatur: in nigru enim Tribunali genus foret illud, quod ga a nobis ipsis gratio accusaremur, et absolui a Iudice n possemus. Imo etiq; relegua Sacrament.a nunquam haberent aliquam materiam prae gratiam, quae simul forma pro-

ferendi

frenda per se n̄ sufficiat.

Sed opponunt: Vbigerabile semper fuit exponere Sacram.ta periculo frustrationis sine necessitate: frustraretur aūt hoc Sacramentum, si ut obligans, culpa qualis n̄ subesset omissa. R.o 1.o cum dicto Martino Perez, sufficientem causam, et necessitatem esse ipsam Sacramenti institutū et legem, qua obligare dicitur ad confessionem peccati dubij, etiam solius, et minimè obligat ad 1.m venialium, neque ad 2.m mortalium confessionem: Nemo enim tenetur in aliquo Sacramento adiungere plures materias, vel formas praeter illas, ad quas obligamur ab ipsius Sacramenti legibus aut natura.

R.o 2.o cum eodem Anton.o & aliis Recentis ab ipso allegatis, Sacram.m n̄ exponi frustranei periculo; ipsum enim minimè frustratur, omnia actualiter peccata n̄ remittat, cum tn̄ praebeat gratiam et sanctam remissionem, quae est praecipuus Sacramenti fructus et primarius effectus; remissio vero actualis tantùm est secundarius: ideoque dubiè posita in absolutione n̄ cadit, nec facit suspensionem supra gratiam, sed tantùm sup. remissionem. quapropter etiam licitum est confiteri peccata iam per aliam confessionem remissa sine alterius novae culpae confessione; in quo casu Sacram.m n̄ praebet effectum secundarium remissionis, sed tantum primarium gratiae.

Tota huius responsionis doctrina fundatur in sent.a illa, quā disp. 2. sec. 4. probabile nobis videbatur, peccata extrimata sufficere ad valorem et fructum istius Sacramenti. quae nostra opinio multis postea viris doctissimis proposita, ab eisdē probata, emendata et propugnata, magnis discussionibus et singulari eruditione fuit: atque etiam in praedicto Martino Perez deprehensa tum loco citato, tum disp. 27. sec. 3. eandem iam olim amplexi sunt duo Sanctitate et scientiis insignes in primis viri, ex Dominicanis, Albertus Magnus super Missus est cap. 69. et 70. ex Jesuitis

Canisius

Canisius lib. 1.° de Virg. cap. 9. qui cum aliis credide-
runt, Mariam sanctissimam etiam sine veris peccatis, qui-
bus proculdubio caruit, suscepisse Panitentiæ Sacram.m
quia 2.a celebre D. Gregorij axioma, timorata conscientia
est ibi agnoscere culpam, ubi non est: et quamvis ista de
Virginis Mariæ pietate sent.a valde coiter, et merito impug-
nent Theol; ceterum ipsa impugnat. nostra de pecca-
tis existimatis opinione supponunt: plerig enim ipsorum
tantum censent absurdum Beatæ Mariæ Virginem, quia
hæc sine ignorantia, vel falsa peccatorum memoria impossi-
bili illi erat, et repentant, indecentem esse gradum in-
ter matre ignorantia et falsitas, ut nominatim videre licet
apud P. Rain. in Typicis p. 2. punc. 4. n. 17. Docent P.
Amicus disp. 1. sect. 3. n. 35. P. Meratius to. 3. pag. 478. et
alij, qui ad Panitentiæ Sacram.m ideo tantum requirunt pec-
cata, quia hæc maxia sunt ad dolorem, et confessionem: quod
autem aditus alios respiciant peccata in nostra existimat.
sine conscientia existentia, nullus catholicus dubitare pote.
Adjungit P. Tagunder in 2.m praceps. Ecclesiæ. lib. 1. cap. 2
D. Thomam 3. p. q. 37. art 4. Vinaldum et Victoria, pro sa-
cramentali Virginis confessione: at allegatis ista exigua fi-
des mihi est, et quantus ad D. Thom. etiam nullius; quia
scilicet ipse de sola veteris purificationis ceremonia lo-
quebatur. Surius et spondanus allegat. S. Luerter in Ro-
sa aurea tit. 3. cap. 53. affirmant, Mariam sanctissimam
Visitam fuisse Sacramentaliter confiteri nempe sub edit.
quod ipsa culpam levem fortasis, aut quasi de possibili o-
miserit: hystoria tn mera divinatio, et merito a plu-
ribus tanquam fabula repulsa, satis enim Virginis im-
maculatæ animi puritatem penetrasse credenda est.

Sed dicet.
quamvis opinio affirmans Valorem Sacramenti ubi peccata
tantum existimata sunt, probabilis est, de quo iam dubitare
non possumus: at etiam ea probabilis remanet q.° Valor Sacra-
menti facti cum solis peccatis dubijs semper est incertus. Non

autem

Non aut. sapè diximus n̄ ee licitum operari cum sola opinione probabili aphante valore, quia propter eius incertitudine, et aliarū sententiæ probabiliū nec valor, nec fructus secuturus ē.

Quam huic difficultati aliquis fortassis responderet negando probabilitē illius sententiæ, quæ valore prædicto Sacramento negat: Quam licèt pauci dubio magni illam tradiderunt Theol; at sine quæstionis, et accurato examine, breviter que, et quasi dicter locuti sunt. quorum propterea authoritas minoris momenti est, ut tradit, et eruditè probat D.r Sanza de examine doctrinæ. cap. 2. in 3.a sectione. quod præcipuè locum habere posset, quando quidem Authores illi unam tantum, aut alteram rationem adeo levem attulerunt, ut ipsa fere neque ad evidentiam refutari posset; ut nos loco sup. citato, et alibi abundantius ostendimus. Sed tamen si videbimur. Quanquam ego quamvis sit ingenuè fatear sententiam illam nobis videri esse intrinsecè aliquā rationē probabilē, asseverare n̄ valeam, nunquam tamen dubitavi simpliciter probabilē esse, nempe propter quod tot sapientiū patrocinium, qui etiam si modo viverent, aut de q.a illa loquerentur, efficaciores licet modo nobis ignotas rationes afferrent. quapropter resp.o ideo licitam esse prædictā peccati dubij spem. q. quia propter speciale huius solius Sacramenti institutionē res dubia è materia valida q.a opinione probabile et immune n̄ minus quam certa, et q.a doctrina catholica est etiam materia, quæ simus cum alijs debuis, seu cupis licitè, et meritoriè assequi: quapropter religio huius Sacramenti prohibere n̄ potest, quod pœnitens ipsius exponat periculo profanationis fundato in peccato dubio confessionis legibus eiusdē Sacramenti parte emendata: maximè vero cum pœnitens nulli suæ damnationis periculo exponat. confitendo peccata dubia etiā scita, et cognita ut talia.

Dicim 2.o In periculo mortis n̄ exercitus confiteri sola mortalia dubia, si occurrat aliud mortale certum iam aliàs

Semper

vel quodlibet aliud Veniale de quo simul cum dubio
doleat Moribundus. Ratio è quia alijnali damnao
periculo sponte se daret; fortasis enim additis in absolu-
tione posita postulat omnino, ut verificetur veniale peccat
* peccatorum siue dubium
Habet tñ hæc resolutio duas Limitationes. 1ª è, si peccti
dubium pertineat ad tempus ante ultimam legitimam ses-
sionem præcedens; in qua sessione aliquid certi dictum
è, et habitus dolor circa mortalia salt. vnralis: sic enim
omne vitium periculum. 2ª si pœnitens certus sit de
ritè perfecta, quam tñ certitudinem parcè, et raro crede-
re debemus.

Dicimus 3º quamvis valor prædictæ dubiæ con-
fessionis crederetur esse nullus, casu quo peccatis illud nõ exi-
stisset; nõ ideo inferri potest, esse etiã nullius valoris ses.
et absolutionem peccatis certò existimati, et re vera nõ omissi.
atque ita vera opinio de peccatis existimatis nõ pendet a ve-
ritate, vel probabilitate opinionis de peccatis dubijs, quæ
apud Authores familiaris, et satis probata. Ratio è, quia
vbi mãa proxima è dubia, seu potius certa de peccatis du-
bijs confessis, forma etiã absolutionis seruare videtur eun-
dem modum, nempe sub dubio, et additione dari: at vbi
confessio è nobis certa, sine absoluta de peccatis existimatis
narratio, absolutio quoq; ipsa profertur ut certa absolutè
et sine additione. 2º quamvis 1º fortasis (quod nõ credimus)
nullum sortiatur effectum, nisi verificetur additio, siue pec-
catis præexistentia: 2º verò, quia sine addit. profertur, et
accipitur, absolutè dabit salt. principale, sanctitatis expers.

Dicimus
4º si confessio sit de solis peccatis dubijs absolutio illimitè
detur sine additione interius salt. recepta: quia praxis ec-
clesiæ inuenteretur; et etiam quia aliquod periculum erit
ut absolutio nulla sit, utpote quæ tunc natura confessio-
nis nõ imitatur, et forma mãa modum nõ signatur. Ra-
dicta tñ absolutio valida foret, quia magnus iudicia-
lis sentus, aut voluntas explicata sine vlla interna

val

vel externa adit.e natio habet sa.b. tanta virt.z, et efficacia, quanta si adsit. Sit.

Rogabis curiosè. quare eg. absolutio de sibi peccatis in alia confessione remissis non detur sub illa conditione, nempe si remissa iam non sunt? et ratio dubitandi difficilis é: nam ut sup. diximus, remissio actualis, quia est effectus secundarius sacramenti, tam in peccatis legitimè confessis, quam in dubiis, pendet a conditione apud absolutione accepta; at vero ipsa gratia remissiua, qua primarius effectus est. q.o absolutio adultis potest, et debet dari eodem modo, et sensu pro culpis in confessis, sicut pro culpis dubijs.

Cangit hanc difficult.z Martinj Perez disp. 22. sec. 6. n. 7. et solut.z dentat, qua tn assequi mihi non videtur. Breuiter ego resp., ideo pro peccatis iam confessis non apponi, aut deberi absolutionj forma, quia ad praesens judicium impertinent omnino se habet, qd eadem peccata alteri confessioni subiecta fuerint, sicut etiam, quod sint antea per absol.z remissa. Ideoque absolute profertur sent.a non minus ac si nunquam de illis fuisset inuocatu: Vnde natum, aut debitum non é explicare, vtrum antea confessis sueris illa peccata; idemq in praxi obseruamus, casu quo dubium é non de peccato ipso, sed de confessione eius antecedenti, vel remissione peccati certi; tunc enim nulla absolutioni applicamus nisi conditz. at dubium de crimine maxime spectat ad ipsam cuiusque judicij substantiam; quapropter necessitas, aut obligatio est ita declarandi peccata, vt iudex videat an illoz veritas seu probatio certa, vel dubia sit, nihil q.o minus, si absolutionis sent.z sibi confessionis et probationis qualitati adaptetur.

Dicimus 5.o confessionem, et absolutionem de sibi venialibus dubijs valida esse ad sacram.ty sufficiendu, etiam si ipsa a parte rei non extiterint. Patet a paritate confessionis et absolutionis de mortalibus dubijs, ato etiam a paritate absolutionis cadentis supra peccata existimata.

Am

An auh. eiusmodi confessio, et absolutio venialium dubiorum licita sint, etiamsi Pœnitens aliud veniale certum confiteri posset, maiorem difficultatem habet. Inclino tñ ad affirmandum, ita saltem, ut excusentur Pœnitens, et Confessarius a sacrilegio graui: quia scilicet nõ inuenio sufficiens discrimen ratione cuius negari possit honestas totius confessionis, et absolutionis ob venialium dubiorum, cum tamen affirmetur eueniae confessioni, et absolutioni obstinenti tantum mortalia dubia.

Dicimus tandem, Pœnitentem semper esse inducendum a Confessario, ut aliquod peccatum certum dicat: qua scilicet confessione plenissima sit finis huius Sacramenti securitas. Et quidem ita quoties obseruat, scilicet nõ ex præcepto, sed ex diuino, et erga proximum charitate. In hoc tñ casu duo sunt aduertenda: 1m. ut de culpa illâ, quæ de nouo propter Sacerdotis diuinum tantùm certa manifestatur, Pœnitens dolere procuret, si fortè in aliqua determinatione nõ doluit: aliter enim diuinum datum nullius modi est; et sæpè prorsus inutile euadit, quia adiungitur narratio solius culpæ venialis certæ, de qua nõ adeo facile, et promptum è in breui illo tempore dolere. 2m. nõ ée Confessarium in tali casu declarare aliquam speciem, aut determinatum peccatorum numerum; sed sufficere huiusmodi generalem accusationem, Peccani graniter, ut obseruat D. Granado trac. 9. disp. 3. n. 7. et sequitur Martinus Perez disp. 21. sec. 7. quamuis semper diuidenda erit confessio magis specialis, sed de hoc iterum sect. seq. opportunè fiet sermo.

Sect. 2ª.

De absolutione infirmis, moribundis, et nullum signum dantibus concedenda.

Circa infirmos in primis quoties agnoscatur periculum morendi ante absolutionem, ea secedenda est, etiam nondum finita confessione, ut tradunt cõiter DD. apud Lugo disp. 17. n. 1. Idemque fieri potest, si Pœnitens peccatorum confessione nimis fatigaretur: tunc enim dicto vno, vel altero peccato in specie, et reliquis in

genere

genere, (nempe Accuso me etiam de aliis, quæ modo dicere nō possum) statim ab illo gravi onere liberandus est infirmus: ut docent Enriquez Bonac. et alij, quos sequitur Leander disp. 5. q. 32. Difficilius autem est, an illa absolutio ferri possit, audito dumtaxat peccato veniali? In casu fabricationis prædictæ respondent DD. communiter negando, licitam esse absolutionem, nisi prius infirmus unum saltem mortale, quod sit materia gravis, exponat. In casu autem periculi mortis affirmant Enriquez et Leand. q. 37. quod mihi probatur: at procuret confessarius, ubi incipit suspicari periculum, ne pœnitens circa veram et debitam circumstantiam temporis numerandi præcipue vero circa culpas veniales, quarum detestatio semper difficilis et fere semper dubia est; sed potius aliquid de mala gravi statim explicare aggrediatur: sicut etiam ipse potest, et nullâ sui confessarij expectatâ admonitione agere debebat: peccaret enim graviter, si breve illud tempus gravium unius, vel alterius mortalium dicendo, in venialium confessionem occuparet.

Præterea data semel absolutione, et ita propter periculum confessionem dimidiatam, statim tenetur infirmus eam continuare, quia unusquisque ante mortem graviter iubetur omnia mortalia semel confiteri. Attamen decisio limitanda est 1°. quando fabricatio prosequendi confessionem magna foret. 2°. si quamvis infirmus posset, in adeo incommode continuare confessionem: agat tu valeret illa perficere: nemo enim tenetur facere confessionem dimidiatam sine gravi sua salutis necessitate: in casu autem nostro nulla erat necessitas dimidiandi confessionem, quando quidem pœnitens iam supponitur per 1am confessionem in gratia constitutus, atque etiam satisfecisse præcepto divino faciendi in periculo mortis confessionem saltem integram, qualis procul dubio 1a fuit, licet maaliter dimidia.

Infirmus tu ille minime tenetur, quamvis possit continuare confessionem cum eodem Sacerdote: sicut nec sanus, qui oblitus est alicuius

ius peccati, vel propter aliam iustam causam, ipsum deliciit, postea adueniente memoria, vel illa desiliente causa nō tenetur eidē Sacerdoti confiteri, sed tanq; alicui, qui iudex legitimus sit.

Periculū etiam Sacerdotis, ut temp. pestis, naufragii, paralÿ, vel alia, facit ut possit dari absolutio vno, vel altero peccato audito, ut sic illud fugiat. periculum. Si autē Sacerdos alicui constituto in graui morbo, vel illo tunc forte percusso, timet se moriturum, aut constituendo loquendi incapacem ante confessionis finē, videtur ipse posse dare absolutē ne Pœnitens sine sanus, sine se infirmi obligetur ad iterandā illam confessionis partē. atque ita absolutē affirmant Sotus, et alij, quos sine nomine impugnat Lugo disp. 20. Sect. 5. intendens cum Suar. et Vazq. illicitā esse eam absolutē, si adsit alius Sacerdos, qui facilē haberi possit, aut ipse Pœnitens nō sit nimis diu perseueraturus sine absolutionis beneficio: et ista quidē sententia maximē in praxi probanda ē, ut patet cū quando Sacerdos prodizam confessū audit et eam interrumpere cogitur Pœnitens; tunc enim nō licet dare absolutē, omnis Pœnitens propter occupationes, vel absentia, illius Sacerdotis obligetur ad repetenda, eandē confessionis partem coram alio Sacerdote. Patet etiam casu, quo in medio confessionis audito aliquod peccatum reseruatū, a quo absoluere nō possum: tunc videlicet nō licet mihi absoluere ab aliis nō reseruatis. Quæres forsitan, si forte idioma Pœnitentis audiui, et intellecti iam aliquot peccatis, nō satis percepi: vel de ruditate meam, aut alia de causa nō possit omnia secreta confessio. et sicut audita tota confessione absoluere nō potueris Pœnitentē, si aperta in fine, te nō habere approbatē vel inuidiciē ad absoluendū ab vno, vel a pluribus peccatis quando ipse facile ad iudicem tobis causa legitimus recurrere potest: similiter nō obstante illo repetendi confessionis onere, licitum nē in nro casu absoluere illum, cuius integra confessionē Maam Naziam nō excepisti.

circa

circa decimbendos plura dubitari possunt, quæ ad quatuor præcipua capita reducuntur: totidem enim videramus moribundi status: 1° è, quando ipse infirmus dicit tantum aliquod peccatum in genere, ex. g. multa peccata habeo; et statim sensibus destituitur. 2° si ille nullibus dumtaxat, aut aliis signis postulet absolutionem. 3° si præbeat signa doloris. 4° tamen si nihil istorum agat, sed tanquam truncus, aut cadaver iaceat, licèt ipse viuere adhuc agnoscatur.

In 1°

igitur statu graues Theologi negauerunt, licitam esse moribundi absolutionem, ut Soulerius, Nauarrus, Sotus, Canus, Ledesma, Anila, et alij apud Dian. p. 3. tract. 3. Resolut. 1. Ratio tū, et benigna sent.ª longè communiōr è, quæ cum saltem probabilis euidenter sit ab omnibus in praxi sub graui obligone sequenda è, dando scilicet absolut.em sub conditione, ut omnes notant apud Lugo disp. 17. n. 20. Patet in primis hæc sent.ª à fortiori ex dictendis circa 2um, et 3um statum. Deinde, quia declaratio speciei, et numeri peccatorū nō pertinet ad necessitatem, et valorem sacramenti, sed tantum ad obligationem præcepti diuini; ut stat quando propter oblitionem, ignorantiam, aut aliquam iustam causam omittitur explicatio alicuius peccati: vel quando quis certus è, se peccauisse mortaliter, nescit tamen quæ fuerit illius peccati species, et nō habet aliam materiam nouam, aut etiam liberam; tunc enim nō istum potest, sed tenetur ipsum confiteri, et quidem solitariè: idemque ex opinione probabile, obtinet, quò ad obligationem si pœnitens dubius sit in genere, an peccauerit mortaliter, in quo casu iuxta certam doctrinam saltē potuit tale peccatum dubium confiteri, etiam sine alterius scrupulo, præsertim si genitus immemor sit cuiusq; alterius culpæ in specie; aut saltem si adsit pessima alicuius culparum ignorantia.

Vtra istam nec̄ nostram, et eam resolut.em obiicitur grauis, et practica difficultas hæc. Si peccatum mortale in genere esset mate-

ria

quia valoris sufficiens, talis etiam dici posset ipsum peccum mortale in confessione voluntariâ à sanis facta: imo etiam ibi confessio sufficeret peccum in genere, aut peccum veniale nihil vltrius explicando. Hac aut. videntur esse vtra eadem praxim: Quemo enim liceat alicui è vita dicere, Peccavi mortaliter: Peccavi: aut, Peccavi venialiter. At confessiones eiusmodi non possunt esse illicitæ, nisi quia sunt invalidæ; alioquin damnabiles in sunt, nam Pœnitenti semper licet de suo peccato etiam graui, quod voluntariè subiicit confessioni dicere vnam partem, vel speciem, si aliam veram explicet, ut si Sacerdoti, vel Religioso de fornicationis opere manifestet vel solam vobi violationem, vel solam fornicationem. Deinde videtur, naturam esse aliquam elationem accusationem ad valorem Sacramenti.

Huic difficultati respondeo confessionem illam voluntariam, Peccavi mortaliter, saltem esse licitam, quando illa explicitur simul cum confessione mortalium dubiorum, aut certorum venialium, ut nihil videlicet adiungat maiorem fuchem Sacramentalis secretitatis, ut iam dixi in fine sect. proximæ. Præterea opinor, prædictam confessionem etiam per se solam esse validam, quia illa confitendo delictum, quod ex se erat materia rara, magis declarat, quam quod de omnibus peccatoribus confessariis sciebat, aut de illo Pœnitente per se supponere poterat. At iudico eam solitariam confessionem illicitam esse factam sine causa, vel necessitate: tum quia valde opponitur Ecclesiasticæ consuetudini, nihil in tota confessione speciale dicere: tum quia probabile videtur illam confessionem esse invalidam extra casum necessitatis, ut obliuionis, vel mortis periculi; in quo necessitatis casu ipsa rerum natura, et nostra debilis postulat, ut iudicia et negotia humana breuioribus cæremoniis, et minori solemnitate possint valeant: quapropter fortasse in hoc Sacram., ut in Iudicio, sicut in Matrimonio, ut in alijs valor subsistere potest intra grauem necessitatem sine aliquibus circumstantijs, quæ fortasse extra illam requisitæ omnino

erant

erant; ut etiam in processibus iudicialibus et testamentis
enenire solet. L. fin. C. de milit. test.

Dua etia supradicte
sessiones posteriores nempe Peccaui et Peccaui venialiter,
sufficiunt ut Sacerdos debeat peritentem absoluere, ut be-
ne resoluit Lugo. n. 22. Sed quia earum valor magis du-
bius e, quam precedentis sessionis, et ista nihil manifes-
tare videntur, quod iam notum n supponatur tempore
quo n deficit facultas scientiam ampliùs explicandi, ideo
nulla ratione admittenda sunt a Sacerdote, ut ipse propter
illas dumtaxat absolutione etiam sub conditione differat,
quousq; Panitens speciem aliquam explicet (ut mos eccle-
siasticus fert) quamuis nazium n sit in tali sessione
voluntaria grauitas declarare, sed dicere, ex. g. Furabar
sum.

Rogabis, vtrum licita absolutio in sess. voluntaria
tantùm explicante aliqd genus peccati, siue speciem
subalterna, ex. g. Sacrilegium admisi, proximo malum
intuli. cogitationi turpi diu. &c. in primis procul du-
bio licita esse tam sess. q, quam absolut. illa in exordio ab-
solutionis, et sessionis alterius peccati venialis secundùm
suam integram speciē manifestati; praxis q illa sahis ipso
fidelium usu in quotidianis confessionibus approbatur: non
enim viri iusti et prudentes in confessionibus voluntariis tem-
per manifestant vltimam speciem peccati in antiqua vita a-
missi, et pro materia certius detestata simul cum aliis
recentibus et leuioribus cuius explicati: quamuis sacrile-
gium, vel iniusta damnificatio, vel cogitatio turpis diu-
diabus in plures species, quas magnas, tam specialiter par-
ticipat rationem illam generica, vel subalterna, sicut ipsa
vniuersalis ratione peccati, ut patet in laesione vitæ, seu
membri &c. quia essentialiter e proximi odium, seu damni-
catio.

Neque enim fuit alicuius theologi adeo prodiue scru-
pulosi, qui in praedictis confessionibus declaratione usque

ad

ad infimas delictor species portulaverit. Dão aug. ene
potest, quia ille obtendi modus n̄ solum explicat ali-
quid à judice pene ignorativ, et &c. humanam signifi-
cat.ē speciale vocatum; sed etiam manifestat culpam sub
illa vltima malitiæ specie, qua sæpe frequenter omitti et
obtineri solet: exemplum sit ipsa odia proximum damnifi-
candi, quæ n̄ raro amatur, aut intenditur sine ulla dis-
tone speciei mali illius, quod inferendu ē, nempe non
videlicet, an sit in bonis fortunæ, vel honoris, vel salu-
tis, vel vitæ. imò sæpē obrigit, ut etiã executioni damnum
manifestetur cum tota rabbia damni inferendi proximo illa-
ti. Ob quam ch. Vonem arbitror licitam esse ipsis.ē voluntaria,
et absolut.ē sine ulla addictione, adhuc in casu quo
penitens nihil aliud sive graue, sive leue manifes-
tet, sed tantùm v.g. fortasse dicat, Ego desiderauì ma-
lum proximo inferre.

Inde alia n̄ inutilis nascitur re-
solutio, nempe licitam esse voluntaria, ipsione, sive
totalem, sive partiale, qua n̄ explicat, an præcise pe-
nitens amauerit, an ẽtiam desideraverit, an procura-
uerit, an tandẽ turpiter agnoverit faminam; sed tan-
tum dicit, Accuso me, quod turpiter cupiã fornicatio-
nem habui: quia nimirum etiamsi ad genus simplicis
luxuriæ pertineant essentialiter omnes numerate species,
semper tñ omnis ipsa peccati externa obrigat executio
inuenitur aliquis voluntatis affectus, qui præcise ha-
beat Vonem turpis habendi in illa materia simplex
vidit placentia. Sed iam ad moribundu deueniamus.

In
2° illius statu, quo signis, ut nutibus, aut etiã verbis ab-
solutio portulatur ab ipso agrotante, ea etiã licita est
n̄ minus, nec aliter, quam in statu et casu præced.
ut defendunt omnes DD. qui nam sint.ē in primo
moribundi statu docuerunt et videri possunt apud Di-
anam ubi sup. et Leandru q. 38. et 41. Statu autem

est

è manifesta, quia idem omnino è, postulare absolut.m sine signa doloris præbere in ordine ad clauem, et se accusare in genere Sacr.ti de peccatis.

In 3.o moribundi statu quando scilt ille signa doloris præbet, dificultas certè maior est, quia præter citatos supra duos præcedentes resolutione negant Licita esse absolut.m (nisi illa signa ad clauem vel Sacram.tj referantur) duo ex primis Theologiæ Magistris Suar. scilicet, et Vazq. quos sequuntur Bonac. et alij apud Lugo n. 27. Cæterum optimè ipse Card. observat, istam sent.am nihil speciale in ordine ad præsim dicere, vel magnos posse in illo ultimo rerum discrimine Lequeos inijcere, quandoquidem dum examinaret Sacerdos, an signa illa absolut.m de[ci]derent, infamus sine absolut.e forte decederet. Ego Missidiu, libet adverbionibus brevitj ponos.

1a Quamvis moribundi de peccatis dolcat, signaq. doloris manifesta exhibeat, si ea tre ex desiderio absolutionis n obtinuntur, absolutis de vera nullius è valoris: quia Sacramentalis ipsius, et accusatio est significatio delicti n solum dolorosa, sed absolutionem intendens. 2a. Absolvendus è infamus, quotiescumq. percipiuntur alicuius doloris signa, sive ipsi confessario, sive alijs destinentur, sive coram eo fiant, etiam infirmis ignorante esse sibi præsente confessariu, sive tandem in absentia confessarij facta fuerint, ut sect. seq. declarabimus, quia tenent teneri moribundus præsumendus è, se dolorem in maximo illo salutis discrimine habere, et monstrare in ordine ad sua Animæ remediu, quale istud Sacram.tu agnoscere meritò supponitur. Hanc benignam resolut.m docet S. Laim. lib. 5. trac. 6. cap. 8. Lambranus, et Diana, quos sequitur Lugo n. 30. Deinde Enriquez, Filliucius, Regin. et Joan. Sanchez, quos refert, et sequitur Leander disp. 5. q. 52. atque tandem Bald. de potest.e Parochi. p. 2. cap. 19. n. 46. quam doctrinam, fere expressè tradit Rituale Roma-

num

num Pauli V. cap. de Sacram.ᵗᵘᵐ panit.ᵃ ibi: quibus (peccatis scilicet) visum vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiamsi fitendi desiderium, infirmus, sine culpa, vel lingua aliter ostenderit absolvendus est. Hæc resolutio extenditur à prædicta Authoritate ad infirmum illum, qui etiam cum sanus esset, et quando nihil de mortis periculo, vel de absolutione cogitabat, solebat similia sui doloris præbere signa, aut elevatis in cælum oculis, pectorum percussio dicere, Miserere mei Deus, aut quid simile: quia præsumitur ea signa modo in morte vicinâ repetere, ex remedij, siue absolutionis amore; signidem etiam scelesti, et magni peccatores in ultimo illo vitæ articulo salutem procurare solent.

3.ª ass.

Sextus sit: etiamsi dubitetur, an signa doloris nascantur ex desiderio absolutionis: imò etiam si dubium sit, vtrum potius ex dolore ingenuo, et mortis malitia, quam ex dolore de peccatis signa illa causentur; danda est in sub ditione absolutio: ut citati Doctores tenent.

In 5.º tandem statu, in quo nihil nullæ vitæ, nullæ actionis vitalis, nullæ etiam panitentiæ significatio reperitur, casus satis frequens est, et qui medicos omnes ad magnas curandi angustias perduxit, et multos Theologos ad ingentem opinandi amplitudinem traxit. Disputatio pendebat; nucleum tibi ex dictionibus sect. præc. distinctionis 2.ª eximimus.

Sextus

Quid sentiendum sit circa 5.ᵐ statum moribundi, nempe non dandis signa doloris?

1.ª conclusio. Absolutio data illi moribundo nullius est valoris. Hoc mihi, et pluribus aliis adeo certum est, vt strictum improbabile tam intrinsecè, quam extrinsecè appellari mereatur. Intrinsecè, in qua tum quæ vera doloris manifesta habet probata ex evident. Sess. 14. cap. 3. et can. 6. requirente præsentia sanguinis Christi, et partis hinc

Sacram.ᵗᵘᵐ

ti; tum quia Ecclesia praxi ita per omnia retro secula sat. demonuit, negando scilicet illi moribundi absolutione: quin ante nostra tempora de hoc puncto dubitatum fuerit, aut aliquis absolut.m illam secedere aut fuerit, aut de illius valore, aut honestate etiam dubitauerit. quis aut credat, nisi temerarius, aut impius sit, Ecclesia Dei in tanto salutis eterne negotio, aut errasse, aut remedia gratia ignorasse, aut sufficienter per tot secula prouidisse? tum quia pia et sana doctrina pro illi affirmat valet, quod non sit omnino temnendum.

Extrinsecè etiam opinio improbabile est; quia nullus inuenitur Author absolute affirmans illius absolutionis valore: imò neque fautoris est, qui simpliciter audeat asserere, eam esse probabilem: sed tantum dubitando, et cum expressa formidine loquuntur, dicentes minime, forte absolut.m prædictæ valere, eam non esse omnino desperatam, neque euidenti demonstratione, quæ sole meridiano clarior sit, refutari posse. quod si aliquis (ut est varietas hominum, genius, et nulla sine patrono falsitas) probabile illum valore affirmet, ipsius authoritas nullius momenti esse debet, utpote immenso totius Theologorum pondere in oppositum vehementissimè inclinante. Videri possunt Laym. Lib. 5. tr. 6. cap. 12. Coninch disp. 7. n. 96. Lugo disp. 20. sect. 3. Viana q. 3. tr. 3. sect. 8. et omnium locupletissimus Arriaga disp. 36. sect. 3.

Dubitatio 2a. Licitum est negare absolut.m etiam sub edita prædicta moribundo. Moueor 1o. quia nemo tenetur applicare remedia, quæ euidenter agnoscit inutilia esse: sed prædicta absolutio manifestè inutilis est, ut vidimus in 1a dubitatione: ergo nemo tenetur illam applicare.

2o. quia in Rituali Romano Pauli V. authorit.e approbato Ecclesia dato, ab ipsaque suscepto, et magna nunc obseruantia approbato, retinentur sacri, et sinceri Ecclesiæ Catholicæ ritus, qui in Sacramen-

toy

administrat. tŷ ſeruari debent, ut ipſe Pontifex in Bulla Iubilæi præfixa admonet, ut ibi, necnon in omnibus Pontificijs, et Decijs de hac materia decretis (ex quibus Iubilæ collectum ē) docemur, abſtinendū eſſe in primis ab eo qui Confeſſ. nō poteſt, ſi tñ abſtinendi deſiderium, per ſe, vel per alios oſtenderit: quā certē abſq; in Bulla Eccleſiaſtica ſanctione prætermittitur, ut benè obſeruat Lugo. n. 30. et eruditè monſtrat ſect. 5. In caſu igitur caſu minime tenemur abſtinere.

3°. quia innumeri Theologi pietate inſignes, atque de Eccleſia Dei optimē merit. et poſtquam inſpexerant, et diligenter examinarunt doctrinæ illius fundam.ta, abſolutè tñ, et ſine vllo ſcrupulo aſſerunt, nō ſolum licitū eſſe non dare illam abſolutionē, verum etiā aſſeuerant, ipſam minimè licere. adeō quidem ut ſaltem ex noſtra Societ. Authoribus nullus fuerit, qui prædictam abſolut.ē poſſe præmi docuerit, ut fatentur. Lugo n. 39. et nouiſſimè Martin. Perez diſp. 28. ſec. 10.mo inter allegatos à Leand. et Aueg. nullus fere ex Thomiſtis aut Scotiſtis, vel alijs qui clarum Theologi nomen habeat, deprehenditur illā Moribundi abſolut.ē approbaſſe. ſ. Salb. licitū euidenter ē, eam abſolutionē negare.

Concluſio

3ª licitum tamen mihi videtur, moribundū illum ſub reſtrictē abſtinere. Hoc pub. dicimus propter extriam authorit.ē eorum, qui aſſerunt licitam ē prædictā abſolut.ē: de quam etiam authorit.ē habent in hac ſectione Digna, et alij multi ab ipſo, et ab Arriaga ſuperius notibus relati, qui (ait Arriaga) ſine dubio potuerunt eā opinione duci, ſequendo alios, indicium. Ego ſic me nullo modo iudico illam probabilem. Ipſam tñ abſolutè ut veram defendunt Moſſerius, Lomeon. Antonij de Literatis, Bartholomeus de Sancto Fausto Iacobus Baius, Alexander Ludouiſius (poſtea Gregorij XV.) ſeu potius, qui ſui memoriæ ſcripſit Author fuit, et

Ante

turrebl. Lanca, quos refellunt, et sequuntur. Leander absolute disp. 5. q. 46. et Adamoel a n. 1888. necnon Sapientiss. Auersa q. 20. sect. 18. Licet cum hac limitat.e, si minimum Fessarius saltem dubitare possit, an datum sit a moribundo aliquod signum externum, quamuis hoc ad ipsius Fessarij notitiam deductum non fuerit. Sentiunt tandem ex nostris Stephanus Bauni, quem heri vidi q. 17. de Sacrament. assert. 4. & in manuscript. P. Didacus Knut.

Pro cuius doctoris probat.e multi adferre solent exemplum vulgare Clementis VIII., qui videns hominem e fabrica Pilati Petri decidentem dicitur absolutioni sub conditione. Ceterum de huius historiæ fide plures dubitant, et alij tanquam meram fabulam despiciunt, quibus facta prius satis grauj diligentia fugo dignæ videtur. Præterea, quamuis historia fide digna sit, nihil tñ probat: tum quia Clemens vt homo priuatus, et n dato meditandi tempore decipi potuit: tum quia ipse fortasse vocem aliquam, aut aliam signi speciem pro deuotione, aut dolore significando percipere potuit: tum quia de homine sensibus integrô facilius præsumi potest aliquod absolutionis desiderium, quam de illis, qui repentè vulnerati, aut maligno morbô grauati nihil magis discurrere, quam cadauera videntur.

Adiungunt etiam præsim exercitum, vbi Fessarij absoluere solent milites, quos in pugna cadere vident. Verum neque praxis ista nostræ dictioni vniuersalitati quadrare videtur: nam ipsi milites ante pugnam frequenter postulant, vt absoluant. postea, si ex vulneribus in periculo mortis esse notentur: imo si absolutis non postulauerunt, ipsa magni periculi præsentia satis ab illis cognita, atque ab ipsis audaciter tempta in angustissimo, atque importuno vitendi tempore pro aliquali fessionis desiderio, et actionis manifestat. vrgebatur.

Qua propter vnica doctoris ratio sit, quod scilicet

D.D.

DD. Sup. nominati nec pauci sunt, neq; omnes doctrinâ censentur, neque ab Ecclesiâ judicibus prohibent. ita q; qui; sed potius impunè per multos annos in illa doctrina perstiterunt. q. in hoc Salte tante pietatis et charitatis q. Miseros nigotio operari licebit cum tot probis, et doctis viris; dum Ecclesia predicta doctrina, et praxim vel permittit, vel dissimulat.

Sed dices. Si ita licet in favore proximi operari, debitum quoque erit ex charitatis lege. debemq; enim in magnis proximi periculis quidquid Salte sine damno nostro possimus. Et ita sentire videntur circa hujus absolutionis obligat. nonnulli cum Leandro, et prædicto Tudonisij Memoriali. R. debitam n esse eam absolutionem, quia ipsa licita sit quia ipsius vilitas certè desperata est, ut in 1a. et 2a. Sclone notabamus. et patet in Medico qui sæpè licitè applicat aliqua remedia manifestè inutilia, vel propter infamiam aut alios notabiles, vel propter importunitatem, vel propter aliquos subitum, quæ tn applicare minimè tenebatur.

Replicabis. Tridentinum canone 9. anathematizat eum qui dixerit, n requiri præsentem pœnitentis ut Sacerdos eum absolvere possit. q. nulla hominum authoritas potest illam absolutionem sine præsentia reddere licitam. R. cum Auct. præsentiam quidem requiri; sed aliqua quamvis levi dubitationis specie ambigere possumus, an vocanda sit etiam præsentia, quacunque pœnitentiæ significatio, tametsi ista ad Sacerdotis notitiam n veniat, sicut enim in absentia, vel ex parte sua invenitur significatio, et vocatio nullo etiam audiente, ita similiter præsentia, quæ fortasis, ~~quæ fortasse~~ in maximis illis angustiis Sacramenti institutio indiget, n requiri nam alias judicio perceptionem.

Sed rogabis adhuc, an ejusmodi absolutio possit indifferenter omnibus moribundis nulla prudentibus signa. Respondeo Doctores communiter tantum

aggrabare

approbare illam absolutionem, si ipsa detur homini intra-
catholico piè viventi; nempe qui haereticus, concubinarius
usurarius, publicus latro, aut in alio malo statu diu per-
severare non agnoscatur, aut in ipso peccandi exercitio
moribundus fuerit. Alii vero ut Caramuel
Petrus Matthaeus to. 1. pag. 140. et alii solum poste-
lare videntur, ut moribundus ille catholicus sit, quod
mihi etiam magis placet, et utcumque dubitari dari posse
eam absolutionem, quoties Confessarius dubitet, an infirmus
sit catholicus, imo si opinetur, miserum illum hominem
malo tantum haeresi affectum esse, cum in ea adver-
sus ipsum paenitentiae sacramentum exerceatur.

Ex quibus in-
fero 1°, dari posse eam absolutionem, etsi coram ipso Con-
fessario repente subverteretur, aut torpescat paenitens, et nulla
appareant doloris signa; vel etiam si Paenitens antea
ceciderat, et circumstantes affirment, nullum doloris
argumentum visum esse, quia fortasse infirmus aliqua
licet levem, et tunc minimè percipiatam speciem signi
exhibet, et quam alius peritior, vel sensibus acutior pe-
netraret, maximè cum ipsa antecacta catholica vita et
praesentia localis circa Confessarium modo forte dubia
et approbata a Paenitente aliquale Confessionis nomen me-
reri videantur: ita quidem ut licet Confessio vera Deiq;
actus judicialis sit, et ille incognita causa exercere non
possit, attamen causa aliqualiter cognosci dicatur, pra-
sertim cum nullus sit, de quo dell'mum veniale peccatum
praesumi non possit.

Infero 2°, in solum posse, sed etiam de-
beri dari absolutionem infirmo, qui licet in praesenti
signa coram ipso Confessario, attamen postea, ubi
adhibitis unus, aut multi ex circumstantibus referunt
eidem signa illa, quae in agrotis antea experiebantur, et ita
docentur, in solum in citato Rituali, sed etiam in alijs an-
tiquioribus, et in multis Diocesibus, et Pontificum decretis,

Ut

Vt eruditè monstrat Lugo cum longè maiori et meliori theor parte disp. 17. sect. 4. aduersus paucos alios. Vbique allegant ipse Lugo, Diana Resol. 4. et Auersa sect. 17. Quapropter etiam pauci illi, qui oppositam sententiam veriorem esse arbitrentur, tenentur sub graui peccato in praxi nostra, et communi doctrina acquiescere, ne moribundi animam in periculo damnationis relinquant. Et valde veritati est, quia confessio illa à principio facta in absentia Sacerdotis, satis. postea per alium testimonium, tam in praesentia confessarij, et Panitentis completur.

Infero 3°. etiam dandam ee absolutionem, omnis testimonium, illud debet confessarius in absentia ipsius panitentis, ut docent Lugo n. 85. Auersa, Bonacina Moure, Lambranus, Filliucius, et alij, quorum opinionem iudicat probabilem Diana Resolut. 7. et veram Leand. q. 45. Sed dico, confessionem in absentia damnata, esse a Clemente 8. vt graui difficultati respondebit sequenti decisio

Sectio 6a

An valeat, aut liceat absolutio in absentia?

Clemens VIII. edidit decretum, et promulgari iussit die 19 Julij anno 1602. Sub istis verbis: Sanctissimus Dominus noster ea. Re matuè, et diligenter considerata hanc propoem, scilicet licere per litteras, seu internuncios confessori absenti peccata sacramentaliter confiteri, et ab eodem absente absolutionem obtinere, adminus vbi falsam, temerariam, et scandalosam damnauit, et prohibuit, praecipitque ne deinceps vlla propositio publicis, priuatiue lectionibus, concionibus, ed congressibus docealur, neue vngnam tanquam aliqua ex probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deducatur.

Circa hoc decre-

tum

secretum 2°. dicimus, absolutionem in absentia non
ullum esse semper illicitam, sed etiam invalidam. Ratio
est, quia Pontifex n potuerat reddere illicitum actum
absolutionis istum, nisi supponendo, vel declarando
eum esse invalidum, quandoquidem in casu extrema
necessitatis non posset non licite esse unus, qui in se
validus foret, ut cum P. Suarez disp. 29. sect. 3. n. 26.
iam communiter notant Theologi: non enim accepit
Pontifex a Xpo potestatem ad destruendum, sed tantum
ad edificandum; prohibere autem cum aeterna damna-
tionis periculo remedium ex se validum, et efficax, es-
set certe ecclesiam Dei evertere.

2°. dicimus, absolutionem in absentia invalidam esse, n aliunde certum
colligi posse, quam ex ipsa ecclesia consuetudine, quae
absolutionem a peccatis in absentia nunquam ad praxim
deduxit. Accedunt etiam probabiles rationes. 1a. quia ra-
tio illa te, qua demonstrativa est, n nisi ad praesentem propriè
destinatur, at ista quavis alia, in quam ea per aequivalentiam
commutetur, debet eandem praesentiam exercere.
2a. quod reliqua Sacramenta (Matrimonio excepto, quod mi-
cè non efficitur per aliqua precationis, aut benedictionis verba
sed tantum per ipsa profana) postulant praesentiam Ministri
proferentis forma. 3a. quod ipsa vocis humanae natura na-
turaliter exigit praesentiam, n enim immediate et sine precario cognoscimur cum
absente. 4a. q. maxime constat, ut absolutus n habeat certam
dubitandi, an sciat poenitens animum mutaverit, eam in ille haberet
si in abs. absolveret. 5a. nam ch. docet. Valere absolutio in abs.
ch. ex. necessitatis casu, si cui necessit. valeret, q. ut optime notat
P. Suar. n. 13. etiam sacram. semp. e eadem; et poenitens licite posset
ea recipere absolutus, semper bona fide sine sacerdote decipiente, sive
vitio ex ignor. a decepto. qd apparere nequit.

3°. inde dicimus absolutionem illam ante dem. decem invalidam
fuisse: q. nulla potestas humana ch. Pontificia potest mutare
sacram. quam, nisi dumtaxat indirecte, ut magis dicto in ultimo
rerum articulo, aut gratia n e ab ordinis potestate dista, aut
negari n potest ab ecclia, aut salt. nunq negata e, neq prudenter
negaret. Non in

Non tn illicita; quia ipsam in casu necessitatis probaverunt ex Thomistis S. Antonino, Sylvestro, Utrique Soto, Tavierna, et alijs sequentes; necnon Adrianum Navar. plures relati a P. Suar. n. 2. et ob ipsorum authorit. probabilis illa opinio meritò vocata è à P. Sa ante Clementi decretum, quamuis ab illo duobus etiam ante decretum annis iam rehabitata fuit in 2ª edit. Summ.

3º dicimus de illo Clementis decreto disputari inter DD. an illud reprobaverit etiam sess. in absentia, si postea absolutio detur moribundo in praesentia; sive an praedicta propositio damnetur in sensu etiam diviso, vel tantùm in compositus? Negant damnatam esse sessionem in absentia, si absolutio in ponita fiat, P. Amicus disp. 11. de Panit. a n. 60. et allegat alios plures necnon responsa ipsius Clementis datum Cardinali Bellarm.o, et Petro Lombardo Archiepiscopo Armacano. Docent expresse Auersa q. 20. sect. 17. Gamachens. cap. 9. §. 84. alij Beganus, Filliucius, Villalobos, et Conninch apud Dian. R. 7. Videri potest Bonac. disp. 5. q. 5. punc. 2. sec. 5. §. 84. punc. 10.

Alij verò theol. magis communiter asserunt approbatam esse illam sess. ceterum ista solis nobis et in re ipsa a praecedentibus discrepare possunt nam priores nomine sessionis in absentia dumtaxat defendunt valorem sessionis, quale explicabamus sect. prec. in 2ª illat. aut est. in 3ª, nempe si testimonium detur a circumstantibus quae coram ipso Panitente iam sensibus destituto; vel in alio remoto loco, ut in itinere, seu in sessarij domo distante. Posteriores verò hos ipsos casus, et sessionis modos incuctanter approbant, et tanti recusant vocare illa sessionem in absentia, sed appellant vel sessionem factam per interpretem, ut Varg. et alij quos sequitur Diana dicta R. 7. vel appellant eam sessionem priuatam, minus sanctam, praemiale, inchoatam, et in vigore non iudiciale; quam asserunt esse damnatam a Clemente (approbantes

tes

des dett.[3] etiamsi in absentia Pœnitentis detur) sed aliam magis rigidam, et perfectam, et quam per se institutio Sacramenti postulabat, nisi magna necessitas excusaret: et ita loquuntur Lugo, et alij in 3.[a] illat.[e] citati.

Quapropter P. Suar. qui disp. 21. sect. 4. dicitur explicasse Clementis decretum in sensu Plexino, et Sessione in absentia cum absolut.[e] in præsentia intra necessitatis casum excusasse, quamuis eius interpretatio nec a clemente, nec a Paulo V. admissa fuisse referatur, nihil revera addens præcepto, decreto prohibitorio videtur: et modus ipse loquendi etiamsi tunc novus, aut singularis fortasse appareret theologis, quos suffragia audita sunt, modo iam probatis Authoribus placuit, et iam antea Antonino, Pallud. et aliis placuerat, quos imitati sunt Valent. disp. 7. q. 11. p. 1. §. quaquidem ratio. et Enriquez lib. 2. cap. 3. n. 8. Nos aut. et rem, et modum Ecclesiæ iudicio subiicimus.

Disput. 9.ª
De Ministro huius Sacramenti.
Sectio 1.ª
De legitimo Ministro in articulo mortis

Huius Sacramenti Ministrum semper debere esse verum Sacerdotem in ecclesia certum est, et ideo qui se suscepisset ita ordinasse deinde potestas decernendi corpus et sanguinem Dei, neque suscipere potuit veram absolvendi facultatem, tum hic propterea Sacerdotis ordinem repetere deberet, q.[a] potestas absolvendi sine potestate decernendi ni recipitur: secus vero extra quapropter nec in articulo mortis deficiente Sacerdote Diaco dabet heri ni Sacerdos: Victoria tri opinatus est, Valem esse Sessione Laico etiam factam ad Sanctissimi Sacramenti ex speciebus speciato, modo quo Sacramentalia proferre dicuntur. Ipsum sequitur Leander disp. 11. q. 5. fundamento vero, aut Medium, aut Leue esse potest. Ateriq; potest Sessio

Licite

Licitè fieri Laico propter penitz fuit vel humilitz ut dz Sotus tenent cõiter DD. apud Leand. q. 4. ea tamen nõ è probanda, et fortè semper vitanda esset z do grauia incommoda, quæ inde timeri possent.

Neque in isto morbi artic. aliis qm Sacerdos absoluere potest a censuris (quamuis illud etiaz sine absolutõe peccatoz fieri soleat ad ecclesiasticã sepulturam, atque ut suffragia pro defuncto offerantur sine Licentia Cacodæmonis, si fortè valeret); quia Tridentz sess. 14. cap. 7. solis Sacerdotibus munus illud omittit. Quamuis tn è probabile ut cum pluribus defendit Diana, p. 3. tr. 4. R. 133. Licèt ad praxim nõ facile reducatur, ut docuimus Lugo disp. 18. n. 40. si tn aliquando reduceretur, pie dici deberet, maximè ubi facile nõ è ad Superiorz recurrere.

Probabile etiam existimo qd idem Diana eo Loco emendat, nempe Laicum in prædicto articulo posse moriturum decedere indulgentiis plenaria, Bulla Cruciatæ (quod idem de quauis alia cum proportione dicendum è: illuzque certè ita fieri debet, ubi deficit Sacerdos, aut alia persona ecclesiastica; petendus tn propter securitatem si postea aduenìat Sacerdos aut alia ecclesiastica persona. Imò quantùz ad censuras absentiz attinet, deficiente Sacerdote aut Clerico tenetur illam dare: ipsaque hunc valebit, ut docet Sanch. lib. 2. Sum. c. 13. et sequuntur Bruno et alij cum Leand. q. 7.

Laicus autz, qui in articulo mortis tentaret absoluere a peccatis, irregularis nõ fieret, nisi fingat se Sacerdotz, qz tunc ordinis officium usurpet ut recte docent Martinus et Lugo. n. 19. Idemq; asserbor de Clerico nõ Sacerdote, nec nõ de eo casu quem illud ch. opinor de Sacerdote, qui non ordinatè accessisset solam potestz 1.az seu recedendi et nõ 2.az siue absoluendi: Licèt contrarium doceant Lugo et Suar. disp. 42. de cens. sec. 6. Dubio mihi è quia etiaz Sacerdos ille de facto inchoatè posset per ignorantiã, aut bonã fide proferre absolutz existimando ipsa sibi licere. q. nõ omnino ad irregularit.

Laïcis excusaretur, qm Mens Laicus, aut Diaconus.

Pro
illo 2° articº Ecclesia (sive iuridicho sit de iure diuino,
sive de iure ecclesiastico, ut cõis opinio fert) aut declarat
aut decernit, nullam ee reservat.s; et quidẽ ita vniuersaliter
ut cuilibet eb. simplici Sacerdoti ample absoluendi a peccatis
et censuris quibuscung semper inuenerit facultas, ne
scilicet reservationis occasione alicuius pereat, ut in Trident.
sess. 7. definiebatur.

Dubitatur aut. 1°. circa predicta. Vtrũ
dessinosem virum omnibus Sacerdotibus sine vlla exceptione
ee potestas pro morte articulo inueniat, nempe etia excomicati,
suspensi, personaliter interdicti irregularibus, degradatis et
haereticis. Videtur affirmatiua saltem cuta tam probabile-
bet propter vniuersalitate, qua loquitur Trident.s ibi, atque
ideo omnes Sacerdotes quoslibet Panitentes a quibuscuq pec-
catis et censuris absoluere possunt. De qua re grauissime
inter alios agit P. Vazq. q. 93. art. 1. dub. 4.

Dubitatur 2°. quid
in pnti Concilij decreto nom.e articuli mortis intelligatur
nempe an etia periculu oprehendentis. Et aut. articulu
mortis ille, in quo mors ineuitabilis censetur, seu vita tam
desperata est: periculu vero ille status seu occasio, vbi mul-
ti perire solent, et qua euitare non possumus. Ita
ita sue dubio, vel timore prouenire mortis solituimur. Com-
muniter 2° et vera sentia asserunt, pro eodẽ priuilegio articu-
lu, et periculu, ita ut eodẽ in casu, qo in illo possit pri-
uilegio eligendi confessariu, quo a quibuslibet absolui. Hoc
patet primo ex cap. Cor sui. de sent. excom. in 6. vbi idem
egrotus Italus modo articulus, modo periculum vocatur. Pa-
tet 2° quia negotiu esset valde profixum, et periculosum expec-
tare vltimu vitae articulu, ut quis priuilegio gauderet: imo
illud valde vile foret, neque Ecclesiastica prouidentia peri-
culu damnationis vitaret, aut vitare procuraret. Patet
3° nam fideles in quo periculo deligantur ad peccatu, ita

etiam

etiam ad communionem; auxium S. illud Ecclesiæ in rigoroso articulo sero veniret. Videantur Sanchez Lib. 2 Sum. c. 23. Suar. et alij quos allegant Lugo disp. 18. n. 21. et Leand. disp. 12. q. 69.

In periculo aug. mortis existere dicuntur, et ideo teneantur ponere diligere qui in bello præliantur, aut piratæ præliandi sunt: qui navigatione, aut longam, aut inimicis vicinam, aggrediuntur quamvis justam hæc præliandi et navigandi pericula licitè se inducant (nisi hoc iniuste aliunde, et quidem graviter fieret). Similiter qui gravem tempestatem illa die invadere prævident, aut probabiliter timent. Deinde graviter ægrotantes, quando scilt tam pendenter incipiunt de illorum vita timere, sive quando suscipiunt Sacram Viaticum: imò etiam in 2a. die infirmitatis ex propria infirmitate, aut alij respectivè ad subitaneam, gravis malignæ, seu periculosæ ut plurimùm (vulgò dolores lateris, aut febris maligna, quam pleuriticam dicimus): quia tam de vera ægrotat in periculo mortis, ut ponit Verdunus, quem sequit. Leand. q. 69. Rursus qui habent periculum amittendi in perpetuum vel bona, vel lingua bonum. Præterea qui sunt in loco magnopere tempestatibus: imò ut opinor, qui sunt in loco vel ædificio proximo, propter facilitatem scilicet, qua pestis serpere venus omne latus solet. Rursus damnati ad mortem.

Tandem femina partui propinqua quæ vel inexperta, vel difficile parturit partu, vel infelicis meriti dimet, sive propter debilitatem suam, sive propter alias exempla in illo anno periclitantium: ut cum S. Sanch. citat docent Lib. imo probabilius mihi, cum Silvestro, quem sequitur Abat. de Mend. d. 84. de vide. §. 120. omnem sibi de illo discrimine femina partui proxima, ac in periculo mortis; quod etiam docuit Belochius apud Dian. p. 3. tt. 4. Resolut. 72. Nam partus multas de causas, et propter infelicem frequentiam experimenta gravi æquivalet morbo.

Videant.

Videantur Laim. Lib. 5. tt. 6. cap. 12. Auersa q. 16. sect. 3. alij Sanch. et Lugo citati.

Sectio 2a

An quilibet Sacerdos dici in articulo, vel periculo mortis etiã ꝓprio Sacerdote.

In hac 3a et grauissima circa Tridentini decretũ dubitatione 1a sententia, eaque valde probabilis, affirmat, posse tunc quilibet licèt simplicem Sacerdotem, ab omnibus peccatis absoluere; et fundatur praecipuè in illa vniuersalitate, qua supe exceptione loquitur Tridentũ, ut sect. ant. ex 1a dubitũ vidimus. Ita senhunt plures et graues DD. ut Nauarr. Enriquez, Sa, Barbosa Villalobos, et alij quos refert, et sequitur Diana 1. p. tt. 5. R. 5. et 4. p. tt. 8. miscell. R. 168.

2a sent. negat licitè aut valide posse illam dari absolutionẽ per simplicem aut alienũ Sacerdotẽ: et hæc communior opinio, pro qua stant Suarez, Vazq. Valent. Medina, Sanch. et innumeri alij ex antiquis, et modernis, quos sequuntur Lugo n. 25. Leander q. 18. et Auersa ubi sup. Fundantur autẽ 1o in verbis Concilij, scilicet, aut explicantis illa reuerentiæ cessatione, ne hâc ipsâ occasione aliquis pereat: at existente ꝓprio Sacerdote in præsentia, vel in loco vnde facilè potest ipse haberi, nulla apparet occasio pereundi. Deinde, quia Concilium nec nouum n' addidit, sed tantùm vetus explicuit, nempe, quod in eadẽ Ecclesia Dei custoditum semper fuit: at in Ecclesia sicut supimus nunquam licuit accipere Sacramenta ab alieno Sacerdote, nisi in defectum ꝓprij, vel de illius licentia; ita nemo unquã est in illo statu accipere absolutionẽ a simplici, vel alieno Sacerdote, vbi ꝓprius inueniri potest. 2o Nec modò post Tridentũ potest hoc Sacramentum licitè aut valide suscipi; quandoquidem Ecclesia hoc tenendo n' ostendit dari aliquam dispensationẽ sufficien-

tem

tem in alienis Sacerdotibus, nisi propriis deficientibus

Hæc &
in hac celebri Dionysiana præcipua DD. placita, et
argumenta breviter autem, et distincte per aliquas re-
solutiones sensum nostrum ad praxim explicemus. 1a

Sit: Sacerdos, qui non est simplex, sed approbatus, habens
quæ supra dicta pro absolute peccatos mortalium cujus-
cumque hominis saltem, potest eum in periculo mortis
constitutum absolvere ab omnibus peccatis, et censuris re-
servatis in foro conscientiæ, etiamsi proprius Sacerdos, aut
Superior cum jurisdictione pro casibus reservatis habens, præsens
sit. Ita Aa. 1a. Sent. atq; ut opinor multi etiam 2a. qui
nimium tantum videntur cognuisse 2am. sensum resolutionis
2æ, hæc satis alij dixerunt casum nostrum, ab illo
in quo Sacerdos esset simplex, vel alienus cujus cujus
pœnitentis. quam tu distincte eleganter fecit noster
asserendo resolutionem Henr. d. illa 84. §. 168. Cui favent
Bonac. d. §. q. 7. punc. 1. n. 10. et Laym. citatis n. 14. con-
sentit doctrinæ introduci posse facile prædictam jurisdictio-
nem, atque expresse Spriago disp. 36. n. 11. Resolutionem
aff. ita probo, quando nulla est reservatio peccatis ita se ha-
bent, et ita absolvi possunt a Sacerdote approbato, et habente ju-
risdictionem pro non reservatis, ac si nunquam fuissent reservata,
ut quotidie videmus in peccatis transeuntibus de reservatis in
non reservata: Sed in articulo mortis nulla est reservatio,
ut evidenter declarabat. §. &c.

Quapropter ad 1m. rationem, et 2a.
sent. fundamentum venimus, etiam præsente Prælato pervitare occa-
sionem, qua infirmus peccat, et difficultatem scilicet, qua sub-
dit superioribus suis peccata, maximè verò etiamnum ex-
plicate solent. et omnino nullam prorsus in hoc difficultatem
aliquis sentiret, adhuc posset inferiori approbato ~~Sacer~~ Sacer-
doti offerri, quia pia Mater Ecclesia propter causas legentes
legem reservationis generaliter suspensivam sæpe decrevit,

et

et ideo nullius casus excipiendus ē; nam etiā si ſint Legis in particulari, et per accidens cesset priuatiue ñ propterea cessat vigor Legis, quod maximē locum habet in fauorabilibꝫ, atq; in iure positiuo, ut docet cōis Sentᵃ

Ad 2ᵐ respondemꝫ argᵘᵐ detorquendo, Nam omnis igitur fortasse vim habeat extra Simplicis Sacerdotes, ñ tamen extra approbatos: Semper enim fideles ausi sunt absq; vllo scrupulo a suis Parochis et ordinariis Sacerdotibus absolutionē pro quibuslibet casibꝫ in artᵒ Mortis sumpsere, nam ut eruditē probat Aust. 28. 252. sola absolutionē solemnē, seu Reconciliationē publicē, ñ vero Sacramentalem impugnabant ab Episcopis: postea verò, ut ipse Author etiam docuerat, nunquam vidimus, aut audiuimus recursum ad Episcopum, aut alium Superiorē pro absolutione occulta et Sacramentali, sed tantùm pro alia publicā dandā publicis excōicati, ut Sacramᵗᵃ pœnitᵗᵃ, Eucharistia, et extrema Vnctionis recipiant, atq; ut tacedꝫ sine alia post multa licentia requiruntur, et ecclesiasticis suffragijs frequantur.

Resolutio 2ª. Simplex Sacerdos ñ videtur in propria propriꝫ, aut approbati Sacerdotis forte licitè aut valide absoluere in Mortis articulo a peccatis mortalibus tunc primò absoluendis, siue ipsa reseruata, siue simplicia sint. In hoc standio Doctoribꝫ pro 2ª Sentᵃ allegatis, et ex nostris stantiunt etiā Aust. et Arriaga.

Ratio mihi ē, qᵃ Prudentᵘᵐ in artᵒ Mortis a peccatis reseruatis tantum absoluit: at reseruatio propriè non dicitur incapacitas illa iuxta omnibus cultis mortalibꝫ communis, et velut substantialis, qua fieri nullus Sacerdos simplex potest ab illis extra casum vltimæ necessitatis primò absoluere; aliqui omne peccatum dicerent reseruatum: sed tantum vocatur reseruatio illa prohibitio seu impedimenti species, quæ ex peculiari dispositione Ecclesiastica stringens et liberè adiungitur facto, vt absoluere quadam (sic loquitur Prudentᵘˢ) et gratiosa primi-

ua

na ñ a quibuscumq; dumtaxat Sacerdotibꝰ absoluant. &
hæc posterior reseruatio accidentalis, et specialis, ñ autem
illa prior substãlis, et communis ablata é in art.o mor-
tis a cũctis mortalibus.

Inde iam intelligimus verba Decij su-
pra relata, Atque ideo omnes Sacerdotes &c. quoꝝ sententiæ
sensus illatinus erat, sicut ipse loquendo modũ monstrat, gra-
ui nimiũ, Ecclesiã dixisset, quia nulla é in art.o mortis reser-
uatio, ~~quia~~ ideo omnes Sacerdotes possũt absoluere tunc ab oib⁹
peccatis, et censuris ex reseruatis, a quibus absoluere poterant, si
reseruata ñ fuissent. Neque ex eo quod sit ablata reseruatio,
inferre poterant Dn.s posse etiam omnes etiam simplices Sacer-
dotes absoluere; quandoquidem alius præter reseruationem aufe-
rendum erat impedimẽtꝰ magis substãle, nempe defectus
approbationis et iurisdictionis, quod etiã extra mortis articu-
lum, et sine reseruat.e nulla vigerem obtra simplices Sacerdotes
reseruat.

Resolutio 3.a adhuc habet partes: prior é, Probabile in
valde é, posse absolutꝰ a datam a simplici Sacerdote, et sequente
licite, cessante periculo mortis periculum eam præsumptionem bonæ fidei factam ñ repetere. Posterior é: Mihi tamen
probabile, licite, aut saltem in praxi ñ videtur, quod Sacer-
dos simplex in illo periculo absolutionem differat, vel infirmus
eam suscipiat.

Prior desolutionis pars euidens é; tum propter
grauꝫ tot, tantosque Doctoꝝ authoritatꝫ qui mihi pro
2.a Sent.a allegabuntur, tum propter rationem ab illis adductam,
quæ certè grauis etiam é, neque facilem habet solutionem,
vt merito fatebor Lugo: ideoque dubium quòd ad simplices Sa-
cerdotes, aut maiorẽ explicatꝫ, aut notiam legem fecerit
amplissimis illis verbis sæpe probabiliter videbitur: alioquin
simplex Sacerdos neque approbato absente posset 2.a dubium
valide absoluere, quandoquidem in nullo alio Tridentini cap.e
aut documento admonemur de illa simplicis Sacerdotis au-
thoritate: verba q.e prædicta vniuersaliter, et sine exceptio-

ne

ne probata simplicis Sacerdotes absolvendo a punta et absentia absentes egrè significare possunt, et ita debere videntur.

Posterior vero Resolutionis pars adeo mihi strana est ut strauia nunquam probabilis, aut probanda videatur. Cui doctrinæ nouissimi sentit Lugo n. 31. negans, aliquem audere simplici Sacerdoti tunc mortalia confiteri: quamuis ipse Author num°. 21. et postea dub. 19. n. 35. dissentire videatur: et certè vnius doctoris in isto puncto frequentia egrè perniciosa potest, vt etiam de alia asserit. dixerunt Arriaga. Relinquantur in nobis apertè aliqui modani, et præsertim Mart. Perez d. 33. sect. 5. n. 8. affirmans prædictam absolutionem, et strauiam nobis sent.m esse sequendam in praxi, et sine vllo scrupulo segnendam; quam in, vt ego credo, ipse in occasione minimè sequeretur. Ratio autem mihi est, quia in primis aliqui probabile prædictæ absolutionis valorem negarunt, illegue in ita secuus est, vt sapientes viri simpliciter vti soleant eius praxim excusare; et nostrum Aner. q. 16. sect. 5. dum demum. affirmat, se in nullum illam doctrinam in praxim deducere.

Deinde, quia esto communis et vera sententia affirmet, ecclesiam ex benigna et prudenti ege se ipsam prouidentia tolies dare aut supplere certa iurisdict.m, quoties adest opinio circa iurisdictionem probabilis: adhuc in non est adeo certa illa sent.a, vt in ait.o mobis stemmi debeat aut possit authoritas tot hominum egregiè sapientum, quibus illo certa eruditionis splend.o omnino dubitarunt, vt Suar. d. 26. sec. 6. Salas t. 2. t. 8. n. 101. et 286. Sancius d. 42. n. 13. Filliuc. t. 21. n. 139. Nuno, Peregrinus, et alij, quos in nullo 16. ad negandum inclinant. Hegue ex affirmantibus omnes dicendi videntur, cum quo iurisdictionis opinio minus probabilis sit quam opposita, vt in prim. casu Salas ab authoritate minus probabilis dicenda est.

Denio omnio cert. nihil vbi dubitandum esset, adhuc in incertis omnino videtur,

an

An ecclesia inuidicta inierat etiam opiniones, quæ ad praxim non deducunt, sentiens enim tantum approbat eas, quas in usu fidelium videt et non curat de illis, quas licet multi secretò in scholis asserunt, vix tñ aliquis audet sacramentorum administrationi probare, maximè verò quia in penitentiali negotio prælati non prorsus probare solent confessiones factas cum confessariis ordinariis, quibus scilicet illi facilè decederent, et plerumque inualidè negarent facultatis absoluendi a culpis reseruatis: at confessiones factas cum simplicibus sacerdotibus toto animo semper aut plerumque recipiunt: atque ita omnium possunt prudenter supponi suppleræ inuisibilem ecclesiæ constitutionem: neque ecclesia cuius spiritus et regimen in prælatis præcipuè tangi in actibus videtur, cadendo è prædictas absolutiones approbare, utpote ab illis reprobatas, et datas per ministros, quorum ipsa minimè approbauit.

Patet 3°, ex cunctis istis considerationibus vnam satis colligere rationem grauem dubitandi de valore illius absolutionis datæ a simplici sacerdote, atque ita opinionem, quæ vnum eius approbabat, non tam practicè, quàm speculatiuè probabilem esse, neque animæ securitati opportunam videri.

Resolutio 4ª. Potest tñ infirmus habens peccata reseruata, aut alia mortalia nonnullas adhibere cautelas, vel earum aliquam, ut ita cum securitate licitè et validè simplici sacerdoti confiteatur. 1ª. si, si contritus moraliter de odio habeat. 2ª. si confiteatur simul aliqua, vel aliqua venialia, quibus scilicet directè absolutis per modum, seu coram omni sacerdoti facultas reliqua indirectè remissa manebunt. 3ª. si eandem rationem confiteatur simul aliquod mortale ex illis, quæ in alia confess. sunt iam legitimè et directè remissa. 4ª. si faciat ea confessione cum animo faciendi alia ante mortem, et reuera illa 2ª agat, in qua vel ei, vel alteri sacerdoti vnum ex mortalibus antiquis dicat. 5ª. si alteri sacerdoti potenti absoluere satis, a nō reuocatis de nouo confiteatur aliquod ex peccatis legitimè ex opinione probabili paulò antea simplici

plici Sacerdoti offeris, aut salt. ea aliis antiquioribus mortalibus.

Inter has aut. et similes cautelas poterunt videri eligi quis firmior, nam 1a. desiderabat absolutionem perfectam, cum certitudine rei. 2a. doctrina de Venialibus, qua sagax Confessarius magis reflexit ad rem nec. Supponebat sententiam communem et veram, ceterum ut omnino inquisitivam circa facultatem simplicis Sacerdotis ad absolvendum a Venialibus, et mortalibus offeris, ut inter alios observat Sala ubi sup. quapropter, 3a. et ultima cautela omnium firmissima et qua, aut alias similes in similibus casibus circa periculum mortis eligendis observare et exequi magna prudentia erit, sive ista ad ritum tantummodo, sive etiam ad praeceptum spectare censeatur.

Resolutio 3a. illa, qui absolvitur in periculo mortis per Sacerdotem sive alienum sive proprium, ut teneatur si evaluerit sistere se coram Legitimo Judice, qui eum absolvat a peccatis reservatis, ut tenet communis sententia Sayr. Aust. et alia Sayr. qui ut portea venit, ut observat Lugo disp. 20. n. 208. quia nullibi tale onus imponit ab Ecclesia. Eandem resolutionem extendere debemus ad casum, in quo simplex, vel alius praesente proprio Sacerdote absolvebat a peccatis reservatis, vel non reservatis; ut ex priori parte resolutionis 3a. deligitur.

Si vero censura reservata erat peccato annexa, Paenitens accipiens in periculo mortis absolutionem ab illa, transacto periculo debet quamprimum possit recurrere ad eum, cui censura reservata est, ut habetur in cap. eos qui. de Sent. excom. in 6to. Vbi sub paena reincidentiae in eandem censuram Paenitens jubetur comparere; non quidem, ut absolutionem, quam jam receperat iterum suscipiat, sed ut paenam debitam subeat, obediat Ecclesiae, satisfactis exhibeat, aut paenitentiam in foro externo suscipiat quapropter eum praesente Legitimo Superiore, potest si-

cite

Licitè et validè Sacerdos approbatus et proprius a
censuris reservatis absolvere in periculo mortis, quia
Dn. Trident. cès in illo art. de reservatis sublata è. Quam
doctrinam etiam ad simplicis Sacerdotes sequentes ad hu
pria extendunt DD. illi, qui docebant eidq Sacerdoti fa-
cultas absolvendi a casibus reservatis: eadem enim è ratio
de peccatis, ac de censuris, ut benè explicat Martin Pezer
vbi sup.

Inde qui Viatic. Jubilæi, aut Bullæ Cruciatæ suscipit absolutè in mortis articulo n' tenetur postea comparere: privilegium enim illud ab eo onere liberat; alioquin nihil operaret, siquidq etiam sine Bulla, et sine Jubilæo poterat suscipi absolutio cum onere comparendi propter censuras reservatas. ut citer notant Ab. ideoque nisi censuram incurrerit propter hæresim illa, aut absolvendi in Jubilæo, aut in Bulla privilegiu n habes, apparere minimè tenetis. Similiter si elapso periculo decumbat ad Bullæ, vel aliud privilegium, quo tempe periculi mortis n' gaudebat, et Viatic illius penus absolvatis, iam n' debes sistere se coram Judice suo.

Et quia in art. mortis nulla è reservatio, ut sæpè diximus, et da satis probabile sent. Bullæ cruciatæ prodesse potest Religioso, pro eligendo confessore, qui eos absolvat a peccatis in reservatis, ut cumulitè, et solidè monstrat R. Mendo disp. 29. de Bulla Cruc. cap. 12. et 13. ideo in periculo mortis Religiosus Viatic Cruciatæ absolvi potest ab omnibus peccatis, et censuris aliunde reservatis, a quibus absolvi posset in eo casu si mere secularis foret de quale sine illa parendi obligatæ et cum etiam probabile sit da DD. 1a sent. sup. relata, in periculo mortis quemlibet Sacerdotem alias Simplicem ea pro eo art. approbatum cum Viatic Bullæ Cruciatæ, aut alterius similis privilegij quilibet Regularis potest tunc ab omnibus casibus absolvere, per quemlibet etiam simplicem Sacerdotem.

Resolutio

Resolutio 6. etiam in sent.ª vigidini; quæ scilicet alieno Sacerdoti in municium negat facult.ª absolvendi in articulo mortis præsente proprio vel Legitimo pro Reservatis Superiore, ille censendus ē tanquam absens, si ægr.s nolit audire, vel si absolutionem dare recusset, vel si in ea dispositæ aut distantia sit, ut illum neque accersire, neque adire possit sine magna dilat.ē sine infamia, scandalo, notabili infirmitatis augmento aut alio gravi incommodo (ut fere semper exigit in casibus Reservatis Episcopo, aut alteri Superiori vr. vivens in eadem domo cum ægroto) tunc enim Pœnitens minimè tenetur ad facult.s petendas per Litteras, nuncium aut Reservatis; neq. etiam oportet, ut Reservatus ipse facult.s a Prælato postulet, ne videlicet hic veniat in notitiam Pœnitentis ægroti, pro quo facultas postulatur: imò neque Pœnitens tenetur Bullas Cruciatæ sumere, sed licitè potest operari dict.ª dispositione in casu communis præsentis nimium difficilis remedium in absentia Superi.ris, ut cum D. Sanch. docuerunt Lugo d. 18. n. 32. Illud in in eodē Art. mihi n placet, quod scilicet si Pœnitens incepta ē cum inferiore, et Legitimus, sive Superior tunc adveniat, n possit absolvi, ubi Pœnitens absolutionem prius suscipiat ab excōne Reservatā, quia nimium absolutio ē poterat per inferiore, nisi calix onere comparendi quàm primum possit, et cum tunc iam antea absolutione potuit, tenetur ehā statim ante illa Superiori petitā gratiæ. Non ingnam, placet, tum quia inferior Sacerdos sicut per incepta tionē causæ seu sessionis acquirunt iurisdictionē ad absolvendum a culpis Reservatis, sic ehā ad absolvendū a Reservatis casuum: tum præcipuè quia onus illud dimidiandi, et turbandi inceptum sessionē nullus imponit ab ecclesia, quæ ut sup. dicebamus n præcipit absolvi ad suscipiendam post peractam absolut.s sed tantum propter delicti pœnit.s, aut satisfactū partis læsæ, quod certè vari aut nunqm in illo ante absolut.s punctō gratiæ exequendæ ē, et quamvis exequendæ foret, id fieri ex mandato Sacer-

dotis

dohi posset; velut tñ potest canonicè sparendi onere.

Alias
Vestiones, quæ apud Aut. citatos videri possunt, ideo prætermittimus, quia nostra doctrina eas ita præoccupavit, ut inutiles, aut minimè nocivas fecerit.

Sectio 3a

De approbatione in confessario requisita.

Approbatio confessarij è declaratio, qua Minister sive Sacerdos idoneus ad confessiones audiendas legitimè publicatur: ejus habitus omnino requisitus ad iurisdictionem suscipiendam vapp. Trident. Sess. 23. cap. 15. de reformat. statuit, nullum etiam regularem posse confessiones sæcularium etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus inducatur, et approbatus, quæ gratis debet obtineat.

Hæc aut. ab episcopo suscepta approbatio (aut quæ ipsi æquivalet, nempe beneficium parochiale, seu curam animarum gerens) requiritur extra mortis periculum semper, nunquam verò in eo periculo saltem si non adsit alius, qui approbatus habeat, ut in hac disp. explicavimus. Neque requiritur ipsa pro culpam venialium aut etiam mortalium alia vice vitæ confessio absolutionem, quin potius neque requiritur ad peccata mortalia dubia utpote quæ etiam Dd. satis probabile, et veram sententiam non sunt mala materia sectionis. Aliqui insuper, quos memorat Leand. disp. 11. q. 23. idem, censuere de peccatis in alia vitæ delictis: Caterum adeo probabilitèr, cum illa non fuerint directè remissa, neque sint materia sacræ confessionis.

Reliquis verò confessionibus, quæ ut obtineant materiam naturam, ita postulant scientiæ, et idoneitatis legitimum testimonium adeò indispensabiliter requiritur approbatio, ut sine ista non solum illicitè sed etiam

invalide daret, absolutio, omnis bona fide Panitentis a Sacerdote administraret, ut Silv. Armacanus, et plures alios veteres citer vero sunt Alf. quod licet, post Trident. longe minus dubitari debeat, postea tamen negavit Bruselis in Regulam S. Francisci. cap. 2. Sect. 3. quem iuste et erudite Lugo et alii reprobarunt eosque sequitur, et refert Diana p. 6. tra. 6. R. 52. Si Panitens bona fide cum peccatis mortalibus venialia etiam fateatur simplici, seu inapprobato Sacerdoti vera insigit remissione omnium peccatorum, nempe venialium directa, et mortalium indirecta, quatenus postea ignorans defectum illius vel approbationis, vel iurisdictionis in Ministro detectus iterum ea mortalia alteri approbato, et iurisdicti habenti fateri ut vera Candidus, Nunnius, et Bonac. citer docent Theologi, quos refert Leand. Disp. 11. q. 14. quam doctrinam extendendam docent ad remissionem, in qua mortalia nondum cum aliis, vel alio antea per aliam rem. s. expiato manifestantur: imo etiam ad rem. s. in qua aliquod peccatum dubium simul cum mortalibus certis subiiciatur.

Indigent approbati Sacerdotes etiam Regulares, quamvis ipsi Prelati sint, et manifeste sapientes, ac idonei. Indigent etiam illi sive Seculares sive Regulares qui in Theologia, aut iure canonico gradum habent, aut etiam publice docent, et scriptum minime probabile censeo, utpote in Sum. Hyeronimi Lamar delevi per Inquisitores iussum, et in dd. Sensui, vulgarique praxi diversum, imo praditos Lycentiatus, Dd. aut Lectores, eorumque examinare poterit, ut fert communior, et probabilior sent. apud Leandr. q. 49. Magna in foret vel imprudentia, vel vigoris species Viros doctos, et publico, seu gradus, seu professionis testimonio [illegible] talis emendatos examini submittere.

Parochi aut in ipso beneficio publica ecclesia approbati habent et quidem

adeo

adeo amplam, ut illi vigore terrarum approbati censeantur, possintq; extra propriam Parochiã confessiones audire, & in iisdictione pro illis habeant, etiam accipere possint intra propriam diœcesim ab aliis Parochis, imo de facto in oppidis, ubi multæ sunt Parochiæ vnusquisque Parochus ex aliis, aut Prælatus vsque tacitè et consuetudine legitimè introducto supponitur habere causam sibi facultã, vt promiscuè in suã, et alienis eiusdem loci Parochiis tam suos, quam alienos subditos audire in confessione possit. Semper aut. sufficit sine licentia Episcopi sola facultas Parochi desiderata ab aliis eiusdẽ diœcesis Parochis, ut contra docent Aut. apud Sanch. dis. 21. n. 8. quod etiam extendunt ad Parochias alienæ diœcesis.

Vnde Parochus etiamsi aliam Episcopi approbationem non habeat, potest dici per bullam Jubilæi, & concessa a subditis alterius diœcesis; nam bulla portans ad effectum inmediate, vt Sacerdos sit approbatus ab ordinario tenta esse debet una probatione imbibita in primi beneficij collatione, quæ sine ordinarii iudicio nunquam datur, ita Sanch. Vazq. et alii multi, quos sequuntur Dian. p. 1. tr. 11. R. 8. et p. 3. tr. 8. R. 46. et 60. et Anerga sect. 7. Nec admittenda est exceptio, quam de bulla Jubilæi docet Sanch. negans ab ipsa dari inmediate alicui ebdomadario, nisi prius approbatus sit ab ordinario eiusdem loci; nam approbatio habita per beneficium parochiale, q. publica, et vniuersalis, equivalenter est approbatio cuiuscunq; ordinarij cuiuslibet loci.

Quamvis autem nomine Parochorum non intelligantur Prælati regulares, ut sup. notabamus docetque communis sententia vbi Henriq. et Valent. at æquè significantur Prælati sine regulares, siue secularis ipsis Parochis superiores, qui videlicet subditos seculares, et animas curam habent, quales &

Episcopi

Episcopi, Abbates, Archidiaconi, et Archipresbiteri, et alij, qui deputare solent Vicarios, ut eorum nomine Parochiam aliquam gubernent.

Predicta tñ Episcopi approbatio nñ requiritur ad audiendas Regularium confessiones, ut satis ex predicto decreto patet ut Secularium dumtaxat etiam Sacerdotum mentio fit; exceptis sub Regularium ideo ab ecclesia facta dicitur, quia Religiosi et meliores, et instructiores esse supponuntur, atque ipsos Prelati sibi procurant nñ deputare confessarios, nisi quos idoneos agnoscunt. Deputat Prelatus confessarium delegando illi dictis ad audiendos in confessione subditos suos, et illam certè delegare potest simplici Sacerdoti sive Seculari, sive Religioso, sive proprij, sive alterius ordinis, atque ita quilibet simplex Sacerdos potest audire Religiosos iter agentes, quando isti confessarios ordinis sui nñ habent, ut colligitur Nav. apud Sylvan. p. 6. n. 4. resp. 3. qui propterea simplex Sacerdos ab omnibus mortalibus nñ reservatis Religiosum directè absolvere potest, hic enim propter licentiam vel expressam, vel tacitam sui Superioris habet illi Sacerdoti eandem jurisdictñ, quam Ordinarij confessarij propria Religionis habere solent circa delicta simplicia, seu non reservata.

Nomine Religiosorum in prima reprehenduntur non solum Professi, et veri Religiosi, sed etiam Novitij, qui scilicet in favorabilibus nomine Regularium etiam in alijs materijs significari solent, ideoque confessi possunt Sacerdoti per Episcopum approbato etiam Seculari ut meri Seculares, et Sacerdoti nñ approbato, sed tantum per Superiorem Regularem deputato, ut veri Religiosi. Videantur Navarra ubi sup. Rec. l. et Auer. qui plures allegant. Idem Regularium privilegium extendit Bordonus apud Auersam Multis Monasterij, aut Collegij regularis, et etiam juxta mos hospitalium Religionis subjectos, nec non Scholaribus, qui ut collegæ vivunt sub cura Regularium exemptos, ut in Societ.

Seminariis, et Collegiis: sed quia in nullo sensu illi dicuntur Religiosi, a communi Doctorum sententia meritò ab hoc privilegio excluduntur videntur. De illis verò, qui Fratres vulgò dicuntur, seu Donati vocantur, maior exat dubitandi ratio, et quia ipsi sunt, et vulgò recipiuntur tanquam semireligiosi valdè probabile in privilegio, et Lecachi excepit. comprehendantur; idque omnino certè in Religionibus, apud quas omnia Regularium privilegia Donati pariter decernunt.

Equitibus S. Joannis, Divi Jacobi, Calatravae, Alcantarae, Montesa, et similibus, negant hoc privilegium omnes DD. qui ipsis negarunt esse Religiosos: imo etiam ex aliis in pauci, quibus licet cum Diana p. 3. tr. 2. Resol. 30. docent esse sibi consulendum, Equites militares in hoc negotio tanquam Religiosos haberi: consulendo autem ob meram dubii mentis interpretationem. Alii verò, ut Joannes Sanchez disp. 49. et Leand. disp. 11. q. 47. privilegium illis Equitibus decernunt.

Ego inspectis Tridentini verbis omnino certum existimo, virtute illorum comprehendendos fuisse in privilegio Equites Divi Joannis utpote verè Religiosos: arbitror etiam, eadem probabilitate ceteros Equites dignitatis in privilegio posse, qua illi sunt veri Religiosi (cum aut. tales esse affirmant multi, et graves DD. apud D. Sanch. lib. 4. Sum. c. 16. cum quo plures alii id ipsum profitentur): ceterum quia omnes supradicta Religione omnino praetermittunt curam deputandi suis Equitibus Confessarios, negotium illud aut tacitè omittendo, aut expressè permittendo Episcopis; et aliunde Equites militares neque speciali pia ceteris pietate, neque maiori instructione, quam meritò saeculares splendere solent; ideo credo, ipsos D. Tridentini intentum et verborum vim non attentâ, tanquam saeculares quoad hoc punctum habitos fuisse, et a nobis in praxi habendos esse.

Superesunt Moniales, quae certè sive ipsa Episcopis, sive Religionibus subiecta sint, omnino in privilegio comprehendo-

prehendebant, nempe quia vere Regulares sunt Specialiter Sedis Apostolicæ Indultarii, præscripta C. Et Sessionis 25 tam Ordinarij quam extraordinarij ad Sessionem Monialium ejus Regularibus subjectarum audiendas nullatenus deputari valerent, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur et approbati, quæ jam debent obtinent.

Adiungit

Amerga decissum, et declaratum esse a Sacra Congne

1° Nullum esse, ut Sacerdos approbatus specialiter ad Monialibus, et non sufficere si approbatus generaliter pro Sæcularibus. 2° non sufficere approbatus pro Monialibus Unius Monasterij ut possit alteri Monialis alterius. 3° neque etiam sufficere Sacerdotem esse approbatum semel pro uno Monasterio, ut possit denuo assignari aut eligi possit pro eodem Monasterio, atque ita toties approbandum, quoties pro deputandus meruit. Et ne scrupuli Sacerdotes fabricentur intendit dicta declaratio si approbationes illæ pro Sæcularibus, vel pro uno Monasterio factæ fuerint in sensu pauciori, aut limitativo, nempe pro solis Sæcularibus, aut pro solo hoc Monasterio, aut pro hac vice sola secus vero si approbatio meruit omnino generalis, et illimitata, salvo in casu et indefinite, ut in praxi observanda experimur, et pro declaratio, ut in praxi salvo monstrat, nam ex. g. in Regno ad S. Ambrosium Sup. citata bullam ita habetur: Regulares generaliter ab Episcopis approbatos ad Sessiones Sæcularium audiendas Regnaldam teneri approbatos ad audiendas Sessiones Monialium, sed esse quo ad hoc Specialis Episcopi approbatio. Videri possunt Dian. p. 9. tract. 6 Resol. 49. et quint. Donat. to. 1. Singul. trac. 3. sing. 25.

Advertendum tn e circa hoc Regularium privilegium illud cessare quando Regulares Sacerdotes petunt Visitare Domos proprias, aut Ecclesias, quia eis per bullas istas non datur facultas eligendi Confessarium

quemcunq

cunq; sed illum qui sit ab ordinario approbatus
ideo religiosus qui illa vtetur facultate, iam quoad
hoc punctu, erit habendus non tanqm secularis.

Nomine

Episcopor, qui approbare possunt, n' intelliguntur tantùm
illi, qui in dicese tales sunt sed etiam omnes illi qui-
cunq; qua maiestatis episcopalem habent, quales ingeni-
mis sunt episcopi electi, et primati, quamuis adhuc
~~nondum~~ n' sint consecrati, consecratio enim pro solis or-
dinum actibus, et non pro maiestatiuis exercitijs re-
quiritur: approbare autb. ad praedictu spectat. Deinde
de vicarius generalis, aut Prouisor, Vnum scilicet
cum episcopo obtinens tribunal, praeterea Capitulum
sede vacante, utpote in maiestatis episcopo succedens,
tandem dedati illi, qui maiestatis quasi episcopale
haberi dicuntur, qui scilicet seorsim in sua quasi
Dioecesi gubernant subditos, qui propterea Vulgo nullius
Dioecesis vocantur. omnes igitur delapi vocant. ordi-
narii, et virtute praedicti decreti approbare valent.

Circa

istam 3.m ab ordinario data approbat.m sciendum 1.o est
quod semel approbatus ab vno ordinario, n' potest vbiq;
terrarum directiones audire, de quo iam dubitare n' de-
bemus, quia licet olim contrarium probabile fuerit propter
auctorit.m DD. quos refert Leand d. 22. q. 66. modo tn
post decretum Vrbani VIII in bulla anno 1626. edita nq
probabile non e ut prudenter obseruat Lugo d. 21. n. 29
idque manifeste constat ex indubitata praxi. quicunque
etiam Sacerdos etiam Regularis quando de vno
accedit ad Dioecesim, in qua antea n' erat approbatus
postulat ab episcopo illius dioecesis approbat.m, nec ulli-
ni tollerare videmus. Adnexit, tn Lugo n' propterea vi-
deri reuocatas facultates Sacerdotibus societatis Jesu decessa,
absoluendi scilt in tenere quando ipsi n' facile epis-
copus, aut eius vicarius illius Dioecesis adire possunt

id

Atque valde probabile mihi censetur

Secundum est 1° adhuc modo probabile esse, posse illum qui semel approbatus est ab vno Ordinario eligi vbig tertiam virtute bullae cruciatae, aut Iubilei, sic Henriquez, Sotus, Candidus, Bonus, et alij quos sequitur Leander q. 70 idemque extendendum q. 69 ad casum in quo limitata fuit approbatio etiam propter defectum scia. Non tñ probabile non existimo quia reuera ille Sacerdos reprobatus iuste est ab eorum poenitentium. Rão 2ª. probabilitatis illius doctrinae extendentis approbationem ad loca, si in diuersa dioc. ex Iubilaeo, vel cruciata habeatur, sumitur exeo quod bulla Iubilaei aut Cruciata nihil aliud postulat, aut explicat quoad approbasem, nisi vt Confessarius sit approbatus ab Ordinario, et ali unde praedicta Vrbani decisio nihil aduersus hanc Iubilaei, aut cruciatae amplitudinem declarat. Verum quamuis haec sent.ª probabilis, et tuta in praxi sit, contraria communior, et solidior est, q. bulla non est credenda vni Episcopo tantam potestatem dedisse, vt eius vna approbatio per totum orbem, et per totam vitam valeret, sicut nec Fident.ª eius verba, et sensum Bullae imitatae credendum est adeo generalem, et ita pernicriosam facultatem tribuisse

Secundum 3°. magnam, et celebrem habere quam debeat esse Episcopus, cui competit approbare Sacerdotes, an ille qui Ordinarius est loci, in quo administratur Sacram.tum 3. an qui eiusdem Sacerdotis, an tandem qui poenitentis? quaestio ista, vt bene obseruat Lugo valde perplexa est propter varia congregationum rescripta, quae pro vna quaque sent.ª allegantur, nobis pro claritate, et breuitate instituti sufficiat, quod scilt tres sunt opiniones 1ª numerum Episcoporum de quo habetur decis.ª 2ª omnes quidem satis probabiles atque secura 3ª. quamuis ultima, quae pro Episcopo poenitentis pugnat, mihi omnium probabilissima videatur, et quae re vera magis est in vsu; eo quod nullus Episcopus permittere soleat, vt aliqui se ingerat ad confessiones audiendas illorum qui subditi non sunt eius episcopi saltem ratione peregrinationis, aut hospitij, nisi approbetur abeodem Episcopo. Videantur Suarez, Lugo, et Hurtado q. 16 sect. 8.

Inde ego ad praxim infero Sacerdotem capacem esse accipiendi iurisdictionem, si approbatus sit ab vno extribus Episcopis, qui de facto est Ordinarius, vel territorij

vel Sacerdotis, vel pœnitentis, quod quidem verum est, sive iurisdictio accipienda sit per Jubilæum, aut cruciatæ bullam, sive habeatur ex Religionis privilegijs, sive vnicè ab Episcopo, aut tabali prælato pœnitentis ipsa veniat &c. Quicumque tn sit Episcopus approbam ipse concedere potest approbatem cum limitatione, quoad locum, tempus, et personas, et hoc tamquam certum habetz de confessarijs sæcularibus quibus Episcopus iurisdictionem tribuit: de alijs vº nempe de regularibus, et electis virtute Jubilæi, aut cruciatæ, qq sclt Pontifex iurisdictionz tribuit probabile est nº posse Episcopum sine iusta causa valde eorz approbationem restringere: idemq dicimus casu quo aliquis semel approbatus reprobaretz aut suspenderetz absque causa, nempe absque culpa, vel ineptitudine Sacerdotis: Dtraxium trº probabilius excludimo, vt poste ipsa praxi magis commendatum, et Trid.º conformius. Cæterum si aliquis esset reprobatus ab vno Ordinario, et approbatus ab alio ex tribus supra dictis absolute approbatus censeri debet.

Sect 4.ª

De Iurisdictione Ministri

Iurisdictio est ipsa Sacerdoti superioritas respectu pœnitentis ad absolvendum simpliciter, iurisdictio sive Episcopi approbatione excidere potest etiam pro absolvendi sæcularibus, quamvis tunc veluti mortua est, vt si Religiosus approbatus non sit, vel sæcularis non approbatus eligendus sit abillo, qui Jubilæo, aut cruciata gaudeat. Rarò aut numquam approbatio conceditz ab Episcopi, aut alijs Ordinarijs nisi simul dando iurisdictionem, seu facultatem absolvendi a mortalibus non reservatis.

Iurisdictio alia est ordinaria, alia delegata: Ordinaria est quæ pene exofficio competit suis ammarijs pastoribus: eam habent Summus Pontifex erga omnes fideles, Episcopus sue propriæ talis sit, sive equipollentz, vt sect proxima explicabamus) erga suos subditos, parochus erga suos parochianos, Prælatus regularis erga subditos. Delicatio à generali Episcopi aliquantulum dubitarunt Authores, cui Sotus, et alij pauci hanc fori

interim iurisdictionem negauunt; eam tñ iam communiter, et meri to concedunt, vt probat D. Sanchez lib. 3 de Matrimonio d. 29. alq sic obseruatur in praxi, sicut etiam quoad Vicarios aliorum prela torum iurisdictionem Episcopalem habentium

Respecht Summi Pontificis nullus hēt ordinariam iurisdictionem, sed quicumq; abillo electus accipit potestatem absoluendi ipsum. Si autem ille obiuste mitatem loqui nonposset, et absoluendus esset tamquam moribundus, posset valide aquolibet Sacerdote absolui, non solum ob rationem eligentis fidelibus dem, sed quia Pontificis voluntas dandi tunc iurisdictionem quicumq; accedenti ad absoluendum prudenter interpretanda, et sup ponenda est. Idemq; sua proportione de Episcopis, et aliis Prelatis, imo etiam de Parochis (vt postea videbimus) dicendum est &c

Resp.ᵒ Epi copi solus Pontifex est immediatus, et Ordinarius in hoc pœniten tiæ foro iudex. Super Parochos v.ᵍ superiori cum immediata iurisdictio ne ypsius Episcopi, super Prælatos regulares alterius ypsius religionis superior, qui maiore eminet dignitate; ita nimirum, vt tandem generalis solius Pontificis ex officio subdatus. Vnusquisq; tñ istorum datæ potest, seu delegare iurisdictionem alicui Sacerdoti, vt absoluatur ab omnibus culpis, aquibus ipse absoluere alios potest, si talis Sacerdos ele ctus habeat, aut saltem simul suscipiat capacitatem vel approbationē aliunde necessariam ex iure. Cuapropter quamvis Episcopus, et Prælati regulares possint eligere confessarium Sacerdotem simplicem, qui eos absoluat; parochus tñ (a communi et probabiliorum sic) non potest eligere sibi confessarium Sacerdotem simplicem (bene tñ approbatum etiam in aliena Diœcesi) fateor ~~vt contrarium, atque parochi be~~ ~~gnarii et m probabilem esse. nam omnis parochi hoc Prælatorum tum~~ ~~grue regni fieri non possint, at q; qui non faueat capiti suo de~~ ~~penitentijs et remissionis dicebat vt prælati (quos nomine etiā Cardi~~ ~~nales comprehendunt) possint eligere in confessarium Sacerdotem etiā~~ ~~non approbatum; at ratio contraria adonis illud parochi credunt gra~~ ~~ues Dd. vt Sot. Vasquez, Gasp. Hurta, et alij apud eundē q 34~~

Hic autē excitari solent magna et vana q.es cca vagabundos q scit nullum certum domicilium habent

et circa peregrinos, aduenas hospites, et itez agentes, qui alibi do miciliu habent: nempe qui sit Sacerdos habens supra illos ordina riam in foro Sacramenti iurisdictionem. Et una, et breui resolutione omnes numerator sine exceptē vagabundorum, quos P. Suarez, hic et alij addiungunt Parochis, in quibus Parochia actu habitant, posse absolui, et suscipere sacramenta a quolibet Sacerdote non solum il lius parochia, sed totius Diocesis; imo a quolibet sufficienter appro batō. Stapletonibus relatis Sanchez lib. 3 de Matrimonio d. 23 et 25 Layman lib 5 tract. 6. q. 10 Castrop. tract 23 de pœnit. p. 13 et Leander disp. 11 quæst. 36. 37. 38. Neque excipere ab hac regula debemus eos, qui mala fide, nempe ex industria peregri nantur, vt alteri Sacerdoti confiteantur, nam quamuis exceptionem eam defendant magni, et multi D.D. quos seq. Castrop. regulæ tā generalitatem etiam in hoc casu restringendam esse docent, non pauci testantes id esse consuetudinis iuxta legitime introductum, quos refert, et sequitur Leander q. 39

Similiter etiam q. duo vel multa domicilia habent, siue ipsa ad vnam, siue ad diuersas Diœceses pertineant, possunt confiteri sua peccata, possunt confiteri sua peccata parocho illi, in cuius parochia actu habi tant, dum confitentur, vt milites, scholastici et mercatores: quia vterque Pa rochus tale vtriusque domicilij proprius Sacerdos est, vt tenentur omnes DD.

Cum præterea Religiosi dum hospites sunt vnius conuentus vel collegij eiusdem ordinis, aut transeunt per illam domum non minus po sunt confiteri superiori, et confessario, vel confessariis domus, ac religiosi ei usdem Religiosi. Hoc autem in nra Societate adhuc certius est quam do quidem in regula 43 Diuin. iubetur hospes, vt in omnibus obediat superi ori, sicut et religiosi, qui in eadem domo, vel collegio commorantur. de quo vi deri potest P. Nigronius supra dictam regulam. At si contingat, vt su periora proprius sit etiam hospes cum subdito suo n. p. terea amittit su perioritatem quoad negotium confessionis, ut in eodem Nigronio num. 6 ma nifeste constat.

Quod quidem neque nra, neque alterius religionis [illegible] est peculiare, sed ordinis ecclesiastici omnium nam etiam Parochus ille extra pro priam parochiam, et omnis Episcopus extra suam Diœcesim, potest sub ditos suos absolucre, nempe vt communiter obseruant a.a. hac iurisdictio-

contentiosa non est, neque strepitum iudicialem requirit, et ideo vbique exerce
ri potest. Notat etiam Suarez d. 25 s. 2. quem sequuntur Lugo d. 19
n. 8. et Leander q. 41. idem dicendum est de Sacerdote habente iurisdicti
onem delegatam, qm. scit exercere ipse potest circa subditos delegantis, s.
vbicumque eos inueniat, nisi delegatus ipsa ad certum locum limitauerit
iurisdictionē. Nihilominus puto. credo subditum illum Toletanum exg.
qui Vallisoleti sit necess. debere confiteri Sacerdoti Toletano hic haben
ti, aut alteri etiam vallisoletano, quem Diocesanus Toletanus delegauerit,
et constituerit illius Superiorem, sed posse libere confiteri parochis Valli
soletanis, aut saltem illi in cuius parochia viuit: n. n. delegata iurisdi
ctio necess. praesentia est ordinaria, quae maiorem habet, et excellentiorem
similiter Petrus religiosus, qui hospes esset in eiusdem religiosi domo, scit
cum Sacerdote religioso, quem superiori delegauit, et constituit Petri
confessarium, non tenetur ille confiteri, dum habitant in domo pro
priā religionis: sed potest superiori illius domus locali tamquam ordi
ci ordinario se submittere, et per consequens etiam confessario dele
gato, vt religiosorum religiosorum, qui pro omnibus subditis, qui pro
omnibus subditis praesentis superioris destinatus aeque est. or

Imo etiam

vnicuq; suae saeculari, siue religioso liberum est inter duos suos iudi
ces eligere illum, qui iurisdictionem delegatam habet, et praetermittere pro
priū ordinariū iurisdictione pollentem; ideo quo si Parochus toleta
nus sit cum suo Parochiano Vallisoleti, aut praelatus regularis tole
tanus sit in domo Vallisoletana cum subdito, desinat quidem superiori
tatem, et iurisdictionē (vt supra dicebamus) sed cumulative et absolute
tantum, non tñ priuative, et excludendo iurisdictionem Parochi, aut
Praelati Vallisoletani; quod certe in religiosis maximi locum habet, qui
bus scit valde molestum foret in aliena domo superiorem proprium adire
sui pene, sui per alium q. facile absque superiore agnoscere tur.

Iurisdictio delegata dicitur illa qm. Superior
legitimus mandat alteri capaci. ex g. Sacerdoti sufficienti approbatus de
legata a Pontifice per Iubileum, aut cruciatam, aut alio modo, sicut etiam per
Episcopi, aut Superioris voluntatem designantis in loco parato, aut in domo religi
osa aliqui confessarij praeter parochos, et alios ordinaria iurisdictione gaudentes

Potest iurisdictio delegata subdelegari quoties cum hac extensione concedi-
tur, saltem v. sinõe ipsius delegantis subdelegetur, quod vt notauit Sa-
chez potuit delegare, quam subdelegare est, possunt etiã illi subdelegare,
qui permodum officij in locum ministri ordinarij substituuntur, vt quan-
do loco Parochi defuncti, & absentis alius Sacerdos ponitur, & ab Epi-
copo, & a proprio parocho, quamuis in hoc casu non ita ample, et vna con-
cessione valet delegatus ad omnes causas subdelegare, ac quas potest dele-
gare ipse principalis, et ordinarius minister.

Potest hanc dare iurisdictionẽ
omnis qui superior est cum ordinaria iurisdictione supra penitentes, neque
est necessarium vt delegans sit superior delegati: Non potest modo conceden-
tis, vt communi sententia tenet, qm docet Suarez d. 26 sect. 3. Sanchez
lib. 8 de Matrim.o d. 28. et Lugo disp. 19 num 37. quia scilicet hacus
iurisdictio non est contentiosa, nulli odiosa, sed gratuita, et benigna, ideoque
in persona acceptante iudicari debet. Idem quo dicimus degatia, vel so-
cultate concessa ipsi penitenti ab Episcopo, Parocho vel Prelato ad
eligendum confessarium, stantibus AA. resoluunt.

Qua propter qui ab epis-
copo, aut alio ordinario iudice susciperet facultatem eligendi confessarium con-
sessaret illam, etiam Episcopo, vel Prelato ab officio recedente, quandoquidẽ
recedere ab officio non magis gratis suspendit, quam moti, sed prudenter non
est censenda tam ampla concedi a Superioribus localibus facultas, nisi fiat
expressa tante amplitudinis mentio, qua annexi, aut regimini communi valde
exorbitare videtur.

Item propter Pontifex, Episcopus, Parochus, aut Pre-
latus potest sibi ipsi concedere facultatem vt postea renunciato, vel deficiente
ab officio absoluat, vel absoluta independenter a nouo, vel alio Superiore.
Rationem affert Lugo q. inter delegantem et delegatum debet esse personarum distin-
ctio. Verum hanc ratio non tolleret, vt Superior sibi concederet facultatẽ, vt post
ea ab alio absoluatur: quod tri Lugo ita detiate n admittit, neque etiam illa
ratio faceret, ne ille Superior delegaret amico suo facultatem postea absoluendi
cum intentione, atque etiam cum potestate expressa, et detiata, vt postea
amicus ille eandem facultatem ipsi subdelegaret. Cuius propter efficacior
est ita ratio, quod fere omnis fere ecclesiastica, et precipua regularis di-
sciplina periret, vbi Superioribus ea, et similes potestates faciendi pos-
sent sibi ipsis tribuere; vnusquisq enim facili liberalitate ea se indul-
genturum est: ideoque facile, et euidenter censendus est prudens Eccles-

spiritus facultatem illas annullare: indeta ni dictamtr probabilitas doctrina
tradita a Lugo num. 42 nempe Pontificem ctto posse concedere facultatem
absolvendi axcexcuatis et sl subdelegandi illam tamqm ingenere; qm
gterea delegatus posset subdelegare potca ipsi deleganti, sicut alijs

Disp. 10

De sigillo Confessionis

Sect. 1ª

Materia sigilli

Sigillum est obligatio non manifestandi ea, qua in confessione cognita
sunt. Obligat sigillum sub gravissimo sacrilegio, magnaque irreverentia
adeo, vt observandum sit supra omne vinculum naturale, et nulla causa vel
necessitas consequendi bona naaha, aut rupcandaha aut etiam vitandi ma
la potest sigilli vinculum dissolvere gtiex solam ipsius penitentis vo
luntatem expressa, sorti, et spontanea licentia declaratam; qua gter alia
alia causa, vel exceptio etiam post mortem penitentis omnino rejicienda
est, qualis est illa, quam non nulli asserunt casu quo Sacerdos peccatum su
um explicare non posset absque peccati penitentis manifestatione: maius
enim Sacerdotis, et Ecclesiæ bonum est, vt omnes fidem sibi persuadeant
nullam contingere posse iustam sui peccati revelandi causam, qua
vt integritati præcepto satisfiat, atque eo tunc tali integritatis nullum
præceptum est, sed potius rigida prohibitio.

Pœnitens revocare potest licentiam
semel datam. Ipsa autem adhuc valorem non debet recipere inscripti dari; neq
ad sacerdotis defensionem ea scriptura necessaria est, satis enim erit si ipse affir
met datam esse sibi licentiam a pœnitente, et contrariam a pœnitente proban
dum est. Verum quia sæpe ob levitatem circumstantiarum ob damnum ipsius
pœnitentis, spirituum, aut exiguitatem revelandi illa peccata prudenter ipsi
mi potest licentiam minime datam esse, sacerdos revelans meritò castigatur;
nec licentia data assumatio tunc cessabit, nisi pœnitens probata ab ipso Sacer
dote; Ideoq; rarò, caute, et non nisi valde urgente eiusmodi licentia acceptan

da sunt. quando autem ipse peccatum reuelat, debet & mittere, aut certe ad uertere se id facere de licentia penitentis expressa, ne scil. ado grane generetur scandalum: illud etiam non nulli satis prudenter exequi solent, vt licentiam acceptare nolint, nisi penitens extra confessionem eandem facultatem confirmet

Materia .a. 2°. et per se loquendo sola peccata sunt: at etiam prudentia dictat, vt nihil eorum, quae cognita in confessione postea manifestata; sed ratio, et perquam religiose illud Aug. obseruetur id quod per confessionem scio, minus scio, quam id, quod non scio: imo saepe graue contra sigillum peccatum mortale erit patefacere illa, quae licet peccata non sint, detegere tñ possunt penitentem à confessionis vsu; sigilli .n. praeceptum eo tendit, vt confessio expeccatorum, leprae accusationis, et eius obiectorum manifestatione merito odiosa, et molesta non fiat, talis .a. fieret, si irregularitas ex.g. si defectus natalium, si verecunda, et occulta paupertas, si ebrietas ñ inimica, si pollutiones in somnijs, et alia similia reuelarentur &

Imo qui dubitat an per confessionem peccata agnouerit non debet ea manifestare, quamuis etiam probabiliter iudicaret, se non per confessionem, sed alia via nobitra, peccatorum habuisse: similia etiam erit contra sigillum dum contra ea pars probabilis fuerit. et quamuis sint publica non licet ea referre tamquam audita in confessione; nonnisi per se illicitum est ea referre tamquam publica, et aliunde satis nota, quamuis per accidens aliquando magnum pareret scandalum, et longe quidem maius, si peccata non publica, sed adhuc secreta erant: quapropter prudentia nonexigua erit Augustiniana regulam vbique seruare: Caueat in confessionis loco religiosi silentij superstitionem, et nociuam taciturnitatem exerceat; si enim nimis, et vltra modum, et consuetudinem silentium obseruet circa peccata audita in confessione de quibus modo agimus cum ipso colloquuntur in difficili discrimine fortasse ducerent peccata fuisse illi sacerdoti reuelata, sanguine de meo erit certior erant, quia silentio saepe non minus, quam verbis interiora manifestamus

Peccatum manifestare in genere ñ è contra sigillum quidem licitum est mihi asserere me peccatum alicuius peccatis absoluisse, id .n. ex ipso facto manifeste

constat. Similiter non est contra sigillum audere confessum esse culpas veniales vt detrando magis: nam hoc potius est diminuere, quam augere peccatum vt ostendatur manifestum, aut manifestabile. Sed contra sigillum erit dicere Petrum confessum esse peccatum mortale etiam ingenere, aut multa venialia, aut aliqua de venialibus grauiora, aut vnum in specie quamuis leuissimum ex.g. verbum otiosum. Item contra sigillum erit affirmare Petrum cum similibus culpis, aut etiam cum aequalibus semper, aut frequenter venire ad confessionis. Haec .n. omnia multum ruborem generare solent. Ceterum vt contra sigillum peccet, nativum est ita reuelare peccatum, vt omissis, vtile personae poenitentis, nam si nullum tale sit periculum, licite delicta narrari possunt (vbi nec alteri personae, aut communitati infertur iniuria); saepe enim eiusmodi peccatorum historia documentis, et exemplis nobis vtiles sunt: magna tamen vbique circumspectio, et parcitas procuranda est.

Quae propria etiam indirecte quaedam reuelacio contra sigillum sunt, vt si auditis duorum, aut trium confessionibus dicat Sacerdos, hic non peccauit mortaliter; de alio vero ita, quando similis erat occasio loquendi de ipso: aut si vnius dum laudat conscientiam extollat, alterius vero, aut minime, aut minus laudet. Atque ob similem rationem pecco aduersus sigillum, si vbi Petrus peccatum suum aduersus Castitatis votum mihi confitetur, ego postea dico, Petrum habere Castitatis votum; nisi forte hoc aliunde notum sit: imo etiam si Petrus in confessione manifestauit mihi castitatis, aut Religionis votum, etiam si ipse nullum contra illud dixerit peccatum, ego saepe votum reticere debeo, ne alicui voti violati confessionem suspicetur.

Peccata autem non solum poenitentis, verum etiam aliena subeodem sigillo recondenda sunt, nisi forte extra accusationem tam liberam, quam nativam omnino dicta fuerint, nempe per meram historiam, et quidem digressionem sine vlla conducentia, vel relatione ad peccata, vel ad ipsorum confessionem, quamuis magna prudentia erit ea etiam peccata reticere. Quae propria delicta complicis non minus fraterne, et religiose, quam propria poenitentis occultari debent

et quamuis sepe impertune, aut minime necessario ꝓlicis persona in confessione nominata; non deo manifestare illius peccata possumus quidquid enim aliquo modo ad facilorem, mauorem, & liberatiorem peccatorum confessionem vtile est saltem ex ꝓpriis penitentis audi aut ex alio ingenio, materia eiusdem sigilli est, aliqn vidit penitentes iuste sibi de confessariis timerent, dum moleste, et supra capta ꝓprium adstringerentur sepe ad securandas inconfitendas subtilitates, et cautiones, quibus se, et alios a malo reuelationis peccatorum liberant

Vnde peccata, quæ nec ipsius penitentis sunt, neque ꝓlicis, sed alterius persona, qua per modum mali, aut obiecti tantum in confessione se habet, continentia etiam sub eodem sigillo ex.g. si Petrus mihi confitetur detractionem suam circa furta, & concubinatum domini sui non possum ego sine iniuria Sacramenti furta illa, aut concubinatum reuelare. cuius potius si penitens ita dixerit Petrus dedit mihi alapam, et ego ipsum vulneraui postea, teneor occultare illud peccatum Petri, quia aliquantulum conducit ad explicadem peccati confitentis tanqm occasio, vel motiuum; et similiter exempla mala aliorum, quibus aliquomodo penitens ad peccatum mouebatur, reticenda sunt, qm potius etiam ad peccatum pertinent effectus peccatorum penitentis, peccata scilt que ex tum duxere ex peccato penitentis persona, & etiam ꝓlicis, vel obiecti

Non solum peccata vera, sed etiam probabilia, dubia, et quataha adhuc post ipsum factum apenitente existimanta, sub eodem sigillo continentur; Eo etiam priuilegio gaudent imperfectiones morales; vel ga satis frequenta culpis venialibus associantur, vel ne fideles ab illarum vtili confessione auertantur.

De scrupulis a. Viter docent S. Th eos ad sigillum non pertinere: quia ipso non confitetur penitens, sed ipsa confessione exercet, illos que ibi confessarius experitur; sicut prudentiam, dubitandi, dubitatem assentiendi, tacitatem, et garritatem loquendi, imo etiam nonnulli contra sigillum sic dicere: Petrus mille scrupulos et impertinentes minutias confitetur, quibus caput meum obtundit. q potius manifestatio ea est bona, et si morata conuenientia modorum. Similiter non est contra sigillum dicere: Petrus fatigat se et me minutis

Mrs suis peccatis

Mihi V.r seclusa scandalo, esse adhuc sigilli
lege, si Confessarius Petrum laudando, et eius innocentiam extollendo
affirmet eum circa audienda et aliunde satis nosta scrupulos facere, et
cuentes, et tantum conditionales accusationes sine villa dubitandi ra
ex.g. circa blasphemias, circa hæreses, aut excommunicationes: qua
intali reuelandi modo Petrus potius laudata, quam vituperata, et mul
lum peccatum verum, habite, practice dubium, aut etiam apparen
te existimatum reuelata; sed tantum quæ possibile, et de quo vltali
saltem iam erat publica notitia, scilicet cum penitentis scrupulis,
de ipso quæ facta est non tam dubia, quam mere conditionalis, atque
fantastica accusatio, et ideo ad sacramentum, et eius proprietatem
insufficiens

Sect. 2a

De confessione ex qua oritur obligatio sigilli

Nascitur imprimis hæc obligatio ex confessione duntaxat sacramenta
li perfecta, vel imperfecta: perfectam appello illam quæ absolutione
perficitur: imperfectam v.o quæ licet absolute non informata, ex se tn ad illo
dinata est ex.g. si diffugerata, aut negetur absolutio propter iuridici
onis defectum, vel ob indispositionem ipsius pœnitentis, seu irreprehen
sibile, vt defectum integritatis ex ignorantia, et fidei diuinæ, ex obli
uione, ziditate, vel alia causa: seu reprehensibilem, vt defectus propositi
fingentem n.o ex aliquo fine pernicio, vt porta dicemus, sed ex animi
debilitate, timore, verecundia, aut alia simili passione.

Nascitur deinde
ex confessione sacramentali existimata ab ipso pœnitente (nisi forte
confessarius dare recusset illius peccata audire, audiatq; sed inuitus);
vt dum quis confitetur laico, aut alteri se fingendi Sacerdotis. Fateor
tn contraria sententia probabile esse, quæ scilt in hoc casu sola secutina
turalis obligationem opinatur.

Propterea sigilli obligatio fundari non

potest in nuebris illis, quibus aliqui solicite, et superstitiose maxima secreti vinculo procurare solent, nempe Hoc tibi sub confessionis sigillo dico. Quintò aut tacitum alloquanta, aut Sacerdotē extra confessionem. Xpus enim hoc privilegium soli Sacramentali confessori concessit, vt pote supernaale, atque ad sacramentū necessarium.

Neque nascitur ex confessione, qua pœnitens accedit animo petendi, audiendi, aut alio modo ad pravum finem decipiendi ipsum confessarium: ipsa enim Sacramentalis nonest, unde non obligata Sacerdos sigilli vinculis, siquamtum ad peccata tantaxat gratia petendi consilium, et vtatis Sacramenti cæremonijs solo animo obligandi ad sigillum, atque ita post factam relationē nec externā absolutionē velit.

Similiter ad sigillum non obligatur Sacerdos, cui ante confessionem Petrus sua narrat peccata (sive pure historice, sive ex animo postea se accusandi, et confitendi Sacramentaliter) solum .n. tenebit naalem obligationem pro qualitate materiæ in ordine ad primam illam notitiā, secus v.g. in ordine ad secundā, nempe ad ipsam confessionem, qui sicto sigillo retinere teneta.

Sect 3a

De personis, quæ confessionis sigillo tenentur

Confessarius ipse certissime sigillo obligatur. obligantur etiā ad quos iniuste venit per confessionē notitia, sive immediate vbi aliqui malitiosa curiositate audit confessū, sive mediate vt si abigno confessario, l. ab alio, qui a confessario eam didicerit, confessionem ipsam agnoscat. qua propter ex hac notitia nemo qui privatus, aut Magistratus sit, agere in iudicio, contra reum potest; Et quamuis forte ex dolo, ex dommio ex ignorantia, aut bona fide aliqui secundus seu intermedius recipiat, vel audiat confessiones postea ab ipso et reliqui omnes sigillo constringuntur.

Pœnitens ipse non solum tenetur sigillo ad occultanda sua peccata ipsa, vt certum est; sed nec consilia

reprehensiones, imprudentias, aut ignorantias confessarij: aliqn
ando tñ peccaret otra humanam malitiã ãa qualitatem damni
inusti Sacerdoti inde illati.

Interpres ãa Cay. Sot. et Vrd. ñ
obligatu sigillo: Otrariã tñ ssa dñi, et vera est, qa licet confiteñ
per interpretem valeñ naturam sit, est tñ liberum, et utilissimum, vt
confitenti venialia, et ia vice mortalia, imo alig vt in mortali act.
obligari quis possit ad illam confessionẽ saltem quoad aliquod peccatũ,
nisi valde dubia contritione certus sit. Verum ñ esset interpres
tam grave sacrilegium, quam ipsius confessarij illa confessionis revelatio

Consiliarius, quem confessarius deconsilium
penitentis consulit, etiam dã xa probabiliaq ssm sigillo obligatus: Otrariũ
tñ probabile est, tumqa ipsum affirmant Med. Corinth. Vazqz. Cas
trop. Aversa, et alij: tumqa confessarius consulit noe penitentis, ata
ita ñ vr posse inducere maiorem obligationem, qm inducet posse
ipse penitens, si consuleret, non ergo alia, nisi naturali causata obligão.
Caterum, vt dixi, 1a sa verior est in praxi sequenda, maxime
autem si consultão circa ipsam absolutionem dandam, erat, de qua
audita in confessione peccatis sacerdos dubitabat.

Prælatus Etiam si sa
cerdos non sit, a quo postulata licentia absoluendi aliqm reservatu, ñ obtẽ
dit vi sacra sigilli obligãe xa opinionem Vazqz, Enriqz, Co
rich, et Salas. Otrariã tamen ssa communis et vera est, imo privix
mi nomine ãa discrepat, qua illius a.a. venerabilem auctoritatem
adeo prius concedunt in nullo casu violabile. At tam in casu precedenti,
quam in isto Consiliarius, et Prælatus, si pœnitentem agnoscat ñ ex
facultate data agentem, neq ex impedta pœnitenti consultatione, neq
expressis præsentatione; sed per fallaciam, aut iniquam confessarij de
etatiõnem; certe consiliarius, et certus adhuc prælatus sacrilegio
sigillo tenentur. quid si consiliarius, aut Prælatus colligat per discursus,
aut bonas coniecturas pœnitentis personã? Ego credo ipsos eodem sigillo
teneri; quia tus deconsiliarij maior est ratio dubitandi, scripue v. si
consilium ñ sit datum ad absolutionem, sed ad alias actiones dirigendas

Audientes cum aliquo defectionem

tenentis etiam sigillo, vt docet communis ñ. ꝺcta Sotum, et Jan. illud enim sacramentum finis ꝺnaturam, aut vtile erat ꝺ

Inuentus ñ carta ingua confessio scripta est ꝺ probabilem et ꝺmunem sent. sigillo non obligatus, etiam si ꝺ rocum, dolum, aut vim rapuerit illa scriptam. quia ea ñ ꝺfessio, sed preparatio quidam ad ꝺfessionem est: videntibus ex ꝺfessione ortum non duxit. legere ergo, aut ostendere eam scriptam, ꝺ similiter, ꝺ feci similiter peccatum graue ꝺcta ruditatem erit.

Circumstantes ꝺfessionem sigillo tenentis, ꝺ ex necessitate assistunt, vt contingit in naufragio, et in stragio; vel ꝺ adsint ex sola humilitate pœnitentis, iam necilli, neque sacerdos sigillo tenentis, qa illa pœnitentis locutio non solum est confessio sacramentalis, sed etiam relatio historia: secus ñ dicimus si duo, aut plures sacerdotes adhibeantur animo non solum vtile humiliandi, sed etiam singulis absolutionem ꝺparandi, vt fecit Petrus Magnus Aragonum Rex

Sect 4

De modis occultandi confessionem

In primis si ꝺfessarius, aut alio sigillo addstrictus interrogetur de peccatis pœnitentis, debet negare, atque si opus fuerit iuramento firmare, se nihil scire, subintelligendo scilicet nemen tenetur aliquam restrictionem, nempe vt homo, seu peccatum, quod dicere tibi possim, ꝺ vt voluit Lugo. scientia vtili addi cendum. quod similis vigeat, et in plicete interrogationum sub stitutibus, igne dum. ꝺ. ꝺferat verba externa sine vllo animo loquendi, vt aliqui docent, ꝺ vtego opinor, simpliciter neget, et iuret subintelligendo solte in ꝺfuso id quod minime ꝺgnoscere debet, nempe, se negare eo modo, quod Deus sit ex licitum, qua arte cauta abinquirentium malignitate vinci non ꝺcent. aliquando autem interrogationem acriter repræhendere ꝺ lusty erit.

Si confessarius interrogetur

Apaxente vel Magistro pantente, an servus ipse fecerit tale pecca
tum ipsi interrogati satis notum; tunc maior est difficultas, nã
si Confessarius assumet, frangit sigillum: si negat infamat peni
tentem tanquam violatorem integritati confessionis. In isto casu fa
cilius vel ad reprehensionem confugiunt, & respondent ingenere
panitentem se esse sua peccata, & dicunt se confessionis me
moriam sepe non retinere, & ex occasionis, et personarum circumstan
tijs hoc aut illo modo vsurpãsse prudenter. Ego autem similiter
interrogatorem acriter obiurgabo; sciat si simpl. negabo, q defectus
ille integritatis minime constare potest, tum ob iustam ignorã
di consuetudinem, tum ob possibilem, et credibilem ipsius panitentis
vi aduertentiam, & oblivionem, tum ob contingentiam anteactarũ
confessionis, in qua illud peccatum dici potuisset.

Si forte Confessarius aliquem non absolvit quia indispositum vel reservatæ impeditu inuenit,
et interrogata ab alio an absolverit illum, debet ex communi re
(maxime si panitens est publicus peccator) dicere, se iuste sum
munere meo: sed non ideo debita reprehensiones omittantur. Imo
a interrogans, si doctus sit, ex illo responsi modo facile colliget qua
nam panitentis dispositionem; ego absolute dicerem, absolvi illum
cum restrictione mentali ex g. alia vice, invoto, quoad poenam
ceremonialẽ, aut quid simile.

Quando vero talis panitens postulat
schedulam suæ confessionis grauiorem habet difficultatẽ, quasi
confessarius schedulam negat, frangere sigillum videtur (hoc n.
neque etiam sacris, aut alijs quibuscumque signis, quamuis indire
cte violare licet,) sed dat non solum mentita, verum etiam cooperata
publico, vel occulto peccato; q quidem panitens, ita palliat suam
iniquitatem, et satisfacit parochis, & dominis. Si ignorata peni
tentem accessisse ad confessionem, poterit, et debebit confessarius schẽ
dulam negare: si autem sciãt, adhuc potest negari schedula, q hoc ni
hil est reuelare, sed non approbare positiue testimonio confessionis, et men

datum: ceterum naxium non est illam negare, si in schedula tantum asseatur confessio, et non absolutio; imo in tali casu ius tius erit illam concedere, si scandalum, et aliud periculu absit

Loqui cum ipso penitente extra confessionem de peccatis illius, ubi sigillum erit, si fiat absq; fine audiendi ipsum, vel alia honesta causa; si autem talis causa intercedat, et contra sigillum etiam esset, ℓ, saltem grauis illicitus, ita scil communi praxi postulante. Concipiunt hi grauem casum inquo statim post datam absolutionem loqueretur confessarius cum penitente ad corrigendum errorem in confessione commissum: extra quem casum naxium est licentiam petere, ut hi obtineat, si negotium grauescit, atque ad confessionem pertinens, vt defendunt multi, quos sequitur Leander d. 10 q. 23. Ceterum ego nemini consulerem, vt sine penitentis licentia ipsum alloquatur, neq in praxi difficultatibus caueret contrarium, si iam confessione peracta tempus aliquod notabile intercessit, vt si iam penitens nimis recessit a loco confessarij, ℓ, diuinorum quadrantis iam transiuit

Infine circa fractionem sigilli aduerto, eamsi multi esse grauem culpam, neque naturalis materia capacem: quamuis hoc sedeim. et Victoria negarunt (si non in manifestetur culpam venialem admittam esse in confessione) et absolute docuit D. Sa duas esse in inuenire in hoc peccato mala naturalis, qui simpliciter defendit Monze, et probabile esse negarunt Sotus et Vega apud Leand. d. 10. q 5. Melius autem Lugo licentiam culpa admitti possibile esse in sigilli fractione in quidem tale naturalis mala reuelata, sed non valde remoti periculi reuelationis. Omnes etiam eandem licentiam admittunt tale inaduertentia, qua sape etiam in rebus grauissimis impedit peccati grauitate, vt in blasphemia, haresi, et odio Dei, qua naturalem minime admittunt. Verum si culpa reuelata leuis esset, et infamia non magna causata, quamuis in tale sacrilegij aduersus Sacramentum grauis committatur peccatum, at in tale inuoluntaria contra penitente leue tantum modo est etiam si cum aduertentia imitatur

Para

Pœna violationi imposita est perpetua depositio, et perpetua reclusio in aliquo monasterio: vt habetur in capite Omnis vtriusque sexus. versus finem de panit. et remis. Nemo tamen pœna incurrit ipso facto antes.am iudicis. Huius autem delicti cognitio pertinet ad Episcopos, et reliquos Ordinarios, quorum est est approbare, reprobare, dare, et negare facultatem confessiones audiendi. Inquisitores n. nisi admixtus sit error circa sacramentum ad haeresim spectans, non solent mero reuelationis delicto agnoscendo, et puniendo se ingerere, vt multi D. D. tenent. n.tn mihi v.r illis prohibitum esse, aut penitus inhibiri, quo propter delatos ad ipsos, si libuerit, recurrere poterit.

Disp. vltima

De Satisfactione

Satisfactio, quæ vltima pars est huius Sacramenti ita definitur. Compensatio voluntaria pœnæ temporalis debitæ propter Dei offensam consistens in operibus panalibus a confessario designatis. Illam. a. ex opere operato causare remissionem pœnæ communis sententia docet, quia cum ipsa non requiratur ad remissionem culpæ, saltem requiritur vt pœna modo sacramentali remittatur. Hoc tn non ita accepimus est, vt contrarium aliqui saltem tanquam probabile non asseruerint. Nov.o ipsa etiam ex opere operato det nobis gratiam sanctificantem, q.d adimpleta absolutio Dei promerentur D. D. et plures sequi probabile v.r adhuc non tn non attinet.

Effectus satisfactionis, nempe ipsa remissio non ponitur q.d confecta penitentia, sed q.d executioni mandata quamuis quoad aliquam partem videtur mihi ponendum, dum scilicet penitentia per confessarium taxata acceptata: est etiam ea acceptatio

aliqua satisfactionis pars, i, inchoatio. Similiter anteabso
lutionem non daret suum effectum, nisi fatae culpa ipsa, procuius
pœna satisfaciendum est, iam esset antecedenter remissa
quamuis autem pœnitens exe
quatur per sedulam totam pœnitentiam, quæ apud confessarij iudicium
multa et sufficiens sit; non ideo tota pœna remissa credi debet
Deo, quidem tanta in humanis arbitrijs varietati minime conforma
tur. Qui pœnit. adimplet in statu peccati mortalis non pec
cat mortaliter quia non impedit fructum Sacramenti primum, nem
pe culpæ remissionem, sed tantum integritatem, quæ est pœne remissæ,
imò etiam neque venialiter in illa pœnitentiæ adimpletione peccari
satis probabiliter iudicat Lugo disp 25 num 32. Illud certum est
satisfactionis satisfactionem factam in peccato mortali non esse postea
necessario repetendam.

An a talis satisfactio adimpleta in
peccati mortalis statu effectum aliquem habeat ex opere ope
rato valde inter D.D. controvertitur. Aliqui asserunt illam nul
lum habere tunc, aut postea effectum, sed esse mortuam, sicut
alia opera bona, quæ fiunt in peccato mortali, et sicut sacrificium
Missæ, Eucha.ª atque indulgentiæ, quæ nullos effectus causant.
Alij extra credunt statim causari totalem pœnæ remissionem.
Alij tandem media via inedunt asserentes non causari effectum
statim, sed postea obice recedente, q.ª scilicet hoc sacramentum
etiam culpæ remissionem ablata obice causare dicitur, nempe q.ª infor
me est. Hæc 1.ª 2.ª 3.ª licet reliqui communiora nobis non probata,
tum ob exempla iudicata prior.ª tum q.ª sacramenti informis
exemplum animi non admittit. 2.ª etiam sent.ª displicet
q.ª Deus nulli inimico pœnas donare etiam per Sacramen
tum solet. 1.ª ergo superest præferenda.

Satisfactio etiam si con
tineat culpam levem ex q.ª rare voluntatis, sufficit in prosacra
menti obligare, et pro eius effectu. Idem cum P. Suarez pro

babilitz dici potest de satisfactione, quæ impletz per opus gra
uitz peccaminorum, vt est peregrinatio ex fine furandi, veladul
terandi, aut facta extra Superioris aut Patris iustam etgraue
prohibitionz

Ipsa satisfactio non est de necessitate Sacra
menti, imo etiam eam imponi essentiale, aut necessariz non est:
Et similitz eius acceptatio ad necessitatem Sacramenti nõ pertinet.
cuia propta Sacramentum remanet cum sua circa principalem
effectum efficacia etiam sine satisfactionis executione, impo
sitione, et acceptatione, cum ẽ ista mala grauitz fide nõ ꝑtra
huatz

Verum Confessarius regularitz loquendo tenetz sub
peccato mortali imponere pœnitentiã. Excipiuntz tñ aliqui
casus. Primus si pœnitens sit iam impotens. 2. si ꝓconstitu
tus sit in vero articulo mortis: quamuis congruentius tunc erit
aliquid breuissimum iniungere, vt nomen Iesu saltem mente
implorabitur. 3us si pœnitens valde sit scrupulosus et sæpe intra
vnam horam redeat cum nouis scrupulis, siue culpis, veluti nouæ
memoriæ occurrentibus. 4us si confiteatz eandem culpam ꝓ qꝫ
iudicatur imposita, et impleta esse sufficiens pœnitentia. 5us si
probabilitz existimetz pœnitens Deo ꝓ dolorem sufficientz
satisfecisse. 6us q. pœnitens talis sit de quo probabilitz iudicetz
absq; acceptandam non esse pœnitentiã, atq; ita magna, quam
uis digna nõ debet imponi si acceptanda nõ est. 7us q. in
dulgentia plenaria luccranda est, ꝓpta quam sit ipsa confessio

Ingraui tñ quoties pœnitens capax sit
debemus imponere aliqualem pœnitentiã, licet valde leuem,
et contrarium raro cadere ꝓtest venialis culpa

Cæterum quam
uis hæc obligatio ex genere suo grauis similitz est inconfessa
rio, quem aliquis expraedictis casibus non excusat, aliq.

tantum leuis esset, nō solum si inaduertentia obtingat, sed etiā propter māe pauitatem, vbi penitentia imponenda aleuiat & erat ex g. decem salutationum Deiparæ, et vnius orationis dominicæ &

Probabile est posse confessarius pro modo culpæ totam penitentiā imponere: probabilius tñ imponendam esse saltem aliquam partem pro modum præcepti. alīq penit.ª esse potest, vt cessetur ab aliquo bono, vt ab luchª suscipienda. Potest etiam esse opus interius. Penitª post absolutionē impōni valet; licet consuetudo eam anteponat. &

Penitentia ordinata, nempe circa certas tales peccatū satisfactoria nō obligat. Illa quibus certum tempus determinatū, possunt ab ipso penitente anticipari vel differri ex g. communio intra mensem præcepta potest differri p quatuor dies, et etiam pro 8 in solemnibus aliquot dies, aut Jubilæum præcederet, & sequeretur: maº tñ in aliquibus casu, vt nō impleata satisfactio incerta sollicitudine circa honorē dei ille determinatus est. Aliæ penitæ si puræ satisfactoriæ sint, et non medicinales possunt differri per vnū annū, vt iam alibi diximus &

Opera aliunde exceptō, & voto debita possunt ad satisfactionem designari: & quantus tñ est status aliqua saltem pars libera imponatur. Quamuis autē confessarius expresse non imponat, vt opus satisfactorium sit ex libero censendus est loquutus esse de illis, nisi ex verbis, aut alijs circumstantijs aliud ēium colligi possit &

Penitentia nō solū medicinalem verum etiam satisfactoriam semel acceptatā tenetur impleare penitens sub grauī obligatiōe (nisi vel pauitas māe, & confessionis libertas excusaret): et opposita doctrina, quā Cauet. et Ta scribunt ad purgatorium satisfactionē remittentes, gratis

Sidelium, Sacramenti institutori, et Tridentini documentis valde diformis est. Teneta etiam ob eandem rãcs pœnitens grauj obligatione acceptare prædictam pœnitentiã; quamuis Scotus, Gab. Med. Nauar. Reginald. Villal, et alij straxiij modo vt verum, modo vt probabile opinentur; quorum doctrinã (sicut præcedentem Caietani, et Sã) Multi grauibus censuris notant, quas laudat Lugo d. 25 n 68, et non admittit Leand. q. 56. sed potius probabilitatem illi nõ concedit. Cui propter nullus dimittendus est sine absolute si aliquam saltem leuissimã pœnitentiã acceptare velit. Neque confessarius imponat quam prudenter suspicatur, non esse acceptandã, non esse admittendã.

Excusatur pœnitens ab onere pœnit. per indulgentiam Iubilei, aut Bullæ cruciatæ. Deinde per impossibilitatem ponendi aliquam circunstantiã moralitã individuam cum opere, vt genuflexionem in recitando, integritatem in rosario, in psalmis pœnitentialibus. Rursus excusatur si indigeat aliquo requisito, absque quo alioquin non teneretur ex præcepto operis, vt si recitare non possit absque socio, non teneatur recitare cum socio, si solus impotens sit recitare. Præterea excusatur per superioris, mariti, aut dñi præceptum, si pœnit. aliquo modo illorum iuribus straxia sit, aut ipsis prudenter dicat. Excusatur tandem per immoderationem, aut impropriationem culpas vel pœnitentiæ vitio excedentes: imo etiã pœnitens sine veniali peccato potest discedere absolute non suscepta si confessarius nolit mitiorem iniungere pœnitentiam.

Pœnitens valet per alium implere suam pœnitentiã, nempe ieiunium, si confessarius illud probauerit: potest etiam id facere sine licentia eius expressa, quando per se non potest: imo quod vel pœnitens melioribus occupatus est, vel alius maiori cum deuotione, et vberiori ipsius pœnitentis fructu satisfactionem exequatur.

cui oblitus est panitentia imposita ñ teneta intrare
gare confessarium s. & pt in alham pro eo iudicio equivalentē mutare. Imo hoc ipsum semper licitum esse, saltem si commutatio fiat in rem evidenta meliorem, probabile est, vt aliquibus citatis defendit Leand. q. 107. Confessarius, l, primus, relinquendus etiam ñ audita confess.e peccatorum, quorum panitentia commutanda est) potest mutare pœnitentia tam extra, quam intra confessionem; et hæc de panitentia Sacramento &

Index
Disputationum, & sectionum extra statu de Panit.a sacram.o

Disputatio 1.a

De essentia Sacram.ti Pœnit.æ f. 1.
Sect 1.a Definitio, et institutio Sacram.ti Pœnit.æ ——— f. 1
Sect 2 quanam sint partes integrales huius Sacram.ti f. 2.

Disp. 2.a

De materia remota Sacram.ti Pœnitentiæ fol. 5.
Sect 1. An peccata dum taxat exteriora sint materia sufficiens huius Sacram.ti f. 5.
Sect 2. An peccata ante baptismum, et in Baptismo omissa sint panitentiæ materia? 8.
Sect 3. An peccata dubia sint materia neces.a Sacram.ti Pœnit.æ? 10.
Sect 4. Nulla est obligatio confitendi peccata dubia, etiam vt dubia. 11.
Sect 5. Aliqui exduchi resoluuntur casus. 14.
Sect 6. De imperfectionibus moralibus de peccatis habitualibus, exteriore, dimisso, et probabili. 17.

Disp. 3.a fol. 21

De Contritione siue dolore ad Pœnitentiæ Sacramentu. 21.
Sect 1. Quid sit contritio ad Sacram.ti pœnitentiæ requisita? 21.
Sect 2. An dolor, seu contritio debeat confessionē præcedere? 25.
Sect 3.a An dolor omni debeat confessionis intentæ 28.
Sect 4. Vtrum pro singulis con

Sermonibus sequentibus sit nouus dolorii actus? 29.
Sect. 5 An qui post dolorem peccat teneatur dolere plusquam de nouo peccato? 32.
Sect. 6. Non nulla illationes ex dictis apponuntur. 35.
Sect 7. An probabile sit dolorem de peccatis venialibus sacramentalitur persequente, etiam postea venialia, tam egualia quam maiora eiusdem speciei. 36.

Disp 4

An ex defectu doloris possibile sit Sacramentum poenitentiae informe? 38.
Sect. 1 praesupponuntur quaedam quaestionum decisiones. 38.
Sect 2. Non nulli modi quibus Sacramentum poenitentiae explicatur, rejiciuntur. 41.
Sect 3. Modus omnium probabilissimus ex defectu doloris extensivo desumptus examinatur et deseritur. 42.

Disp. 5.

De sufficientia attritionis ad remissionem peccatorum in sacramento. 44.
Sect. 1 quomodo distinguendae sint attritio a statu naturae pura. 44.
Sect 2 An, et quomodo attritio sufficiat ad iustificationem in hoc sacramento dandam. 49.

Disp 6

De Confessione S. 51.

Sect. 1 Confessionis explicatio et natura. 52.
Sect 2. de Confessionis veracitate seu fidelitate. 55.
Sect 3. Maior difficultas circa mentientes praetenta confessione examinatur. 58.

Disp. 7

De confessionis integritate 72.
Sect 1. Quomodo ad integritatem solem spectent peccata interna, et externa? 77.
Sect 2. De aliis actionibus et effectibus externis necessario explicandis in confessione. 65.
Sect 3 An sit obligatio confitendi actiones, quatenus sunt malae propter finem intentionem. 68.

Sect. 4. An circumstantiæ notabiliter aggrauantes sint necessario confitendæ. 70.
Sect. 5. Aliqui casus resoluuntur. 72.

Disputatio 8.

De absolutione sacramentali. 76.

Sect. 1. Absolutionis verba. 76.
Sect. 2. an et quomodo forma absoluendi sub conditione valeat, et liceat. 81.
Sect. 3. De Conditionali peccatorum dubiorum absolutione. 83.
Sect. 4. De Absolutione infirmis, moribundis, et nullum signum dantibus concedenda. 86.
Sect. 5. Quid sentiendum sit circa quantum statum moribundi, nempe non dantis signa doloris. 90.
Sect. 6. An valeat, et liceat absolutio in absentia. 93.

Disp. 9.

De Ministro Sacramenti. 95.

Sect. 1. De legitimo ministro in articulo mortis. 95.
Sect. 2. An quilibet Sacerdos eligi possit in periculo, vel articulo mortis, etiam presente proprio sacerdote. 97.
Sect. 3. De Approbatione in confessario requisita. 101.
Sect. 4. De Iurisdictione ministri. 105.

Disp. 10.

De sigillo confessionis. 108

Sect. 1. Materia sigilli. 108
Sect. 2. Ex qua oritur obligatio sigilli. 110.
Sect. 3. De personis, quæ Confessionis sigillo tenentur. 120.
Sect. 4. De modis occultandi confessionem. 111.

Disputatio Vltima

De Satisfactione. 113.